

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 04.06.2018

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksessa saadut selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset	6
5 § Tiina Nylénin luottamustehtävän päättymisen ja ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen	7
6 § Eron myöntäminen Eeva-Liisa Korpelalle kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävästä	8
7 § Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sijaiset 4.6.2018 alkaen	11
8 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018-31.5.2019	13
9 § Vuoden 2019 talousarviolaadinnan kehys	14
- Kehystaulukot 2019	18
- Esitys sitovien tavoitteiden luonnoksiksi vuodelle 2019	24
10 § Uudenmaan maakunta- ja sote -uudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpano	28
- Uudenmaan maakunta- ja sote -uudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) kokoonpano hyväksyttäväksi neuvotteluosapuolille	30
11 § Oy Apotti Ab:n vuoden 2018 SVOP-osuuden maksaminen	33
12 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 26 / 2018	35
13 § Vantaan kaupungin lausunto Kelan Hakunilan palvelupisteen lakkauttamisesta	37
- Vantaan kaupungin lausunto Kelan Hakunilan palvelupisteen lakkauttamisesta (kh 4.6.2018)	39
- Lausuntopyyntö Hakunilan palvelupisteen kelan lakkauttamisesta	40
14 § Valmennustalojen tarjoamista töistä, tuotteista ja palveluista perittävien maksujen perusteet	45
15 § Vuoden 2018 avustusmäärärahojen jakaminen avustuslajeittain	47
16 § Avustusten myöntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vuonna 2018	50
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset 2018	57
17 § Toiminta-avustukset paikalliseen kansalaistoimintaan 2018	67
- Paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustukset 2018	72
18 § Vastaus Mika Kasosen ja 51 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan pysäköinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi	73
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös	77
- Poliisihallituksen kirje	84
- Mika Kasosen ja 51 muun valtuutetun aloite Vantaan pysäköinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi	90
19 § Vastaus Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi	94
- : Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloite Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi	103
20 § Vantaan kaupungin liittyminen kansainväliseen kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimukseen (Global Covenant of Mayors for Climate and Energy)	105

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 04.06.2018

21 § Resurssiviisauden tiekartta	107
- Resurssiviisauden tiekartta (kh 4.6.2018)	111
- Lausunnot resurssiviisauden tiekartasta	154
22 § Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset	158
- Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet	163
- Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostus	167
- Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset	224
23 § Maanvuokrasopimuksen muuttaminen koskien tonttia 92-15-806-1 Myyrmäessä / Fressi Kiinteistöt Oy	227
- Kartta vuokrattavasta maa-alueesta	229
- Vuokrasopimus	230
24 § Tonttien 23195/1, 8 ja 9 myynti Kivistön kaupunkikeskus 1 alueelta Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11:lle, Asunto Oy Vantaan Magmalle ja Asunto Oy Vantaan Plutonille c/o Bonava Suomi Oy	236
- kartta tontista 23195/1 myynti	241
- kartta tontista 23195/8 myynti	242
- kartta tontista 23195/9 myynti	243
- johtokartta tontista 23195/1	244
- johtokartta tontista 23195/8	245
- johtokartta tontista 23195/9	246
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	247
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	248
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	249
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	251
Muutoksenhakuohje 5. Hallintovalitus etuusto-oikeuden käyttämisestä koskevassa asiassa	252
Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	253
Muutoksenhakuohje 7. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	254
Muutoksenhakuohje 8. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	257

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 4.6.2018 klo 17.15-19.35
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Nieminen Irja	
Juurikkala Timo, II varapuheenjohtaja	x	Bulut Emil	
Abdi Faysal	x	Kähkönen Osmo	
Bruun Susanna	x	Hämäläinen Anu	
Hakulinen Pentti	x	Haverinen Soili	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Kotila Pirkko	§ 1-19 klo 17.15-19.00	Karinen Ville	
Niikko Mika	§ 1-15 klo 17.15-18.35	Auvinen Timo	
Norrena Vaula	x	Kuusela Minna	
Orpana Anitta	x	Sieviläinen Marianne	
Puoskari Pentti	-	Särkelä Jussi	x
Rokkanen Sakari	x	Kanerva Sami	
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x
Mäkinen Tapani, valtuuston I varapuheenjohtaja			-
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja			x
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja			x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja			x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja			x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja			x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja			klo 17.15-18.45
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x
Ruusula Matti, talousjohtaja vs.			x
Kolju Niina, lakimies			x
Maidell-Münster Leena, ympäristöpäällikkö			klo 17.35-18.05
Henriksson Tomi, asumisasioiden päällikkö			klo 18.05-18.20
Vähä-Piikkiö Armi, tonttipäällikkö			klo 18.05-18.20
Kimpimäki Päivi, hallintosihteeri			x
Jääskeläinen Nelli, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Nelli Jääskeläinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 18.6.2018, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 11, 15, 16 ja 17 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 20.6.2018, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 28.5.2018 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 9/2018.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 3

Käsittely:

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen selosti asiakohtaa 9 "Vuoden 2019 talousarviolaadinnan kehys".

Ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster oli paikalla vastaamassa kysymyksiin koskien asiakohtaa 21 "Resurssiviisauden tiekartta" ja tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö ja asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson koskien asiakohtaa 22 "Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset".

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saatu selostus ja käyty keskustelu.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Hallintojohtajan päätökset

- § 2 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 18.4.2018, 18/0372/6/Verovalitus
- § 3 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 18.4.2018, 18/0371/6/Verovalitus
- § 4 Helsingin hallinto-oikeuden päätös 9.5.2018, 18/0445/6/Ennakkoperintää ja työnantajan sosiaaliturvamaksua koskeva valitus/Infra Psp Oy

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja ottamiskelpoisia päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavalla päätöksellä:

Hankintajohtajan päätös

- § 52 Väliaikainen ratkaisu ateria- ja puhtauspalveluiden hankintaan Korson vanhustenkeskukseen

Viestintäjohtajan päätös

- § 3 Rekrytointikumppanipalvelun hankinta

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

5 § Tiina Nylénin luottamustehtävän päättyminen ja ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen

VD/4954/00.00.01.00/2017

RV/AV

Tiina Nylén on 7.5.2018 päivätyllä kirjeellään pyytänyt eroa ympäristölautakunnan varajäsenen tehtävästä paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 20 nimennyt ympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Maija Rautavaara, puheenjohtaja	Tiina Nylén
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja	Jouko Suvensalmi
Markku Weckman	Antti Ellonen
Janne Leppänen (kv 28.8.2017 § 6)	Matti Lepistö
Susanna Ruotsalainen	Hannele Puusa-Ruohonen
Timo Karén (kv 9.10.2017 § 4)	Anneli Karhunen
Kimmo Kiljunen	Joni Hilden
Sonja Pääsukene	Taru Pääkkönen
Riitta Salasto	Marjo Kalliokanerva
Ismo Tuormaa	Antti Annala
Eija Liinakoski	Marja Parkkima
Marja-Vuokko Mäkinen	Juho Joensuu
Antero Eerola	Liisa Tilander

Hallintosäännön mukaan lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- todettavaksi, että Tiina Nylén on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- toimitettavaksi ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

6 §

Eron myöntäminen Eeva-Liisa Korpelalle kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävästä

VD/4951/00.00.01.00/2017

RV/AV

Eeva-Liisa Korpela on 16.5.2018 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä sekä rakennuslupajaoston jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävä:

Hallintosäännön 10 luvun 2 §:n mukaan kaupunkisuunnittelulautakunta vastaa:

- kaupunkirakenteen ja ympäristön kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja toiminnan tuloksellisuudesta asemakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa
- maa- ja vesialueiden hankinnasta ja luovutuksesta ja alueiden rakentumista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta
- kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittämisestä
- kaupungille kuuluvien asuntoasioiden hoidosta
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty
- rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsitlemisestä
- kaavojen noudattamisen sekä osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidon ja hoidon valvonnasta.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee lautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 10 nimennyt kaupunkisuunnittelulautakunnan jäseniksi kaudelle 2017 – 2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen, puheenjohtaja	Niina Uskola
Maarit Raja-Aho, varapuheenjohtaja	Miia Lindell
Otso Kivimäki	Markus Lyyra
Paula Lehmuskallio	Marianne Sipilä
Vesa Pajula	Reijo Päärni

Tarja Eklund	Taru Puurtinen
Mikko Merelä	Jari Koivisto
Minna Räsänen	Terhi Pokkinen
Magnus Forsberg (kv 22.1.2018 § 5)	Ville Rahkala
Hanna-Maria Valtanen	Anu Vihma
Mikko Mäkelä (kv 5.3.2018 § 3)	Jouni Spets (kv 5.3.2018 § 3)
Sveta Silvennoinen	Eeva-Liisa Korpela
Niilo Kärki	Eija Liinakoski
Antti Lind	Juha-Pekka Heinänen
Maija Vanhanen	Jeppe Isberg
Chau Nguyen	Leena Romppainen
Stefan Åstrand	Solveig Halonen

Rakennuslupajaoston jäsenen tehtävä:

Hallintosäännön 8 luvun 6 §:n mukaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa on rakennuslupajaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä rakennuslupajaostoon.

Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kaupunginhallitus on 12.6.2017 § 11 nimennyt rakennuslupajaoston jäseniksi kaudelle 2017 – 2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Marianne Sipilä, puheenjohtaja	Maarit Raja-Aho
Tarja Eklund, varapuheenjohtaja	Nina Uskola
Markus Lyyra	Reijo Päärni
Mikko Merelä (kv 22.1.2018 § 5)	Ville Rahkala (kv 22.1.2018 § 5)
Eeva-Liisa Korpela	Anu Vihma
Juha-Pekka Heinänen	Antti Lind

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimeenpäässä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Eeva-Liisa Korpelalle ero kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävistä, ja
- toimitettavaksi kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017 – 2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 §

Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sijaiset 4.6.2018 alkaen

VD/4342/00.01.01.03/2015

RV/HO/NJ

Hallintosäännön 4 luku 1 §:n mukaan kaupunginjohtajan ollessa poissa tai estyneenä hänen sijaisena toimii konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan muista sijaisista ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista päättää kaupunginhallitus (hallintosääntö 9 luku 1 §).

Kaupunginhallitus päätti 14.8.2017 § 23 sijaisten määräämisen lisäksi

- valtuuttaa kaupunginhallituksen puheenjohtajan tarvittaessa päättämään muusta kuin ko. päätöksellä määrätystä kaupunginjohtajan sijaisesta ja
- valtuuttaa kaupunginjohtajan tarvittaessa päättämään ko. päätöksessä mainittujen lisäksi apulaiskaupunginjohtajien muusta sijaisesta.

Kaupunginhallituksen aikaisemmat päätökset johtajien sijaisuuksista ovat henkilövaihdoksista johtuen osittain vanhentuneet.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä 4.6.2018 alkaen kaupunginjohtajan sijaiset konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan jälkeen seuraavassa järjestyksessä:
 - 1. apulaiskaupunginjohtaja Jukka T Salminen
 - 2. apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth
 - 3. apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä
 - 4. apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
- b) nimetä 1.8.2018 alkaen sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan sijaiset seuraavassa järjestyksessä:
 - 1. perusopetuksen johtaja Ilkka Kalo
 - 2. varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen
 - 3. talous- ja hallintojohtaja Eila Tanninen
 - 4. ruotsinkielisen tulosalueen johtaja Anders Vikström
 - 5. nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja va. Marja Viljamaa
 - 6. kirjastopalveluiden johtaja Mikko Vainio
 - 7. kulttuurijohtaja Annukka Larkio
 - 8. liikuntajohtaja Veli-Matti Kallilahti
 - 9. nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand
- c) nimetä 4.6.2018 alkaen konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan sijaiset seuraavassa järjestyksessä:
 - 1. rahoitusjohtaja Pirjo van Nues
 - 2. talouspalvelukeskuksen johtaja Minna Sevón
 - 3. hankintajohtaja Tiina Ekholm
 - 4. tietohallintojohtaja Antti Ylä-Jarkko

- d) nimetä 4.6.2018 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset seuraavassa järjestyksessä:
1. talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva
 2. perhepalvelujen johtaja Anna Cantell-Forsbom
 3. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja vs. Minna Lahnalampi-Lahtinen
 4. terveystalouden johtaja Piia Vuorela
- e) nimetä 4.6.2018 alkaen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset seuraavassa järjestyksessä:
1. kaupungininsinööri Henry Westlin
 2. kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine
 3. talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti
 4. tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius
 5. rakennusvalvontajohtaja Pekka Virkamäki
 6. ympäristöjohtaja Katariina Rautalahti
 7. kiinteistöjohtaja Antti Kari
- f) nimetä 4.6.2018 alkaen asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajan sijaiset seuraavassa järjestyksessä:
1. kuntalaispalveluiden johtaja Iiris Lehtonen
 2. työllisyyspalvelujohtaja Timo Saari
 3. talous- ja hallintojohtaja Vesa Urtti
 4. monikulttuurisuusasiain päällikkö Hannele Lautiola
- g) valtuuttaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja tarvittaessa tilapäisesti päättämään muusta kuin kohdassa a) nimetystä kaupunginjohtajan sijaisesta ja
- h) valtuuttaa kaupunginjohtaja tarvittaessa tilapäisesti päättämään kohdissa b) – f) nimettyjen lisäksi apulaiskaupunginjohtajien muista sijaisista.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

hallintojohtaja Hanna Ormio, puh. 040 582 6554, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 §

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018-31.5.2019

VD/4620/00.00.01.00/2018

RV/HY-L

Kuntalain 18 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Hallintosäännön 19 luvun 1 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018–31.5.2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

VD/5027/02.01.00.03/2018

RV/MR/TO/HY-L

Yleinen taloudellinen tilanne

Talouden vahva kasvuvaihe jatkuu edelleen. Valtiovarainministeriön keväällä 2018 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen BKT kasvaa kuluvana vuonna 2,6 % ja talouskasvun odotetaan myös jatkuvan noin kahden prosentin tasolla vuosina 2019 ja 2020. Kasvun jatkumista ennakoivat mm. teollisuuden tilaismäärien ja elinkeinoelämän tuotanto-odotusten kasvu. Myös kasvukeskusten edelleen vilkas rakennustoiminta tukee kasvua. Viennin odotetaan kasvavan vuonna 2018 yli kuusi prosenttia, mutta viennin kasvun odotetaan kuitenkin tasoittuvan lähivuosina maailmankaupan kasvun mukaiseksi.

Työttömyysasteen odotetaan laskevan vuonna 2018 kahdeksan prosentin tuntumaan. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, todennäköisesti rajoittaa kasvua. Työllisyysasteen kohenemisen odotetaan jatkuvan ja työllisyysasteen odotetaan nousevan 72,5 prosenttiin vuonna 2020. Talouden kasvun ja työttömyyden alenemisen myötä julkisen talouden alijäämät pienevät. Julkisen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee alle 60 prosentin tason vuonna 2019. Myös veroaste suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Talouskasvun hidastuessa väestön ikääntymisen luoma paine julkiseen talouteen kuitenkin säilyy 2030-luvulle saakka.

Yksityisen kulutuksen kasvu kiihtyy. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan se on 1,8 prosenttia vuonna 2018 ja kasvu jatkuu noin 1,5 prosentin tasolla vuosina 2019 ja 2020. Tämän kehityksen taustalla on sekä työllisyyden että ansiotason nousu. Kuluttajahintojen ennustetaan nousevan kuluvana vuonna 1,2 prosenttia ja vuonna 2019 1,4 prosenttia. Yleisen hintatason nousun taustalla on mm. raakaöljyn kohonnut hintataso. Välillisten verojen nousu nostaa myös inflaatiota, arviolta jopa 0,4 prosenttiyksikköä. Ansiotason ennustetaan nousevan 1,9 prosenttia vuonna 2018 ja 2,5 prosenttia vuonna 2019. Rahapolitiikan odotetaan edelleen pysyvän kasvua tukevana. Euroopan keskuspankki on ilmoittanut vuoden 2017 lopulla jatkavansa arvopaperiostoja ainakin syksyyn 2018 asti. Korkotason odotetaan säilyvän edelleen alhaisena.

Kuntatalouden tilanne on kohentunut muutaman viime vuoden aikana. Taustalla on yleisen talouskehityksen myönteisyyden lisäksi olleet kuntien omat sopeutustoimet. Kunnat ovat jatkaneet toimintojensa sopeuttamista edellisvuosien tapaan muun muassa vähentämällä henkilöstömenoja, tehostamalla ja uusimalla toimintatapoja sekä lisäämällä keskinäistä yhteistyötä. Kokonaisuutena kuntien toimintamenot ovat kehittyneet viime vuosina maltillisesti. Tämä on näkynyt myös maltillisina kunnallisveron korotuksina.

Kuntien toimintamenojen kasvu pysyy maltillisena myös kuluvana vuonna, mutta kasvu kiihtyy henkilöstömenojen kasvaessa vuonna 2019 palkankorotusten ja vuoden 2020 kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen vuoksi. Myös investointimenot jatkavat lähivuosina kasvuaan, sillä korjausinvestoinnit sekä sairaalarakentaminen jatkuvat vilkkaana. Kuntatalouden lainakannan oletetaan kasvavan hieman vuoteen 2020 saakka sairaanhoitopiirien lisätessä velkaansa investointien vuoksi.

Verottajalta saadun ennakollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja kertyi vuonna 2017 koko maassa verohallinnolle 1,8 prosenttia enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkatulojen osuus tuloista oli 69 prosenttia, eläketulojen, työttömyyskorvausten ja muiden

sosiaalieläisten osuus 31 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat koko maassa 2,7 prosentin ja eläketulot 3,1 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Työttömyyskorvaukset vähenivät 10,2 prosenttia.

Henkilöiden ennakonpidätyksiä on kertynyt tammi-huhtikuussa 2018 koko maassa 1,1 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Yhteisöjen tuloveroa kertyi tammi-huhtikuussa 24,4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Suurta kasvua selittää ennakontäydennysmaksujen aikaisempiin vuosiin nähden nopeutunut tilitysrytmi.

Kehys perustuu valtiovarainministeriön kevään 2018 taloudellisessa katsauksessa ja julkisen talouden suunnitelmassa esitettyihin kasvuarvioihin. Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen päivitetään syksyllä valtion budjettiesityksen tarkentuneet vaikutukset.

Vuoden 2019 talousarvion kehys

Taloussuunnitelman 2019–2022 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet (strategian liitteenä) muodostavat valtuustokauden talousohjelman. Kehyksen lähtökohtana ovat siten valtuuston määrittelemät käyttötalouden ja investointien kasvun linjaukset. Niiden mukaan käyttötalousmenot voivat nousta vuosittain enintään 1,5 % toimintaympäristömuutokset kuten väestönkasvu huomioiden ja valtuustokauden investointien enimmäismäärä on 500 miljoonaa. Kehyksessä on otettu huomioon palkka- ja hintamuutoksista aiheutuneet, jo osin vuodelle 2018 sijoittuvat korotukset. Kehys turvaa kasvun edellytykset. Väestökasvun on arvioitu olevan 1,8 % vuonna 2019 ja kehyksessä varaudutaan myös työpaikkamäärien lisäykseen.

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa toteutuessaan huomattavasti Vantaan kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen. Vuoden 2019 kehysten antamisen ajankohtana ei uudistuksen edellyttämää lainsäädäntöä ole vielä hyväksytty eduskunnassa. Tilanteen uskotaan selkiytyvän kesän 2018 aikana sekä tulevan lainsäädännön että aikataulun suhteen. Mikäli alkuperäinen aikataulu uudistuksen käynnistymisestä vuoden 2020 alusta pitää, on sillä vaikutusta taloussuunnitelman vuosiin 2020–2022. Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2019–2022 valmistellaan kuitenkin ennen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2018 voimassa olevan organisaation mukaisesti ilman sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia. Taloussuunnitelmaa korjataan lainsäädännön mukaiseksi eduskuntakäsittelyjen jälkeen.

Vuoden 2019 käyttötalouskehyksessä on huomioitu toimintamenojen osalta palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa. Kehyksessä on myös huomioitu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset vuodelle 2019. Lisäksi kehyksessä on huomioitu kilpailukykysovimuksen mukaiset vuodelle 2019 kohdistuvat henkilöstömenojen sivukulujen alennukset. Kehyksessä on huomioitu myös vuonna 2020 poistuvat julkisen sektorin lomarahaleikkaukset. Varhe-maksujen muutokset on huomioitu Kevan ilmoituksen mukaisesti. Sisäiset vuokrat on päivitetty vuoden 2019 tasolle ja ne on huomioitu toimialojen kehysissä.

HUS-kuntayhtymän erikoissairaanhoidon tulot ja menot sekä HSL-kuntayhtymän infrakorvaukset sekä joukkoliikennemaksut on esitetty kehyksessä alustavina arvioina ja ne tarkennetaan kaupunginjohtajan esitykseen talousarviovaiheessa.

Vuoden 2019 käyttötalouden toimintakulujen kasvun vertailtavuus vuoden 2018 käyttösuunnitelmaan on tavallista haastavampaa. Vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa ei ole huomioitu vuoden 2018 työ- ja

virkaehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia. Myös vuonna 2018 toteutetun sisäisen vuokramallin muutoksen vaikutukset eivät ole olleet täysimittaisesti huomioituna vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa. Kehyksessä vertailukelpoinen toimintakulujen kasvu vuodesta 2018 vuoteen 2019 on 2,4 prosenttia.

Myös toimialakohtaiset toimintakulujen kasvuluvut ovat vaikeasti vertailtavissa. Niissä tulee ottaa huomioon toimialojen väliset siirrot sekä vuoden 2018 käyttösuunnitelmasta puuttuvat palkankorotukset ja vuokrien nousut. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukainen järjestelyvaraerä on kehyksessä vielä keskitetty kaupunginjohtajan toimialalle, mutta se tullaan jakamaan toimialoille kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä. Vuonna 2019 toimintakulujen kasvua lisäävät palvelutarpeen kasvun, palkankorotusten ja yleisen hintatason nousun lisäksi mm. Apotin käyttöönotto sekä varhaiskasvatuksen subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoituksen poistaminen.

Kehyksen verotuloarviot perustuvat vuoden 2018 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteihin, kuntatalousohjelmassa esitettyihin veroperustemuutoksiin sekä Kuntaliiton veroennusteeseen. Kunnallisveron kasvuksi 2019 oletetaan 5,3 prosenttia vuoden 2018 verotuloennusteeseen nähden. Kasvun taustalla on Vantaan palkkakehityksen myönteinen suuntaus, työttömyyden lasku sekä väestönkasvun tuoma lisäys verotuloihin. Valtionosuusarviossa on huomioitu kaupungin ikäryhmittäinen väestö 1.1.2018, kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitetyt valtionosuusmuutokset sekä aiemmin päätetyt valtionosuusleikkaukset. Valtionosuustuottojen arvioidaan laskevan noin 2,1 prosentilla lähinnä Kelan myöntämien toimeentulomenojen kasvun vuoksi. Verotulo- ja valtionosuusarviot päivitetään talousarviovaiheessa.

Kaupungin pitkäaikainen lainakanta vuoden 2017 tilinpäätöksen tilanteessa oli noin 959 milj. euroa. Viime vuosina korkotaso on ollut poikkeuksellisen matalalla tasolla, mikä on osaltaan tukenut kaupungin myönteistä talouskehitystä. Korkeaan lainakantaan liittyy kuitenkin merkittävä riski korkokulujen noususta yleisen korkotason noustessa. Kehyksessä vuoden 2019 korkokulut on ennakoitu tasolle 3,3 milj. euroa, jatkovuosille on ennakoitu maltillista korkotason nousua.

Kehäradan poistot ovat olleet vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8 milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa/vuosi.

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2019 on 151,6 milj. euroa (investointiosa netto 148,1 milj. euroa) ja kokonaisinvestointitaso liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien noin 159,4 milj. euroa (investointiosa netto 155,9 milj. euroa). Vuoden 2019 kaupungin investoinneista katetaan kehysvalmistelutilanteen arvion mukaan tulo- ja rahoituksella noin 77 prosenttia ja kokonaisinvestoinneista 73 prosenttia. Investointien rahoittamiseksi kaupunki joutuisi kehyslaskelmien toteutuessa kasvattamaan pitkäaikaista lainakantaansa noin 28 milj. eurolla vuonna 2019. Taloussuunnitelmavuosien 2020–2022 toteutuessa kehyksen mukaisesti kaupungin talous tasapainottuisi vuosikatteen parantuessa niin, että lainamäärä palautuisi vuoden 2018 tasolle. Kehyksen ja taloussuunnitelmakauden lähtökohtana on vahva vuosikate ja kaupungin lainamäärän pitäminen valtuuston tavoitteeksi asettamassa alle yhden miljardin tasossa.

Kehys sisältää palkkatasa-arvo-ohjelman ja sen toteuttamiseen vuonna 2019 tarvittavat varat. Palkkojen kilpailukykyisyyttä pyritään parantamaan. Uusien virkojen perustamisessa pyritään kuitenkin harkittuihin ja maltillisiin lisäyksiin.

Tavoitteena on estää segregaatian syveneminen Vantaalla ja siksi kaupunki laatii segregaatio-ohjelman taatakseen jokaiselle samanarvoiset edellytykset. Kaupungin tulee olla sosiaalisesti kestävä. Kaupungin

elinvoimaa- ja vetovoimaa sekä pitovoimaa pyritään lisäämään laadittavalla uudella ohjelmalla. Näiden ohjelmien valmistelun edettyä arvioidaan niiden vaikutuksia ensi vuoden talousarvioon.

Esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi vuodelle 2019

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista.

Liiteaineistona ovat vuoden 2019 sitovien tavoitteiden luonnosten esitykset, jotka perustuvat valtuustokauden strategian painopistealueisiin ja päämääriin. Lopullisesti sitovat tavoitteet hyväksytään kaupunginvaltuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä marraskuussa 2018.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä vuoden 2019 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehys liitteen mukaisesti,
- b) ohjeistaa toimialoja laatimaan investointisuunnitelmansa kaikkien talousarvion hankeryhmien osalta kymmenvuotiskaudelle 2019–2028,
- c) esittää vuoden 2019 talousarvion laadintakehys sekä esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja Ritva Viljanen selosti asiakohtaa kokouksen alussa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kehystaulukot 2019
- Esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi vuodelle 2019

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

talousjohtaja vs. Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö vs. Teija Oras, puh. 050 314 5084, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

A. TULOSLASKELMA – SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

TULOSLASKELMA (1 000 €)	TP 2017	KS 2018	Ennuste 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020	KEHYS 2021	KEHYS 2022
KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT							
TOIMINTATUOTOT (ilman HSY)	404 438	417 124	437 525	429 418	435 860	442 398	449 033
TOIMINTAKULUT (ilman HSY)	-1 413 149	-1 503 171	-1 529 548	-1 564 436	-1 604 425	-1 636 514	-1 669 244
TOIMINTAKATE	-1 008 712	-1 086 047	-1 092 023	-1 135 018	-1 168 565	-1 194 116	-1 220 210
VEROTULOT	977 011	994 000	1 003 363	1 056 672	1 094 306	1 140 109	1 178 400
VALTIONOSUJDET	168 934	168 000	172 656	169 095	179 795	181 795	183 795
KORKOTUOTOT	14 357	14 262	14 262	14 247	13 589	13 095	13 095
MUUT RAHOITUSTUOTOT	15 408	15 308	15 318	15 288	15 258	15 238	15 238
KORKOKULUT	-2 691	-4 270	-3 120	-3 270	-6 970	-8 370	-12 470
MUUT RAHOITUSKULUT	-300	-356	-356	-351	-346	-346	-346
VUOSIKATE	164 007	100 898	110 101	116 664	127 067	147 405	157 502
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-123 574	-113 089	-113 089	-116 478	-112 152	-109 546	-109 546
Satunnaiset tuotot ja kulut							
TILIKAUDEN TULOS	40 433	-12 191	-2 988	186	14 915	37 859	47 956
Verorahoitus yhteensä	1 145 944	1 162 000	1 176 019	1 225 767	1 274 101	1 321 904	1 362 195
Verorahoituksen muutos		1,4 %	2,6 %	4,2 %	3,9 %	3,8 %	3,0 %
		KS 2018–2019	VRT 2018–2019*	E 2018–2019	2019–2020**	2020–2021	2021–2022
Toimintatuottojen kasvu		2,9 %	0,5 %	-1,9 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Toimintakulujen kasvu		4,1 %	2,4 %	2,3 %	2,6 %	2,0 %	2,0 %
Toimintakatteen kasvu		4,5 %	3,2 %	3,9 %	3,0 %	2,2 %	2,2 %

* Laskettu vertailukelpoinen 2018: sis. vuoden 2018 palkankorotukset ja vuodelta 2018 puuttuvat vuokrat

** Toimintakulut sis. Kiky-sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen aiheuttamat lisäkulut v. 2020

B. TOIMIALOJEN, LIIKELAITOSTEN JA RAHASTOJEN KEHYKSET 2019

YLEISHALLINTO	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	1 917	2 791	2 829	1,4 %
TOIMINTAKULUT	-26 148	-29 191	-29 239	0,2 %
josta sisäiset vuokrat	-204	-313	-314	0,3 %
TOIMINTAKATE	-24 231	-26 400	-26 410	0,0 %

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	2 275	2 333	2 414	3,5 %
TOIMINTAKULUT	-17 477	-20 114	-25 838	28,5 %
josta sisäiset vuokrat	-1 067	-1 248	-1 254	0,5 %
TOIMINTAKATE	-15 202	-17 781	-23 424	31,7 %

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	9 371	9 780	9 210	-5,8 %
TOIMINTAKULUT	-81 463	-89 571	-97 198	8,5 %
josta sisäiset vuokrat	-3 529	-3 730	-4 880	30,8 %
TOIMINTAKATE	-72 092	-79 790	-87 988	10,3 %

VUODEN 2019 TALOUSARVION KEHYS

Kaupunginhallitus 4.6.2018

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	42 111	42 382	43 318	2,2 %
TOIMINTAKULUT	-598 289	-621 444	-628 106	1,1 %
josta sisäiset vuokrat	-17 020	-19 488	-19 737	1,3 %
TOIMINTAKATE	-556 178	-579 062	-584 788	1,0 %

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	39 150	35 425	36 740	3,7 %
TOIMINTAKULUT	-437 256	-475 753	-502 468	5,6 %
josta sisäiset vuokrat	-78 178	-105 926	-113 014	6,7 %
TOIMINTAKATE	-398 106	-440 328	-465 729	5,8 %

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA (ilman HSY)	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	240 739	256 693	265 831	3,6 %
josta sisäiset vuokratulot	116 156	151 477	164 120	8,3 %
TOIMINTAKULUT	-185 374	-199 118	-212 234	6,6 %
josta sisäiset vuokrat	-12 622	-16 944	-20 702	22,2 %
TOIMINTAKATE	55 365	57 575	53 598	-6,9 %

KAUPUNKI YHTEENSÄ (ilman HSY)	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	335 564	349 404	360 342	3,1 %
TOIMINTAKULUT	-1 346 008	-1 435 189	-1 495 083	4,2 %
josta sisäiset vuokrat	-112 621	-147 648	-159 901	8,3 %
TOIMINTAKATE	-1 010 444	-1 085 785	-1 134 741	4,5 %

VUODEN 2019 TALOUSARVION KEHYS

Kaupunginhallitus 4.6.2018

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOS	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	37 210	37 479	38 150	1,8 %
TOIMINTAKULUT	-34 725	-36 347	-36 840	1,4 %
josta sisäiset vuokrat	-1 817	-2 046	-2 196	7,3 %
TOIMINTAKATE	2 485	1 132	1 310	15,7 %

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	7 326	6 710	6 844	2,0 %
TOIMINTAKULUT	-6 675	-6 438	-6 590	2,4 %
josta sisäiset vuokrat	-439	-442	-484	9,7 %
TOIMINTAKATE	652	272	255	-6,4 %

SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	23 288	22 835	23 380	2,4 %
TOIMINTAKULUT	-22 938	-22 181	-23 070	4,0 %
josta sisäiset vuokrat	-1 178	-1 341	-1 539	14,8 %
TOIMINTAKATE	351	654	310	-52,6 %

VUODEN 2019 TALOUSARVION KEHYS

Kaupunginhallitus 4.6.2018

LIKELAITOKSET YHTEENSÄ	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	67 825	67 024	68 374	2,0 %
TOIMINTAKULUT	-64 338	-64 967	-66 500	2,4 %
josta sisäiset vuokrat	-3 434	-3 829	-4 219	10,2 %
TOIMINTAKATE	3 487	2 058	1 874	-8,9 %

RAHASTOT YHTEENSÄ	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	1 049	695	702	1,0 %
TOIMINTAKULUT	-2 803	-3 015	-2 853	-5,4 %
josta sisäiset vuokrat	0	0	0	
TOIMINTAKATE	-1 755	-2 320	-2 151	-7,3 %

KAUPUNKI, LIKELAITOKSET JA RAHASTOT YHTEENSÄ (ilman HSY)	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	404 438	417 124	429 418	2,9 %
josta sisäiset vuokratulot	116 156	151 477	164 120	8,3 %
TOIMINTAKULUT	-1 413 149	-1 503 171	-1 564 436	4,1 %
josta sisäiset vuokrat	-116 055	-151 477	-164 120	8,3 %
TOIMINTAKATE	-1 008 712	-1 086 047	-1 135 018	4,5 %

C. INVESTOINTIOSA – SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

1000 eur	TP 2017	KS 2018	Ennuste 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020	KEHYS 2021	KEHYS 2022
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN TULOT	8 573	4 000	4 500	3 500	3 500	3 500	3 500
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN MENOT	-107 226	-130 803	-122 729	-151 611	-136 154	-129 336	-135 726
RAKENTAMISINVESTOINNIT	-38 908	-66 140	-61 057	-84 355	-71 115	-65 585	-71 575
AINEETON OMAISUUS	-5 972	-7 735	-7 765	-7 862	-6 620	-5 783	-7 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS							
Kunnallistekniset työt (ilman Kehärataa ja Kehä III)	-35 190	-39 900	-37 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
IRTAIN OMAISUUS	-5 080	-6 248	-6 127	-7 944	-7 919	-7 468	-6 651
KIIINTEÄ OMAISUUS	-24 154	-8 000	-8 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
OSAKKEET JA OSUUDET	2 078	-2 780	-2 780	-1 450	-500	-500	-500
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN NETTO	-98 653	-126 803	-118 229	-148 111	-132 654	-125 836	-132 226
INVESTOINTITULOT (rahastot, liikelaitokset, Kehärata, Kehä III)	77	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIMENOT (rahastot, liikelaitokset, Kehärata, Kehä II)	-4 062	-6 150	-6 150	-7 760	-9 260	-8 860	-5 160
LIKELAITOSTEN INVESTOINNIT	-1 582	-1 750	-1 750	-2 460	-2 460	-2 460	-2 460
RAHASTON INVESTOINNIT	-2 135	-4 400	-4 400	-5 300	-6 800	-6 400	-2 700
KEHÄRATA	-255	0	0	0	0	0	0
KEHÄ III Vantaa	-90	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	8 650	4 000	4 500	3 500	3 500	3 500	3 500
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-111 288	-136 953	-128 879	-159 371	-145 414	-138 196	-140 886
INVESTOINTIOSA NETTO	-102 639	-132 953	-124 379	-155 871	-141 914	-134 696	-137 386

Esitykset sitoviksi tavoitteiksi 2019

KH, 4.6., Sitovien tavoitteiden esityksiin huomioidaan syksyyn mennessä mm. valtuustoseminaarin kommentit

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2019	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2017 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2019	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Turvaamme talouden tasapainon				
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon				
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-% talousarvion 2019 mukainen	Vuosina 2013 - 2016 toimintamenojen kasvu keskimäärin 2,2 %. Vuonna 2017 toimintamenot vähenivät -2,0 %	Talousarvion 2019 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu
1.2 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2019 vähintään 34 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	43 milj. euroa	34 milj. euroa	Tarjonta ja kysyntä
1.3 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	35 %	Kaupungin maaomaisuuden vähäisyys, maaomaisuuden sijoittuminen tarkoituksen mukaan sopimattomasti
1.4 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, hallittu korkoriski, nettolainanotto enintään budjetin mukainen	Korkomenot 2,52 milj. euroa, duraatio 1,13	Korkomenoennuste 2,8 milj. euroa, duraatio 1,0 tai korkeampi	EKP aloittaa koronnostot aikaisemmin ja/tai aggressiivisemmin kuin indikoitu. Kuntien 0- riskiluokitus vaarantuu maakuntaudistuksen seurauksena, jolloin varainhankinnan hinta nousee. Kaupungin lainanottotarve ennustettua suurempi
1.5 EU- ja muun ulkopuolisen projektirahoituksen tehokas hyödyntäminen	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektsalkkujärjestelmässä	Projektsalkku-järjestelmässä 35 kpl (tilanne 28.5.2018)	Määrä lisääntyy	Lisääntynyt kilpailu hankerahoituksesta
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien				
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta				
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Resurssiviisauden tiekartassa esitettyjä toimenpiteitä kohti hiilineutraaliutta toteutetaan	Kasvihuonekaasupäästöt 1,078 milj. ekv t CO2/a (v. 2016)	Kasvihuonekaasupäästöt 0,927 milj. ekv t CO2/a (v. 2018)	Yleinen taloudellinen kehitys, valtion riittämättömät toimet päästöjen vähentämiseksi, valtakunnallisen sähkön alkuperä, kaupungin vähäiset resurssit
4.2 Ekologiset viheryhteydet säilyvät	Ekologiset yhteydet on merkitty yleiskaavaan	Ekologisia yhteyksiä ei ole selvitetty	Ekologiset yhteydet merkitty yleiskaavan 2020 luonnokseen	Kumppaniriskit, taloustaantumaa ja kaupungin maaomaisuuden vähäisyys
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 2,5 %	107 500 nousua arkivuorokaudessa	113 300 nousua arkivuorokaudessa	HSL-alueen kuntien erilaiset intressit ja lukuisat muutokset joukkoliikenneväyhykkeitä
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet				
5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	50 %	80 %	Kumppaniriski

Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä				
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065 000 k-m2 /4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	159 600 k-m2 2 986 asuntoa 350	Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2 400 asuntoa/vuosi 450	Tonttikysynnän heikentyminen, asuntojen sijoittajakysynnän vähentyminen ja kaupungin vähäinen maanomistus Uudet rakennuspaikat 100 kpl
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa				
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla				
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee	Vantaan työttömyysaste (%) Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk työttömänä) Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	10,1 % 3 493 1 261	9,2 % alle 3 200 alle 1 091	Maakunta ja sote-muutokseen valmistautuminen vaikuttaa työllisyyden hoidon resursseihin Talouskasvu heikkenee tai kääntyy laskuun Riittämättömät resurssit työllistymistä edistävien palvelujen tuottamiseen (työttömyyden alentuessa palvelussa korostuu enemmän tukea tarvitsevien osuus) Nuorten koulutustaso jää edelleen alemmalle tasolle lähikuntien verrattuna samalla kun työmarkkinat vaativat yhä koulutetumpaa henkilöstöä
7.2 TYP:n (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaita aktiivitoimenpiteissä olevien määrä nousee	TYP:n asiakkaita aktiivitoimenpiteissä (%)	25,9 %	yli 30 %	Asiakkaille ei ole tarjolla riittävästi palveluntarpeen mukaisia palveluja
Strateginen tavoite 8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita				
8.1 Vantaalaisen osaamismallin rakentaminen osana 6Aika-rahoitusta yhdessä oppilaitosten, kaupungin ja yritysten välillä	Mittarit valmistelussa			
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita				
9.1 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät	Mittarit valmistelussa			
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina				
10.1 Suurten ja näkyvien tapahtumien määrää lisätään	Selvitys tapahtumapuiston toteuttamisesta Mittarit valmistelussa			

Edistämme asukkaiden hyvinvointia				
Strateginen tavoite 11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä				
11.1 Liikunnallisen elämäntavan lisääminen	Kaikki väestöryhmät Mittarit valmistelussa			
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät				
12.1 Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan	- Kiusaamisen tunnistaminen - Yhteisiä toimenpiteitä ennaltaehkäisemiseen ja puuttumiseen Mittarit valmistelussa			
12.2 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,23 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,23 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Perheiden tilanteiden kriisiytyminen, kaupungin ehkäisevien toimet eivät kohdennu oikein.
12.3 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palveluja asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93 %	93,4 %	Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten				
13.1 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain - Osaamispotentiaalin tunnistaminen - Suomen tai ruotsin kielen oppiminen - Kohtaamispaikkoja Mittarit valmistelussa	2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä: - osallistunut suomen kielen koulutukseen 89 % - oma vuokrasopimus 70 % - työllistynyt 4 %	2016 maahanmuuttaja-palvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä v. 2019 aikana: - osallistunut suomen kielen koulutukseen 95 % - oma vuokrasopimus 80 % - työllistynyt 14 %	Yleinen yhteiskuntakehitys, hallitsematon maahanmuutto
Strateginen tavoite 14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät				
14.1 Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta- ja arviointia	Kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja sähköiseen osallistumisympäristöön sisältyvien sähköisten menetelmien kokeilu ja käyttöönotto.	Osallisuusympäristön yksittäisiä työkaluja on testattu. Menetelmistä ei koottua tietoa.	Sähköisiä ja kasvokkaisia osallistumisen menetelmiä käytetään aiempaa monipuolisemmin.	Riittämätön henkilöstön sitoutuminen, osaaminen ja resursointi. Tekniset haasteet. Yhteensopivuusongelmat muiden järjestelmien kanssa.

	Vuorovaikutus- ja osallisuusprosessien seurantamenetelmien käyttöönotto	Yhtenäisiä seurantamenetelmiä ei ole käytössä	Osallistumismahdollisuuksien määrää ja laatua mitataan	Yhteisten mittareiden löytämisen vaikeus. Riittämätön henkilöstön sitoutuminen ja resursointi.
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee				
15.1 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat	Käyttäjien tyytyväisyys-% toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa	71 % kokee olosuhteiden parantuneen	80 % kokee olosuhteiden parantuneen	Ulkopuoliset epävarmuustekijät ja vaikutus nähdään viiveellä
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä				
Strateginen tavoite 16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin				
16.1 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän onnistunut käyttöönotto	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto toteutuu hallitusti	Päätökset asiakas- ja potilastietojärjestelmiin siirtymisestä on tehty, järjestelmän rakentaminen käynnissä	Apotin jatkuva palvelu varmistettu ja toinen käyttöönotto toteutuu 10/2019	Perustehtävien vaikeutuminen käyttöönottoon sidotun henkilöstön vuoksi, toimintatapamuutosten toteuttaminen
16.2 Terveysasemien lääkärin vastaanotolle pääsy nopeutuu	Omalääkärin vastaanotolle pääsyn T3-aika (kolmannen vapaan lääkäriajan mediaani)	Potilaat, joilla on omalääkäri, pääsevät lääkärin vastaanotolle 28,5 vrk (T3-aika)	Potilaat, joilla on omalääkäri, pääsevät lääkärin vastaanotolle 14 vrk (T3-aika)	Apotin implementaatio aiheuttama tuotannon vähentäminen. Paljon perumattomia aikoja, mikä aiheuttaa resurssihukkaa.
Strateginen tavoite 17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava				
17.1 Toimialoja, liikelaitoksia ja osakeyhtiöitä varten luodaan toiminnan digitalisointisuunnitelmat	Digisuunnitelmien määrä	2	9	Tulosalueiden ja toimialojen ajankäytölliset mahdollisuudet panostaa digisuunnitelmiin
17.2 Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon	Mobiilipalveluiden määrä	2	7	Liian isojen kokonaisuuksien muodostaminen pienten ja ketterien sovellusten sijaan.
Johdamme uudistuen ja osallistuen				
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa				
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnittelu käynnistetty	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Kaupunkitasoinen sitoutuminen
19.2 Toimintakulttuurin ja muutoksen johtamista tuetaan vaikuttavilla esimies- ja työyhteisövalmennuksilla	Valmennuksiin osallistuneiden lukumäärä Mittarit valmistelussa			
19.3 Hallittu maakunta- ja sote-uudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla	Hallittu muutos, ajantasainen valmistelu ja muutoksen seuranta	Osallistuminen kaupunki- ja maakuntatason valmistelutyöryhmiin	Muutosta koskevat suunnitelmat käsitelty ja hyväksytty Vantaalla	Tehty valmistelutyö ei vastaa muutoksen hallintaan ja käsittelyyn. Vantaan etu ei tule kuulluksi maakunnan valmistelutyössä.
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat				
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%	4,52 %	4,35 %	

10 § Uudenmaan maakunta- ja sote -uudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpano

VD/5098/00.00.01.02/2018

RV/JM/NJ

Uudenmaan liiton maakuntahallitus käynnisti 13.3.2018 § 39 maakuntajohtajan johdolla käytävät neuvottelut maakunta- ja sote -uudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 15/2017) niin sanotun voimaannanolain (Laki maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollosta annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain) mukaisen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) muodostamiseksi Uudellemaalle.

Voimaannanolakiehdotuksen 6 § mukaan VATE vastaa maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes maakuntavaltuusto on valittu ja maakuntavaltuuston asettama maakuntahallitus on aloittanut toimintansa. Väliaikainen toimielin johtaa maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä maakuntavaltuuston toimikauden alkuun asti.

Maakunnan liitto johtaa VATE:n nimeämiseksi alueella käytäviä neuvotteluja. Maakunnan liiton hallitus myös asettaa sen neuvottelussa sovitun mukaisesti, mutta se ei voi käyttää asiassa omaa harkintavaltaa. Neuvottelutuloksen tulee olla yksimielinen.

VATE:n jäseneksi voidaan valita viranhaltijoita, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. VATE:een sovelletaan miesten ja naisten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

VATE:n muodostamiseksi käytyjen neuvottelujen perusteella maakuntajohtaja toi maakuntahallitukselle tiedoksi VATE:n alustavan kokoonpanon, joka perustuu eri organisaatioiden esittämiin ehdokkaisiin VATE:en jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi.

Maakuntahallitus päätti 21.5.2018 § 114 lähettää VATE:n alustavan kokoonpanon voimaannanolain 6 §:ssä mainituille neuvotteluosapuolille hyväksymistä varten. Uudenmaan liitto pyytää neuvotteluosapuolia ilmoittamaan kirjallisesti viimeistään 13.6.2018, mikäli ne eivät hyväksy Uudenmaan väliaikaisen valmistelutoimielimen alustavaa kokoonpanoa. Mikäli voimaannanolaki tulee voimaan, vahvistaa maakuntahallitus VATE:n asettamispäätöksen.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi neuvottelutulos Uudenmaan maakunnan väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Ilmoituspyyntö/ Uudenmaan maakunta- ja sote -uudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanon hyväksyttäminen

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kehittämisjohtaja Tarja Lumijärvi, puh. 040 759 2409, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

16.5.2018

SOMA 28/00.00.00/2018

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo

Saapunut: 31.5.2018

Dn:o VD/5098/00.00.01.02/2018

Uudenmaan maakunta- ja sote -uudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) kokoonpano hyväksyttäväksi neuvotteluosapuolille

Viite: Neuvotteluilmoitus 15.3.2018

Maakuntahallitus käynnisti 13.3.2018 § 39 maakuntajohtajan johdolla käytävät neuvottelut maakunta- ja soteuudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 15/2017) niin sanotun voimaannanolain (Laki maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollosta annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain) mukaisen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) muodostamiseksi Uudellemaalle.

Voimaannanolain 6 § mukaan VATE vastaa maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes maakuntavaltuusto on valittu ja maakuntavaltuuston asettama maakuntahallitus on aloittanut toimintansa. Maakunnan liitto johtaa VATE:n nimeämiseksi alueella käytäviä neuvotteluja. Maakunnan liiton hallitus myös asettaa sen neuvottelussa sovitun mukaisesti, mutta se ei voi käyttää asiassa omaa harkintavaltaa. Neuvottelutuloksen tulee olla yksimielinen.

VATE:n jäseneksi voidaan valita viranhaltijoita, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. VATE:een sovelletaan miesten ja naisten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

1. Väliaikaisen valmistelutoimielimen alustava kokoonpano

VATE:n muodostamiseksi käytyjen neuvottelujen perusteella maakuntajohtaja toi maakuntahallitukselle tiedoksi VATE:n alustavan kokoonpanon, joka perustuu eri organisaatioiden esittämiin ehdokkaisiin VATE:en jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi.

Maakuntahallitus päätti 21.5.2018 § 114 lähettää VATE:n alustavan kokoonpanon voimaannanolain 6 §:ssä mainituille neuvotteluosapuolille hyväksymistä varten.

VATE:n alustava kokoonpano on seuraava:

	Organisaatio / edustus	Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
1.	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	Toimitusjohtaja Aki Lindén	Yhteyspäälikkö Janne Aaltonen
2.	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	Hallintoylihoitaja Kaarina Torppa	Talousjohtaja Mari Frostell
3.	Helsingin kaupunki	Sote- toimiala-johtaja Juha Jolkkonen	Elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva
4.	Helsingin kaupunki	Rahoitusjohtaja Tuula Saxholm	Strategiapäälikkö Marko Karvinen
5.	Espoon kaupunki	Perusturvajohtaja Juha Metso	Terveyspalvelujen johtaja Sanna Svahn
6.	Vantaan kaupunki	Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen	Apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen
7.	Läntinen Uusimaa	Kaupunginjohtaja Mika Sivula, Lohja	Kaupunginjohtaja Ragnar Lundqvist, Raasepori
8.	KUUMA -seutu	Kunnanjohtaja Outi Mäkelä, Nurmijärvi	Kaupunginjohtaja Jyrki Mattila, Hyvinkää
9.	Itäinen Uusimaa	Kaupunginjohtaja Jukka-Pekka Ujula, Porvoo	Kunnanjohtaja Tiina Heikka, Lapinjärvi
10.	Uudenmaan ELY	Ylijohtaja Petri Knaapinen	Johdon tukiyksikön päällikkö Reijo Koho
11.	Uudenmaan liitto	Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja Merja Vikman-Kanerva	Hallinto- ja talousjohtaja Paula Autioniemi
12.	Ruotsinkielinen jäsen	Pelastusjohtaja Peter Johansson	Perusturvajohtaja Elisabet Kajander
	Esittelijä	Ossi Savolainen	-

Voimaannpanolain 6 § mukaan VATE valitsee itse keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat. VATE:n kokoaikaiseksi esittelijäksi ehdotetaan maakuntajohtaja Ossi Savolaista.

2. Ilmoittaminen Uudenmaan liitolle

Uudenmaan liitto pyytää teitä ilmoittamaan kirjallisesti toimisto@uudenmaanliitto.fi viimeistään 13.6.2018, mikäli ette hyväksy yllä kohdassa 1. esitettyä Uudenmaan väliaikaisen valmistelutoimielimen alustavaa kokoonpanoa.

Maakuntahallitus käsittelee asiaa seuraavan kerran 4.6.2018, joten pyydämme ilmoitustanne mahdollisuuksien mukaan jo sitä ennen. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään 13.6.2018.

3. Jatkotoimenpiteet

Mikäli tämä kirjelmän vastaanottajaorganisaatiot hyväksyvät VATE:n kokoonpanoluonnoksen voimaannpanolain tarkoittamalla tavalla yksimielisesti, asettaa maakuntahallitus VATE:n ennakoivasti ehdollisella päätöksellä 18.6.2018 kokouksessaan kohdan 1. mukaisessa kokoonpanossa. Mikäli

voimaanpanolaki tulee voimaan, vahvistaa maakuntahallitus edellä mainitun VATE:n asettamispäätöksensä.

VATE:n ennakoivalla ehdollisella asettamisella on tarkoitus varmistaa maakunta- ja sote- uudistuksen virallisen valmistelun käynnistyminen mahdollisimman sujuvasti, mikäli tarvittava lainsäädäntö tulee voimaan.

Uudenmaan liitto

Markku Markkula
maakuntahallituksen puheenjohtaja

Lisätietoja: Ossi Savolainen, maakuntajohtaja
ossi.savolainen@uudenmaanliitto.fi, puh. 040 589 8415

Liite Maakuntahallituksen päätösotteet MHS 13.03.2018 § 39, 21.05.2018 § 114
Neuvotteluilmoitus 15.3.2018

Jakelu • Uudenmaan kunnat
• Perusturvakuntayhtymä Karviainen; Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä
• Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
• Helsingin erityishuoltopiiri; Uudenmaan ja Etelä-Hämeen erityishuoltopiiri;
Kärkulla samkommun
• Uudenmaan pelastuslaitokset
• Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
• Uudenmaan TE -toimisto
• Edellä mainittujen organisaatioiden ylin virkamiesjohto
• UML / Kirjaamo

11 §

Oy Apotti Ab:n vuoden 2018 SVOP-osuuden maksaminen

VD/4880/02.03.08/2018

ML/PvN/HY-L

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä KL-Kuntahankinnat Oy ovat tehneet sopimuksen sosiaali- ja terveydenhuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Hankinnan kohteena on kuntien ja HUS:n käyttöön tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Hankintayhteistyö on osa Apotti-hanketta. Hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto. Apotti-hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää mm., että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannon aikaista toimintaa varten perustetaan osakeyhtiö.

Kaupunginhallitus päätti 25.5.2015 mm. hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön (yhtiö) perustamisen yhdessä Helsingin kaupungin, Kauniaisten kaupungin, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa. Yhtiö rekisteröitiin 15.7.2015. Myöhemmin yhtiön osakkaaksi on tullut Tuusulan kunta.

Yhtiön tarkoituksena on vastata hankittavan asiakas- ja potilastietojärjestelmän toteutuksesta, käyttöönotosta sekä tuotannon aikaisesta toiminnasta. Yhtiö tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä-, järjestelmäkehitys- ja tukipalveluita omistajilleen omakustannusperiaatteella. Yhtiö tukee omistajiaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan muutoksessa sekä tehokkaiden yhtenäisten toimintamallien kehittämisessä.

Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 12,7 %. Muut omistajat ovat HUS (45 %), Helsingin kaupunki (37,1 %), Kauniaisten kaupunki (0,5 %), Kirkkonummen kunta (2,4 %) sekä Tuusulan kunta (2,3%). Asiakas- ja potilastietojärjestelmän käytön on suunniteltu vastaisuudessa laajentuvan ja myöhemmin järjestelmän käyttäjiksi liittyvät HUS-alueen kunnat tulevat yhtiön osakkaiksi alkuperäisten osakkaiden sopimalla tavalla.

Kaupunginvaltuusto päätti 19.10.2015 hyväksyä Vantaan kaupungin osalta Epic Systems Corporationin tarjouksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakas- ja potilastietojärjestelmästä.

Oy Apotti Ab:n toiminta rahoitetaan pääosin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtävillä maksuilla sekä pitkäaikaisilla lainoilla vuoteen 2020 asti. Yhtiö laskuttaa omistajiltaan ne toiminnan kulut, joita ei aktivoida yhtiön taseeseen. Vuosien 2016–2020 välillä lainojen osuuden arvioidaan kattavan 90 % yhtiön rahoitustarpeesta ja SVOP -sijoitusten osuuden 10 %. Vantaan kaupungin omistusosuuden mukainen maksuosuus vuonna 2017 oli 515 194 euroa.

Lainantakauspäättösten yhteisarvo on 215,2 miljoonaa euroa jakautuen samoin omistusosuuksien suhteessa. Lainojen lyhennykset aloitetaan rahoituslaskelman mukaisesti vuonna 2020. Pitkäaikaisten rahalaitoslainojen vakuudeksi osakkaat ovat myöntäneet yhtiölle omavelkaiset takaukset omistusosuuksien suhteessa. **Kaupunginvaltuusto** päätti 14.12.2015 § 8 Vantaan osalta enintään 28 milj. euron määräisen omavelkaisen takauksen myöntämisestä.

Rahoitusjohtaja toteaa, että Vantaan kaupungin vuoden 2018 maksuosuus Oy Apotti Ab:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) on yhtiön toimittaman rahoituslaskelman mukaisesti 959 363 euroa. Ko. summa rahoitettaisiin vuoden 2018 talousarvion menokohdalta 97 osakkeet ja osuudet.

Talousjohtaja vs. puoltaa esitystä.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 11

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään maksaa Oy Apotti Ab:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) Vantaan kaupungin vuoden 2018 maksuosuus 959 363 euroa talousarvion menokohdalta 97 osakkeet ja osuudet.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

rahoitusjohtaja Pirja van Nues, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

12 § **Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 26 / 2018**

VD/9190/03.01.02.01/2017

ML/HN/HY-L

Hakija (M.S.) on 6.3.2018 toimittanut Vantaan kaupungille vaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen 26 § 2018 oikaisemista.

Alun perin hakija on 12.10.2017 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen, koska hakija kaatui Martinkyläntiellä moottoripyörällään viereiseltä jalkapallokentältä katualueelle lentäneeseen palloon. Hakija vaati vahingosta aiheutuneiden vaurioiden korvaamista, yhteensä 4735,03 euroa.

Vahinkorahaston asiamies on 19.2.2018 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että hakija ei ole näyttänyt, että Vantaan kaupunki olisi toiminut asiassa tuottamuksellisesti taikka muullakaan tavalla laiminlyönyt oman huolellisuusvelvollisuutensa.

Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena moottoripyörän korjauskustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti. Hakijan mukaan kenttää ei ole aidattu asianmukaisesti.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä.

Vantaan kaupungin vastaava puutarhuri on 7.5.2018 lausunut oikaisuvaatimuksesta, että kyseinen kenttä on ollut samassa paikassa jo vuosikymmeniä. Kenttää ympäröi noin kolme metriä korkeat maavallit, joiden päällä on pensasistutukset, erottaen sen Martinkyläntien viherkaistasta. Kenttä on hiekkapäällysteinen ja siellä voi kesäisin harrastaa erilaisia asioita esim. potkia palloa.

Hakija ei ole osoittanut, että Vantaan kaupunki olisi toiminut asiassa huolimattomasti taikka muullakaan tavalla laiminlyönyt kentän rakentamista koskevia säädöksiä. Kentän aitaus on ollut asianmukainen, eikä pelkästään aitauksella voida muutenkaan estää kentän virheellisestä käytöstä johtuvia epätavallisia vahinkoja. Vantaan kaupunki katsoo, että vahinko on sattunut yksinomaan kentällä palloa pelanneiden poikien varomattomuudesta.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lakimies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 12

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä esitetyn perustein hylätä M.S.:n oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä 26 § 2018.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

13 § Vantaan kaupungin lausunto Kelan Hakunilan palvelupisteiden lakkauttamisesta

VD/4095/00.04.03/2018

JN/AT/MT/NJ

Kansaneläkelaitoksella (Kela) on Vantaalla palvelupisteet Myyrmäessä, Tikkurilassa, Korsossa ja Hakunilassa sekä ns. pop up -piste Koivukylän palvelutorilla. **Kelan pääkaupunkiseudun asiakaspalveluyksikkö** pyytää nyt Vantaan kaupungilta lausuntoa aikomukselleen lakkauttaa nykymuotoinen Hakunilan Kelan palvelu osoitteessa Laukkarinne 6. Lausuntoa pyydetään 30.6.2018 mennessä.

Kela aikoo hoitaa Hakunilan pisteen palvelut muilla palvelutavoilla 1.9.2018 alkaen. Suunnitelmissa korvaavat palvelut löytyvät noin viiden kilometrin päästä Tikkurilan palvelupisteestä osoitteesta Kielotie 5. Tämän lisäksi sähköiset palvelut ovat käytössä 24/7 -periaatteella ja muita palvelumuotoja ovat valtakunnallinen puhelinpalvelu sekä kirjeposti.

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja on valmistellut asiasta liitteenä olevan lausunnon.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 13

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteenä oleva lausunto Kelan pääkaupunkiseudun asiakaspalveluyksikölle Vantaan kaupungin lausuntona Hakunilan toimipisteen lakkautuksesta.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Susanna Bruun poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että lausunnosta poistettiin seuraavat lauseet:

"Mikäli Kela päättää lakkauttaa Hakunilan toimipisteensä, asukaspalvelut pyrkii osaltaan lieventämään lopettamisesta hakunilalaisille aiheutuvia ongelmia. Vantaa-infot antavat jo nyt Kelan sähköisten palveluiden tukea Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Korsossa. Kelan palvelutori -ajattelu voisi olla myös osana Hakunilaan avattavaksi suunnitellun ME-talon toimintaa. Kela toivottavasti sitoutuu jatkamaan päivystystyyppistä palvelua Koivukylän palvelutorilla ja tiivistämään yhteistyötä edelleen. Lisäksi tulevaisuudessa Vantaa-infot, ME-talo ja Koivukylän palvelutori voisivat toimia esimerkiksi Kelan etäpalvelupisteinä."

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto Kelan Hakunilan toimipisteen lakkauttamisesta
- Hakunilan Kela-palvelujen muutosesitys

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; suunnittelija Meija Tuominen, puh. 040 715 6293; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto Kelan Hakunilan palvelupisteen lakkauttamisesta (kh 4.6.2018)

VD/4095/00.04.03/2018

Kansaneläkelaitos on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa Kelan Hakunilan toimipisteen lakkauttamisesta.

Vantaan kaupunki vaatii, että Hakunilan toimipiste on ehdottomasti säilytettävä.

Sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmä on käsitellyt asian kokouksessaan 22.5.2018. Lausunnossaan toimiala vastustaa Kelan suunnitelmaa lakkauttaa Hakunilan palvelupiste. Johtoryhmä katsoo, että lakkauttaminen heikentää huomattavasti Hakunilan alueen lähipalveluja, erityisesti sosiaaliturvan varassa elävien kotitalouksien kohdalla. Toimialan johtoryhmä on myös huolissaan, että Kelan toimipisteen lakkauttaminen siirtää Kelalle kuuluvaa neuvonta- ja ohjausvelvoitetta Vantaan sosiaali- ja terveystoimelle. Alueella on lisäksi vahvat perusteet lähipalvelujen säilymiselle. Hakunilassa asuu muuhun Vantaaseen verrattuna runsaasti vieraskielistä väestöä sekä noin kymmenes Vantaan perustoimeentulotuen saajakotitalouksista. Ikääntyneitä alueen väestöstä on noin viidennes. Heidän mahdollisuutensa hyödyntää verkossa tuotettavia palveluja ovat heikot.

Myös asukaspalvelujen toimiala näkee Kelan toimipisteelle tarvetta Hakunilassa etenkin edellä mainittujen väestöseikkojen takia. Tarpeeseen viittaa myös suuri, jopa 500 viikoittaisen asiakaskäynnin määrä Hakunilan pisteessä.

Hakunilan palvelupisteen Kela- palvelut

Muutosehdotus 1.9.2018 alkaen

Matti Kujala

Asiakaspalveluyksikön johtaja

Kela,

Pääkaupunkiseudun asiakaspalveluyksikkö

Dnro: 4/09/2018

Kela|Fpa

Nykytilanne

- Ajanvaraus/asiantuntija/ -palvelua Kelan Vantaan Hakunilan palvelupisteellä viitenä päivänä viikossa
- Asiakaskäyntejä on ollut keskimäärin n. 400-500 viikossa (Ajanvarausajat ovat täyttyneet, kaksi – kolme aikaa aamuisin).
- Lähin palvelupiste Tikkurilassa 4,8 km päässä, jossa asiantuntijapalvelua palveluopastuksena / vuoronumerolla jonottaen / ajanvarauksella tai palvelupääätteellä. Liikenneyhteydet ovat hyvät.
- Korsoon ja Malmille n. 10,8 kilomeriä. Viiden kilometrin päässä Koivukylän uusi palvelutori, jossa oltu mukana pop upina kerran viikossa aamupäivällä.

Esitys

- Hakunilan Kelan palvelu nykymuodossaan osoitteessa Laukkarinne 6, Vantaa hoidetaan muilla palvelutavoilla 1.9.2018 alkaen.
- Korvaavat palvelut löytyvät Kelan Tikkurilan palvelupisteestä osoitteesta Kielotie 5, Vantaa.
- Sähköiset palvelut käytössä 24/7 –periaattella
- Valtakunnallinen puhelinpalvelu
- Kirjeposti

Kelan palvelutori –palvelu Koivukylän-pisteessä

- Palvelua yhteistyössä Vantaan kaupungin ja muiden julkisten palveluntarjoajien kanssa, myös ns. kolmas sektori mukana.
- Tarpeen mukaista läsnäoloa, Kela-palvelun hoitoa ja kumppanuustyötä siellä missä asiakkaat liikkuvat
- Muutostilanteiden ennakointia
- Kelan palveluneuvoja:
 - Kelan palvelutarvekartoitukset, neuvonta, hakemusten vastaanotto, tarvittaessa hakemusten suullinen vastaanotto, palveluohjaus ja jatkon varmistaminen

Lausuntopyyntö suunnitelmaan

- Pyydämme Vantaan kaupungin kannanottoa Hakunilan palvelupisteen lakkautukselle.
- Vastaus lausuntopyyntöön pyydetään toimittamaan sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo@kela.fi. Pyydämme teitä sisällyttämään vastauksenne otsikointiin kansilehdellä olevan diaarinumeron.

14 § Valmennustalojen tarjoamista töistä, tuotteista ja palveluista perittävien maksujen perusteet

VD/1833/02.03.00.00/2018

JN/TS/AK/MT/NJ

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 12. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan toimialan ja konserni- ja asukaspalveluiden toimialan asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten *perusteista*, lukuun ottamatta kuntalaispalveluiden hallinnoimia tiloja, alueita ja rakennuksia.

Hallintosäännön 2 luvun 7 §:n kohdan 5 mukaan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää ulkopuolisille tarjottavista palveluista ja tuotteista ja niistä perittävistä *maksuista* lautakunnan vahvistamien suoritus- ja hinnoitteluperusteiden mukaan, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitosta. Asukaspalvelujen toimialan lautakuntana toimii kaupunginhallitus.

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus (Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001) järjestää kuntouttavaa työtoimintaa pitkään työttömänä olleille. Kuntouttava työtoiminta on keskeinen instrumentti, jolla kunnat voivat vaikuttaa siihen, miten vaikeasti työllistyviä asiakkaita on mahdollista saada pois toimeentulotukiasiakkuudesta ja palaamaan aktiivisiksi työnhakijoiksi. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on parantaa asiakkaan työ- ja toimintakykyä tavalla, joka mahdollistaa siirtymisen työllistymispolun seuraaviin palveluihin tai suoraan työllistymiseen.

Työllisyyspalveluiden tulosalueella toimii kolme valmennustaloa, joissa pitkäaikaistyöttömillä on mahdollisuus osallistua kuntouttavaan työtoimintaan ja työkokeiluun. Valmennustalojen valmennuspajoja ovat keittiö, tekstiili- ja kädentaidot, laitoshuolto, logistiikka, tietotekniikka, uusioverstas, remontti ja korjaus, pesula sekä puutyö ja kalustekunnostus. Toiminnan tarkoituksena on parantaa työttömän työelämätaitoja, osaamista ja elämänhallintaa ja siten edistää heidän työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Työtoiminnan aikana asiakkailla on mahdollisuus sosiaali- ja uraohjaukseen. Asiakkaat osallistuvat toimintaan 1-4 päivänä viikossa henkilökohtaisista valmiuksista riippuen. Sopimusten kesto on 3-24 kuukautta.

Valmennustalojen toiminta tuottaa palveluja, tuotteita ja työpanosta, joita voidaan myydä sekä kaupungin sisällä että ulkopuolisille tahoille. Kaupungin ulkopuolelle tarjottavat työt, tuotteet ja palvelut ovat myös hyvä viesti tiedottaen Vantaan kaupungin pyrkimyksestä hoitaa työllisyyttä aidosti ja asiakaslähtöisesti.

Vapaa-ajan ja asukaspalveluiden lautakunta 23.4.2009 § 18 päätti hintatasosta niin, että kuntouttavassa työtoiminnassa ja siihen verrattavassa toimenpiteessä olevan henkilön työ- panos on 8 euroa / h + alv 22%. Maksuperusteet tulee nyt saattaa nykypäivään.

Hinnoittelussa on huomioitava tietyt reunaehdot. Ensinnäkin koko toiminnan lähtökohtana on kuntoutettavien asiakkaiden työllistymismahdollisuuksien parantaminen heidän valmiuksiensa pohjalta sekä mielekkään toiminnan avulla. Tärkeä osa mielekkyyttä on se, että toiminnassa syntyvillä tuotteilla ja palveluilla on ostajia ja käyttöä. Toiminnan luonteen takia kyseessä ei ole voittoa tavoitteleva liiketoiminta ja tuotannossa ei voida taata esimerkiksi tarkkoja määriä, määräaikoja tai tasalaatua. Tuotteista, palveluista ja työpanoksesta perittävät korvaukset eivät myöskään aina kata toiminnasta syntyviä kuluja, vaikka kustannusten kattamista voidaan pitää ensisijaisena tavoitteena tämäntapaisessa julkisen sektorin toiminnassa.

Kuntouttavan työtoiminnan luonteen ja erityispiirteiden lähtökohdista asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja esittää, että hinnoittelun perustaksi asetetaan toiminnasta syntyvien kustannusten kattaminen eli omakustanteisuus.

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää palveluista, tuotteista ja työpanoksesta perittävät hinnat hinnastona ja omakustanteisuus tarkistetaan määräajoin.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 14

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään että valmennustalojen tarjoamista töistä, tuotteista ja palveluista perittävien maksujen perusteena on omakustanteisuus.

Käsittely:

Merkittiin, että asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystä lisäten siihen sanan *lähtökohtaisesti*.

Päätös:

Päätettiin että valmennustalojen tarjoamista töistä, tuotteista ja palveluista perittävien maksujen perusteena on lähtökohtaisesti omakustanteisuus.

Täytäntöönpano: asukaspalvelut/työllisyyspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; suunnittelija Meija Tuominen;
työllisyyspalveluiden johtaja Timo Saari, puh. 043 827 1061, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

15 §

Vuoden 2018 avustusmäärärahojen jakaminen avustuslajeittain

VD/102/02.03.01.03/2018

JN/IL/LH/TP/MT/NJ

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on käyttänyt 7.5.2018 kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan yleisjaoston päätökseen 23.4.2018 § 4. Kaupunginhallitus palautti asian valmisteluun 28.5.2018 § 14.

Vantaan kaupungin talousarvioon on vuosittain varattu määräraha yleisjaoston myöntämiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin. Yleisjaosto myöntää avustukset 15.1.2018 § 3 hyväksymiensä myöntämisperusteiden sekä kaupunginhallituksen 11.12.2017 § 6 hyväksymien avustusten ja apurahojen yleisten myöntämisperusteiden mukaisesti.

Vuoden 2018 talousarviossa konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle on toiminta-avustuksiin ja kohdeavustuksiin varattu yhteensä 973 341 euroa. Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 9 avustustoiminnan järjestämiseen liittyvät toimielimeltä toiselle tehtävät avustusten siirrot, joiden aiheuttamat kustannusvaikutukset vuoden 2018 avustusmäärärahoihin ovat seuraavat: yleisjaostolle varattu avustusmääräraha alitetaan ja vapaa-ajan lautakunnalle varattu määräraha ylitetään vastaavalla summalla. Siirtojen jälkeen yleisjaoston myöntämiin avustuksiin jää määrärahaa vuonna 2018 yhteensä 924 591 euroa. Esitys määrärahan jakamisesta avustuslajeittain vuonna 2018:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta-avustukset	178 741 euroa
Merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden toiminta-avustukset	487 000 euroa
Paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustukset	99 050 euroa
Paikallisen kansalaistoiminnan kohdeavustukset	159 800 euroa
Yhteensä	924 591 euroa

Avustushakemusten käsittely

Esitykset yleisjaoston myöntämien avustusten jakamisesta perustuvat yleisjaoston avustusten myöntämisperiaatteisiin sekä kaupunginhallituksen hyväksymiin yleisiin avustusten myöntämisperiaatteisiin. Valmistelussa on myös tarkasteltu avustuksen saajalle myönnettyä tilatukea sekä aikaisemmin myönnettyjä avustuksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksien valmistelussa on huomioitu Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan strategia sekä hyvinvointiohjelma 2018-2022. Myös muista hyvinvoinnin ja terveyden tutkimuksista ja raporteista esiin nousseista näkökohtia on huomioitu.

Avustusesitys on pääosin valmisteltu kuntalaispalvelujen tulosalueella. Valmistelussa on tehty tiivistä yhteistyötä liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelujen kanssa. Lisäksi alustava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustusesitys on viety tiedoksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan johtoryhmälle.

Yleisjaosto 23.4.2018 § 4

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan vs:n esitys:

Päätetään hyväksyä esitys avustusmäärärahojen jakamisesta avustuslajeittain.

Käsittely:

Mika Niikko poistui kokoushuoneesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Asiasta käytiin keskustelua. Iiris Lehtonen selosti asiaa. Poliittisten ryhmien käymien neuvottelujen pohjalta puheenjohtaja esitti, että pykälät 4-8 käsitellään yhtenä kokonaisuutena, jolloin eri pykälien avustusrahat korjataan vastaamaan äänestystulosta. Äänestyksessä jaa -äännet äänestivät pohjaesityksen puolesta ja ei -äännet muutetun esityksen puolesta. Äänestyksessä annettiin kolme (3) jaa -ääntä (Sieviläinen, Kortessalmi, Weckman) sekä viisi (5) ei -ääntä (Tahvanainen, Norrena, Puoskari, Bruun, Juurikkala).

Äänestyksen pohjalta, äänin 5-3, päätettiin valita ryhmien esittämä neuvottelutulos avustusrahojen jaosta avustusrajoittain seuraavasti:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta-avustukset	183 700 euroa
Merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden toiminta-avustukset	487 000 euroa
Paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustukset	94 050 euroa
Paikallisen kansalaistoiminnan kohdeavustukset	159 800 euroa
Yhteensä	924 591 euroa

Käydyn keskustelun pohjalta yleisjaosto päätti yksimielisesti jättää lausuman, jolla edellytetään, että avustuksia saavat ja ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Päätös:

Päätettiin

- hyväksyä pykälien 4-8 käsittely yhtenä kokonaisuutena,
- hyväksyä muutettu esitys avustusrahojen jaosta äänestyksen pohjalta, ja
- edellyttää, että avustuksia saavat ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 14

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä esitys avustusrahojen jakamisesta avustusrajoittain.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko poistui yhteisöjäviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Vuoden 2018 talousarviossa konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle on toiminta-avustuksiin ja kohdeavustuksiin varattu yhteensä 973 341 euroa. Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 9 avustustoiminnan järjestämiseen liittyvät toimielimeltä toiselle tehtävät avustusten siirrot, joiden aiheuttamat kustannusvaikutukset vuoden 2018 avustusrahoihin ovat, että yleisjaostolle varattu avustusraha alitetaan ja vapaa-ajan lautakunnalle varattu määräraha ylitetään vastaavalla summalla. Siirtojen jälkeen yleisjaoston myöntämiin avustuksiin jää määrärahaa vuonna 2018 yhteensä 924 591 euroa.

Pohjaesitystä on muutettu siten, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta-avustusten määrärahaa on korotettu 7 200 euroa avustushakijoilta saadun uuden tiedon vuoksi. Paikallisen kansalaistoiminnan kohdeavustusten määrärahaa on vähennetty vastaavalla summalla.

Muutettu esitys määrärahan jakamisesta avustuslajeittain vuonna 2018:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta-avustukset	185 900 euroa
Merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden toiminta-avustukset	487 000 euroa
Paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustukset	99 050 euroa
Paikallisen kansalaistoiminnan kohdeavustukset	152 600 euroa
Yhteensä	924 550 euroa

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 15

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä muutettu esitys avustusmäärärahojen jakamisesta avustuslajeittain.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko ja varajäsen Jussi Särkelä poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: asukaspalvelut/kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; kuntalaispalvelujen johtaja Iiris Lehtonen, puh. 040 511 6142, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

16 § Avustusten myöntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vuonna 2018

VD/1116/02.03.01.03/2018

JN/IL/LH/TP/MT/NJ

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on käyttänyt 7.5.2018 kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan yleisjaoston päätökseen 23.4.2018 § 6. Kaupunginhallitus palautti asian valmisteluun 28.5.2018 § 15.

Vantaan kaupungin talousarvioon on vuosittain varattu määräraha yleisjaoston myöntämiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin. Kaupunginhallituksen 11.12.2017 § 6 hyväksymiä ja 1.1.2018 voimaan tulleita avustusten yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan yleisjaoston myöntämien avustusten hakemisessa, myöntämisessä ja käytön valvonnassa. Voimassa ovat kaupunginhallituksen yleisjaoston 15.1.2018 § 3 hyväksymät yleisjaoston avustusten myöntämisperiaatteet 1.2.2018 alkaen.

Avustus hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

Avustuksen tavoitteena on tukea järjestöjä, yhteisöjä ja toimintaryhmiä, joiden toiminta edistää vantaalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Avustusta voivat saada kansanterveys-, potilas-, vammais-, lastensuojelu-, päihde-, vanhus-, nuorisokasvatus- tai työttömien järjestöt tai muut järjestöt, yhdistykset tai rekisteröitymättömät toimintaryhmät, joiden toiminta edistää hyvinvointia ja terveyttä. Ensisijaisesti tällä avustuslajilla tuetaan toimintaa, joka kaventaa hyvinvointieroja Vantaalla. Avustettavan toiminnan tulee lisäksi kohdistua haavoittuviin ryhmiin.

Esitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustusten jaoksi vuonna 2018

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset kuulutettiin haettavaksi 28.2.2018 mennessä. Avustushakemuksia tuli määräaikana 75 ja myöhässä yksi. Kahdeksan merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevän toimijan avustushakemusta siirrettiin valmisteltavaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksista ja kaksitoista hakemusta siirrettiin kaupunginhallituksen 22.1.2018 § 9 päätöksen mukaisesti yleisjaoston avustuksista vapaa-ajan lautakunnalle. Haettu avustussumma siirtojen jälkeen on 771 817 euroa.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle varatusta avustusmäärärahasta vuodelle 2018 esitetään jaettavaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksina eri toimijoille 178 700 euroa alla olevan taulukon mukaisesti:

Järjestö	Esitys (euroa) 2018	Avustus (euroa) 2017	Avustus (euroa) 2016
Ahkeruus palkitaan ry	0		
Anambra State Association Finland ry	300		
De Utvecklingsstördas Väl i Mellersta Nyland rf	400	0	
Eläkeliiton Vantaan yhdistys ry	300	200	
Elämänlaatu ry	3 500	0	
ENTER ry -ikäihmisten tietotekniikkayhdistys	1 000	1 000	200

Etelän-SYLI ry	200	200	200
Etelä-Suomen Syöpäyhdistys ry:n (ESSY) Helsingin seudun osasto	300	200	250
Eturauhassyöpöpotilaiden tuki ry ERSY	500	300	300
Hakunila-Länsimäki Työttömät Ry (HLT ry)	700	1 100	1 100
Hakunilan Eläkeläiset ry	0	300	
Helsingin epilepsiayhdistys ry	300	300	300
Helsingin seudun elatusvelvolliset ry/HeSel	400	400	400
Helsingin seudun erilaiset oppijat ry (HERO)	500		
Hope - Yhdessä ja Yhteisesti ry	600	300	300
Ilco Uusimaa ry/ Ilco Uusimaa rf	0	300	300
Inkun Ideapajan Ystävät ry	13 000	10 000	12 000
Itä-Vantaan Somalikulttuuriyhdistys ry	1 000	1 000	1 000
Kaapatut Lapset ry	200	150	200
Kansallinen lastenliitto - Vantaan paikallisyhdistys ry	3 000		
Korson Ruokapalvelu ry	3 000	3 000	3 500
Lasten Kesä ry	1 200	1 000	1 000
Leirikesä ry	3 600	3 400	4 800
Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat ry	300	300	300
Mannerheimin lastensuojeluliitto ry, puhelin ja netti (LNPN)	3 500	3 000	3 000
Mieli maasta ry	600	400	400
Mkty ry	300		
MLL Korso - Koivukylä	500	700	700
MLL Meilahden yhdistys (Kevyt, keskosvanhempien yhdistys)	200	200	200
MLL Uudenmaan piiri ry	15 000	15 500	15 500
Monika-naiset liitto ry	17 500	5 000	4 800
Narsistien uhrien tuki ry	200	200	
Pääkaupunkiseudun Diabetesyhdistys ry	7 000	7 000	7 000
Pääkaupunkiseudun Luustoyhdistys ry	500	500	500
Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ja läheiset ry	1 500	1 000	
Pääkaupunkiseudun Sotaorvot ry	300	250	250
Sahan-Seura ry	4 100	4 500	
Somali reconstruction and social development	1 000	0	
SOS-Lapsikyläsäätiö	600		
Suomen Mielenterveysseura ry / Kriisiapu	2 000	2 000	2 000
Suomen Punainen Risti, Korson osasto	2 200	1 900	1 900
Suomen Punainen Risti, Tikkurilan osasto	1 000	1 000	1 000

Suomen Valkonauhaliitto - Förbundet Vita Bandet i Finland ry	1 000	700	1 500
Suomen Venäjänkielisten osasto - Vantaan Venäläinen Klubi ry	12 000	10 000	
Surunauha ry, Sorgbandet rf	700	500	600
Takaisin Elämään ry	5 000	10 000	9 600
Tikkurilan seudun Eläkkeensaajat ry	0		
Tikkurilan seudun Eläkkeensaajat ry	300		
Tukinainen ry	1 200	900	900
Tusmo ry	0	0	
Tusmo ry	1 500	0	
Uudenmaan AVH-yhdistys ry	200	300	300
Uudenmaan keliakiayhdistys ry	400	300	300
Uudenmaan lihastautiyhdistys ry	600	500	500
Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry	400	-	400
Vankeinhoitoveteraanit ry	200	200	200
Vantaan A-kilta ry	13 000	10 000	15 500
Vantaan Alueen Mielenterveysseura ry	1 500	1 200	1 200
Vantaan Apuraide Ry	800		
Vantaan Invalidit VANIN ry	10 000	7 500	9 000
Vantaan ja Keravan Allergia- ja Astmayhdistys ry	8 500	9 500	10 500
Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry	0	400	400
Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry	0		1 000
Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry	13 500	12 500	12 500
Vantaan Kuuloyhdistys ry	1 400	1 200	1 200
Vantaan Muistiyhdistys ry	9 000	10 000	14 500
Vantaan Näkövammaiset ry	1 000	1 500	1 700
Vantaan Sotaveteraanit ry	1 000	1 000	1 000
Vantaan Sovittelijat ry	400	400	600
Vantaan Sydän ry	2 200	3 800	3 800
Vantaan Uniyhdistys ry (VUY)	400	200	200
Äidit irti synnytysmasennuksesta ÄIMÄ ry	200	150	200
Yhteensä	178 700	150 250	151 000

Tarkempaa tietoa järjestöstä sekä avustusmäärärahan käyttötarkoituksesta ja järjestöjen saamista tilatuista on koottu liitteisiin.

Hyväksyttävät menot

Avustushakemuksessa ja avustuksen käytöstä annetussa selvityksessä järjestöjen tulee eritellä kustannukset tarkasti. Hyväksyttäviä menoja ovat kustannukset toiminnasta, johon avustusta on haettu. Menoina ei hyväksytä varain- ja tulonhankinnasta tai liiketoiminnasta aiheutuvia kuluja, ilmoitushankintakuluja, velkojen korkoja tai lyhennyksiä, perintäkuluja, kokouspalkkioita, alkoholitarjoilukuluja, päivärahoja, jäsenmaksuja alue- tai piirijärjestölle tai vastaavalle järjestölle, poistoja tai toimitilojen remontti- ja peruskorjauskuluja.

Yleisjaosto 23.4.2018 § 6

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan vs:n esitys:

Päätetään

- jakaa hyvinvoinnin terveyden edistämisen vuoden 2018 avustukset esityksen mukaisesti,
- maksaa ne kustannuspaikalta 16 36 10 100,
- edellyttää avustusta saaneita järjestöjä antamaan avustuksen käytöstä selvityksen kaupungille 31.5.2019 mennessä,
- edellyttää, että ne yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi vuonna 2017 toiminta-avustuksen toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua ja
- todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös.

Käsittely:

Mika Niikko poistui kokoushuoneesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Asiasta käytiin keskustelua. Iiris Lehtonen selosti asiaa. Poliittisten ryhmien käymien neuvottelujen pohjalta puheenjohtaja esitti, että pykälät 4-8 käsitellään yhtenä kokonaisuutena, jolloin eri pykälien avustusmäärärahat korjataan vastaamaan äänestystulosta. Äänestyksessä jaa -äännet äänestivät pohjaesityksen puolesta ja ei -äännet muutetun esityksen puolesta. Äänestyksessä annettiin kolme (3) jaa -ääntä (Sieviläinen, Kortessalmi, Weckman) sekä viisi (5) ei -ääntä (Tahvanainen, Norrena, Puoskari, Bruun, Juurikkala). Äänestyksen pohjalta, äänin 5-3, päätettiin valita ryhmien esittämä muutettu esitys avustusmäärärahojen jaosta, jolloin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrärahat nousevat 5000 euroa (yht. 183 700 euroa).

Muutetun esityksen mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset vuonna 2018 kohdentuvat ao. järjestöjen kohdalla seuraavasti:

Järjestö	Muutettu esitys	Muutos pohjaesitykseen
Inkun Ideapajan Ystävät ry,	12 000 euroa	-1000 euroa
Monika-naiset liitto ry	11 500 euroa	-6000 euroa
Suomen venäjänkielisten osasto -Vantaan Venäläinen Klubi ry	11 000 euroa	-1000 euroa
Takaisin elämään ry	10 000 euroa	+5000 euroa
Vantaan A-Kilta ry	12 000 euroa	-1000 euroa
Vantaan Apuraide ry	9800 euroa	+9000

Lisäksi yleisjaosto päätti yksimielisesti edellyttää, että avustuksia saavat ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Päätös:

Päätetään

- jakaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuoden 2018 avustukset äänestyksen pohjalta muutetun esityksen mukaisesti,
- maksaa avustukset kustannuspaikalta 16 36 10 100,

- c) edellyttää avustusta saaneita järjestöjä antamaan avustusten käytöstä selvitys kaupungille 31.5.2019 mennessä,
- d) edellyttää, että yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi 2017 toiminta-avustuksen, toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua,
- e) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, järjestön 2018 vuoden avustuspäätös peruuntuu, sekä
- f) yksimielisesti edellyttää, että avustuksia saavat ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Alkuperäiset hakemukset olivat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 15

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) jakaa hyvinvoinnin terveyden edistämisen vuoden 2018 avustukset esityksen mukaisesti,
- b) maksaa ne kustannuspaikalta 16 36 10 100,
- c) edellyttää avustusta saaneita järjestöjä antamaan avustuksen käytöstä selvityksen kaupungille 31.5.2019 mennessä,
- d) edellyttää, että ne yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi vuonna 2017 toiminta-avustuksen toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua ja
- e) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös.

Alkuperäiset hakemukset olivat nähtävänä kokouksessa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle varatusta avustusmäärärahasta vuodelle 2018 esitetään jaettavaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksina eri toimijoille 185 900 euroa.

Yhteisen pöydän verkostossa on tällä hetkellä noin 23 ruoka-apua jakavaa yhdistystä. Usea ruoka-apua tarjoava yhdistys saa kaupungilta avustusta muuhun toimintaan, ja ruoka-apu toimii vapaaehtoisperiaatteella. Kolme alla olevaa yhdistystä on hakenut avustusta ruoka-aputoimintaan. Nämä kolme yhdistystä ovat pyynnöstä toimittaneet lisäselvityksiä toiminnastaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksia voidaan myöntää korkeintaan 70 % avustettavan toiminnan kuluista.

Vantaan Apuraide ry on tarkentanut hakemustaan ja selvityksen mukaan yhdistys hakee avustusta ainoastaan sen perustoimintaan. Yhdistys ei hae avustusta sosiaalisen marketin perustamiseen. Hakijan perustoiminnan kulut, kuten oman kylmäauton käyttökulut, vuokratulot ja eläkevakuutusmaksut ovat vuoden 2018 talousarvion sekä nyt tehdyn lisäselvityksen mukaan isoja. Vantaan Apuraide ry:n ruoka-aputoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on perusteltua avustaa yhdistystä 6 000 eurolla, joka

mahdollistaa oman auton käytön. Ruoka-avun piirissä on tällä hetkellä viikoittain 60-100 henkilöä. Myös Yhteisen pöydän vastuuhenkilöiden mielestä on tärkeää varmistaa yhdistyksen perustoiminnan jatkuvuus.

Takaisin Elämään ry on laajentamassa toimintaansa yhteisöruokailuun ja tätä varten yhdistys vuokraa lisää tilaa. Ruoka-avun piirissä on tällä hetkellä noin 500 henkilöä viikoittain. Osa Takaisin Elämään ry:n toiminnasta on erityisnuorisotyötä, johon yhdistys hakee avustusta vapaa-ajan lautakunnalta. Avustusuudistuksen myötä yleisjaosto ei enää myönnä avustusta sellaiseen toimintaan, jota avustetaan muulla avustustilalla. Tästä syystä avustuksesta on tänä vuonna vähennetty nuorisotyön osuus. Takaisin Elämään ry:ltä saadun lisäselvityksen mukaan yhteisöruokailua varten vuokratun tilan vuokratustannukset sekä toimintaan liittyvien muiden välttämättömien kustannusten, kuten sähkön ja vakuutusten, johdosta on perusteltua avustaa yhdistystä 6 000 eurolla.

Korson ruokapalvelu yhdistys ry on vakiintunut ruoka-aputoimija. Yhdistys jakaa Korson Helluntaiseurakunnan tiloissa elintarvikkeita kolmesti viikossa. Lisäselvityksen mukaan jakopäivän aikana 160-200 henkilöä hakee ruokakassin. Perjantaisin yhdistys järjestää yhteisöruokailua, jolloin lämpimästä aterista veloitetaan 2,50 euroa. Yhdistyksellä on 50 vapaaehtoistyöntekijää. Lisäselvityksen mukaan yhdistys ei toimi enää maksuttomassa tilassa ja lisäksi yhdistyksen jo vanhahkoja kylmätiloja on jouduttu korjaamaan ja suunnitelmassa on niiden saneeraus. Korson Ruokapalvelu yhdistys ry:ltä saatujen lisätietojen valossa on perusteltua avustaa yhdistystä 4 000 eurolla.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 16

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) jakaa hyvinvoinnin terveyden edistämisen vuoden 2018 avustukset pohjaesityksen mukaisesti lukuun ottamatta Vantaan Apuraide ry:tä, Takaisin Elämään ry:tä sekä Korson ruokapalvelu yhdistys ry:tä,
- b) myöntää Vantaan Apuraide ry:lle avustusta 6 000 euroa,
- c) myöntää Takaisin Elämään ry:lle 6 000 euroa,
- d) myöntää Korson ruokapalvelu yhdistys ry:lle 4 000 euroa,
- e) maksaa ne kustannuspaikalta 16 36 10 100,
- f) edellyttää avustusta saaneita järjestöjä antamaan avustuksen käytöstä selvityksen kaupungille 31.5.2019 mennessä,
- g) edellyttää, että ne yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi vuonna 2017 toiminta-avustuksen toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua ja
- h) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös.

Alkuperäiset hakemukset ovat nähtävänä kokouksessa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen varajäsen Jussi Särkelä poistui yhteisöjäviiden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään kohdalla i) yksimielisesti edellyttää, että avustuksia saavat ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Tarkistettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset 2018

Täytäntöönpano: asukaspalvelut/kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; kuntalaispalvelujen johtaja Iiris Lehtonen; suunnittelija Leea Halmén, puh. 040 835 3379, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Järjestö	Esitys (€) 2018	Haettu (€) 2018	Haetun avustuksen käyttötarkoitus	Tilatuki	Perustelut 2018	Avustus (€) 2017
Ahkeruus palkitaan ry	0	5 400	vuokra		Pieni, aloitteleva yhdistys. Suositellaan liittymistä yhteisen pöydän verkostoon yhteistyökumppaneiden löytämiseksi.	
Anambra state association	300	4 088	Oman kulttuurin ja kielen säilyttäminen: kokoukset, työpajat, seminaarit ja koulutukset.		Oman kielen ja kulttuurin säilyttäminen seminaarien, työpajojen ja kokouksien avulla.	
De Utvecklingsstörda Vål i Mellersta Nyland	400	2 665	Vapaa-ajan ohjelmaa kehitysvammaisille ruotsin kielellä, omaisten tukeminen.		Toiminnan järjestämiseen kehitysvammaisille omalla äidinkielellä.	0
Eläkeliiton Vantaan yhdistys ry	300	500	Vertaistukitoimintaan.	arvio 1440 €/vuosi, 8x6h, Hiekkaharjun nuorisotila	Yhdistyksen perustoimintaan.	200
Elämänlaatu ry	3 500	44 259	Toimitilan vuokraan sekä toiminnanjohtajan palkkakuluihin.	6912€/vuosi, Kafnetti 2x4h /viikko	Yhdistyksen yleiskuluihin toiminnan järjestämiseksi Vantaalla.	0
ENTER ry -ikäihmisten tietotekniikkayhdistys	1 000	1 000	Ikäihmisten opastaminen tietotekniikan käytössä vertaisopastajien voimin. Vantaan toiminnan vahvistaminen: vertaisopastajien matka- ja koulutuskuluihin.		Toiminnan vahvistamiseen Vantaalla.	1 000
Etelän-SYLI ry	200	2 000	Vertaistukiryhmän toimintaan Vantaalla ja yleisöluennon järjestämiseen.		Yhdistyksen vertaistukitoimintaan tai luennon järjestämiseen Vantaalla.	200
Etelä-Suomen Syöpäyhdistys ry:n (ESSY) H:gin seudun osasto	300	1 000	Opastukset vierailukohteissa, luennoitsijoiden kulukorvaukset ja jäsenten retket.		Vantaalaisten syöpäpotilaiden osallistumisen tukemiseen.	200
Eturauhassyöpäpotilaiden tuki ry ERSY	500	3 000	Vertaistukitoimintaan, tiedotukseen, asiantuntijoiden palkkiot ja muut toimintakulut.		Vantaalaisten jäsenten vertaistuki- ja kerhotoimintaan osallistumisen tukemiseen sekä muihin toimintakuluihin.	300

Hakunila-Länsimäki Työttömät Ry (HLTry)	700	2 000	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen.	16 154€/vuosi Ruunikkuja 2, vuokratila*	Yhdistyksen perustoimintaan, pitkäaikaistyöttömien työkyvyn ylläpitämiseen. Aiempien avustusten käyttöselvitysten mukaan toiminta on suppeaa.	1 100
Hakunilan Eläkeläiset ry	0	2 300	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen	Hakunilan Nuorisotalo	Samaan tarkoitukseen haetaan senioreille tarkoitettua kulttuuritoiminnan avustuksista. <u>Kulttuuritoiminta avustaa.</u>	300
Helsingin epilepsiyhdistys ry	300	1 000	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen.		Yhdistyksen toimintaan vantaalaisten osalta.	300
Helsingin seudun elatusvelvolliset ry/HeSel	400	4 000	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen.		Oikeudelliseen neuvontaan elatusvelvollisen asioissa vantaalaisten osalta.	400
Helsingin seudun erilaiset oppijat ry (HERO)	500	10 000	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen.		Yhdistyksen perustoimintaan (oppimisvaikeuksisten etujärjestö) vantaalaisten osalta.	
Hope - Yhdessä ja Yhteisesti ry	600	5 000	Toimitilakulujen kattaminen.		Yhdistyksen toimipisteen kuluihin, avustus- ja vapaaehtoistoiminnan tukemiseen vantaalaisten osalta. Vuonna 2017 avustivat 364 vantaalaista perhettä, jossa oli 834 lasta. Määrä kasvoi 37%	300
Ilco Uusimaa ry/ Ilco Uusimaa rf	0	700	Vertaistukitoiminta, tukihenkilötoiminta.		Hakemus myöhästyi. Kirjattu saapuneeksi 23.3.2018.	300
Inkun Ideapajan Ystävät ry	13 000	53 000	Matalan kynnyksen kädentaitoryhmien toteuttamiseen yhdistyksen toimitilassa Ruusupaviljongissa.	27464 €/vuosi Ruusupaviljonki, omistustila*	Yhdistyksen perustoimintaan. Matalan kynnyksen kädentaitoryhmien toteuttamiseen.	10 000
Itä-Vantaan Somalikulttuuriyhdistys ry	1 000	4 300	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen		Naisten ompelukerho- ja kahvilatoiminnan järjestämiseen.	1 000

Kaapatut Lapset ry	200	300	Vantaalaisten jäsenten osallistumiskuluihin.	Vantaalaisten jäsenperheiden osallistumisen tukemiseen valtakunnallisessa toiminnassa.	150
Kansallinen lastenliitto - Vantaan paikallisyhdistys ry	3 000	9 240	Tilapäiseen lastenhoitoon maahanmuuttajaäitien kielikurssin ajaksi.	Lastenhoitopalvelun järjestämiseen maahanmuuttajaäitien kielikurssin ajaksi.	
Korson Ruokapalvelu ry	3 000	20 000	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen, kylmätilojen saneeraaminen ja kuljetusastiat.	Ruokapalvelutoiminnan järjestämiseen. Yhteisen pöydän kumppani. Vakiintunut toimija.	3 000
Lasten Kesä ry	1 200	3 000	Vantaalaisten lasten ja nuorten leirikulujen tukemiseen. Vuosittain leireille osallistuu n. 100 vantaalaista lasta tai nuorta.	Vantaalaisten lasten leiritoiminnan tukemiseen ja järjestämiseen. Leirimaksutuki vantaalaisten osalta.	1 000
Leirikesä ry	3 600	12 000	Vantaalaisten lasten ja nuorten leirikulujen tukemiseen. Vuosittain leireille osallistuu n. 340 vantaalaista lasta tai nuorta.	Vantaalaisten lasten leiritoiminnan tukemiseen ja järjestämiseen. Avustus on suora leirimaksuallennus kuntalaisille. Vantaalaisia leiriläisiä n. 400.	3 400
Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat ry	300	700	Yhdistyksen perustoiminnan toteuttaminen.	Eläkeläiskerhon toimintaan. Tukee kotona asumista.	300
Mannerheimin lastensuojeluliitto ry, puhelin ja netti (LNPN)	3 500	10 000	Lasten ja nuorten puhelimen ja netin toimintaan (LNPN). Yhteydenotot lapsilta ja nuorilta maksuttomia.	Lasten ja nuorten puhelimen ja netin toimintaan (LNPN). Ehkäisevää matalan kynnyksen, kaikille nuorille avointa lastensuojelutyötä.	3 000
Mieli maasta ry	600	1 014	Vantaalla toimivan masentuneiden vertaistukiryhmän toimintaan (ryhmänohjaajien työnohjaus, tukitapaamiset ja koulutus) ja tiedotukseen	n. 1368 €/vuosi, Leinikki Vertaistukiryhmän toimintaan Vantaalla sekä ryhmänohjaajien tukeen.	400

Mkty ry	300	7 770	Avustus käytetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kerhotoiminta, vuokratulot muut toimintakulut.		Yhdistyksen perustoimintaan, oman kielen ja kulttuurin säilyttämiseen erilaisin toimintatavoin.	
MLL:n Korso - Koivukylän yhdistys ry	500	1 200	Vapaaehtoistoiminnan organisointiin (perhekahvilat, kylämummi- ja kylävaaritoiminta, isä-lapsi -toiminta) sekä tiedotukseen.		Toiminnan toteuttamiseen: perhekahvilat, kylämummi- ja vaaritoiminta sekä isä-lapsi -toiminta.	700
MLL Meilahden yhdistys (Kevyt, keskosvanhempien yhdistys)	200	1 500	Keskospereiden vertaistukitoimintaan vantaalaisten osalta.		Keskospereiden vertaistukitoiminnan tukeminen vantaalaisten osalta.	200
MLL Uudenmaan piiri ry	15 000	60 000	Tilapäiseen lastenhoitoaputoimintaan Vantaalla.		Tilapäiseen lastenhoitoaputoimintaan Vantaalla.	15 500
Monika-naiset liitto ry	17 500	47 950	Vantaan Voimavarakeskuksen toimintaan väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden maahanmuuttajanaisten ja lasten tukemiseksi.	11 520€/vuosi, Myyrinki 16h/viikko	Vantaan Voimavarakeskuksen toimintaan. Voimavarakeskus toimii Myyringin tiloissa.	5 000
Narsistien uhrien tuki ry	200	2 000	Vantaan vertaistukiryhmän toiminnan edistämiseen, vapaaehtoisten työhönjauksen järjestämiseen.		Vantaan vertaistukiryhmän toimintaan.	200
Pääkaupunkiseudun Diabetesyhdistys ry	7 000	20 000	Diabeteksen ennaltaehkäisy tiedottamisen ja neuvonnan avulla, omahoidon tukeminen sekä tuen järjestäminen jo sairastuneille.	324€/vuosi, Leinikki	Diabeteksen ennaltaehkäisyyn tiedottamisen ja neuvonnan avulla, sekä vertaistukitoimintaan jo sairastuneiden osalta.	7 000
Pääkaupunkiseudun Luustoyhdistys ry	500	2 000	Luusto-infon toimintaan: vertaistukineuvonta ja tiedottaminen. Osteoporoosia ja osteopeniaa sairastavien kuntoutumisen tukeminen.		Luustoinfon toteuttamiseen sekä vertaistukitoimintaa vantaalaisten jäsenten osalta.	500

Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ja läheiset ry	1 500	3 000	Vantaalaisten omaishoitajia tukevan toiminnan järjestäminen	Omaishoitajien tukemiseen vantaalaisten osalta.	1 000
Pääkaupunkiseudun Sotaorvot ry	300	700	Sotaorpojen (keski-ikä 79 vuotta) vertaistukitoimintaan.	324€/vuosi, Leinikki	Vantaan Sotaorpojen vertaistukitoimintaan. 250
Sahan-Seura ry	4 100	45 000	Yhdistyksen varsinaiseen toimintaan seuraavasti: 1) lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta edistävään toimintaan, 2) perheiden ja naisten aktiivisuutta edistävään toimintaan.	Läksy- ja toimintakerhojen järjestämiseen. Nuorisopalvelut avustavat leiritoimintaa.	4 500
Somali reconstruction and social development	1 000	22 755	Maahanmuuttajille suunnatun terveys- ja hyvinvointineuvonnan aloittaminen. Nuoren palkkaaminen kesätoimintaan vapaa-ajantoimintaan. Toimintakuluihin ja muihin kuluihin.	Toimintasuunnitelman ja liitteen mukaisesti oman kielen läksykerhojen järjestämiseen.	0
SOS-Lapsikyläsäätiö	600	11 532	Viikottaiseen Mummu ja Vaari -toimintaan Koivukylässä ja Hakunilassa. Toiminnan järjestämisen kustannuksiin.	Nissaksen asukaspuisto ja Havukosken nuorisotila.	Toiminta järjestetään iltapäivällä klo 15-18, kun asukaspuiston toiminta on loppunut. Toiminnalla tavoitetaan myös työssäkäyviä vanhempia.
Suomen Mielenterveysseura ry / Kriisiapu	2 000	5 000	Valtakunnallisen kriisipuhelimen sekä Tukinet-nettikriisikeskuksen päivystykseen.		Valtakunnallisen kriisipuhelimen sekä Tukinet-nettikriisikeskuksen päivystykseen. 2 000
Suomen Punainen Risti, Korson osasto	2 200	4 823	Yhdistyksen perustoimintaan, vuokratuloihin ja vanhan ambulanssin toimintakuluihin.		Tuki yhdistyksen perustoimintaan, EA-koulutuksiin, pelastuspalveluauton toimintaan ja yleiskuluihin. 1 900
Suomen Punainen Risti, Tikkurilan osasto	1 000	2 000	Ystävätoimintaan alueen vanhuksille. Vapaaehtoisten ystävien jatkokoulutukseen ja virkistystilaisuuksien järjestämiseen sekä vapaaehtoisten työnohjaukseen.	252 €/vuosi, Leinikki	Ystävätoimintaan ja vapaaehtoisten jatkokoulutukseen sekä virkistykseen ja työnohjaukseen. 1 000

Suomen Valkonauhaliitto - Förbundet Vita Bandet i Finland ry	1 000	5 000	Vantaalaisten asiakkaiden kuluihin (2017 yksilöasiakkaina n. 16 % vantaalaisia, perhetyössä n. 10 %, ryhmissä n. 15 %). Toiminnan järjestäminen Katriinan sairaalaan (musiikki) sekä Myyrastin toimintakeskukseen.	Yhdistyksen toiminnan kuluihin vantaalaisten osalta.	700
Suomen Venäjänkielisten osasto - Vantaan Venäläinen Klubi ry	12 000	50 000	Haetaan avustusta tilan vuokratuluihin. Toimitiloissa järjestetään päivittäin monipuolista toimintaa venäjänkielisille maahanmuuttajille.	Kotouttamisen tukemiseen. Yhdistyksen tilan vuokratuluihin. Venäjänkielisten ryhmä on suurin vieraskielisten ryhmä Vantaalla (n. 8 000). Klubin toiminta on monipuolista ja tavoittaa suuren määrän venäjänkielisiä.	10 000
Surunauha ry, Sorgbandet rf	700	3 750	Itsemurhan tehneiden läheisten vertaistukitoiminnan suunnitteluun, organisointiin ja toteutuksen pääkaupunkiseudulla.	Itsemurhan tehneiden omaisten vertaistukitoiminnan järjestämiseen vantaalaisten osalta.	500
Takaisin Elämään ry	5 000	45 000	Yhdistyksen perustyön tukeminen (erityisnuorisotyö, ennaltaehkäisevä nuorisotyö, ruoka-aputyö).	Tuki yhteisöruokailun käynnistämiseen ja toiminnan vuokratuluihin. Yhteisen pöydän kumppani. Nuorisotyöhön voi hakea erikseen nuorisopalvelujen kohdeavustusta.	10 000
Tikkurilan seudun Eläkkeensaajat ry	0	560	Koulutus yhdistysavain järjestelmästä. Osallistujia 5.	ks. alla	
Tikkurilan seudun Eläkkeensaajat ry	300	420	Boccia-kerho ja koulutus yhdistysavain- järjestelmästä. Yhdistetään kaksi hakemusta.	Boccia-kerhoon ja yhdistysavain-koulutukseen.	
Tukinainen ry	1 200	5 000	Seksuaalisen väkivallan tai hyväksikäytön uhreiksi joutuneiden kriisitukeen.	Seksuaalisen väkivallan tai hyväksikäytön uhreiksi joutuneiden kriisitukeen sekä vertaistukeen.	900

Tusmo ry	0	20 000	Kohtaamispaikan vuokraan ja toimistokuluihin.	ks. alla	
Tusmo ry	1 500	3 900	Lasten ja nuorten läksykerhojen toimintaan.	Tuki on tarkoitettu läksykerhoihin ja kohtaamispaikan yleiskustannuksiin. Nuorisopalvelut myöntävät leiritukea.	
Uudenmaan AVH-yhdistys ry	200	1 000	Aluekerhon toiminnan toteuttaminen (Vantaan AVH-kerho).	Vantaan vertaistuelliseen aluekerhotoimintaan.	300
Uudenmaan keliakiayhdistys ry	400	3 000	Tapahtuman järjestäminen kouluikäisille keliakoille. Gluteiinitomien tapahtumien järjestäminen, keskustelu- ja vertaistukitilaisuudet vantaalaisille keliakoille.	Vertaistoiminnan järjestämiseen ja asiantuntijaluentoihin vantaalaisten osalta.	300
Uudenmaan lihastautiyhdistys ry	600	1 500	Neuvonta- ja ohjauspalveluun, vertaistukitoimintaan. ALS-tautia sairastavien ensitietopäivän järjestämiseen ja vertaistukitoimintaan. Tiedotukseen.	Vertaistoiminnan ja neuvonnan järjestämiseen vantaalaisten osalta sekä ALS-sairastavien tukemiseen.	500
Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry	400	16 900	Toiminnan laajentaminen. Toiminta on vertaistukea ja virkistystä.	Yhdistyksen perustoimintaan sekä vertaistuen järjestämiseen vantaalaisten osalta.	400
Vankeinhoitoveteraanit ry	200	500	Älypuhelimien käyttökoulutus, retki Heurekaan.	Yhdistyksen toimintaan vantaalaisten osalta. Puhelimen käytön tehostamiseen. Kotona-asumisen tukeminen.	200
Vantaan A-kilta ry	13 000	23 000	Päihteettömän elämäntavan tukeminen vertaistuen ja toiminnallisuuden avulla. Villa Grönbergin ylläpitokuluihin. Myyrmäen toimintaan (Löydöstie 4 D) työntekijän palkkaukseen ja tilan vuokraan.	Päihteettömyyden edistämiseen, vertaistuen ja vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen sekä uuden toiminnan tukemiseen Myyrmäessä.	10 000

Vantaan Alueen Mielenterveysseura ry	1 500	3 290	Toimistokuluihin, yleisötilaisuuksien järjestämiseen sekä tukihenkilöiden koulutukseen ja vapaaehtoisten tukeen.		Yhdistyksen varsinaiseen toimintaan sekä vapaaehtoisten tukeen.	1 200
Vantaan Apuraide Ry	800	40 181	Yhdistyksen keskeisimpiin toimintoihin kuten palkkatuettujen työntekijöiden koordinoimiseen, ruoka-avun uudistamiseen (sosiaaliset marketit) sekä Vantaan ruoka-avun vapaaehtoisten hyvinvoinnin koordinoimiseen.		Avustus on vapaaehtoisten hyvinvoinnin koordinoimiseen. Myöntämisperiaatteiden mukaan avustuksen kuluina hyväksytään kerhojen, vertaistuen, vapaaehtoistoiminnan sekä neuvonnan ja ohjauksen järjestämiseen liittyvät kulut. Toiminta-avustuksen kuluina ei hyväksytä liiketoiminnasta aiheutuvia kuluja. Sosiaalisen markkin kuluja ei voi kattaa avustuksilla. Suositellaan yhteistyötä Yhteisen pöydän kanssa.	0
Vantaan Invalidit VANIN ry	10 000	25 000	Kerho- ja virkistystoiminnan järjestämiseen, palkkakuluihin, koulutustilaisuuksiin, toimintakuluihin. Järjestävät matalan kynnyksen toimintaa Markusas -toimitilassa.	28 667€/vuosi, Markusas, omistustila*	Yhdistyksen perustoimintaan ja toimitilan ylläpidon kustannuksiin. Sopimuksen mukaisesti yhdistys kustantaa Markusas -tilan lämmityksen, sähkön ja vartioinnin.	7 500
Vantaan ja Keravan Allergia- ja Astmayhdistys ry	8 500	13 700	Allergianeuvojan palkkakuluihin, toimitilojen käyttökustannuksiin sekä toiminnan järjestämiseen.		Allergianeuvojan palkkakuluihin, toimitilojen käyttökustannuksiin sekä toiminnan järjestämiseen.	9 500
Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry	0	1 000	Yhdistyksen perustoimintaan.	Leinikkitie 36	Samaan tarkoitukseen haetaan senioreille tarkoitetusta kulttuuritoiminnan avustuksista.	400
Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry	0	1 250	Karaoke-disko iltojen järjestämiseen nuorille kehitysvammaisille aikuisille kerran kuukaudessa.		Siirretty kuntalaispalveluihin nuorisopalvelujen kohdeavustuksista. Yhdistykselle myönnetään yksi toiminta-avustus, ks. alla.	
Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry	13 500	36 120	Toimistosihteerin palkkaukseen, kerhojen ja vapaa-ajan toiminnan ja tapahtumien järjestämiseen, tiedottamiseen.		Yhdistyksen toimintamenoihin, toimistosihteerin palkkaukseen sekä karaokediscoon. Liikunnan osuus siirretään liikuntapalveluiden avustettavaksi.	12 500

Vantaan Kuuloyhdistys ry	1 400	2 000	Kuulovammaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja arjesta selviytymisen tukemiseen. Vertaistukeen, neuvontaan ja kuulolähipalveluun.	2322€/vuosi, Leinikki	Vertaistukeen ja kuulolähipalvelun järjestämiseen sekä tiedottamiseen.	1 200
Vantaan Muistiyhdistys ry	9 000	17 200	Muistisairaiden omaishoitajien vertaistukeen, muistisairaiden tukiryhmiin, aivoterveiden edistämiseen tapahtumissa.		Omaishoitajien vertaistukeen sekä aivoterveiden edistämiseen. Liikuntapalveluiden tuki muistiyhdistykselle kasvaa.	10 000
Vantaan Näkövammaiset ry	1 000	3 000		6851€/vuosi, Ruusupaviljonki, omistustila*	Näkövammaisten vertaistuellisten ryhmien järjestämiseen sekä omatoimisen selviytymisen edistämiseen, äänilehteen. Liikunnan osuus siirretään liikuntapalveluiden avustettavaksi.	1 500
Vantaan Sotaveteraanit ry	1 000	2 000	Kotiaputoimintaan.		Veteraaniperheiden suursiivous-avustukseen. Tukee kotona-asumista.	1 000
Vantaan Sovittelijat ry	400	950	Vapaaehtoissovittelijoiden jaksamisen tukemiseen.		Vapaaehtoisten sovittelijoiden virkistykseen sekä jaksamisen tukemiseen.	400
Vantaan Sydän ry	2 200	5 000	Sydänterveyden edistämiseen, itsehoidon tukemiseen, vertaistukitoimintaan, terveysviestintään ja sydänterveellisten ruokakurssien järjestämiseen.		Vertaistuen järjestämiseen ja itsehoidon tukemiseen sekä sydänterveyden edistämiseen terveysneuvonnan avulla. Liikunnan osuus siirretään liikuntapalveluiden avustettavaksi.	3 800
Vantaan Uniyhdistys ry (VUY)	400	1 500	Toimistokulut ja toimintakulut. Vertaistukitoimintaan (Unitupatapaamiset) ja tiedotukseen. Vantaan Hyvinvointimessujen osaston järjestelykuluihin.		Vertaistukitoimintaan (Unitupa) ja tiedotukseen.	200
Äidit irti synnytysmas. ÄIMÄ ry	200	400	Vantaalla toimivien vertaistukiryhmien toimintaan ja tiedotukseen. Monikulttuuriset palvelut.		Vantaalaisten synnytyksen jälkeiseen masennukseen sairastuneiden äitien vertaistukiryhmien toimintaan.	150
Yhteensä	178 700	771 817				149 750

Huom. Leinikin tilatuki on arvio toimintakaudelle 9/2017-5/2018, arviossa ei ole huomioitu tilan peruuntumista, vaihtumista tai lisävarauksia.

* Yhdistys maksaa itse osan käyttökuluista.

17 § Toiminta-avustukset paikalliseen kansalaistoimintaan 2018

VD/1117/02.03.01.03/2018

JN/IL/TP/LH/MT/NJ

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on käyttänyt 7.5.2018 kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan yleisjaoston päätökseen 23.4.2018 § 7.

Vantaan kaupungin talousarvioon on vuosittain varattu määräraha yleisjaoston myöntämiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin. Kaupunginhallituksen 11.12.2017 § 6 hyväksymiä ja 1.1.2018 voimaan tulleita avustusten yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan yleisjaoston myöntämien avustusten hakemisessa, myöntämisessä ja käytön valvonnassa. Voimassa ovat kaupunginhallituksen yleisjaoston 15.1.2018 § 3 hyväksymät yleisjaoston avustusten myöntämisperiaatteet 1.2.2018 alkaen.

Paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustukset myönnetään toiminnalle, joka parantaa vantaalaisen kansalaistoiminnan edellytyksiä, asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Avustuksilla tuetaan säännöllistä ja laajasti alueen asukkaisiin kohdistuvaa kansalaistoimintaa. Avustusta voidaan myöntää toimintaan, joka edistää yhteisöllisyyttä, asukkaiden keskinäistä kohtaamista, viestintää ja tiedon kulkua, eri väestöryhmien vuoropuhelua tai kaupunkiympäristön viihtyvyyden ja turvallisuuden parantumista.

Esitys paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustusten jakamisesta vuonna 2018

Kaupungin vuoden 2018 talousarviossa konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle on varattu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksiin sekä kansalaistoiminnan avustuksiin yhteensä 924 591 euroa. Avustummäärärahasta esitetään varattavaksi paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustuksiin 99 050 euroa ja kohdeavustuksiin 159 800 euroa.

Järjestö	Esitys (euroa) 2018	Avustus (euroa) 2017
Håkansbölen kartanon kummit ry	8 200	6 135
Korso-seura ry	8 050	7 380
Marja Verkko ry	27 000	22 900
Myyrmäki-liike / Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry	19 000	16 000
Myyrmäki-Seura ry	1 000	2 000
Vantaan Rauhanpuolustajat ry	800	500
Vantaan Järjestörinki ry	35 000	31 000
Vertti ry	0	
Yhteensä	99 050	85 915

Hyväksyttävät menot

Avustushakemuksessa ja avustuksen käytöstä annetussa selvityksessä järjestöjen tulee eritellä kustannukset tarkasti. Käyttöselvityksessä hyväksyttäviä menoja ovat kustannukset, johon avustusta on haettu. Menoina ei hyväksytä varain- ja tulonhankinnasta tai liiketoiminnasta aiheutuvia kuluja, ilmoitushankintakuluja, velkojen korkoja tai lyhennyksiä, perintäkuluja, kokouspalkkioita, alkoholitarjoilukuluja, päivärahoja, jäsenmaksuja alue- tai piirijärjestölle tai vastaavalle järjestölle, poistoja tai toimitilojen remontti- ja peruskorjauskuluja. Avustuksella ei myöskään voi ostaa tavaralahjoja.

Yleisjaosto 23.4.2018 § 7

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan vs:n esitys:

Päätetään

- a) myöntää paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustusta seuraaville toimijoille:
- Håkansbölen kartanon kummit ry 8 200 euroa
 - Korso-seura ry 8 050 euroa
 - Marja Verkko ry 27 000 euroa
 - Myyrmäki-liike / Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry 19 000 euroa
 - Myyrmäki-Seura ry 1 000 euroa
 - Vantaan Rauhanpuolustajat ry 800 euroa
 - Vantaan Järjestörinki ry 35 000 euroa
- b) maksaa avustukset kustannuspaikalta 16 10 20 901
- c) edellyttää avustuksen saaneita yhdistyksiä jättämään käyttöselvitys saadusta avustuksesta 31.5.2019 mennessä,
- d) edellyttää, että ne yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi vuonna 2017 toiminta-avustuksen, toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua ja
- e) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös.

Käsittely:

Mika Niikko poistui kokoushuoneesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Asiasta käytiin keskustelua. Iiris Lehtonen selosti asiaa. Poliittisten ryhmien käymien neuvottelujen pohjalta puheenjohtaja esitti, että pykälät 4-8 käsitellään yhtenä kokonaisuutena, jolloin eri pykälien avustusrahat korjataan vastaamaan äänestystulosta. Äänestyksessä jaa -äännet äänestivät pohjaesityksen puolesta ja ei -äännet muutetun esityksen puolesta. Äänestyksessä annettiin kolme (3) jaa -ääntä (Sieviläinen, Kortessalmi, Weckman) sekä viisi (5) ei -ääntä (Tahvanainen, Norrena, Puoskari, Bruun, Juurikkala). Äänestyksen pohjalta, äänin 5-3, päätettiin valita ryhmien esittämä muutettu esitys avustusrahojen jaosta.

Muutetun esityksen mukaisesti toiminta-avustukset paikalliseen kansalaistoimintaan laskevat 5000 euroa (yht. 94 050 euroa). Kyseinen 5000 euroa kohdentuu (§ 6 käsiteltyihin) hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksiin. Muutetun esityksen mukaan toiminta-avustukset paikalliseen kansalaistoimintaan vuonna 2018 kohdentuvat ao. järjestöjen kohdalla seuraavasti:

Järjestö	Muutettu esitys (euroa)	Muutos pohjaesitykseen (euroa)
Marja Verkko ry	25 000	-2000
Myyrmäki-liike/Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry	18 000	-1000
Vantaan Järjestörinki ry	33 000	-2000

Lisäksi yleisjaosto päätti yksimielisesti edellyttää, että avustuksia saavat ja ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Päätös:

Päätetään

- a) myöntää paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustusta muutetun päätösesityksen mukaan seuraaville toimijoille:
 - Håkansbölen kartanon kummit ry 8 200 euroa
 - Korso-seura ry 8 050 euroa
 - Marja Verkko ry 25 000 euroa
 - Myyrmäki-liike / Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry 18 000 euroa
 - Myyrmäki-Seura ry 1 000 euroa
 - Vantaan Rauhanpuolustajat ry 800 euroa
 - Vantaan Järjestörinki ry 33 000 euroa
- b) maksaa avustukset kustannuspaikalta 16 10 20 901
- c) edellyttää avustuksen saaneita yhdistyksiä jättämään käyttöselvitys saadusta avustuksesta 31.5.2019 mennessä,
- d) edellyttää, että yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi toiminta-avustuksen vuonna 2017, toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua,
- e) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös, sekä
- f) edellyttää, että avustuksia saavat ja ruoka-apua järjestävät tahot pyrkivät hyvään yhteistyöhön Yhteisen pöydän kanssa.

Alkuperäiset hakemukset olivat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 16

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) myöntää paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustusta seuraaville toimijoille:
 - Håkansbölen kartanon kummit ry 8 200 euroa
 - Korso-seura ry 8 050 euroa
 - Marja Verkko ry 27 000 euroa
 - Myyrmäki-liike / Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry 19 000 euroa
 - Myyrmäki-Seura ry 1 000 euroa
 - Vantaan Rauhanpuolustajat ry 800 euroa
 - Vantaan Järjestörinki ry 35 000 euroa
- b) maksaa avustukset kustannuspaikalta 16 10 20 901
- c) edellyttää avustuksen saaneita yhdistyksiä jättämään käyttöselvitys saadusta avustuksesta 31.5.2019 mennessä,
- d) edellyttää, että ne yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi vuonna 2017 toiminta-avustuksen, toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua ja
- e) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös.

Alkuperäiset hakemukset ovat nähtävänä kokouksessa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Esitys paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustusten jakamisesta vuonna 2018

Kaupungin vuoden 2018 talousarviossa konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle on varattu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksiin sekä kansalaistoiminnan avustuksiin yhteensä 924 591 euroa. Avustusmäärärahasta esitetään varattavaksi paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustuksiin 99 050 euroa ja kohdeavustuksiin 152 600 euroa.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 17

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) myöntää paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustusta seuraaville toimijoille:
 - Håkansbölen kartanon kummit ry 8 200 euroa
 - Korso-seura ry 8 050 euroa
 - Marja Verkko ry 27 000 euroa
 - Myyrmäki-liike / Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry 19 000 euroa
 - Myyrmäki-Seura ry 1 000 euroa
 - Vantaan Rauhanpuolustajat ry 800 euroa
 - Vantaan Järjestörinki ry 35 000 euroa
- b) maksaa avustukset kustannuspaikalta 16 10 20 901
- c) edellyttää avustuksen saaneita yhdistyksiä jättämään käyttöselvitys saadusta avustuksesta 31.5.2019 mennessä,
- d) edellyttää, että ne yhdistykset, joille yleisjaosto myönsi vuonna 2017 toiminta-avustuksen, toimittavat käyttöselvityksen ennen uuden avustuksen maksua ja
- e) todeta, että mikäli järjestö ei pysty toimittamaan vuoden 2017 avustuksen selvitystä heinäkuun 2018 loppuun mennessä, peruuntuu kyseisen järjestön vuoden 2018 avustuspäätös.

Alkuperäiset hakemukset ovat nähtävänä kokouksessa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen varajäsen Jussi Särkelä poistui yhteisöjäävyyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Paikallisen kansalaistoiminnan toiminta-avustukset 2018

Täytäntöönpano: asukaspalvelut/kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; kuntalaispalvelujen johtaja Iiris Lehtonen, suunnittelija Leea Halmén, puh. 040 835 3379, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi.

Järjestö	Esitys (e) 2018	Haettu (e) 2018	Lyhyt kuvaus yhdistyksen toiminnasta	Avustuksen käyttötarkoitus	Vantaan kaupungin toimitala tuki	Perustelut	Avustus (e) 2017
Häkansbölen kartanon kummit ry	8 200	8 260	Yhdistys järjestää Häkansbölen kartanolla toimintaa yhdessä lähialueen asukkaiden ja yhdistysten kanssa.	Kevättapahtuma, konsertit, haamutapahtuma, tonttuaitta		Yhdistyksen perustoimintaan, tapahtumien tuottamiseen Häkansbölen kartanolla.	6 135
Korso-seura ry	8 050	8 050	Yhdistyksen tavoitteena on kotiseudun kehittäminen sekä viihtyvyyden, kotiseututiedouden ja yhteisöllisyyden lisääminen.	Asukasillat- ja retket, Siisti Korso-tapahtuma, kyläpäivä, joulupolku, joulunavaus, made in Korso -tapahtumat		Yhdistyksen perustoimintaan, tapahtumien tuottamiseen Korsossa yhdessä muiden alueen järjestöjen kanssa.	7 380
Marja Verkko ry	27 000	42 000	Yhdistyksen tarkoituksena on vahvistaa yhteisöllisyyttä Kivistön suuralueella. Yhdistys järjestää keskustelutilaisuuksia, alustuksia ja kyläjuhlia sekä kehittää alueen viestintää.	Yhteisöllisyyden kehittäminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy Kivistön suuralueella. Asukastila Rubiinin hallinnointi. Palkataan kokoonnut työntekijä tukemaan oleskeluluvan saaneiden tp-hakijanuoorten kotoutumista arjessa.	3 779€/vuosi, Rubiini, vuokratila* Sopimus asukastilasta	Avustus on tarkoitettu yhteisöllisyyden kehittämiseen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn. Avustus pitää sisällään kohdeavustuksia haetut tapahtumat Kivistön kyläjuhliin (3 100€) ja Kivistön joulutoriin (1 450€).	22 900
Myyrmäki-liike / Myyrmäen kaupunkikulttuuri ry	19 000	50 000	Myymäki-liike edustaa ns. neljännen sektorin asukastoimintaa. Myyrmäkiliike järjestää erilaisia tapahtumia, ylläpitää lainavälikirjastoja, hallinnoi kolmea toimitilaa ja tekee monipuolista alueellista vaikuttamistyötä.	Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, kaupunkitapahtumat, elinkeinotoiminnan edistäminen, elävän kaupunginosan edistäminen	Myyrmäen monttu, ylläpidosta vastaaminen. Myyrmäen aseman lippuhalli, käyttövuorojen jakaminen. Tietoa tuen rahallisesta arvosta ei ole saatavilla.	Myyrmäkiliikeen kansalaistoimintaan ja tapahtumiin. Avustus sisältää tuen MUSH-tapahtumaan. Ennako 5 000€ myönnetty 15.1.2018 § 9.	16 000
Myyrmäki-Seura ry	1 000	3 500	Seura on perinteinen kotiseutuyhdistys, joka pyrkii vaikuttamaan alueen kehittämiseen ja viihtyvyyteen.	Kotiseutu ja asukastoimintaan sekä nuorille suunnatun katupartioiminnan järjestämiseen.		Seura on anonut sekä vuoden 2016 että vuoden 2017 toiminta-avustusten käytölle lisäämää. Yleisjaosto on 23.10.2017 § 5 myöntänyt lisäämää vuoden 2016 avustuksille vuosille 2017 ja 2018. Vuoden 2018 avustus: yhdistyksen perustoimintaan sekä katupartioiminnan järjestämiseen.	2 000
Vantaan rauhanpuolustajat ry	800	1 500	Yhdistys tarkastelee yhteiskunnallisia kysymyksiä ja tekee valistustyötä rauhan edellytysten vahvistamiseksi.	rauhanklubit, Hiroshiman muistopäivä, Sun festivaali osallistuminen	n. 330 euroa, Silkinportti, tammikuu-toukokuu,	Yhdistyksen perustoimintaan.	500
Vantaan Järjestörinki ry	0	11 700		Hyvinvointimessut		Avustus sisältyy toiminta-avustukseen.	7 000
Vantaan Järjestörinki ry	35 000	40 000	Vantaalla toimivien yhdistysten verkosto ja etujärjestö. Sääntöjen mukainen perustoiminta on syrjäytymisen ehkäiseminen sekä työllisyyden edistäminen. Ylläpitää Kansalaistoiminnan keskus Leinikkiä, joka on kaupungin asukastila. Maahanmuuttajaneuvonta on siirretty Vertti ry:lle.	Leinikin palkka- ja yleiskuluihin sekä hyvinvointimessujen järjestämiseen.	23 544€/vuosi, Leinikkitie 22 asukastila, vuokratila*, jakaa käyttövuoroja ja tuottaa sisältöä Leinikin toimintaan.	Toiminnan järjestämiseen Kansalaistoiminnan keskus Leinikissä, maahanmuuttajaneuvonnan järjestämiseen sekä Hyvinvointimessujen järjestämiseen.	24 000
Vertti ry	0	30 000	Järjestöringin maahanmuuttajaneuvonta siirtyy Vertti ry:lle. Uusi yhdistys. Perustettu 20.2.2018.	Maahanmuuttajien neuvonta maahanmuuttajapalveluiden yhteydessä, nuorten Ohjaamo Vantaassa ja Koivukylän palvelutorilla		Yhdistys on perustettu helmikuussa 2018. Avustus sisällytetty Vantaan Järjestöringin toiminta-avustukseen.	0
Yhteensä	99 050	195 010					85 915
Huom. Leinikin tilatuki on arvio toimintakaudelle 9/2017-5/2018, arvioissa ei ole huomioitu tilan peruuntumista, vaihtumista tai lisävarauksia.							
* Yhdistys maksaa itse osan käyttökuluista.							

18 §

Vastaus Mika Kasosen ja 51 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan pysäköinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi

VD/2261/00.02.00.03/2018

HP/JH/MK/NJ

Mika Kasonen sekä 51 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan käytännöt ovat kirvoittaneet paljon suoria yhteydenottoja valtuutetuille. Pysäköinninvalvonnan toiminta on myös herättänyt runsaasti negatiivista julkisuutta eri medioissa. Palautteen kohteena on ollut koventunut tulkinta maastopysäköinnistä. Lisäksi ihmetystä ovat herättäneet riittämätön tiedotus pysäköintimerkkeihin tehdyistä muutoksista sekä välittömästi muutosten jälkeen määrättyt pysäköintivirhemaksut.

Kadun reuna-alueille pysäköityihin autoihin kirjoitettujen pysäköintivirhemaksujen perusteena on ollut pysäköintikielto puisto- ja viheralueella. Vantaan pysäköinninvalvonnassa on siis yllättäen alettu tulkita väljästi maastoliikennelakia, jossa säädetään maastopysäköinnistä. Pysäköinninvalvonta tulkitsee kiinteistöjen ja kadun asfaltoidun osan väliin jäävän kapean sorapintaisen maakaistaleen olevan maastoliikennelain mukaista maastoa, eikä tiehen kuuluvaa piennarta.

Maastoliikennelain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämisestä maastossa sekä edistää liikenneturvallisuutta. Hallituksen esityksen (HE 163/1995) perusteluista käy hyvin selville, että lainsäätäjän tarkoitus on ollut selventää maaston määritelmää ja antaa valtuus kunnalliseen pysäköinninvalvontaan todellisilla puistoalueilla, eikä määritellä tien pientareita tai sorareunoja maastoliikennelain tarkoittamaksi puisto- ja viheralueeksi.

Maastoliikennelakia ei ole laadittu siihen tarkoitukseen, jolla kunnallinen pysäköinninvalvonta perustelee virhemaksujen määräämistä.

Vantaalla on 80-luvulla muutettu useita vanhoja sorateitä kestopäällystetyiksi teiksi, joiden vanha reuna-alueen sora ei ole maastoliikennelain tarkoittamaa maastoaluetta. Lisäksi ei ole lain hengen mukaista kirjoittaa pysäköintivirhemaksuja asukkaiden omakotitalojen pihojen välittömässä läheisyydessä, joissa joudutaan välillä esimerkiksi juhlien yms. johdosta pysäköimään ajoradan reuna-alueelle. Näin saadaan pienten katujen liikenne sujumaan ja huolehdittua alueen liikenneturvallisuudesta sekä pelastusajoneuvojen esteettömästä kulusta. Myös tieliikennelain 26 §:n mukaan ajoneuvo on pysäköitävä mahdollisimman kauas ajoradan keskeltä.

Pysäköinninvalvonnan tulee perustua lakiin ja sen tulee noudattaa lakien todellista tarkoitusta. Liikenneturvallisuuden parantaminen on yksi pysäköinninvalvonnan päätehtävistä. Hallintolaki velvoittaa viranomaisia tasapuolisuuteen. Viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Toimien pitää olla puolueettomia sekä oikeassa suhteessa tavoiteltuihin päämääriin.

Laki pysäköinninvalvonnasta antaa mahdollisuuden käyttää huomautusta, jos pysäköintivirhe on vähäinen. Lisäksi laki antaa mahdollisuuden luopua toimenpiteestä, jos pysäköintivirhe on ilmeisesti johtunut anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta tai ajattelemattomuudesta. Kunnallisen pysäköinninvalvonnan tulisi tiedottaa muutoksista ja käyttää pysäköintialueen muutoksien valvonnassa aluksi ensisijaisesti huomautuksia.

Pysäköinninvalvojan on syytä tiedostaa toimintansa vaikutus kaupungin julkisuuskuvaan. Kun valvonta on asiallista ja pysäköintialueet ovat asianmukaisesti ja selkeästi merkitty, niin liikenneturvallisuus ja

asukkaiden viihtyvyys alueella paranee. Valvontaa pitää ohjata muilla laadullisilla kriteereillä kuin euromääräisellä virhemaksujen keräystavoitteella. Onkin hyvä, että kyseinen tavoite on poistettu tämän vuoden budjetista.

Kunnallinen pysäköinninvalvoja on valvonnan yleistä järjestelyä koskevissa asioissa poliisilaitoksen päällikön johdon ja valvonnan alainen. Aluehallintovirasto voi kunnanvaltuustoa kuultuaan ja saatuaan asianomaisen poliisilaitoksen päällikön lausunnon peruuttaa kunnallisen pysäköinninvalvonnan luvan tai muuttaa sen ehtoja, jos olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu taikka valvontatointa ei muutoin ole hoidettu asianmukaisella tavalla. Ennen luvan peruuttamista aluehallintoviraston on kuitenkin kehotettava kuntaa kohtuullisessa määräajassa korjaamaan havaitut puutteet. Kunnanvaltuusto voi tehdä esityksen luvan peruuttamisesta tai ehtojen muuttamisesta.

Yllä olevan johdosta me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki:

- Pyytää toimintaa valvovalta viranomaiselta lausunnon kaupungin pysäköinninvalvonnan toiminnan asianmukaisuudesta ja pysäköinninvalvonnan luvan ehtojen noudattamisesta.
- Ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin havaittujen puutteiden korjaamiseksi.
- Raportoi valtuustolle lausunnosta ja mahdollisista korjaavista toimenpiteistä, jotta valtuusto voi arvioida tarvetta tehdä esitystä pysäköinninvalvonnan luvan ehtojen muuttamisesta.”

Kaupunginvaltuusto 5.3.2018 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esiin nostetut kysymykset koskivat pysäköinninvalvontaa, liikennesuunnittelua ja kuntatekniikan lupapalveluita. Tämän vuoksi lausunto on valmisteltu yhteistyössä edellä mainittujen viranomaisten kesken.

Edellä kuvattujen viranomaisten toimivalta jakautuu siten, että liikennesuunnittelu vastaa pysäköintijärjestelyjen suunnittelusta Vantaan alueella. Pysäköinninvalvonta valvoo pysäköintiä. Lupapalvelut puolestaan voi myöntää (esimerkiksi valtuustoaloitteessa esiin tuotujen juhlien ajaksi) poikkeuslupia, jotka voivat sallia pysäköinnin julkisella katualueella normaalista poikkeavalla tavalla tilapäisesti.

Aloitteessa viitataan kesällä ja syksyllä 2017 käytyyn julkiseen keskusteluun Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan tulkinnasta liittyen maastopysäköintiin. Syksyn 2017 aikana Vantaan kaupungin maastopysäköintiin on ottanut kantaa Helsingin hallinto-oikeus ratkaisussaan 17/0705/5 (liitteenä). Myös poliisihallitus on kirjeessään POL-2017-41575 ottanut kantaa Vantaan kaupungin maastopysäköintiin (liitteenä). Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisu koski pysäköintiä Ruskeasannan pientaloalueella valtuustoaloitteessa kuvatuslaisella alueella, jossa alkuperäiseen tiehen on tehty muutostöitä. Hallinto-oikeus vahvisti päätöksessään pysäköinninvalvojan tulkinnan olleen tässä tilanteessa maastoliikennelain mukainen oikea tulkinta. Valtuustoaloitteessa tuodaan esiin myös Vantaan kaupungin pysäköinninvalvontaan kohdistunut negatiivinen mediajulkisuus. Poliisihallituksen kirjeessä on otettu kantaa maastopysäköinninvalvontaan ja todettu:

”Poliisihallitus on tutustunut maastopysäköinnistä käytyyn julkiseen keskusteluun. Erilaisten lehtiartikkelien perusteella voidaan päätellä, että maastoliikennelain säännöksiä on valvottu juuri

siten, kuten niitä on pitänytkin valvoa. Luvattomasta maastopysäköinnistä ja -pysäyttämisestä on määrätty pysäköintivirhemaksu tai annettu sen sijaan huomautus, jos huomautuksen antamiselle on ollut aihetta.”

Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnassa noudatetaan pysäköinninvalvontaa koskevia säännöksiä, sekä hallintolain mukaisia hyvän hallinnon periaatteita. Vuonna 2018 pysäköinninvalvonnan henkilökuntaa on koulutettu esimerkiksi hyvän hallinnon periaatteista ja niiden soveltamisesta käytännön pysäköinnintarkastajan työssä. Vuonna 2018 on myös alettu koota Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan käsikirjaa, jonne pysäköinninvalvoja antaa pysäköinnintarkastajille ohjeistusta esimerkiksi menettelytavoista ja pysäköintiä koskevien säännösten tulkinnasta.

Vuonna 2018 Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonta on tiivistänyt yhteistyötään Kuntatekniikan keskuksessa toimivien liikennesuunnittelun ja lupapalveluiden kanssa. Lisäksi pysäköinninvalvoja osallistuu kuntatekniikan keskuksen johtoryhmän kokouksiin.

Valtuustoaloitteessa tuotiin esiin, että liikennemerkkimuutosten tiedotusta on pidetty riittämättömänä. Vuonna 2018 pysäköinninvalvonta on tiivistänyt yhteistyötä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan viestinnän kanssa. Esimerkiksi maksullisten alueiden käyttöönotosta tiedotettiin jakamalla ajoneuvoihin erillisiä flyereitä koko tammikuun ajan. Lisäksi isompien alueiden liikennemerkkimuutoksista on voitu tiedottaa Vantaan kaupungin erilaisissa tiedotuskanavissa. Yhtenä tiedottamisen muotona voidaan pitää myös huomautusten jakamista. Mikäli alueen pysäköintijärjestelyt muuttuvat, Vantaan kaupungin käytäntönä on, että muutoksen voimaan tulon jälkeen muutoksen vaikutuspiirissä määrätään pysäköintivirhemaksun sijaan viikon ajan huomautuksia. Vaikka huomautusten määrääminen ei ole suoraan tiedottamista, on se kuitenkin tiedottamiseen verrattava tapa ilmaista alueella pysäköiville, että alueen pysäköintijärjestelyissä on tapahtunut muutoksia.

Vuonna 2018 pysäköinninvalvonta ja liikennesuunnittelu ovat tiivistäneet keskinäistä yhteistyötään. Tarkastajista on valittu kolme henkilöä liikennesuunnittelun yhteyshenkilöiksi. Mikäli tarkastajat havaitsevat työtä tehdessään epäselviä pysäköintijärjestelyitä, liikennesuunnittelun yhteyshenkilöt ovat yhteydessä liikennesuunnitteluun. Tämän jälkeen liikennesuunnittelu selvittää alueen pysäköintijärjestelyitä ja niiden mahdollisia muutostarpeita. Yhteistyön kautta epäselvät ja tulkinnalliset pysäköintijärjestelyt saadaan selvitettyä ja pysäköinninvalvonta jatkaa alueen valvontaa vasta kun alueella olevat epäselvyydet on poistettu. Vantaan pysäköinninvalvonnan periaatteena on, että pysäköinninvalvontaa harjoitetaan oikeellisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasoselle ja 51 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Liitteet:

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös
- Poliisihallituksen kirje

- Mika Kasosen ja 51 muun valtuutetun allekirjoittama aloite Vantaan pykälöinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitysvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

lakimies Marika Kytölä, puh. 050 310 4572, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

17/0705/5

19.12.2017

Diaarinumero
04178/17/7512

Asia

Pysäköintivirhemaksua koskeva valitus

VANTAAN KAUPUNKI
PYSÄKÖINNINVALVONTA

Valittaja

21.12.2017

Päätökset, joista valitetaan

VANTAAN KAUPUNKI
PYSÄKÖINNINVALVONTA

**Vantaan kaupungin pysäköinninvalvoja
10.5.2017 nrot 20171800, 20171801 ja 20171802**

Pysäköinninvalvoja on hylännyt [REDACTED] oikaisuvaatimuksen. [REDACTED] oli 20.4.2017 määrätty pysäköintivirhemaksu numero 720247, 21.4.2017 pysäköintivirhemaksu numero 720452 ja 24.4.2017 pysäköintivirhemaksu numero 720782 pysäköinnistä puisto- ja viheralueella, maastoliikennelaki 4 §. Ajoneuvon rekisterinumero on [REDACTED].

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Päätökset on perusteettomina kumottava ja määrättyt pysäköintivirhemaksut poistettava.

Pysäköinninvalvoja on täysin yllättäen muuttanut pysäköintivirhemaksujen määräämiskäytäntöä Ruskeasannan pientaloalueella. Pysäköintivirhemaksut on annettu alueella, jossa on vuosikymmeniä pysäköity samalla tavoin eikä kukaan pysäköijä ole saanut pysäköintivirhemaksua. Ensiksi määrätyn pysäköintivirhemaksun jälkeen [REDACTED] on saanut yhteensä neljä pysäköintivirhemaksua ja kaikkiaan niitä on alueella annettu useita kymmeniä.

Kuismapolku on aikaisemmin ollut leveä asfaltoitu tie. Vantaan kaupunki on kuitenkin yli 20 vuotta sitten suorittanut tiealueella korjaustöitä, jolloin lähes puolet asfaltin leveydestä on jyrstetty pois. Asfalttia ei ole ennallistettu, vaan tien pinta on tältä osin jäänyt hiekka / sorapintaiseksi. Kuorma-auto [REDACTED] ei ole ollut pysäköitynä viheralueella, vaan tuolla hiekkapintaisella tien osalla.

Riidatonta on, että pysäköinti on kiellettyä puisto- ja/tai viheralueella, samoin kuin se, että julkisen katualueen ulkopuolella sallittu pysäköinti tulee erikseen sallia liikennemerkkein. Riidatonta on myös se, että yleisen tien varrella, siihen kuuluvalla alueella, lähtökohta on, että pysäköinti on sallittua, jos sitä ei ole nimenomaan kielletty.

Riidanalainen tiealue on asemakaavassa kiistatta tiealuetta. Alue on tiealuetta myös siksi, että kyse on ollut aikaisemmin asfaltoidusta alueen osasta, jonka kaupunki on sitten jättänyt hiekkapintaiseksi. On luonnollista, että asfaltoimatta jättämisestä johtuen nurmipinta ja muu kasvillisuus on pyrkinyt

leviämään hiekkapintaiseksi jätetylle alueella. Tämä ei kuitenkaan ole voinut muuttaa sitä puisto- tai viheralueeksi. Mikäli alue olisi asfaltoitu uudelleen, olisi nyt tarkoitettu kuorma-auto kokonaisuudessaan asfaltoidulla alueella. Vantaan kaupungin puisto-osaston kanta asiaan on tiedusteltaessa ollut, että tien piennar, josta nyt puhutaan, on tie-, ei puisto- tai viheraluetta.

Asian käsittely ja selvittäminen

Pysäköinninvalvoja on antanut lausunnon ja toimittanut lisäselvityksen. Asiassa on riidatonta, että Kuismapolku on asemakaavassa määritelty kevyen liikenteen väyläksi. Lausuntoon on liitetty nyt tarkoitettua aluetta koskeva kopio ajantasa-asemakaavaakartasta. Kuismapolun molemmissa päissä on liikenne-merkki, jonka mukaan moottorikäyttöisellä ajoneuvolla saa ajaa ainoastaan tonteille. Valittaja rikkoo tätä määräystä joka kerta ajaessaan ajoneuvonsa Kuismapolun varrelle viheralueelle tai kevyen liikenteen väyläksi tarkoitetulle alueelle.

Pysäköintivirhemaksujen määrääminen on ollut perusteltua myös lain tarkoituksen kannalta. Kohdassa, johon [REDACTED] pysäköi ajoneuvon, on maahan sijoitettu jätevesiviemäri, vesijohtoja sekä sähkökaapeleita, mikä ilmenee lausunnon liitteenä olevasta kaupunkikartasta, johon on merkitty kyseiset laitteet. Aluetta ei ole rakennettu kestäämään suuria painoja, joten sille pysäköinti voi aiheuttaa näiden laitteiden vaurioitumisen.

Valitus perustuu siihen, että ko. alue ei ole maastoliikennelaissa tarkoitettua maastoa. Valittaja vetoaa väitteensä tueksi siihen, että riidan kohteena oleva alue on asemakaavassa tiealuetta. Asemakaavassa, jonka mukaan ko. aluetta ei ole rakennettu, alue on merkitty jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi kaduksi, jolla tontille ajo on sallittu. Asemakaava ja alueen rakentaminen ovat ristiriidassa. Tämä ei ole ainoa ristiriita todellisuuden ja asemakaavan välillä, sillä Kuismapolku kulkee asemakaavan mukaisella puistoalueella koko pituutensa, mutta tämä ei tee tuosta alueesta puistoa. Ratkaisevaa ei ole se, mitä asemakaavassa on määrätty, vaan se, missä käytössä alueet todellisuudessa ovat.

Alue, jolla [REDACTED] ajoneuvo on pysäköintivirhemaksujen määräämisajankohdaksi tullut, ei ole tiealuetta, vaan viheraluetta. Lausunnon liitteenä on kaupungin karttapalvelusta otettu kaupunkikartan tuloste, johon on merkitty rastilla ajoneuvon sijainti ja vihreällä alue, joka on osoitettu liikenteeseen. Kartassa näkyvät myös kiinteistöjen ja kevyen liikenteen väylän väliin jäävät viheralueet.

[REDACTED] vetoaa myös kaupungin puisto-osaston kannanottoon siitä, että kyseessä ei ole puisto- tai viheralue. Viheralueyksikkö ei luonnollisestikaan tulkitse asiaa maastoliikennelain näkökulmasta, vaan se ottaa kantaa vain siihen, onko kyseessä puisto. On absurdia edellyttää, että alueen tulisi olla kaavassa merkitty puistoksi, jotta sillä pysäköintiin voitaisiin puuttua maastoliikennelain nojalla.

Lisäselvityksenään pysäköinninvalvoja on toimittanut valokuvan, johon hän on nuolella merkinnyt viheralueen, jota valittaja käyttää pysäköintialueena. Pysäköinninvalvojan mukaan kuva osoittaa selvästi, että aluetta ei voi erehtyä luulemaan pysäköintiin tarkoitetuksi.

██████ on antanut vastaselityksen ja lausuman pysäköinninvalvojan lisäselvityksen johdosta. Asiassa ei ole riidatonta, että auto olisi ollut pysäköitynä kaupungin omistamalle maa-alueelle Kuismapolun varressa. Riidatonta on, että auto oli osittain asfaltoidulla katualueella ja osittain sen piennaralueella.

On virheellistä hallintomenettelyä vedota jälkikäteen valitukseen vastatessaan uusiin perusteisiin. Asia on jo käsitelty oikaisumenettelyssä. Tämä koskee sitä väitettä, että pysäköinti olisi ylipäättään kyseisellä kadulla kiellettyä. Kuismapolulla ei ole pysäköintiä kieltävää liikennemerkkiä. Moottoriajoneuvolla ajo kielletty -liikennemerkki ei tarkoita pysäköintikieltoa. Pysäköinti olisi vaatinut myös maanomistajan luvan. Kadulla on pysäköity vuosikymmenet, joten lupa olisi luonnollisesti kerrotun pitkän käytännön perusteella, mikäli se olisi ollut tarpeen.

Lisäksi vedotaan maahan sijoitettuihin kaapeleihin ym. ensi kerran. Väite jää näyttämättä, koska mainituista liitteistä niitä ei voida luotettavasti havaita. Painumisesta tai sen vaikutuksista ei ole näyttöä. Kyse on jälkikäteisistä ja keino-tekaisista väitteistä, joilla vääriä päätöksiä puolustellaan. Sama koskee väitettä kevyen liikenteen osalta, mitään näyttöä asiasta ei esitetä. Mitään haittaa tai vahinkoa ei vuosien varrella ole esiintynyt, eikä sellaista ole väitettykään.

Liitteeseen neljä on merkitty selvästi käsin jotakin vihreällä värillä sekä lisätty jokin ruksi. Mitään selitystä ei ole siitä, kuka sen on tehnyt ja minkälaisilla perusteluilla. Tällä paperilla ei ole mitään näyttöarvoa.

Suurin virhe asiassa on se, että on siirrytty suoraan virhemaksuun ennen ohjausta ja huomautuksien antamista. Tämä asia on jo valituksessa käyty läpi.

Pysäköinninvalvojan toimittamaan lisäselvitykseen ██████ on antanut lausuman, jossa hän toteaa, että valokuvassa nuolen osoittama alue on alkujaan sorapintaista tienosaa / reunaa, joka on hoitamattomana vähitellen nurmettunut. Sitä on vakiintuneesti käytetty pysäköintiin vuosia. Alue on pysäköintiin tarkoitettu tai vähintään käytetty. Pysäköinninvalvoja ei tunne olosuhteita ja historiaa alueella.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus muuttaa pysäköintivirhemaksun numero 720247 (päätös 20171800) huomautukseksi.

Mahdollisesti maksettu pysäköintivirhemaksu on palautettava ██████ hake-
muksetta.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen pysäköintivirhemaksuja numero 720452 (päätös 20171801) ja 720782 (päätös 20171802) koskevilta osin.

Perustelut

Maastoliikennelain 3 §:n 2 kohdan mukaan mainitussa laissa tarkoitetaan maastolla maa-aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliikenteeseen. Saman lain 4 §:n 1 momentin mukaan eräin 2 momentissa säädetyn poikkeuksen, joista nyt ei ole kysymys, moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ei saa liikkua eikä sitä saa pysäyttää tai pysäköidä maastossa maa-alueella ilman maan omistajan tai haltijan lupaa. Edelleen saman lain 26 §:n 1 momentin mukaan edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua moottorikäyttöisen ajoneuvon luvattomasta pysäyttämisestä tai pysäköimisestä toisen maalla voidaan määrätä suoritettavaksi pysäköintivirhemaksu.

Pysäköinninvalvonnasta annetun lain 1 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan pysäköintivirhe on maastoliikennelain tai sen nojalla annetun moottorikäyttöisen ajoneuvon pysäköintiä tai pysäyttämistä maa-alueella koskevan säännöksen tai määräyksen vastainen menettely.

Tieliikennelain 2 §:n 1 kohdan mukaan tieliikennelainsäädännössä tarkoitetaan tiellä yleisnimityksenä yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittejä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta. Saman pykälän 2 kohdan mukaan ajoradalla tarkoitetaan ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua, yhden tai useamman ajokaistan käsittävää tien osaa, pyörätietä lukuun ottamatta. Edelleen saman pykälän 3 kohdan mukaan pientareella tarkoitetaan ajoradasta reunaviivalla erotettua tien pituussuuntaista osaa.

Pysäköintivirheiden johdosta kirjattujen perustietojen mukaan auto [REDACTED] on 20.4.2017 kello 14.45, 21.4.2017 kello 12.21 ja 24.4.2017 kello 14.25 ollut pysäköitynä osoitteessa Kuismapolku. Pysäköintivirhemaksujen peruste on ollut kielletty pysäköinti puisto- ja viheralueilla, maastoliikennelaki 4 §.

[REDACTED] on valituksessaan vedonnut siihen, että Kuismapolku on asemakaavassa merkitty tiealueeksi. Kuismapolku on [REDACTED] mukaan alun perin ollut leveä ja kokonaan asfaltoitu tie. Vantaan kaupunki on noin 20 vuotta sitten suorittanut tiealueella korjaustöitä, jolloin lähes puolet asfaltin leveydestä on rouhittu pois. Asfalttia ei ole työn jälkeen ennallistettu, vaan tien pinta on tältä osin jäänyt hiekka / sorapintaiseksi. Kuorma-auto [REDACTED] ei ole ollut pysäköitynä viheralueella, vaan tuolla hiekkapintaisella tien osalla.

Pysäköinninvalvoja on lausunnossaan todennut, että kyseessä on asemakaavassa kevyen liikenteen väyläksi osoitettu tie. Lausuntoon on liitetty kopio ajantasa-asemakaavasta. Pysäköinninvalvoja on niinkään lausuntoonsa liittämäänsä karttaan merkinnyt rastilla paikan, jossa ajoneuvo [REDACTED] oli pysäköitynä pysäköintivirhemaksujen määräämisajankohtana.

Tieliikennelaissa ei ole tarkemmin määriteltä pientareen leveyttä tai muita tunnusmerkkejä, ainoastaan ajoradasta reunaviivalla erottaminen. Nyt puheena olevassa kohdassa tonttien ja tien pinnoituksen välinen alue on asemakaavassa katualueeksi varattua aluetta. Hallinto-oikeus katsoo, että se ei kuitenkaan ole

ratkaisevaa arvioitaessa, onko ajoneuvo ollut pysäköitynä tiellä vai maastoksi katsottavalla alueella. Merkitystä on annettava myös tosiasiallisille olosuhteille.

Hallinto-oikeus toteaa, että pysäköintivirhemaksuja koskevissa asioissa pysäköinninvalvoja osoittaa ajoneuvon sijaintipaikan edellä lausunnossa mainitulla tavalla. Pysäköinninvalvojan virkavastuulla esittämää selvitystä pidetään lähtökohtaisesti luotettavana.

Asiassa saadun kartta-, valokuva- ja asiakirjaselvityksen perusteella nyt tarkoitettulla kohdalla on asfaltoinnilla osoitettu se kohta tiealueesta, jota voidaan käyttää ajoneuvoliikenteeseen tonteille ajettaessa. Sen ulkopuolinen alue ei ole ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua tiealuetta eikä tiehen kuuluvaa, tieliikennelaissa määritettyä piennarta, vaan maastoa, jolloin pysäköintiin sovelletaan maastoliikennelakia. Näin ollen alueelle ei saa pysäköidä ilman maan omistajan tai haltijan lupaa eikä sellaista ole esitetty. Hallinto-oikeus toteaa, että virheellinen, pitkäaikainenkaan pysäköintikäytäntö ei sinänsä oikeuta pysäköimään lain säännöksen vastaisesti.

Pysäköintivirhemaksu 20.4.2017

Edellä esitetyn mukaisesti ajoneuvo [REDACTED] on 20.4.2017 ollut pysäköitynä pysäköintivirhemaksun määräämistä koskevassa päätöksessä tarkoitettulla tavalla virheellisesti. Esittämänsä selvityksen perusteella [REDACTED] on kuitenkin voinut olla perusteltu käsitys, että hänen pysäköintinsä on ollut asianmukaista, mistä syystä hallinto-oikeus katsoo, että pysäköintivirhettä voidaan tässä tapauksessa pitää pysäköinninvalvonnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla vähäisenä. Pysäköintivirheen tehneelle voidaan niin ollen antaa huomautus.

Pysäköintivirhemaksut 21.4.2017 ja 24.4.2017

Kun otetaan huomioon, että [REDACTED] on 20.4.2017 määrätty pysäköintivirhemaksu samalta paikalta samalla perusteella, on hänen katsottava tuolloin tulleen tietoiseksi siitä, ettei paikalle ole luvallista pysäköidä siten kuin hän oli tehnyt. Kysymyksessä ovat siten 21.4.2017 ja 24.4.2017 olleet pysäköintivirheet, joita ei voida pitää pysäköinninvalvonnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla vähäisinä. Pysäköinninvalvojan päätöksiä ei näiltä osin ole syytä muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Laki pysäköinninvalvonnasta 1 § 1 mom

Muutoksenhaku

Pysäköinninvalvonnasta annetun lain 16 §:n 2 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupa.

Valitusosoitus on liitteenä (HLL valituslupa 30).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian on ratkaissut hallinto-oikeustuomari Riikka Valli-Jaakola.

Esittelijä Mervi Kirjavainen

Jakelu**Päätös**

valittajan asiamiehelle saantitodistuksin
Asiamies: Asianajaja Matti Halme
Asianajotoimisto Ferenda Oy
Mikonkatu 8 A, 8. krs, 00100 HELSINKI

Maksutta
(Tuomioistuinmaksulaki 9 § 3 kohta
Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jäljennös

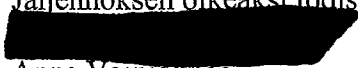
Vantaan kaupungin pysäköinninvalvoja

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42000
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi

Jäljennöksen oikeaksi todistaa:

Anne Vainionpää
lainkäyttösihteeri

02.01.2018

POL-2017-41575

[REDACTED]

VIITE: [REDACTED] sähköposti, vastaanotettu 24.11.2017

Poliisihallituksen vastaus koskien luvattomien maastopysäköintien pysäköinninvalvontaa

1 Taustaa

[REDACTED] on lähettänyt Poliisihallitukseen kyselyn maastopysäköinnistä ja pysäköinninvalvonnasta. [REDACTED] tuo sähköpostiviestissään ilmi, että hän on keskustellut maastopysäköinninvalvonnasta ja pysäköinninvalvonnan toimivaltuuksista Tampereella yksittäisen pysäköinnintarkastajan kanssa. [REDACTED] on jäänyt käydyssä keskustelussa siihen käsitykseen, että kunnalliset pysäköinnintarkastajat olisivat juridisesti vastuussa poliisille.

[REDACTED] viittaa sähköpostissaan Tekniikan maailman ja Vantaan sanomien pysäköinninvalvontaa arvosteleviin artikkeleihin. Artikkeleissa on ollut kyse tapauksista, joissa auto on pysäköity kokonaan tai osittain tien ajoradan vieressä olevalle maastoalueelle.

[REDACTED] on maastopysäköinteihin ja pysäköinninvalvontaan liittyen esittänyt kysymyksiään:

- Ovatko pysäköinnintarkastajat toiminnassaan juridisesti vastuussa poliisille?
- Minkä takia poliisi sallii eri kaupungeissa erilaisen laintulokinnan maastopysäköinnin osalta?

Tässä vastauksessa, jossa käsitellään näitä kysymyksiä, Poliisihallitus haluaa myös oikaista mainituissa lehtiartikkeleissa esitettyjä vääriä tietoja maastopysäköintiin liittyen.

2 Poliisihallituksen vastaus

2.1 Toimivalta valvoa pysäköintiä ja siihen liittyvät johtosuhteet

Pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) 10 §:n mukaan poliisi on ensisijainen pysäköintiä valvova viranomainen. Vastuu pysäköinninvalvonnasta jokaisessa Suomen kunnassa kuuluu poliisille, ja poliisi hoitaa pysäköinninvalvontatehtäviä muiden tehtäviensä ohessa. Pysäköinninvalvonta ei kuulu poliisin poliisilain (872/2011) 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyihin tehtäviin, vaan kysymys on 2 momentissa säädettyistä *muista poliisil-*

le laissa erikseen säädettyistä tehtävistä. Kuten pysäköinninvalvonnasta annetun lain 10 §:n 1 momentissa todetaan, poliisi huolehtii pysäköintiä ja pysäyttämistä sekä joutokäyntiä koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta sekä pysäköintivirhemaksujen ja muiden pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa säädettyjen seuraamusten määräämisestä.

Lisäksi usealla kunnalla ja kaupungilla on erillinen lupa pysäköinninvalvontaan alueellaan tai sen tietyllä osalla. Luvan kunnallisen pysäköinninvalvontaan antaa aluehallintovirasto kunnanvaltuuston esityksestä tai sen suositumuksella ja saatuaan lupaa varten lausunnon asianomaisen poliisilaitoksen päälliköltä. Aluehallintoviraston myöntämästä luvasta säädetään tarkemmin pysäköinninvalvonnasta annetun lain 11 §:ssä.

Kunnallinen pysäköinninvalvonta ei syrjäytä poliisin pysäköinninvalvontaa kunnan alueella tai sen osalla, vaan kunnallinen pysäköinninvalvonta toimii aina poliisin ohella pysäköinninvalvontatehtävissä. Kunnan on asetettava pysäköinninvalvontaa varten kunnallinen pysäköinninvalvoja, jolla on oltava apunaan tarpeellinen määrä pysäköinnintarkastajia. Pysäköinnintarkastajat ovat kunnallisen pysäköinninvalvojan johdon ja valvonnan alaisia.

Kunnallinen pysäköinninvalvonta ei ole toiminnastaan juridisesti vastuussa poliisille, jos kyse on pysäköinninvalvontaan liittyvistä tehtävistä. Poliisilla ei ole minkäänlaista työnjohtovaltaa tai valvontavaltaa kunnan viranhaltijoihin. Tällainen järjestely olisi hyvin ongelmallinen perustuslain (731/1999) 121 §:ssä turvautuneen kunnallisen itsehallinnon kanssa. Kuten edellä on todettu, pysäköinnintarkastajat ovat pysäköinninvalvojan johdon ja valvonnan alaisia. Vastaavasti pysäköinninvalvoja on työnjohdon ja -valvonnan osalta vastuussa kunnalle.

Kunnallisesta itsehallinnosta huolimatta *kunnallinen pysäköinninvalvoja* on pysäköinninvalvonnasta annetun lain 10 §:n 4 momentin mukaan valvonnan yleistä järjestelyä koskevissa asioissa poliisilaitoksen päällikön johdon ja valvonnan alainen. Pysäköinninvalvonnan yleisiä järjestelyjä ovat valvonnan laajuus ja kattavuus, valvonnan tarkoituksenmukaisuus sekä ennen kaikkea se, onko pysäköinninvalvonta kunnan alueella riittävää. Säännöksellä on haluttu huolehtia siitä, että poliisin ja kunnallisen pysäköinninvalvojan välinen yhteistyö on mahdollisimman kitkatonta. Lisäksi säännöksellä on huolehdittu siitä, että yksilö voi varmistua pysäköinninvalvonnan kattavuudesta ja yhdenmukaisuudesta. Poliisipäällikön valvontavastuu koskettaa siten kunnallisen pysäköinninvalvonnan resurssointia sekä tarkoituksenmukaisuutta.

Yksittäinen pysäköinnintarkastaja ei ole poliisin valvontavastuun alainen. Pysäköinnintarkastajat ovat virkasuhteessa kuntaan ja tällöin jokainen heistä tekee pysäköinninvalvontatehtäviä virkavastuulla. Virkavastuu on määriteltä perustuslain 118 §:ssä, jonka mukaan virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta.

2.2 Maastopysäköinnin ja -pysäyttämisen valvonta

Tieliikennelain (267/1981) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa määritellään tie. Tiellä tarkoitetaan yleisnimityksenä yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle

tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta. Tieliikennelain tien ulkopuolelle jää maastoliikennelain (1710/1995) 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa määritelty maasto, jolla tarkoitetaan maa-aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliiikenteeseen. Tien ja maaston ulkopuolelle jää myös yleiseltä liikenteeltä eristetty alue, josta on säädetty muun muassa ajoneuvolain (1090/2002) 2 §:n 1 momentissa sekä liikennevakuutuslain (460/2016) 1 §:n 2 momentin 3 kohdassa.

Tien ja maaston erottaminen toisistaan on useimmissa tapauksissa varsin suoraviivaista. Jos kyse ei ole määritelmän mukaisesta tiestä, on kyse maastosta tai vaihtoehtoisesti yleiseltä liikenteeltä suljetusta alueesta. Maastoliikennelain esitöissä on kuitenkin nostettu aiheellisesti esille, että tien määritelmä on ristiriidassa maaston määritelmän kanssa tai määritelmät ovat ainakin päällekkäisiä esimerkiksi silloin, jos suunnittelemattomia väyliä syntyy maastoon.¹

Tien ja maaston erottamisessa on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, mistä eri osista tie koostuu. Ajoneuvon kuljettajan kannalta merkitystä on ajoradalla, ajokaistalla sekä pientareella. Ajoradalla tarkoitetaan tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua, yhden tai useamman ajokaistan käsittävää tien osaa, pyörätietä lukuun ottamatta. Ajokaistalla tarkoitetaan tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tiemerkinnoin osoitettua tai muuta autolle riittävän leveää ajoradan pituussuuntaista osaa ja pyöräkaistaa. Pientareella tarkoitetaan tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa ajoradasta reunaviivalla erotettua tien pituussuuntaista osaa.

Ajoradan reunaviivasta on säädetty tieliikenneasetuksen (182/1982) 35 §:ssä. Ajoradan reunaviiva on yhtenäinen valkoinen viiva, joka osoittaa ajoradan reunaa. Reunaviivan jatke voidaan risteyksien ja ajoradasta erotettujen pysäkkien tai vastaavien alueiden kohdalla merkitä valkoisella katkovii-valla. Viivan ja välin suhde on tällöin 1:1. Ajoradan reunaviivan koosta on säädetty liikenteen ohjauslaitteista annetun liikenneministeriön päätöksen (203/1982) 29 §:ssä. Ajoradan reunaviiva on 10 cm, moottori- ja moottoriliikennetiellä kuitenkin 20 cm leveä yhtenäinen viiva. Poikkeuksellisesti voidaan käyttää myös leveämpää reunaviivaa.

On yleinen väärinkäsitys, että taajamissa olevilla kaduilla ajoradan vieressä oleva tien pituussuuntainen hiekkainen alue olisi tien piennar ja tästä syystä auton saisi pysäköidä tai pysäyttää kokonaan tai osittain asfaltoidun alueen ulkopuolelle, jos pysäyttämien ja pysäköinti on kadulla muuten sallittua. Jos kadulla olevan ajoradan reunassa ei ole reunaviivaa, ei kadulla tällöin ole myöskään piennarta. Tällöin asfaltoidun alueen ulkopuolinen alue on maastoa.

Toinen yleinen väärinkäsitys on se, että asfaltoidun ajoradan vieressä oleva nurmialue kuuluisi katuun, varsinkin, jos katua koskevasta katusuunnitelmasta saa tällaisen käsityksen. Tie ja maasto määritellään niiden tosiasiallisen käytön mukaan ja tällöin asiaa arvioidaan tieliikennelain ja maastoliikennelain määritelmäsäännösten mukaan. Esimerkiksi Kuopion hallinto-

¹ HE 163/1995 vp s. 10/II.

oikeus² on jo vuonna 2004 todennut, ettei kadun vieressä oleva viheralue ollut tieliikennelaissa tarkoitettua tietä siitäkään huolimatta, että katusuunnitelmassa oli todettu katualueen ulottuvan 1,25 metriä katupäälysten reunan ulkopuolelle.

Tien ja maaston erottamiseen ei vaikuta sekään, jos tienkäyttäjät käyttävät maastoksi luettavaa maa-aluetta virheellisesti pysäyttämiseen ja pysäköintiin ja tästä johtuen ajoradan viereen tehty tai siihen muodostunut hiekkainen alue olisi sen vuoksi yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta. Tällainen tien tosiasiallinen, mutta täysin lainvastainen käyttö on kestävämmällä pohjalla, koska se tarkoittaisi sitä, että tienkäyttäjien lainvastainen toiminta liikenteessä johtaisi siihen, että lähtökohtaisesti kielletystä menettelystä tulisi sallittua. Lainvastainen toiminta — pidettiin sitä julkisessa keskustelussa kuinka maalaisjärjen mukaisena ja muut tienkäyttäjät huomioon ottavana tahansa — ei saa suojaa oikeusjärestyksessä. Tie ja maasto määritellään lain mukaan, ei yksittäisten henkilöiden mielipiteiden mukaan.

Viimeisenä mainittakoon vielä julkisessa keskustelussa täysin sivuutettu näkökulma maanomistajan oikeudesta päättää maa-alueensa käytöstä. Tämän kirjeen käsittelemissä tapauksissa on kyse siitä, että tienkäyttäjät pysäyttävät ja pysäköivät autojaan maastoon, joka on kunnan tai kaupungin omistamaa maa-aluetta. Julkinen maa-alue nauttii samanlaista omaisuuden suojaa kuin yksityisesti omistettu maa-alue. Kenelläkään ei ole oikeutta pysäyttää tai pysäköidä autoaan julkisyhteisön omistamalle maa-alueelle vain siksi, että a) maa-alue on tien vieressä tai b) maa-alue on julkisesti omistettua. Maastoliikenne on mahdollista vain maanomistajan luvalla tai maastoliikennelain 4 §:n 2 momentissa säädetyissä poikkeustapauksissa.

Kunta voi antaa alueellaan erikseen luvan maa-alueiden käyttöön maastoliikennettä varten. Jos tällaista lupaa ei ole, myöskään pysäyttäminen ja pysäköiminen ei ole sallittua kunnan maa-alueilla. Maastoliikennelain 1 §:n 1 momentin mukaan maastoliikennelain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinoille, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämisestä maastossa ja moottorikelkailureitillä, sekä edistää liikenneturvallisuutta. Maastopysäköinninvalvonnassa on kyse juuri tästä, koska reunaviivattoman ajoradan vieressä oleva tien pituussuuntainen hiekkainen tai muuten kulunut alue on syntynyt siihen useimmiten juuri lainvastaisesta maastoliikenteestä. Maastoliikennelaki tähtää kaiken muun ohella tällaisten haittojen ehkäisemiseen.

3 Maastopysäköinninvalvontaa koskevien sääntöjen tulkinta

Poliisihallitus ei ole antanut poliisilaitoksille maastopysäköinninvalvontaa koskien tulkintaohjeita, joita sovellettaisiin eri lailla eri kuntien alueella. Poliisihallituksen käsityksen mukaan tällaiselle ohjeistukselle ei ylipäätensä ole tarvetta, koska maastopysäköinninvalvontaan ei liity merkittäviä tulkintaongelmia. Itse asiassa tulkinta tien ja maaston eroista on varsin selväpiirteinen, kuten edellä on todettu.

² Kuopion hallinto-oikeus 10.6.2004, 04/0395/3.

Poliisihallitus on tutustunut maastopysäköinnistä käytyyn julkiseen keskusteluun. Erilaisten lehtiartikkelien perusteella voidaan päätellä, että maastoliikennelain säännöksiä on valvottu juuri siten, kuten niitä on pitänytkin valvoa. Luvattomasta maastopysäköinnistä ja -pysäyttämisestä on määrätty pysäköintivirhemaksu tai annettu sen sijaan huomautus, jos huomautuksen antamiselle on ollut aiheutta.

Poliisihallitus ei ota kantaa siihen, kuinka kunnallisen pysäköinninvalvonnan pysäköinnintarkastajat käyttävät toimivaltuuksiaan. Tämä ei kuulu Poliisihallituksen toimivaltaan, kuten edellä on jo todettu. Kunnalliset pysäköinnintarkastajat, kuten myös pysäköintiä valvovat poliisimiehet, toimivat tehtävissään virkavastuulla ja käyttävät hallintoviranomaiselle kuuluvaa harkintavaltaa. Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi Poliisihallitus lähettää tämän kirjeen tiedoksi poliisilaitoksille, jotta paikallispoliisin maastopysäköinninvalvonnassa otetaan huomioon myös Poliisihallituksen tulkinta.

Poliisihallituksella ei ole toimivaltaa antaa kunnalliselle pysäköinninvalvojalle ohjeita tai määräyksiä eikä kunnallinen pysäköinninvalvoja ole valvonnan yleistä järjestelyä koskeissa asioissa Poliisihallituksen johdon ja valvonnan alainen. Sen takia Poliisihallitus lähettää tämän kirjeen ainoastaan tiedoksi Helsingin, Vantaan, Espoon, Tampereen, Turun, Jyväskylän ja Oulun kaupunkien pysäköinninvalvojille, jotta myös he saavat tiedon Poliisihallituksen laintulkinnasta maastopysäköinninvalvontaa koskien. Poliisilaitokset ja kunnalliset pysäköinninvalvojat voivat parhaaksi katsomallaan tavalla käsitellä asiaa paikallisesti, jos kokevat sen tarpeelliseksi.

Poliisijohtajan sijaisena
poliisiylitarkastaja

Mika Heinilä

Poliisitarkastaja

Konsta Arvelin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 02.01.2018 klo 14:50. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjasta.

Jakelu

[REDACTED]

Tiedoksi

Poliisilaitokset

Helsingin kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja
Espoon kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja
Vantaan kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja
Tampereen kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja
Turun kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja
Jyväskylän kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja
Oulun kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvoja

Poliisiylitarkastaja Samppa Holopainen
Poliisitarkastaja Timo Ajaste
Poliisitarkastaja Heikki Ihalainen
Poliisitarkastaja Kari Onninen
Poliisitarkastaja Heikki Kallio

Kaupunginvaltuuston kokous 5.3.2018

Valtuustoaloite Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi

Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan käytännöt ovat kirvoittaneet paljon suoria yhteydenottoja valtuutetuille. Pysäköinninvalvonnan toiminta on myös herättänyt runsaasti negatiivista julkisuutta eri medioissa. Palautteen kohteena on ollut koventunut tulkinta maastopysäköinnistä. Lisäksi ihmetystä ovat herättäneet riittämätön tiedotus pysäköintimerkkeihin tehdyistä muutoksista sekä välittömästi muutosten jälkeen määrätyt pysäköintivirhemaksut.

Kadun reuna-alueille pysäköityihin autoihin kirjoitettujen pysäköintivirhemaksujen perusteena on ollut pysäköintikielto puisto- ja viheralueella. Vantaan pysäköinninvalvonnassa on siis yllättäen alettu tulkita väljästi maastoliikennelakia, jossa säädetään maastopysäköinnistä. Pysäköinninvalvonta tulkitsee kiinteistöjen ja kadun asfaltoidun osan väliin jäävän kapean sorapintaisen maakaistaleen olevan maastoliikennelain mukaista maastoa, eikä tiehen kuuluvaa piennarta.

Maastoliikennelain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämisestä maastossa sekä edistää liikenneturvallisuutta. Hallituksen esityksen (HE 163/1995) perusteluista käy hyvin selville, että lainsäätäjän tarkoitus on ollut selventää maaston määritelmää ja antaa valtuus kunnalliseen pysäköinninvalvontaan todellisilla puistoalueilla, eikä määritellä tien pientareita tai sorareunoja maastoliikennelain tarkoittamaksi puisto- ja viheralueeksi. Maastoliikennelakia ei ole laadittu siihen tarkoitukseen, jolla kunnallinen pysäköinninvalvonta perustelee virhemaksujen määräämistä.

Vantaalla on 80-luvulla muutettu useita vanhoja sorateita kestopäällystetyiksi teiksi, joiden vanha reuna-alueen sora ei ole maastoliikennelain tarkoittamaa maastoaluetta. Lisäksi ei ole lain hengen mukaista kirjoittaa pysäköintivirhemaksuja asukkaiden omakotitalojen pihojen välittömässä läheisyydessä, joissa joudutaan välillä esimerkiksi juhlien yms. johdosta pysäköimään ajoradan reuna-alueelle. Näin saadaan pienten katujen liikenne sujumaan ja huolehdittua alueen liikenneturvallisuudesta sekä pelastusajoneuvojen esteettömästä kulusta. Myös tieliikennelain 26 §:n mukaan ajoneuvo on pysäköitävä mahdollisimman kauas ajoradan keskeltä.

Pysäköinninvalvonnan tulee perustua lakiin ja sen tulee noudattaa lakien todellista tarkoitusta. Liikenneturvallisuuden parantaminen on yksi pysäköinninvalvonnan päätehtävistä. Hallintolaki velvoittaa viranomaisia tasapuolisuuteen. Viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Toimien pitää olla puolueettomia sekä oikeassa suhteessa tavoiteltuihin päämääriin.

Laki pysäköinninvalvonnasta antaa mahdollisuuden käyttää huomautusta, jos pysäköintivirhe on vähäinen. Lisäksi laki antaa mahdollisuuden luopua toimenpiteestä, jos pysäköintivirhe on ilmeisesti johtunut anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta tai ajattelemattomuudesta. Kunnallisen pysäköinninvalvonnan tulisi tiedottaa muutoksista ja käyttää pysäköintialueen muutoksien valvonnassa aluksi ensisijaisesti huomautuksia.

Pysäköinninvalvojan on syytä tiedostaa toimintansa vaikutus kaupungin julkisuuskuvaan. Kun valvonta on asiallista ja pysäköintialueet ovat asianmukaisesti ja selkeästi merkitty, niin liikenneturvallisuus ja asukkaiden viihtyvyys alueella paranee. Valvontaa pitää ohjata muilla laadullisilla kriteereillä kuin

euromääräisellä virhemaksujen keräystavoitteella. Onkin hyvä, että kyseinen tavoite on poistettu tämän vuoden budjetista.

Kunnallinen pysäköinninvalvoja on valvonnan yleistä järjestelyä koskeissa asioissa poliisilaitoksen päällikön johdon ja valvonnan alainen. Aluehallintovirasto voi kunnanvaltuustoa kuultuaan ja saatuaan asianomaisen poliisilaitoksen päällikön lausunnon peruuttaa kunnallisen pysäköinninvalvonnan luvan tai muuttaa sen ehtoja, jos olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu taikka valvontatointa ei muutoin ole hoidettu asianmukaisella tavalla. Ennen luvan peruuttamista aluehallintoviraston on kuitenkin kehotettava kuntaa kohtuullisessa määräajassa korjaamaan havaitut puutteet. Kunnanvaltuusto voi tehdä esityksen luvan peruuttamisesta tai ehtojen muuttamisesta.

Yllä olevan johdosta me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki:

- Pyytää toimintaa valvovalta viranomaiselta lausunnon kaupungin pysäköinninvalvonnan toiminnan asianmukaisuudesta ja pysäköinninvalvonnan luvan ehtojen noudattamisesta.
- Ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin havaittujen puutteiden korjaamiseksi.
- Raportoi valtuustolle lausunnosta ja mahdollisista korjaavista toimenpiteistä, jotta valtuusto voi arvioida tarvetta tehdä esitystä pysäköinninvalvonnan luvan ehtojen muuttamisesta.

Vantaalla 5.3.2017

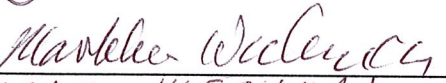
1.

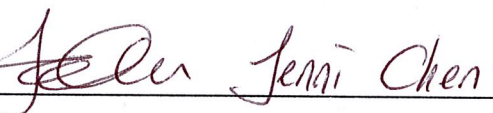
Mika Kasonen

2.
SAMARI ROUKANEN

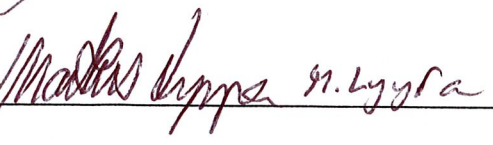
3.
JAN EDELMANN

4.
JANNE LEPPÄNEN

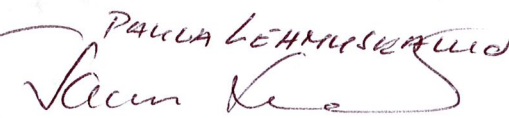
5.
MARKKU UTECKYAN

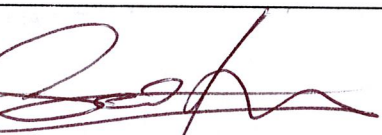
6.

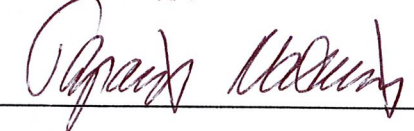
7. L. NORRES

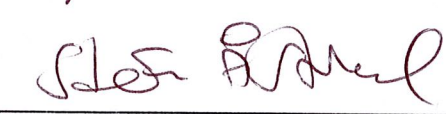
8. M. LYYSÄ

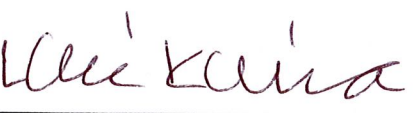
9. PIA KURKI

10. PAULA LEHMUSKALLIO

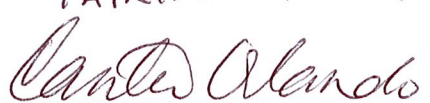
11.
SAMI KANERVA

12.

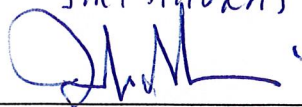
13.

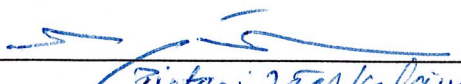
14.

15.
PATRIK KARLSSON

16.
Carita Orlando

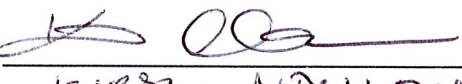
17.
SIRI AHOKAS

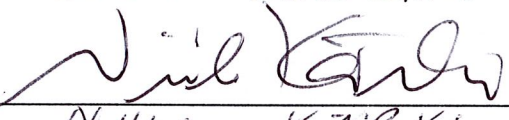
18.
JUHA MALMI

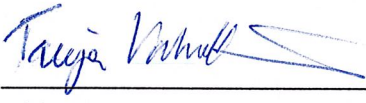
19.
Tietari Järveläinen

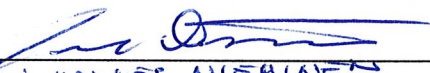
20.
TIMO AUVINA

21.
VESA-EINO KOSKEN

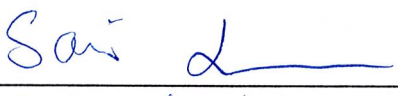
22.
KIRSI NIEMELÄ

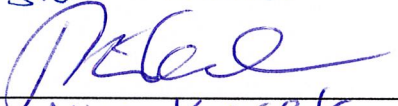
23.
NIILLO KARKI

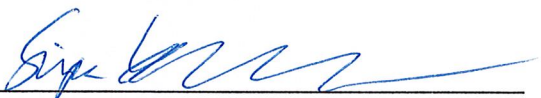
24.
TANJA VAHELAINEN

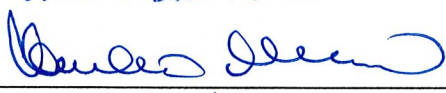
25.
JOHANNES NIEMINEN

26.
Emmi Pajunen

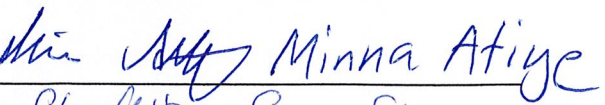
27.
SARI LAAKSO

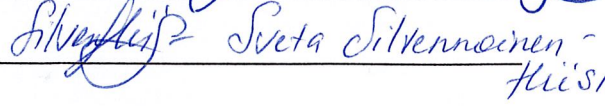
28.
Minna Kuusela

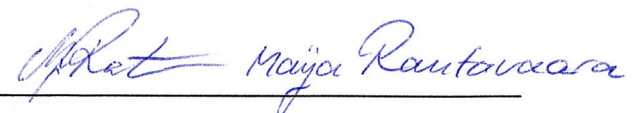
29.
SIRPA HUOPINEN

30.
Vanta Norrena

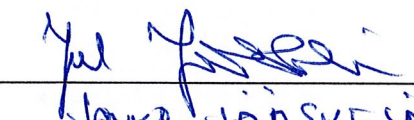
31.
Perna Rautio

32.
Minna Atiye

33.
Silja Silvennoinen-Hiiskelä

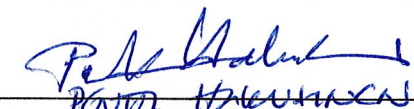
34.
Maija Rautavaara

35.
Tina Tuomela

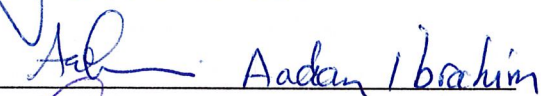
36.
Jukka Järveläinen

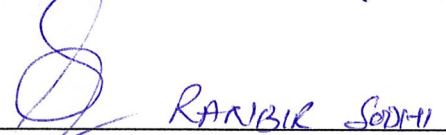
37.
JUSSI LÄHIKANGAS

38.
Minna Rosanen

39.
PENTTI HAKKARINEN

40.
JARMO ESKELINEN

41.
Aadam Ibrahim

42.
RANBIR SODHI

43.
J. Sainio

44.
Jaana Heiskanen

45. Tarja Eklund
TORJA EKLUND.

46. Fayçal Abdi

47. Jussi Saramo
JUSSI SARAMO

48. Jari Järveläinen
JARI JÄRVELÄINEN

49. Päivi Laakso
PÄIVI LAAKSO

50. Salla Lindblad-Palo
SALLA LINDBLAD-PALO

51. Josni Särkkin
JOSNI SÄRKKIN

52. Oer Ann Se

53. _____

54. _____

55. _____

56. _____

57. _____

58. _____

59. _____

60. _____

61. _____

62. _____

63. _____

64. _____

65. _____

66. _____

67. _____

19 § **Vastaus Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi**

VD/3153/00.02.00.03/2017

HP/PW/NJ/LL

Valtuutettu Kimmo Kiljunen ja 15 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”SELVITYS MIKKOLAN KOULUN SISÄILMAN MYRKYLLISYYDESTÄ JA TARPEELLISET TOIMENPITEET

Mikkolan koulussa on noin 840 oppilasta ja 80 henkilöstään kuuluvaa työntekijää, joista 65 on opettajaa. Mikkolan koulun oppilaat koostuvat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja koulussa on paljon myös eri kulttuuritaustaisia oppilaita. Koulu toimii kahdessa rakennuksessa Vegassa (Venuksentie 2) ja Lyyrassa (uudempi) (Lyyranpolku 2). Lyyra-rakennuksessa toimii myös koulun hammashoitola ja neuvola.

Mikkolan koulurakennuksia on korjattu vuodesta 2010 alkaen lukuisilla erilaisilla toimenpiteillä sisäilmaan liittyen, ja 2014 vuodesta alkaen on alettu keräämään oppilaiden oireilmoituksia kouluterveydenhoitajan toimesta. 30.5.2016 mennessä oireilmoituksia oli tullut 80 oppilaalta ja vuoden 2016 loppuun mennessä 39 uudelta oppilaalta, eli yhteensä 119 oppilasta on ilmoittanut sisäilmaoireista kouluterveydenhoitajalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Mikkolan koulun vanhemmat ry:n mukaan 2017 aikana näitä ilmoittautumisia on tullut lisää. Seitsemän (7) opettajaa on menettänyt työkykynsä neljässä vuodessa. Nykyisistä opettajista tammikuun 2017 loppuun mennessä 16,9 % (11/65) on ilmoittanut sisäilmaoireista työterveyshuoltoon.

Virallisten ilmoitusten lisäksi niin koulun henkilökunta kuin oppilaiden vanhemmat ovat huolissaan Mikkolan koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Mikkolan koulun opettajat ovat tehneet vetoomuksen 26.1.2017 kaupunginhallitukselle osoittaakseen huolensa Mikkolan koulun sisäilman tilanteesta ja Mikkolan koulun vanhemmat ry. on tehnyt vetoomuksia 1.2.2017 ja 12.3.2017 kaupunginhallitukselle sekä selvityspyyntöjä 20.2.2017 ja ehdotuksia 25.2.2017 tilakeskukselle sisäilman tutkimiseksi. Osa opettajista ja lasten vanhemmista on ottanut yhteyttä myös työsuojeluviranomaiseen ja mediaan, koska sisäilma-asioita ei ole saatu kuntoon lukuisista korjauksista huolimatta.

Osa Mikkolan koulun oppilaita on siirretty Rekolanmäen koululle kevätkaudelle 2016 suorittamaan opinnot loppuun ja koululla on järjestetty opetustiloja uudelleen sisäilmaoireileville opettajille. Yksi Mikkolan koulun oppilas on kotikoulussa, ja koululta on myös siirtynyt pois oppilaita ja henkilökuntaa, kun eivät voi olla koulun tiloissa.

Mikkolan koulun vanhemmat ry. on pyytänyt homekoiran käyttöä Mikkolan koulun sisäilman tutkimuksissa ja tilakeskus on ilmoittanut käyttävänsä sitä keväällä 2017. Homekoiran paikallistaa mahdollisen homeen, muttei pysty arvioimaan sisäilman myrkyllisyyden määrää, ja tämän takia Mikkolan koulun vanhemmat ry. on ehdottanut, että koulun sisäilman myrkyllisyys mitattaisiin esimerkiksi Elisa Aattela Oy:n tuottamalla A 4 E keräimellä ja viemärihajuhahtapaikat S-keräimellä (havaitsee kaasumaiset rikkiyhdisteet rakenteista), jotta saataisiin faktatietoja koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta mahdollisimman pian. Koulu on mukana Aalto yliopiston tutkimuksessa Lyyra rakennuksen osalta, jossa kyseistä sisäilmantoksisuutta on mitattu A 4 E-keräimellä, mutta akateemisen tutkimuksen tulokset ovat saatavissa tutkimussuunnitelman mukaisesti myöhemmin. Kyseisessä

tutkimuksessa ei ole mitattu Vega-rakennuksen toksisuutta, eikä tutkimus auta lyhyellä tähtäimellä vanhempien ja opettajien huoleen.

Esitämme, että tilakeskus järjestää välittömät sisäilman toksisuuden/myrkyllisyyden mittaukset Mikkolan koulussa ja tekee tarvittavat laajemmat tutkimukset. On myös selvitettävä väliaikaisen parakin tai paviljongin tarvetta sijoitettavaksi Mikkolan koulun pihalle väistötilaksi lukuvuodeksi 2017–2018. Pidemmällä jänneväliillä saattaa olla tarve rakentaa kokonaan uusi koulurakennus Mikkolaan.”

Kaupunginvaltuusto 27.3.2017 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Mikkolan koulun tilanteen vakavuutta on arvioitu pidemmän aikaan monialaisena yhteistyönä mm. kohdekohtaisessa sisäilmaryhmässä. Molempia rakennuksia on tutkittu sekä tilakeskuksen toimeksiantoina että ympäristökeskuksen toimesta. Lisäksi Mikkolan koulun olosuhteita on arvioitu EURA-tutkimushankkeen yhteydessä.

Sisäilman myrkyllisyyden mittaukseen on ollut kehitteillä uusia mittausmenetelmiä, joissa myös Vantaan kaupunki on ollut mukana. THL ja TTL ovat ottaneet kantaa toksisuusmittauksiin ja toteavat, että toistaiseksi menetelmä on tutkimusasteella. Tähän kannanottoon viitaten sisäilmaongelmat eivät selviä yhdellä testillä. Kyseisen tutkimusmenetelmän luotettavuus ja käyttötarkoitus pitäisi vielä tarkoin selvittää, ennen kuin sen käyttöä voidaan suositella. Sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen pitää ensisijaisesti käyttää menetelmiä, joille on yleisesti hyväksytyt soveltuvuus- ja tulkintaohjeet. Näiden avulla voidaan tunnistaa epäpuhtauden lähteet ja kohdentaa tarvittavat korjaukset. Rakennuksiin liittyvien oireiden syntyyn vaikuttavat epäpuhtauksien lisäksi ilmanvaihto ja lämpöolosuhteet sekä yksilölliset tekijät. Mikrobikasvua ja siihen liittyviä mikrobitoksiineja pidetään kosteusvauriorakennuksissa hengitystieoireiden taustatekijänä, mutta mikrobikasvun ja terveysvaikutusten syy-yhteys on edelleen epävarma.

Tähän mennessä tehtyjen tutkimusten yhteydessä ei ole tullut esille sellaista rakennuksesta aiheutuvaa haittatekijää, minkä perusteella tilat tuli korvata väistötiloilla. Tutkimuksissa esiin tulleisiin mahdollisesti sisäilmaolosuhteisiin vaikuttaviin epäkohtiin on puututtu ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytty. Terveysturvallisuuden viranomaisena on taho, joka viime kädessä ottaa kantaa siihen, voiko rakennusta käyttää käyttötarkoitukseensa terveysturvallisuuden nojalla. Ympäristökeskuksen näkemys tilanteesta käy ilmi koulurakennuksia koskevista tarkastuskertomuksista; Vega-rakennus 7.3.2017 ja Lyyra-rakennus 10.3.2017. Terveysturvallisuuden ehkäisemiseksi Vega-rakennuksen luokan 109 käyttöä tulee välttää. Lyyra-rakennuksen osalta tarkastuksessa ei todettu terveysturvallisuutta aiheuttavaa vaurioita tai olosuhdetta, mutta viitteitä mahdolliseen terveysturvallisuuden häviöön havaittiin terveydenhoidon tiloissa ja liikuntasalissa. Korjaustoimenpiteiden valmistelu on aloitettu ja ko. tilat ovat osittain pois käytöstä.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus on teettänyt täydentäviä tutkimuksia kohteessa aloitteen mukaisesti.

Sisäilman myrkyllisyyden selvitys tehtiin huurrevesinäyttein (E-keräin) 20.6.2017. Näytteitä kerättiin yhteen 13 kpl, kuusi kummastakin rakennuksesta sekä yksi vertailunäyte ulkoilmasta. Näytteidenottokohdat valittiin koulun esittämien ehdotusten mukaisesti. Tutkimusmenetelmä ei tuonut esiin mahdollista sisäilmahaittaa. Ainoastaan yksi näyte oli lievästi toksinen (solukuolema % alle 10). Syynä joko se, että näyte kerättiin sellaiselta hetkeltä (1 tunti), jolloin haittaa ei ollut (haitan ilmeneminen hetkellisesti / vaihdellen) tai tiloissa koettu haitta on jotakin muuta (esim. kaasumainen tai partikkelimainen haitta, myös mikrobiperäinen haitta saattaa ilmetä ikään kuin allergiat ilman, että kyse olisi toksisuudesta, tms.) Tulos voidaan selittää myös sillä, että tämä tila oli selkeästi kaikkia muita näytteenottotiloja pienempi.

Homekoiratutkimukset tehtiin Lyyra-rakennuksessa 19.4.2017 ja Vega-rakennuksessa 21.4.2017. Tutkimuksen tarkoituksena oli koiran kanssa käydä läpi kaikki koulun tilat ja dokumentoida kohdat, joissa koira ilmaisee olevan homeetta. Lyyrassa homekoiran ilmaisemia kohtia oli kaikkiaan 19. Havainnot on paikallistettu sekä ensimmäisen että toisen kerroksen rakenteiden liittymäkohtiin eri puolille rakennusta. Vegassa homekoiran ilmaisemia kohtia oli vastaavasti 22 niin ikään eri puolilla rakennusta kaikissa kerroksissa. Rakenteiden liittymien lisäksi hajuhavainnot liittyivät myös viemärin tai vesiputken läpivienteihin.

Rakenteiden raoissa ja halkeamissa olevat epäpuhtaudet ja mahdollinen home voi syntyä monista eri syistä. Löydös ei välttämättä tarkoita varsinaista rakenteellista vauriota ja korjaustarve selviää lähinnä rakenteiden tarkemmilla tutkimuksilla. Homekoiratutkimusten perusteella tehtävät jatkotoimet liittyvät lähinnä rakenteiden tiiveyden parantamiseen, mitä on tehty myös tässä kohteessa jo aikaisempien tutkimustulostenkin perusteella.

Aikaisempien tutkimusten perusteella laadittuihin sisäilmakorjaussuunnitelmiin ja ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksen toimenpide-ehdotuksien mukaisia korjauksia on jatkettu kesän aikana. Lyyran osalta korjaustyöt on saatu pääosin päätökseen. Kesällä korjattiin luokka- ja varastotiloja, iv-konehuoneen rakenteelliset puutteet ja kosteusvauriot sekä tyttöjen wc-tilat. Lisäksi tullaan korjaamaan henkilökunnan suihkutilojen kalusteita. Vegassa puku- ja pesuhuoneiden korjaukset ovat valmiit. Liikuntasalin korjaustyöt jatkuvat vielä syyslukukauden.

Tilakeskus toteaa, että edelleenkin jatkotutkimuksissa tai korjausten aikana ei ole tullut esille sellaisia tuloksia tai tekijöitä, joiden perusteella tilojen käyttöä pitäisi välttää ja korvata niitä väistötiloilla tai uudisrakennuksella.

Kaupunginhallitus 10.10.2017 § 17

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleenvalmisteluun seuraavin ohjein:

"Opetuslautakunta on Korson alueen kouluverkkoratkaisua koskevassa päätöksessään edellyttänyt, että Korson alueella varmistetaan riittävät, terveelliset ja turvalliset opetustilat ja että erityisesti Mikkolan koulun terveellisyys ja turvallisuus varmistetaan ennen kuin sinne ohjataan lisää oppilaita. Tilakeskuksen vastaus on osin ristiriidassa opetuslautakunnan aiemmin tekemän lausuman kanssa. Tästä syystä kaupunginhallitus palauttaa aloitteen vastauksen uudelleen valmisteluun siten, että siinä otetaan huomioon tarve jatkaa tarpeellisia selvityksiä ja toimenpiteitä Mikkolan koulun opetustilojen terveellisuuden varmistamiseksi."

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Päätöksen terveydensuojelulain mukaisen mahdollisen terveyshaitan olemassaolosta tekee kunnan terveydensuojeluviranomainen kaikkien saatujen tutkimustulosten ja kokonaisharkinnan perusteella. Terveydensuojelulain (763/1994) mukaan terveydensuojeluviranomainen voi tehdä tarkastuksia ja teettää mittauksia, näytteenottoja ja muita selvityksiä terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi sekä kehottaa tai määrätä kiinteistön omistajaa tekemään tarvittavat korjaukset terveyshaitan poistamiseksi.

Ympäristöministeriön Ympäristöoppaassa 2016 "Rakennuksen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus" kuvataan mm. tutkimusmenetelmät, joita käytetään rakennuksen kosteus- ja mikrobivaurioiden ja rakennusten sisäilmaongelmien selvittämisessä. Päätöksen mahdollisesta terveyshaitasta tulee perustua tässä oppaassa kuvattuihin menetelmiin.

Mikkolan koulussa tehdyt tutkimukset ovat Ympäristöoppaan 2016 mukaisia. Lisäksi kohteessa on tehty homekoiratutkimuksia ja sisäilman toksisuusselvityksiä, jotka eivät ole oppaan mukaisia, joten niiden tuloksia voidaan pitää suuntaa-antavina.

Ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksessa (7.3.2017) todetaan Vega-rakennuksesta seuraavaa: "Luokassa 109 ja liikuntasalin pukuhuoneessa 225 sekä niiden läheisyydessä olevissa tiloissa voidaan terveydensuojelulain 27 § tarkoittamaa terveyshaittaa pitää todennäköisenä." Tilat on korjattu. Myös muut tarkastuskertomuksessa esitetyt korjauskehotukset on toteutettu. Tekstiilityöluokkien ja niihin liittyvien varastotilojen rakenteiden kunnon selvitykset jatkuvat alkuvuodesta 2018.

Ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksessa (10.3.2017) todetaan Lyyra-rakennuksesta seuraavaa: "Tehdyssä tarkastuksessa koulun tiloissa ei todettu terveyshaittaa aiheuttavaa vaurioita tai olosuhdetta, mutta viitteitä mahdolliseen terveyshaittaan havaittiin terveydenhoidon tiloissa ja liikuntasalissa." Tarkastuksessa todettiin kosteutta liikuntasalin yhteydessä olevassa tuolivarastossa, ei varsinaisessa liikuntasalissa. Lyyran liikuntasalissa ei ole todettu korjaustarvetta. Ote Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:n raportista 27.2.2017: "Liikuntasalin 1152 näyttämön alapuolella on tuolivarasto. Tilan lattiarakenteet ovat pinnoittamatonta betonia, minkä vuoksi pintailmaisimella havaittujen korkeiden kosteuslukemien perusteella voidaan sanoa, että tilan rakenteiden kosteus on korkea. Betoni kestää kosteusrasitusta hyvin, eikä korkea kosteus tilassa aiheuta ongelmia, kun huolehditaan siitä, että pahvilaatikoita, puulevyjä tms. ei varastoida lattialla." Myös muut ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksessa esitetyt toimenpide-ehdotukset on toteutettu.

Vegan liikuntasalin korjaukset valmistuvat 8.1.2018. Homekoiratutkimusten perusteella Vegan osalta korjaukset on toteutettu syyslomalla 2017 Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:n ohjeiden mukaisesti. Lyyrassa korjauksia tehdään joululomalla 2017-2018. Opettajainhuoneen, rehtorin huoneen ja väestönsuojien ovien edessä olevien kevytrakenteisten lattiarakenteiden tarvittavat toimenpiteet tehdään keväällä 2018. Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:ltä on tilattu oppilashuollon korjaamattomien tilojen sekä suun terveydenhuollon tilojen sisäilman laadun parantamiseen tähtäävä korjaussuunnittelu.

Rakennusten sekä asuin- ja työtilojen terveydellisistä oloista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999, MRL), terveydensuojelulaissa (763/1994, TsL) ja työturvallisuuslaissa (738/2002) sekä lakien nojalla annetuissa asetuksissa ja määräyksissä ja näitä selventävissä alemmissa ohjeissa. Rakennusten yleisestä terveellisyydestä, turvallisuudesta ja käyttökelpoisuudesta on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 §:ssä (Rakentamisen ohjauksen tavoitteet), 117 §:ssä (Rakentamiselle asetettavat vaatimukset), 117 a–g §:ssä (Olennaiset tekniset vaatimukset), 125 §:ssä (Rakennuslupa), 131 §:ssä (Rakennuslupahakemus) ja 166 §:ssä (Rakennuksen kunnossapito).

Alueen kouluja ja erityisesti Mikkolan koulun terveellisyyttä ja turvallisuutta on arvioitu tavalla, jotka perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön ja ohjeistukseen. Tulosten edellyttämien korjaustoimenpiteiden jälkeen kouluja tulee pitää käyttötarkoitukseensa soveltuvina ja niihin voidaan ohjata oppilaita Korson kouluverkko-tarkastelussa suunnitellulla tavalla.

Kaupunginhallitus 8.1.2018 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Tilakeskus haluaa uudessa vastauksessaan tarkentaa Mikkolan koulun sisäilmaston terveellisyyteen ja turvallisuuden takaamiseen liittyvien tekijöiden sisältöjä ja vaikutusmekanismeja. Sisäilmastolla tarkoitetaan ihmisen terveyteen ja viihtyvyyteen rakennuksessa vaikuttavia fysikaalisia, kemiallisia ja mikrobiologisia tekijöitä.

Sisäilmaongelmia selvitettäessä on hyvä muistaa se, että esimerkiksi lämpöolosuhteet, jotka liittyvät lähinnä rakennuksessa vaikuttaviin fysikaalisiin tekijöihin, aiheuttavat normaalisti lähinnä viihtyvyyteen liittyviä haittoja ja hyvin suunnitelluissa rakennuksissa lämpöolosuhteisiin on mahdollista vaikuttaa nopeillakin toimenpiteillä. Rakennuksessa vaikuttavien kemiallisten ja mikrobiologisten tekijöiden tutkiminen ja analysointi sen sijaan vaatii pääsääntöisesti pidemmän ajan.

Lämpöviihtyvyyteen vaikuttavat mm. rakennusten seinien, ikkunoiden, katon ja pattereiden pintalämpötilat, ikkunoiden läpi tuleva auringon säteily sekä tiloihin puhallettavan ilman nopeus, lämpötila, kosteus ja määrä. Lämpöviihtyvyyteen liittyvän tutkimuksen uranuurtaja professori Ole Fanger

havaitti 1980-luvulla, että optimiolosuhteissakin lämpöviihtyisyyteen tyytymättömien osuus on pienimmilläänkin 5 %. Ts. 100 %:n tyytyväisyyteen ei ole mahdollista päästä.

Tavanomaista on, että rakennusten ilmanvaihto on mitoitettu siten, että huonetilojen ilma vaihdetaan noin kaksi kertaa tunnissa. Ilmanvaihto toteutetaan yleensä ns. sekoittavana eli huoneeseen puhallettava ilma sekoittuu jo huoneessa ennestään olevaan ilmaan ja muuttaa siinä olevien kaasujen pitoisuuksia. Normaalissa ulkoilmassa on ihmisenkin tarvitsemaa happea 21 %. Hengittämisestä johtuen hiilidioksidin määrä huonetiloissa kasvaa ulkoilman tasoon verrattuna, mistä johtuen sitä käytetään myös ilmanvaihdon määrän mitoittavana tekijänä. Ulkoilman keskimääräinen hiilidioksidipitoisuus on noin 0,040 % eli 400 ppm:ää (miljoonasosaa). Mikkolan koulussa (Lyyra) on luokkatilojen ilmanvaihto mitoitettu siten, että ilmamäärä oppilasta kohden on noin 9-10 litraa sekunnissa, jolloin luokan ilmatilavuus vaihtuu noin 4 kertaa tunnissa.

Mikkolan koulussa tehdyissä mittauksissa on saatu hiilidioksidipitoisuuksien osalta seuraavia mittaustuloksia:

- luokka 1062 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 910 ppm
- luokka 2007 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 850 ppm
- luokka 2008 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 660 ppm
- luokka 2024 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 1000 ppm
- luokka 2047 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 750 ppm
- luokka 2050 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 920 ppm

Edellä mainittujen mittaustuloksien perusteella voidaan todeta, että Mikkolan koulun sisäilma on hiilidioksidipitoisuuksien perusteella pääosin hyvälaatuista (Sisäilmastoluokitus 2008, hyvä taso hiilidioksidipitoisuus <900 ppm, tyydyttävä taso hiilidioksidipitoisuus <1200 ppm). Lisäksi on todettava, että hiilidioksidi ei ole myrkyllinen kaasu.

Ulkoilma sisältää jonkin verran kosteutta, jonka pitoisuus vaihtelee erityisesti vuodenaikojen mukaan. Talvella ilman sisältämä ns. absoluuttinen kosteus, jonka yksikkönä voi olla esim. g/m³ eli "grammaa vettä per kuutiometri ilmaa". Suhteellinen kosteus (engl. RH) on prosenttiluku, joka ilmaisee, kuinka paljon ilmassa on vesihöyryä siihen nähden, mitä kyseisessä lämpötilassa voi olla enimmillään vesihöyryä. Ilman suhteellinen kosteuden arvo 100 % tarkoittaa käytännössä sitä, että kyseisissä olosuhteissa vesihöyry alkaa tiivistyä nesteeksi eli vedeksi eli ollaan saavutettu kastepiste. Koska pakkasilmalla ulkoilman kyky sitoa kosteutta on pieni, on myös ilmanvaihtokoneilla rakennuksen sisään puhalletun ilman sisältämän vesihöyryn määrä pieni ja koska suhteellinen kosteus on lämpötilat funktio, on ilmanvaihtokoneessa lämmitetyn ilman suhteellinen kosteus erityisen pieni. Vastaavasti, kun ulkona on lämmintä, voi ulkoilman sisältämä absoluuttinen kosteus nousta suureksi ja lämmityskauden ulkopuolella, jolloin rakennuksiin sisään puhallettavaa ilmaa ei myöskään lämmitetä, on myös sisään puhallettavan ilman suhteellinen kosteus sama kuin ulkoilman suhteellinen kosteus.

Sisäilman lämpötila ns. oleskelualueella ja tuloilman lämpötilat, virtausnopeus ja määrä, ilman suhteellinen kosteus (RH, relative humidity) ja sisäilman hiilidioksidipitoisuus on nykyisin saatavilla olevilla mittauslaitteilla nopeaa ja helppoa mitata. Samoin voidaan mitata huonetilojen seinien, ikkunoiden, lattian ja katon pintalämpötilat. Em. mittausten perusteella on mahdollista arvioida mm. limakalvojen, ihon ja silmien kuivumiseen liittyvien oireiden aiheutumista, varsinkin, jos ne ovat yhteydessä vuodenaikojen vaihteluun ja sitä kautta ulkoilman lämpötilaan ja suhteelliseen kosteuteen.

Rakennuksessa vaikuttavien kemiallisten ja mikrobiologisia tekijöiden tutkiminen edellyttää yleensä näytteiden ottoa kohteista. Näytteet voivat olla esimerkiksi ilma tai materiaalinäytteitä. Ilmanäytteestä

voidaan tutkia esim. sen sisältävät kaasut ja hiukkaset. Tutkimusmenetelmät on standardisoitu ja näytteet analysoidaan akkreditoiduissa laboratorioissa. Esimerkiksi ilmanäytteiden analysointitarkkuus on 1/1 000 000 grammaa per 1 kuutiometri ilmaa. Kemiallisten ja mikrobiologisten tutkimusten perusteella voidaan ottaa kantaa mm. erilaisiin ihon, silmien ja limakalvojen ärsytysoireisiin. Kemialliset ja mikrobiologiset tutkimukset ovat tukena korjaustoimenpiteitä kohdistettaessa.

Mikkolan koulusta mitattujen ilmanäytteiden perusteella sekä kemiallisten yhdisteiden että mikrobien pitoisuudet ovat olleet pieniä, alle viitearvoina käytettävän asumisterveysasetuksen (545/2015) toimenpiderajojen.

Terveyshaittojen syntyyn vaikuttavat altisteen laatu ja pitoisuus, altistumisajan pituus sekä yksilölliset tekijät, mm. perintötekijät, ikä, hengitystiesairaudet ja muut sairaudet. Ärsytysoireet eivät normaalisti jätä pysyvää terveyshaittaa. Ärsytysoireet korjaantuvat yleensä muutamien päivien, viimeistään parin viikon kuluttua altistumisen loputtua. Sisäilman epäpuhtaudet voivat aiheuttaa tai pahentaa allergia- ja ärsytysoireita sekä keuhkosairauksia. Muistettava kuitenkin on, että oleellisina tekijöinä sairauksien syntymisessä ovat epäpuhtauksien **pitoisuuksien tasot**. ”Ei ole myrkytöntä ainetta. Vain annos ratkaisee, että aine ei ole myrky.” Myrkyt määrätelmällinen ominaisuus on myrkyllisyys, kyky aiheuttaa haittaa eliölle. Eliöillä on vaihteleva kyky sietää kemiallisia aineita ja tähän vaikuttaa pääasiassa eliön massa (annos/painokilo).

Tilakeskuksen näkemyksen mukaan epäpuhtauksien tai myrkyllisten aineiden pitoisuuksien mittaamenetelmien tulee olla sellaisia, joilla on mahdollista määrittää epäpuhtauksien pitoisuuksien taso. Tutkimusmenetelmillä, joilla ei voi määritellä aineiden pitoisuuksia, ei myöskään voida selvittää aineiden kykyä aiheuttaa haittaa eliöille tai ihmisille. ”Tutkimusmenetelmän validoinnilla ymmärretään menetelmän testausta, jossa sen osoitetaan olevan tieteellisesti pätevä suunnitelluissa käyttöolosuhteissa. Validoinnissa arvioidaan sekä menetelmän suorituskkyä että sen soveltuvuutta harkittuun mittaukseen. Erityisesti lääketieteellisissä, farmakologisissa ja elintarvikealan tutkimuksissa on huomioitava myös mahdolliset viranomaisvaatimukset. Validointia suorittaa usein jo menetelmän tai mittalaitteen kehittäjä osana menetelmän kehitystyötä. Näin samalla selvitetään myös mittausepävarmuutta. Validointi on yleensä tarpeen myös, kun menetelmää käytetään toisessa laboratorioissa tai uuden käyttöhenkilökunnan toimesta. Luonnollisesti validointi tulee suorittaa heti, jos laadunvarmistustoimenpiteet sitä osoittavat. Kahden mittausmenetelmän vertailu ja tulosten yhtäpitävyys on eräs usein käytetty menetelmä validoinnissa. Tällöin mittalaitteet on syytä pitää omissa laboratorioissaan ja kummallakin mitataan samaa näytettä. Kemiallisen mittausmenetelmän validointi on tärkeä toimenpide kemiallisen analyysin antamien tulosten luotettavuuden kannalta. Mittausmenetelmän epävarmuuden arvioimisen lisäksi tarvitaan muita tutkimuksia varmistamaan, että menetelmän suorittamistapa on ymmärretty ja osoittamaan, että se on tieteellisesti pätevä olosuhteissa, joissa sitä käytetään.” (Lähde: Laadukkaan mittaamisen perusteet. Metrologian neuvottelukunta 2011.)

Tavalliseen koulun luokkatilaan puhalletaan ”tuoretta” ilmaa noin 400 m³ eli 400 000 litraa tunnissa. Esimerkiksi haihtuvien orgaanisten yhdisteiden ohjearvot on asetettu suuruusluokkaan 200-600 miljoonasosagramma per 1 kuutiometri ilmaa. Em. pitoisuuden saavuttaminen edellyttäisi päästölähdettä, joka vuoden aikana tuottaa noin 0,7-2,1 kg (400 m³/tunti x 8760 tuntia/vuosi x 0,0002 g/m³ = 701 g = 0,7 kg) haihtuvia orgaanisia yhdisteitä. Rakennuksissa, joissa on toimiva ilmanvaihto (myös vanhojen ilmanvaihdon rakentamismääräysten mukaisesti mitoitettu), on äärimmäisen epätodennäköistä, että syntyy olosuhteet, joissa päästölähteet tuottavat useita kilogrammoja haitallisia aineita tai altisteita vuodessa.

Allergia on immunologisen järjestelmänhäiriö, jossa elimistö käynnistää immunologisen reaktion jollekin elimistön ulkopuoliselle mutta sinänsä vaarattomalle aineelle. Sisäilmassa tai huonepölyssä voi esiintyä biologista alkuperää olevia epäpuhtauksia, kuten homeet, punkit, eläinpöly ja siitepölyt. Ne voivat sisältää allergeeneja, jotka aiheuttavat allergiaoireita. Myös muiden eläinten kuten marsun, hamsterin, kissan, koiran tai hevosen hilse- tai ulostepölyt tai eläinten rehut voivat aiheuttaa allergiaa. Allergiaoireita voivat aiheuttaa myös huonekasvit ja esim. kouluissa liitupöly. Koska allergioiden aiheuttajat ovat hyvin moninaisia, on allergeenien leviämisen estäminen myös luokkatiloihin käytännössä mahdotonta.

Tilakeskus haluaa vastauksessaan painottaa, että Mikkolan koulusta on otettu merkittävä määrä näytteitä ja että validoiduilla mittausmenetelmillä saaduilla tuloksilla Mikkolan koulusta ei ole löydetty raja-arvoja ylittäviä pitoisuuksia. Edellä mainituilla perusteilla tilakeskus katsoo, että Mikkolan koulu on turvallinen ja terveellinen. Sen sijaan tilakeskus ei voi taata sitä, etteikö Mikkolan koulussa olisi allergisia reaktioita aiheuttavia allergeeneja, koska merkittävä osuus allergeeneista voi olla peräisin myös rakennuksen ulkopuolelta.

Mikkolan koulun sisäilmakorjauksien tilannetieto

Lyyra-rakennus:

Tutkimuksissa todettujen kosteusvaurioituneiden tilojen kuivatustöiden jälkeen kahdessa luokahuoneessa lattiapinnoitteet uusittiin. Lattiat kapseloitiin kaasutiiviiksi minkä päälle asennettiin keraamiset laatat. Yhdessä luokassa kuivatustyön jälkeen lattiarakenne kapseloitiin ja asennettiin vinyylilankut.

Tyttöjen wc:n lattia vesieristettiin ja laatoitettiin kuivatuksen jälkeen. Oppilashuollossa tilojen lattiapintojen uusinnat sekä rakenteiden tiivistykset suunnittelijan laatimien suunnitelmien mukaisesti kesän 2018 aikana.

Hammashoitotilojen korjaukset aloitettiin toukokuun 2018 aikana.

Ympäristökeskuksen raportissa oli maininta liikuntasalin pesutilojen vaurioituneista väliovista sekä puurakenteisista lokerikoista. Vaurioituneet osat korvattiin uusilla rakenteilla syysloman 2017 aikana.

Vega-rakennus:

Pukuhuoneen ja pesuhuoneen kosteusvauriokorjaukset valmistuivat elokuussa 2017. Kosteusvauriot kuivattiin ja suihkutila vesieristettiin sekä laatoitettiin. Pukuhuoneen ja liikuntasalin varaston lattia kapseloitiin kaasutiiviiksi ja pinnoitettiin uretaanipinnoitteella. Liikuntasalin lattiakosteuksien selvitystyöt tehtiin heinäkuussa 2017. Liikuntasalissa toteutettiin ulkoseinäpintojen tekniset tiivistykset, ulkoseiniä tiilipinnat kapseloitiin sekä tiivistettiin kaikki rakenneliitoskohdat kaasutiiviiksi.

Liikuntasalin vanhat pinnoittamattomat mineraalivilla-akustoinnit poistettiin ja rakenteet uusittiin allergialiiton hyväksymällä akustisella tuotteella. Liikuntasalin välinevarastossa yhdessä kohdassa oli vanha viemärikorjauspaikka. Heikko betoni poistettiin ja lattiarakenne korjattiin rakennesuunnittelijan ohjeiden mukaisesti. Liikuntasalin urheilulattia uusittiin kokonaan ja kapseloitiin tiiviiksi.

Liikuntasalin korjaukset valmistuivat 8.1.2018.

Sisäilman parantamiseen tähtääviä toimia jatketaan kesällä 2018 rakennuksen tekstiilitöiden tiloissa laadittujen suunnitelmien mukaan.

Homekoiratutkimusten tulokset Lyyra / Vega:

Kaikkien Vegan homekoirahavaintojen korjaukset on toteutettu syyslomalla 2017 Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:n ohjeiden mukaisesti.

Lyyrassa homekoiratutkimuksen havaintojen mukaisia korjauksia tehtiin koulun talven lomien aikoina kaikkiin niihin tiloihin mitkä voitiin toteuttaa loma-ajan puitteissa. Suurempia rakenneavauksia ja korjauksia vaativat havaintojen korjaukset toteutetaan kesällä 2018.

Mikkolan koulun sisäilmaryhmä kokoontui 18.5.2018. Koulun sisäilmatilanne kuvattiin rauhalliseksi, henkilökunnasta 1% ja oppilaista alle 4 % on kokenut oireilua.

Kaupunki on päättänyt toteuttaa sisäilmaa koskevan oirekyselyn opetustoimen yksiköissä. Oirekyselyn avulla saadaan seurantatietoa toteutettujen korjausten vaikuttavuudesta sekä perustietoa mahdollisista korjaustarpeessa olevista kohteista lisätutkimuksia varten. Myös Mikkolan koulun sisäilman laatua tulee oirekyselyn ja muiden tarpeellisten menetelmien avulla korjausten jälkeen jatkoseurata.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginhallitus yksimielisesti lisäsi vastauksensa loppuun seuraavan kappaleen:

”Kaupunki on päättänyt toteuttaa sisäilmaa koskevan oirekyselyn opetustoimen yksiköissä. Oirekyselyn avulla saadaan seurantatietoa toteutettujen korjausten vaikuttavuudesta sekä perustietoa mahdollisista korjaustarpeessa olevista kohteista lisätutkimuksia varten. Myös Mikkolan koulun sisäilman laatua tulee oirekyselyn ja muiden tarpeellisten menetelmien avulla korjausten jälkeen jatkoseurata.”

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liite:

- Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloite Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 7492592, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

SELVITYS MIKKOLAN KOULUN SISÄILMAN MYRKYLLISYYDESTÄ JA TARPEELLISET TOIMENPITEET

Mikkolan koulussa on noin 840 oppilasta ja 80 henkilöstöön kuuluvaa työntekijää, joista 65 on opettajaa. Mikkolan koulun oppilaat koostuvat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja koulussa on paljon myös eri kulttuuritaustaisia oppilaita. Koulu toimii kahdessa rakennuksessa Vegassa (Venuksentie 2) ja Lyyrassa (uudempi) (Lyyranpolku 2). Lyyra-rakennuksessa toimii myös koulun hammashoitola ja neuvola.

Mikkolan koulurakennuksia on korjattu vuodesta 2010 alkaen lukuisilla erilaisilla toimenpiteillä sisäilmaan liittyen, ja 2014 vuodesta alkaen on alettu keräämään oppilaiden oireilmoituksia kouluterveydenhoitajan toimesta. 30.5.2016 mennessä oireilmoituksia oli tullut 80 oppilaalta ja vuoden 2016 loppuun mennessä 39 uudelta oppilaalta, eli yhteensä 119 oppilasta on ilmoittanut sisäilmaoireista kouluterveydenhoitajalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Mikkolan koulun vanhemmat ry:n mukaan 2017 aikana näitä ilmoittautumisia on tullut lisää. Seitsemän (7) opettajaa on menettänyt työkykynsä neljässä vuodessa. Nykyisistä opettajista tammikuun 2017 loppuun mennessä 16,9% (11/65) on ilmoittanut sisäilmaoireista työterveyshuoltoon.

Virallisten ilmoitusten lisäksi niin koulun henkilökunta kuin oppilaiden vanhemmat ovat huolissaan Mikkolan koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Mikkolan koulun opettajat ovat tehneet vetoomuksen 26.1.2017 kaupunginhallitukselle osoittaakseen huolensa Mikkolan koulun sisäilman tilanteesta ja Mikkolan koulun vanhemmat ry. on tehnyt vetoomuksia 1.2.2017 ja 12.3.2017 kaupunginhallitukselle sekä selvityspyyntöjä 20.2.2017 ja ehdotuksia 25.2.2017 tilakeskukselle sisäilman tutkimiseksi. Osa opettajista ja lasten vanhemmista on ottanut yhteyttä myös työsuojeluviranomaiseen ja mediaan, koska sisäilma-asioita ei ole saatu kuntoon lukuisista korjauksista huolimatta.

Osa Mikkolan koulun oppilaita on siirretty Rekolanmäen koululle kevätkaudelle 2016 suorittamaan opinnot loppuun ja koululla on järjestetty opetustiloja uudelleen sisäilmaoireileville opettajille. Yksi Mikkolan koulun oppilas on kotikoulussa, ja koululta on myös siirtynyt pois oppilaita ja henkilökuntaa, kun eivät voi olla koulun tiloissa.

Mikkolan koulun vanhemmat ry. on pyytänyt homekoiran käyttöä Mikkolan koulun sisäilman tutkimuksissa ja tilakeskus on ilmoittanut käyttävänsä sitä keväällä 2017. Homekoiran paikallistaa mahdollisen homeen, muttei pysty arvioimaan sisäilman myrkyllisyyden määrää, ja tämän takia Mikkolan koulun vanhemmat ry. on ehdottanut, että koulun sisäilman myrkyllisyys mitattaisiin esimerkiksi Elisa Aattela Oy:n tuottamalla A 4 E-keräimellä ja viemärihajuhahtapaikat S-keräimellä (havaitsee kaasumaiset rikkiyhdisteet rakenteista), jotta saataisiin faktatietoja koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta mahdollisimman pian. Koulu on mukana Aalto yliopiston tutkimuksessa Lyyra rakennuksen osalta, jossa kyseistä sisäilmantoksisuutta on mitattu A 4 E-keräimellä, mutta akateemisen tutkimuksen tulokset ovat saatavissa tutkimussuunnitelman mukaisesti myöhemmin. Kyseisessä tutkimuksessa ei ole mitattu Vega-rakennuksen toksisuutta, eikä tutkimus auta lyhyellä tähtäimellä vanhempien ja opettajien huoleen.

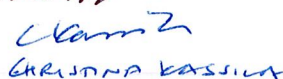
Esitämme, että tilakeskus järjestää välittömät sisäilman toksisuuden/myrkyllisyyden mittaukset Mikkolan koulussa ja tekee tarvittavat laajemmat tutkimukset. On myös selvitettävä väliaikaisen parakin tai paviljongin tarvetta sijoitettavaksi Mikkolan koulun pihalle väistötilaksi lukuvuodeksi 2017-2018. Pidemmällä jänneväliillä saattaa olla tarve rakentaa kokonaan uusi koulurakennus Mikkolaan.

Vantaalla 27.3.2017,

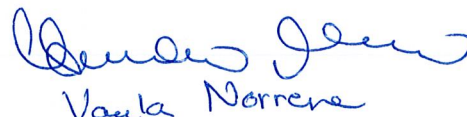

Kimmo Kiljunen

Tanja Ekblom

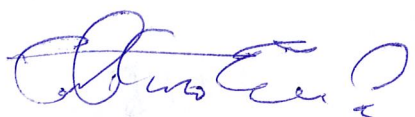

Hanna Kärkkäinen

Kristina Kassin

SINPA KAUPPINEN

Vaula Norrene

Jukka Linn

Antero Evola

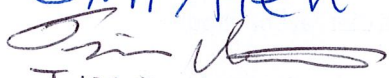

Sani Lauko

Sini Apén

TIMO AUVINEN

JOUNI HERRANEN

Johannes Nieminen

L. Norres

20 § Vantaan kaupungin liittyminen kansainväliseen kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimukseen (Global Covenant of Mayors for Climate and Energy)

VD/5006/04.01.01/2018

HP/LMA/AV

Vantaa on aikaisemmin allekirjoittanut EU:n kaupunginjohtajien ilmastososopimuksen (Covenant of Mayors). Siinä Vantaa on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 25 % vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoteen 1990, ja sitä varten valmisteltiin kestävän energian toimenpidesuunnitelma. Nyt on tullut aika liittyä uudelle tavoitekaudelle, joka tähtää vuoteen 2030.

Kaksi aikaisempaa kaupunginjohtajien ilmastososopimusta (Covenant of Mayors ja Compact of Mayors) yhdistyi yhdeksi kansainväliseksi kaupunginjohtajien ilmastososopimukseksi (Global Covenant of Mayors for Climate and Energy). Vantaa on aikaisemmat ilmastososopimuksen allekirjoittaneena automaattisesti uuden ilmastososopimuksen jäsen, mutta uusii sitoumuksensa liittyessään uudelle tavoitekaudelle 2030.

Uudelle kaudelle liittyminen edellyttää, että Vantaa sitoutuu vähentämään kasvihuonekaasujaan vähintään 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 1990. Viimeistään kahden vuoden sisällä liittymisestä tulee toimittaa kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma (Sustainable Energy and Climate Action Plan, SECAP). Suunnitelman toteutumista tulee seurata joka toinen vuosi tehtävin seurantaraporttein. Kaupunki voidaan erottaa sopimuksen piiristä, mikäli se ei täytä velvoitteitaan.

Uutena elementtinä sopimuksessa on ilmastonmuutokseen sopeutumisen huomioiminen. Kaupunki sitoutuu toimittamaan sopeutumistoimien itsearvioinnin liittymisvaiheessa, riskien ja haavoittuvuuden arvioinnin kahden vuoden sisällä, sekä sopeutumistoimet neljän vuoden sisällä.

Resurssiviisauden tiekartan sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa solmitun energiatehokkuussopimuksen tavoitteet ovat linjassa kaupunginjohtajien ilmastososopimuksen kanssa. Tiekartan tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta soveltuvat hyvin myös ilmastososopimuksen velvoitteiden toteuttamiseen. Sopimusvelvoitteiden osalta tulisi huomioida, että toimenpiteiden kustannus- ja ilmastovaikutukset tulee arvioida tiekarttaa ja sen toimialakohtaisia toteutussuunnitelmia tarkemmin. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategia on tällä hetkellä pääkaupunkiseututasoinen, joten ilmastonmuutoksen riski- ja haavoittuvuuskartoitus saattaa edellyttää joitain Vantaa-kohtaisia lisäselvityksiä. Lisätietojen kartoittaminen on omiaan parantamaan sitä tietopohjaa, jonka perusteella päätöksiä tehdään.

Lisätietoa sopimuksesta saatavilla internetissä osoitteessa: www.covenantofmayors.eu

Liittymissopimus:

http://www.covenantofmayors.eu/IMG/doc/2030adhesion-form_en.doc

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) että Vantaan kaupunki liittyy kansainvälisen kaupunginjohtajien ilmastososopimukseen (Global Covenant of Mayors for Climate and Energy) uudelle tavoitekaudelle 2030, ja

b) valtuuttaa kaupunginjohtaja allekirjoittamaan liittymissopimus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, kaupunginjohtaja

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, puh. 0400 427705, sukunimi[at]vantaa.fi

VD/2472/11.00.00.01/2018

HP/KR/LMA/HY-L/AV

Resurssiviisauden tiekartta on kaupungin strategiaa toimeenpaneva ohjelma maa- ja asuntopoliittisen ohjelman ja hyvinvointiohjelman rinnalla. Yhdeksi strategiseksi painopistealueeksi asetettiin kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien ja tavoitteeksi nykyisen kaupunkirakenteen vahvistaminen resurssiviisaasti. Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Lisäksi vuoden 2018 talousarvion sitovaksi tavoitteeksi päätettiin "Hiilineutraali Vantaa 2030" - ohjelman laatiminen.

Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Samanaikaisesti kaupunki haluaa tukea kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaisuutta. Resurssiviisaus tarkoittaakin kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla.

Päästöttömyys eli hiilineutraalius merkitsee sitä, että kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävät päästöt kompensoidaan esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyteen tähtääviä hankkeita muualla. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990. Tämä tarkoittaa keskimäärin 7 prosenttiyksikön päästövähennystarvetta vuosittain 2018-2030. Suurimmat päästölähteet ovat liikenne (37 %) ja rakennusten lämmitys (41 %). Hiilineutraaliustavoitteen tarkastelu rajautuu Vantaan kaupungin sisällä tuotettuihin päästöihin ja ostetun kulutussähkön päästöihin. Tavoitteeseen ei lasketa mukaan kaupungin rajojen ulkopuolella syntyvien tavaroiden valmistuksen tai palveluiden välillisiä päästöjä. Resurssiviisauden tiekartassa käsitellään kuitenkin myös näitä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Jätteettömyys merkitsee sitä, että kaatopaikalle ei toimiteta jätteitä. Kaupungissa, jossa ei ylikuluteta, käytetään luonnonvaroja kestävästi, yhden maapallon verran.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta vuoteen 2030 on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja toimialojen toteutussunnitelmineen korvaa aiemmat ympäristöohjelmat. Tiekartta päivittää myös kaupungin ympäristöpoliittiset linjaukset.

Valmistelu

Resurssiviisauden tiekarttaa on valmisteltu yhdessä toimialojen edustajien ja sidosryhmien kanssa kevästä 2017. Työskentelyn aikana järjestettiin työpajoja, joihin osallistui laajasti eri sidosryhmien edustajia sekä asiantuntijoita kaupungin kaikilta toimialoilta. Vantaalaisille annettiin myös mahdollisuus osallistua tiekartan laadintaan verkossa syksyllä 2017 olleen asukaskyselyn kautta. Kaupungin ilmastonmuutosjohtoryhmä on ohjannut työtä.

Ympäristölautakunta pyysi kokouksessaan 21.3.2018 lausunnot kaupungin muilta lautakunnilta, yleisjaostolta sekä nuorivaltuustolta. Lisäksi lausunnot pyydettiin HSY:ltä ja HSL:ltä sekä suurimmilta tytäryhteisöiltä. Tiekarttaluonnos oli nähtävillä ja kommentoitavana kaupungin verkkosivuilla 24.4.2018 asti.

Tiekartasta antoivat toimitelmistään lausuntonsa kaupunkisuunnittelu-, tekninen, opetus-, vapaa-ajan- ja sosiaali- ja terveyslautakunta sekä nuorisovaltuusto. Muista HSY, HSL sekä Vantaan Energia toimittivat lausuntonsa. Kooste lausunnoista ja vastineista niihin on liitteenä.

Tiekartan kaistat

Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Vantaan resurssiviisauden tiekartan jokaiselle kaistalle on määritelty vuotta 2030 kuvaava tavoitetilä, jonka avulla suunnataan kohti resurssiviisasta ja hiilineutraalia Vantaata. Tiekartassa on esitetty toimenpiteitä, joiden avulla päästäisiin kohti asetettuja tavoitteita. Kukin toimiala laatii oman toteutussuunnitelman kuluvalle valtuustokaudella. Niissä on esitetty tavoitteita toteuttavat tarkemmat toimenpiteet, mittareineen ja vastuutahoineen.

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat valtaosan Vantaan ilmastopäästöistä. Tiekartan tavoitteena on päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto, energia- ja resurssitehokkuuden lisääminen sekä viisas energiankulutus. Kaupunki voi välillisesti vaikuttaa energiantuotannon ja -kulutuksen aiheuttamiin päästöihin muun muassa maankäytön ja rakentamisen ohjaamisella ja vaikuttamalla kaupungin omistamien energialaitosten energialähdevalintoihin. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä. Paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian käyttöönotto vaatii kuntalaisten ohjausta ja ratkaisuiden helpoksi tekemistä.

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen päästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Lisäksi tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa palveluiden helpomman saavutettavuuden ja säästää viheralueita.

Liikenteen päästöjen vähentämisellä on keskeinen merkitys hiilineutraalisuuden tavoitteen saavuttamisessa, sillä niiden tulisi vähetä lähes 70 % välillä 1990-2030. Hiilineutraalisuustavoitteen lisäksi Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että liikenne on sujuvaa ja kohtuuhintaista. Kaupunki minimoi riskit ilmastomuutoksen aiheuttamille muutoksille jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Kaavoituksessa ja rakentamisessa myös luonnon monimuotoisuutta säilytetään ja lisätään sekä turvataan ekosysteemipalveluiden toimivuus.

Luonnonvarojen kestävä käyttö on yksi resurssiviisauden kulmakivistä. Säästävä luonnonvarojen käyttö edellyttää resurssitehokasta suunnittelua, resurssitehokasta kulutusta sekä kiertotalouden edistämistä. Resurssiviisauden tiekartta tavoittelee siirtymistä kiertotalouteen, jossa kulutus perustuu uusien tuotteiden ja omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen.

Ruoan tuotannon ympäristövaikutukset ovat merkittävät, esimerkiksi yksityisen kulutuksen ilmastovaikutuksista ruoka tuottaa noin viidenneksen. Tavoitteena on, että vuonna 2030 ruokatuotantoketju on kestävä. Ruokahävikkiä syntyy ketjun kaikissa vaiheissa, ja vastuullisten hankintojen ohella hävikin vähentäminen on merkittävä ruoan ympäristövaikutusten pienentämisessä. Vantaan arvoista vastuullisuus tarkoittaa hyvän elämän turvaamista sekä nykyisille että tuleville sukupolville kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Vastuullinen vantaalainen -kaista kattaakin kaikki vantaalaiset – niin kaupungin työntekijät, asukkaat kuin yritykset ja yhteisöt. Kaista sisältää kestävään elämäntapaan, kasvatukseen ja koulutukseen sekä ja ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä.

Resurssiviisauden tiekartta osoittaa ne välttämättömät toimet, joita Vantaan tavoitteena oleva hiilineutraalisuus vuonna 2030 edellyttää. Osa tavoitteista toteutuu valtion tai Vantaan norminannolla, osa eri toimijoiden kasvavalla sitoutumisella hiilineutraalisuuden edellyttämiin tavoitteisiin. Vantaan

toiminta on kaupungin vision mukaista edelläkävijyyttä, joka näyttää muille kunnille ja toimijoille resurssiviisaan tiekartan antamat mahdollisuudet. Tämä kaikki on toisaalta välttämätöntä ja toisaalta voimistaa Vantaan kilpailukykyä kestäväen kasvun keskuksena.

Resurssiviisaan tiekartan edellyttämät Vantaan kaupungin toimet ja resurssit valmistellaan tämän päätöksen jälkeen vuosittaisen talousarviovalmistelun rytmissä.

Ympäristölautakunta 16.5.2018 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä resurssiviisauden tiekartta ja
- b) esittää se edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös:

Päätettiin

- a) hyväksyä resurssiviisauden tiekartta ja
- b) esittää se edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää resurssiviisauden tiekartta kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää resurssiviisauden tiekartta kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kokouksen alussa ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster oli paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Sivu 13, lisätään sivun loppuun lause "Kaupunki selvittää energiatehokkuuden parantamista korjausten yhteydessä vanhoissa lähiöissä yhdessä eri tahojen kanssa."

Sivu 15, lisätään sanat *seudullista yhteistyötä* lauseeseen "Tienkäyttömaksun käyttöönotto vaatii kuitenkin lainsäädännön muutoksia, *seudullista yhteistyötä* ja asian yleistä hyväksyntää."

Sivu 15, poistetaan sana *markkinaehtoisen* lauseesta "Lisäksi kaupunki myös tukee ~~markkinaehtoisen~~ kaupunkipyörien käyttöönottoa."

Sivu 22, otsake muutetaan muotoon "Liikenteen hinnoittelu".

Sivu 27, korjataan kirjoitusvirhe lauseesta "Vantaan Energia tuottaa kaukolämmön huipputehon biokaasulla ja pelleteillä".

Sivu 28, toimenpide "Valmistellaan linjaus puurakentamisen lisäämiselle" siirretään kaudelta 2022–2025 kaudelle 2018–2021.

Sivu 30, toimenpide "Luontoarvojen kompensatiokäytäntö otetaan käyttöön maankäytöllisissä ristiriitatilanteissa" siirretään kaudelta 2026–2029 kaudelle 2022–2025.

Sivu 30, korvataan termi *vaihtoehtoisia polttoaineita* termillä *vaihtoehtoisia käyttövoimia*.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Resurssiviisauden tiekartta
- Kooste lausunnoista ja vastineet

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, puh. 0400 427705, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTTA

Julkaisija

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen
ja ympäristön toimiala
Ympäristökeskus
Pakkalankuja 5
01510 Vantaa

Kannen kuva

Sakari Manninen

Taitto

Kari Tervo

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto	4
2 Resurssiviisauden tiekartan taustaa	6
2.1 Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030	8
3 Vantaan resurssiviisauden tiekartta	10
3.1 Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet	11
Energiantuotanto ja -kulutus	12
Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen	14
Kulutus ja materiaalit	16
Vastuullinen vantaalainen	18
4 Muut toimenpiteet	20
5 Esimerkkejä kustannuksista	21
6 Seuranta ja raportointi	24
6.1 Indikaattorit	24
7 Tiekartan valmistelu	25
Liite 1: Resurssiviisauden tiekarttojen toimenpiteet	27
Liite 2: Ilmastoveivin tavoitteet kaavioina	36
Liite 3: Ehdotettujen toimenpiteiden vastuutus	39
Liite 4: Tekstissä käytettyjä käsitteitä	42

1

JOHDANTO

Ihmisten ja toimintojen keskittyminen kaupunkeihin aiheuttaa päästöjä ja lisää alueiden haavoittuvuutta. Hupenevat resurssit, etenevä ilmastomuutos ja köyhtyvä luonnon monimuotoisuus pakottavat kaupungit ympäri maailman miettimään uusia tapoja toimia luonnonvaroja säästämällä ja vähäpäästöisesti. Tähän haasteeseen Vantaan kaupunki vastaa resurssiviisauden tiekartalla.

Ilmastomuutoksen hillinnässä ja muiden ympäristövaikutusten ehkäisemisessä kaupungit ja kaupunkiseudut ovat ratkaisevassa asemassa. Kaupunkien yhdyskuntarakenne vaikuttaa merkittävästi elämäntapoihin ja valintoihin, kuten liikkumistarpeisiin ja kulkutapavalintoihin sekä asumismuotoon ja sitä kautta energiankulutukseen. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja edelläkävijänä, sekä jakaa tietoa hyvistä käytännöistä. Varsinaiset toimet pitää tehdä siellä, missä päästöt eniten syntyvät: kaupungeissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvarojen kestävästi käytettävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta (kuva 1). Päästötön kaupunki on hiilineutraali. Jätteettömässä kaupungissa ei synny kaatopaikkajätettä, vaan jätteet kierrätetään. Ylikulutusta välttävissä kaupungissa luonnonvarojen käytetään maapallon kantokyvyn rajoissa.

Samanaikaisesti kaupunki haluaa tukea kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaisuutta. Monet ratkaisusta, kuten kiertotalous, tarjoavat myös mahdollisuuksia esimerkiksi uudenlaisen liiketoiminnan kehittämiseen ja työllisyyden parantamiseen. Resurssiviisaus tarkoittaa

taakin kykyä käyttää luonnonvarojen harkitusti hyvinvointia ja kestävä kehitystä edistävällä tavalla. Vantaan kaupungin visiossa todetaankin, että Vantaa on vastuullinen kasvun keskus.

Haasteet, joihin vastaamaan tiekartta on tehty, ovat laajoja, eivätkä niiden vaikutukset rajaudu tietyn toimialan alueelle. Sen vuoksi niiden ratkaisemiseenkin tarvitaan laajaa yhteistyötä: niin yli toimialarajojen kuin kaupungin sekä vantaalaisten yritysten, yhteisöjen, oppilaitosten ja asukkaiden välillä. Resurssiviisaus vaatii laajaa sitoutumista sekä riittävästi resursseja.

Ei päästöjä

Ei jätettä

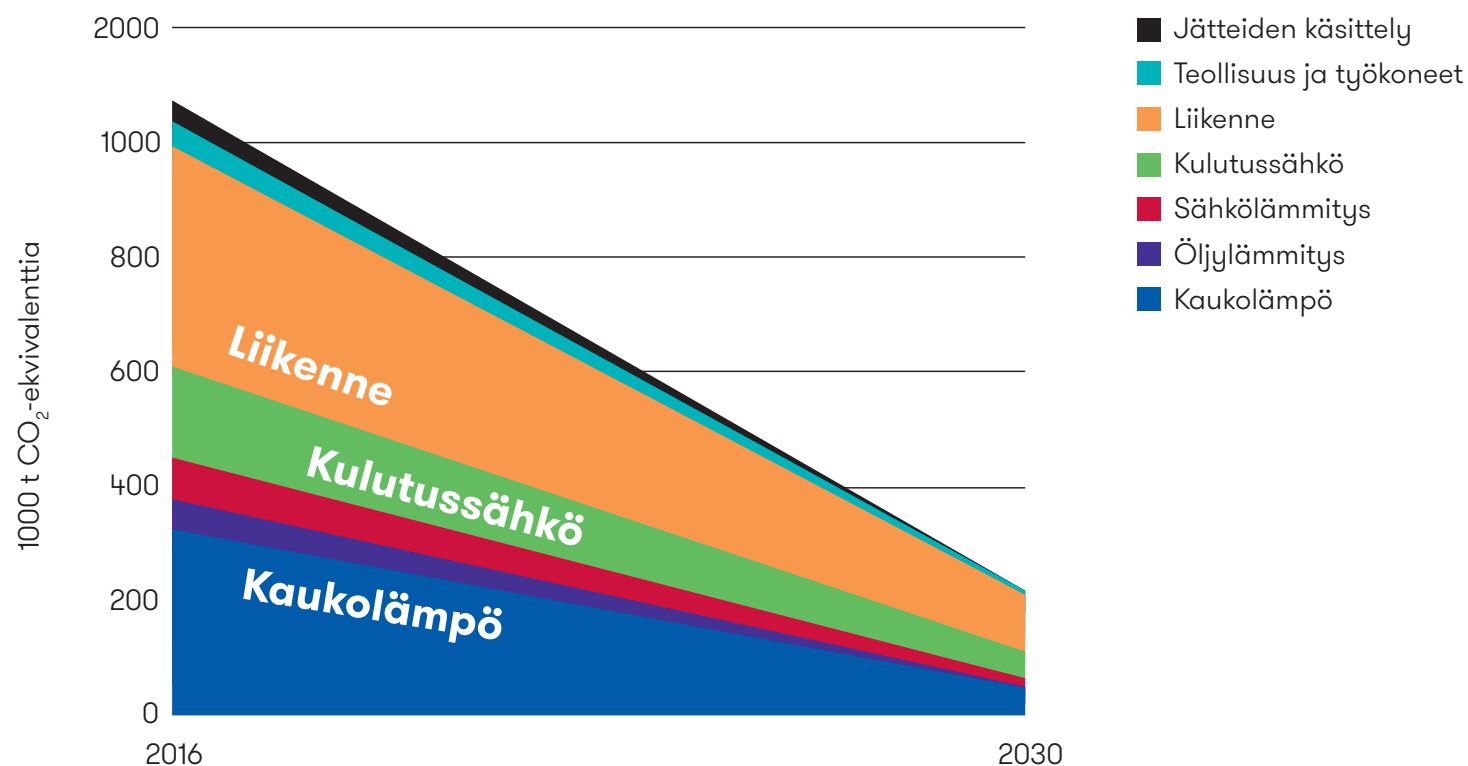

Ei ylikulutusta

Resurssiviisauden tiekartan kolme päätavoitetta: ei päästöjä, ei jätettä, ei ylikulutusta.

Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030

Vantaan on sitoutunut olemaan hiilineutraali kaupunki vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaa, että Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjään 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyysen tähtäviä hankkeita muualla. HSY:n tilastojen mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990, eli 1 078 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia. Näin ollen Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen tulee olla 215 kt CO₂-ekv vuonna 2030.

Vantaan päästöt vuonna 2016 ja tavoitteen mukaiset päästöt vuonna 2030

2

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTAN TAUSTAA

Vantaan kaupunki on sitoutunut ympäristöasioiden ja vastuullisuuden edistämiseen useiden kansallisten ja kansainvälisten ohjelmien ja sitoumusten kautta. Keskeisimpiä näistä on Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ilmastoverkosto. Resurssiviisauden tiekartta kytkeytyy myös vuonna 2015 solmittuun YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelmaan, eli Agenda 2030:een. Sen tavoitteena on kestävä kehitys, joka ottaa huomioon niin ympäristön kuin ihmisetkin.

Vantaan kaupunginvaltuuston 11.12.2017 hyväksymässä strategiassa kaupungin arvoiksi nostettiin avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Yhdeksi strategiseksi painopistealueeksi asetettiin kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien ja tavoitteeksi nykyisen kaupunkirakenteen vahvistaminen resurssiviisaasti. Nämä arvot ja toimenpiteet ohjaavat myös kaupungin ympäristötyötä ja tätä työtä edistetään Vantaalla resurssiviisauden tiekartalla.

Strategiaa toimeenpanevien ohjelmien työnjako

Tiivistämme kaupunkia lähi- luontoa vaalien

Maa- ja asunto- poliittiset linjaukset

- Maankäytön suunnittelu
- Asuminen
- Yritysalueet ja ympäristöt
- Tonttien luovutus

Resurssiviisauden tiekartta

- Kestävä elämäntapa: liikkuminen, ruoka, viheralueet, yhteisöllisyys

Lisäämme kaupungin elin- voimaa ja veto- voimaa

Elinvoimatavoitteet

- Koulutus ja osaaminen
- Työllisyys
- Yritysyhteistyö
- Tapahtumatuotanto

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

Hyvinvointiohjelma

- Terveelliset elintavat
- Hyvinvointierot
- Kotoutuminen

Resurssiviisauden tiekartta on yksi kaupungin strategiaa toimeenpaneva ohjelma maa- ja asuntopoliittisen ohjelman sekä hyvinvointiohjelman rinnalla. Lisäksi kaupungin strategiaa tavoitteita toimeenpannaan kaupungin elinvoimatavoitteiden avulla.

ARVOT

Avoimuus

Turvaamme talouden tasapainon

- Turvaamme talouden tasapainon
- Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi
- Pidämme konsernin talouden hallinnassa

Rohkeus

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
- Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet
- Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä

Vastuullisuus

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa

- Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla
- Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita
- Yrityksille on monipuolisia ja veto-voimaisia työpaikka-alueita
- Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina

Yhteisöllisyys

Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
- Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
- Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten
- Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät
- Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin
- Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava
- Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa

Johdamme uudistuen ja osallistuen

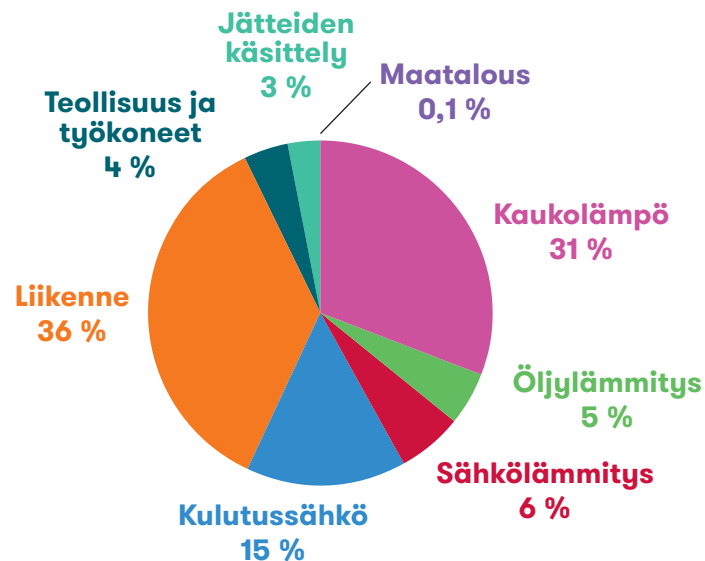
- Johtaminen uudistuu muutoksissa
- Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

Vantaan resurssiviisauden tiekartta toimialojen toteutussuunnitelmineen korvaa aiemmat ympäristöohjelmat. Meluntorjuntatoimenpiteet määritellään kuitenkin erikseen laadittavassa meluntorjunnan toimenpidesuunnitelmassa. Tiekartta päivittää myös kaupungin ympäristöpoliittiset linjaukset.

2.1 Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030

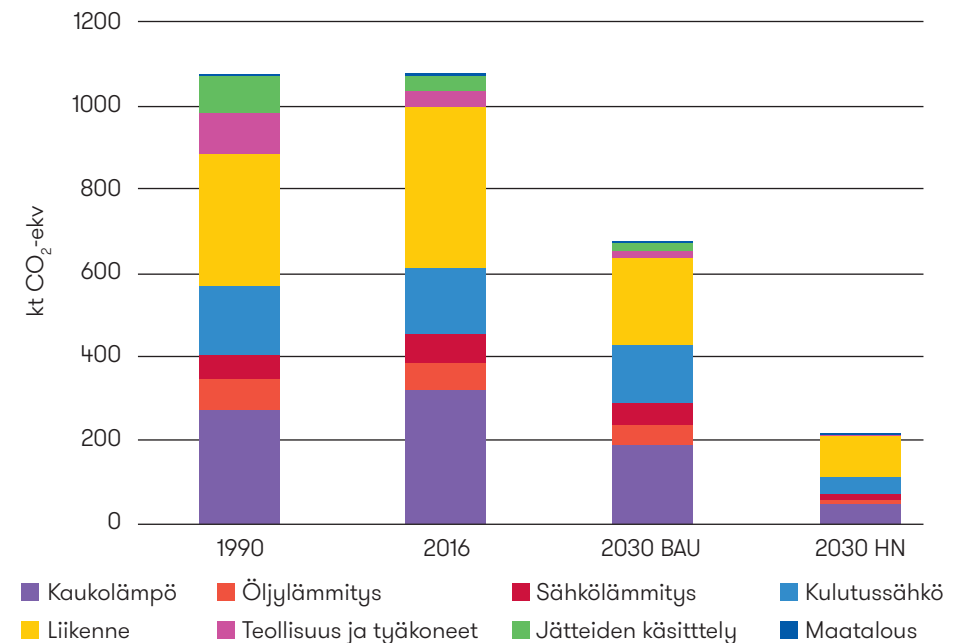
Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030.

Vuonna 2016 Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat 1 078 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia. Suurimmat päästölähteet ovat liikenne (37 %) ja rakennusten lämmitys (41 %). Muut päästöt koostuvat kulutussähköstä, teollisuudesta, työkoneista, jätteiden käsittelystä sekä maataloudesta.

Vantaan vuoden 2016 kasvihuonekaasupäästöjen prosenttiosuudet sektoreittain.

Vantaa on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyysien tähtääviä hankkeita muualla¹. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990. Näin ollen Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen tulee olla 215 kt CO₂-ekv vuonna 2030. Tämä tarkoittaa keskimäärin 7 prosenttiyksikön päästövähennystarvetta vuosittain 2018-2030.

Vantaan todennetut päästöt ja vuoden 2030 päästöskenaariot kaaviona. Perusskenaariossa (BAU) on tarkasteltu, miten Vantaan päästöt kehittyvät pelkästään jo tehtyjen päätösten pohjalta. Hiili-neutraaliskenaariossa (HN) on tarkasteltu, kuinka paljon kunkin sektorin päästöjen pitää laskea, jotta uuteen tavoitteeseen päästään.

Vantaan päästöt ovat laskeneet hieman vuosittain vuodesta 2010 asti, ja niiden ennustetaan laskevan entisestään jo tehdyillä päätöksillä². Uusi tavoite on kuitenkin kunnianhimoinen, ja 80 %:n päästövähennys 12 vuodessa ei tapahdu itsestään. Tavoitteen toteutuminen vaatii määrätietoisia toimia jokaisella sektorilla!

Hiilineutraaliustavoitteen tarkastelu rajautuu Vantaan kaupungin sisällä tuotettuihin päästöihin ja ostetun kulutussähkön päästöihin. Tavoitteeseen ei lasketa mukaan kaupungin rajojen ulkopuolella syntyvien tavaroiden valmistuksen (esim. ruoka, autot, laitteet, rakennustuotteet) tai palveluiden välillisiä päästöjä, koska riittävän kattavaa ja luotettavaa näiden ns. välillisten päästöjen laskentamenetelmää ei ole vielä käytössä. Resurssiviisauden tiekartassa käsitellään kuitenkin myös välillisten päästöjen vähentämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Vantaalla vaihtoehtoisia skenaarioita ja vaikuttavimpia toimenpiteitä on haettu Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n kehittämän Ilmastoveivin avulla erillisellä ilmastoselvityksellä sekä laajoissa työpajoissa. HSY:n Ilmastoveivin avulla voidaan sektoreittain tarkastella, millä toimenpiteillä päästöjä saataisiin vähenemään ja hiilineutraaliustavoite olisi mahdollista saavuttaa. Kaupungin eri toimialojen asiantuntijoiden Ilmastoveivillä laatimassa skenaariossa kaupungin kokonaiskasvihuonekaasupäästöt saatiin laskemaan tavoitetta vastaavaksi. Tätä skenaariota kutsutaan hiilineutraaliusskenaarioksi (HN). Kaaviot Ilmastoveiviin asetetuista tarkemmista tavoitteista löytyvät liitteestä 2.

Tarvittavia lisätoimia ja niiden vaikutuksia on tarkasteltu myös kaupungin ympäristökeskuksessa tehdyssä Hiilineutraali Vantaa 2030 -selvityksessä. Tarkastelu on rajattu niihin toimiin, joihin Vantaan kaupunki voi vaikuttaa. Selvityksen tulokset on huomioitu resurssiviisauden tiekartan tavoitteita asetettaessa. Vaikuttavimmat lisätoimenpiteet päästöjen vähentämiseksi löytyvät erityisesti sähkön ja lämmön käytössä sekä liikenteessä.

Jäljelle jäävät päästöt tulee kompensoida esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtäviä hankkeita muualla. Kuntaliiton mukaan tärkeintä on, että kunnan ulkopuolella tapahtuva kompensatio saa aikaan todellisia päästövähennyksiä, joita ei tapahtuisi ilman kunnan tai kunnassa toimivien muiden tahojen toimia tai rahoitusta. Kompensointi ei saa johtaa kaksoislaskentaan, eli siihen, että yhdellä ja samalla toimenpiteellä useampi kuin yksi taho väittää vähentäneensä päästöjä.

¹ Kuntaliitto ehdottaa tätä suhdelukua, sillä kaikkia ihmisen toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä on hyvin vaikeaa poistaa.

² HSY:n laatimassa perusskenaariossa Vantaan kasvihuonekaasupäästöt ovat vajaa 700 kt CO₂-ekv vuonna 2030 jo tehtyjen päätösten johdosta.

³ IPCC, 2014: Climate Change 2014: Synthesis Report, Summary for Policymakers.

3

VANTAAN RESURSSI- VIISAUDEN TIEKARTTA

Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartassa on esitetty toimenpiteitä, joiden avulla päästäisiin kohti asetettuja tavoitteita. Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Lisäksi hiilineutraaliuuden saavuttamiseksi tarvitaan tytäryhtiöiden ja muiden sidosryhmien toimia, jotka on kirjattu kohtaan Muut toimenpiteet.

Resurssiviisaustyö tähtää vuoteen 2030. Kaupungin tiekartan kaistojen toimenpiteet on jaksotettu valtuustokausittain, ja kausittaisten toimenpiteiden avulla kuljetaan askel askeleelta kohti haluttua tavoitetilaa. Vastuutahot ehdotettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttajiksi on kirjattu liitteeseen 3. Kaupunkitasoisesta resurssiviisauden tiekarttaa tukevat toimialojen toteutussuunnitelmat.

3.1 Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet

Vantaan resurssiviisauden tiekartan jokaiselle kaistalle on määritelty vuotta 2030 kuvaava tavoitetila, jonka avulla suunnataan kohti resurssiviisasta Vantaata.

Tavoitetila 2030

ENERGIANTUOTANTO JA -KULUTUS

Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä.
Kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina.
Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus.
Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita.

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIKKUMINEN

Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
Kaupunki on varautunut ilmastomuutoksen vaikutuksiin ja resurssitehokkaat, luonnonmukaiset ratkaisut ovat käytössä.
Luonnon monimuotoisuus on säilytetty ja sitä on kartutettu myös rakennetuilla alueilla.
Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.

KULUTUS JA MATERIAALIT

Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja.
Jakamistalous on vakiintunut osa palveluverkkoa.
Julkiset hankinnat ja investoinnit ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kiertotaloutta.
Ruokatuotantoketju on kestävä.

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen.
Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea.
Kaupunki ja vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti.

ENERGIANTUOTANTO JA -KULUTUS

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat valtaosan Vantaan ilmastopäästöistä. Tiekartan tavoitteena on päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto, energia- ja resurssitehokkuuden lisääminen sekä viisas energiankulutus. Kaupunki voi välillisesti vaikuttaa energiantuotannon ja -kulutuksen aiheuttamiin päästöihin muun muassa maankäytön ja rakentamisen ohjaamisella sekä vaikuttamalla kaupungin omistamien energialaitosten energialähdevalintoihin. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä.

Vantaan Energian rooli hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa on merkittävä, sillä kaukolämmön tuotannosta syntyy nykyisin 30 % koko Vantaan päästöistä. Tiekartassa on esitetty Vantaan Energian suunnitelmissa olevat toimenpiteet. Vantaan Energia on sitoutunut luopumaan kivihiilen poltosta, ja yhtiön tavoitteena on, että sähkön ja lämmön tuotanto ei aiheuta merkittävästi ilmastopäästöjä.

Hukkalämmön hyödyntämismahdollisuuksia ei Vantaalla vielä juurikaan ole käytetty. Hyödyntäminen on kustannustehokasta ja Vantaalla laaditaan uusiutuvan energian kuntakatselmus, jossa selvitetään muun muassa hukkalämpöpotentiaalia. Selvityksessä tullaan tarkastelemaan kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiset kohteet.

Öljylämmitys rakennusten erillislämmityksessä aiheuttaa 5 % kasvihuonekaasupäästöistä Vantaalla. Kaupunki omistaa tällä hetkellä 37 öljylämmitteistä kiinteistöä, joista suurin osa on kouluja ja päiväkoteja. Vuoteen 2030 mennessä Vantaan alueella on tavoitteena luopua öljylämmityksestä.

Aurinkopaneeleja viherkatolla. Kuvaaja: Taina Suonio

Paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian käyttöönotto vaatii kuntalaisten ohjausta ja ratkaisujen helpoksi tekemistä. Sitä tukemaan on tarkoitus ottaa käyttöön uusiutuvan energian Vantaa-portaali. Portaalissa kiinteistönomistaja voisi helposti katsoa oman kiinteistönsä uusiutuvan energian potentiaalin ja vertailla eri vaihtoehtoja. Uusien alueiden kaavoituksessa tulee ottaa huomioon uusiutuvan energian paikallinen tuotanto, mutta myös laajemmin resurssitehokkuus.

Lämmitettävä asuinpinta-ala vaikuttaa lämmitysenergian käyttöön. Vantaalla kokeiluluonteisesti rakennetut pienet asunnot yhdistettynä yhteisiin tiloihin ovat myös ratkaisu energian kestävään käyttöön. Kaupungin toimitilarakentamisen energiatehokkuutta ja kestävää rakentamista ohjaamaan on laadittu kestävä rakentamisen ohjeet. Ne pidetään ajan tasalla ja päivitetään vastaamaan hiilineutraalisuuden tavoitetta. Kaupunki on jatkossa esimerkillinen energiatehokkaassa rakentamisessa ja uusiutuvan energian hyödyntämisessä. Energiansäästöön tähtäviä toimia on myös Vantaan solmimassa kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa, jossa tavoitteena on 7,5 % säästö vuoteen 2025 mennessä. Sen toteuttamiseksi on tehty erillinen toimintasuunnitelma.

Energiatehokkuuden ja -säästön hallintaa parantaa kokonaisvaltainen ja tavoitteellinen energiaojohtaminen. Tavoitteellisessa energiaojohtamisessa kaupungin kiinteistöille asetetaan yhteistyössä käyttäjien kanssa dynaamiset tavoitetasot energiankulutukselle. Tavoitteisiin pääsemiseksi hyödynnetään muun muassa automaattista analytiikkaa ja kysyntäjoustoja.

Energianjohtamisen tueksi kiinteistöjen kulutustietoja ylläpidetään kiinteistönhallintajärjestelmässä, ja ne julkaistaan avoimena tietona sekä saatetaan näkyville erityisesti kouluissa ja päiväkodeissa. Kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa huomioidaan, ettei terveellinen sisäilma vaarannu. Haasteena on rakennusten ilmanvaihdon kehittäminen määräysten mukaisesti, mutta samalla energia- ja kustannustehokkaasti.

Rakennusten lämmitys tuottaa suuren osan ilmastopäästöistä. Uudet rakennukset ovat energiatehokkaita. Toimia tarvitaankin olemassa olevan rakennuskannan lämmitysenergian käytössä. Sitä voidaan pienen-

tää korjaamalla olemassa olevaa rakennuskantaa energiatehokkaaksi ja tuottamalla kiinteistöissä uusiutuvaa energiaa.

Energiaremonttien käynnistyminen vaatii taloyhtiöissä yksimielistä päätöksentekoa ja riittävää rahoitusta. Osa toimenpiteistä liittyy rakennusten kunnossapitoon ja olisi kustannustehokkaasti toteutettavissa. Tärkeimmät toimenpiteet ovat kiinteistönomistajien tiedon lisääminen energianeuvonnan avulla sekä taloudelliset kannustimet. Kaupunki selvittää energiatehokkuuden parantamista korjausten yhteydessä vanhoissa lähiöissä yhdessä eri tahojen kanssa

Uusia rahoitusratkaisuja energiaremontteihin energiatehokkuuden edistämiseksi on myös tulossa ja niistä viestiminen on tärkeää. Vantaa yhtenä Suomen suurimmista kaupungeista ja yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa voi myös vaikuttaa valtioon, jotta energiakorjauksiin luotaisiin kannustimet ja poistettaisiin lainsäädännöllisiä esteitä.

*Viisaaseen sähkönkulutukseen siirtyminen on yksi tiekartan tavoitteista.
Kuvaaja: Pertti Raami*

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Maankäytön ratkaisulla voidaan merkittävästi vähentää kunnan energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä, niin rakennuskannan kuin liikenteenkin osalta.

Vantaalla kestäväan kaupunkirakentamiseen tähdätään tiivistämällä maankäyttöä ja sekoittamalla toimintoja, jolloin myös liikkumistarpeet vähenevät. Tiivistyvän kaupunkirakenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Lisäksi tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa palveluiden helpomman saavutettavuuden ja säästää viheralueita. Suunniteltaessa tiivistä kaupunkirakennetta huomioidaan myös ilmansuojelu.

Vantaalla kaavoituksen ja rakentamisen lähtökohdaksi otetaan energia- ja ekotehokkuus sekä ekologisuus. Kaupunki huomioi paikalliset olosuhteet uusiutuvan energian käytölle ja minimoi riskit ilmastonmuutoksen aiheuttamille muutoksille jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Sopeutuminen on otettu huomioon kaupungin riskienhallinnassa.

Kaavoituksessa ja rakentamisessa myös luonnon monimuotoisuutta säilytetään ja lisätään sekä turvataan ekosysteemipalveluiden toimivuus. Vihreään infrastruktuuriin panostaminen on myös taloudellisesti järkevää, sillä luonnon tarjoamien palveluiden korvaaminen keinotekoisilla ratkaisulla olisi sekä teknisesti haastavaa että erittäin kallista.

Ilmastoystävällistä liikkumista Vantaalla. Kuvaaja: Pertti Raami

Vantaalla kehäradan myötä asemanseutujen kehittämiseen on erityisesti panostettu. Kaupunki on muun muassa yhteistyössä HSY:n kanssa kansainvälisessä Smart MR (Sustainable Measures for Achieving Resilient Transportation in Metropolitan Regions) -hankkeessa, jossa tavoitellaan vähähiilisen asemanseudun suunnittelukonseptia (Low Carbon District).

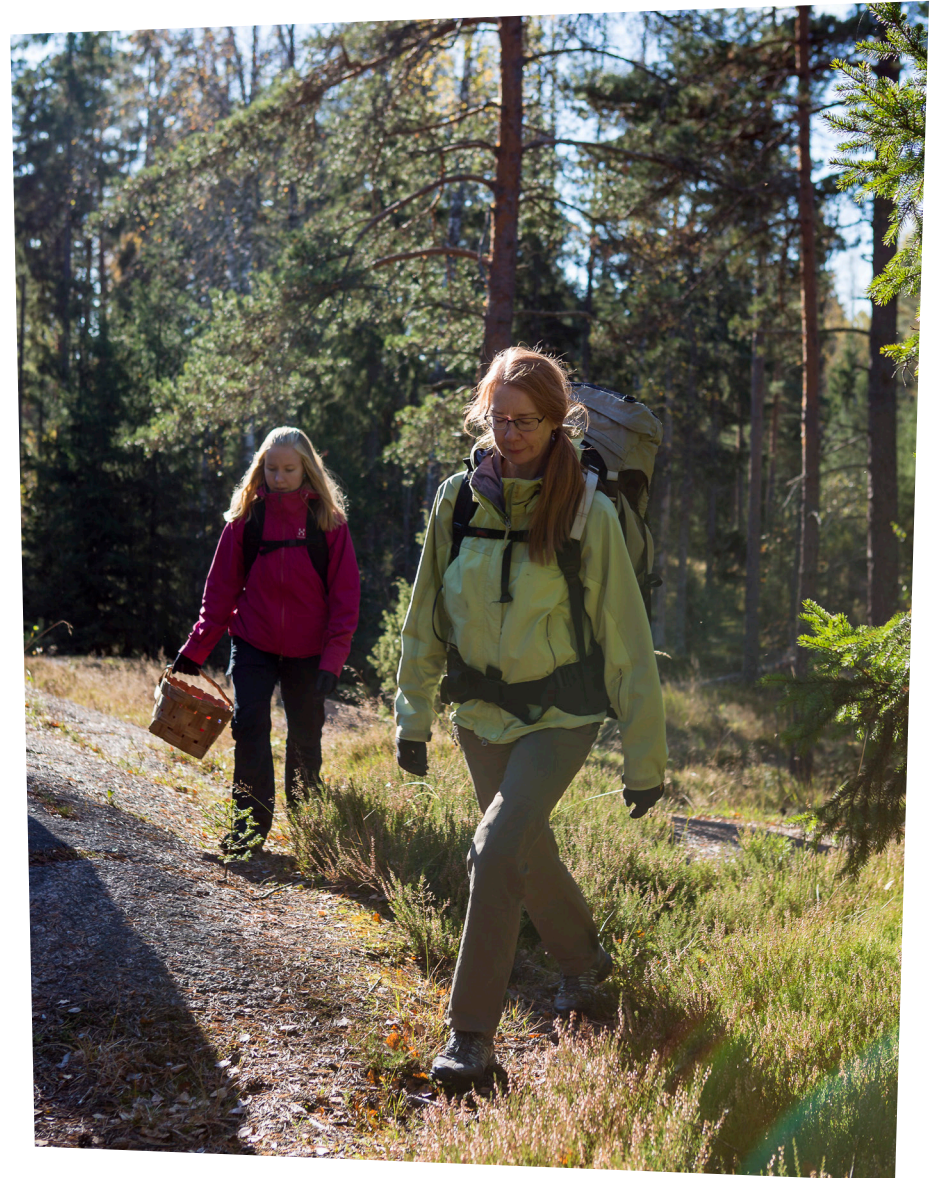
Liikenteen osuus Vantaan kasvihuonekaasupäästöistä on 36 %. Liikenteen päästöjen vähentämisellä onkin keskeinen merkitys hiilineutraalisuuden tavoitteen saavuttamisessa, sillä niiden tulisi vähetä lähes 70 % välillä 1990-2030. Kuntarajat ylittävä MAL-yhteistyö on erityisen tärkeää liikenteen päästöjen vähentämisessä.

Suurimmat päästövähennykset saadaan aikaan ajoneuvoliikenteen hinnoittelulla. Tienkäyttömaksun käyttöönotto vaatii kuitenkin lainsäädännön muutoksia, seudullista yhteistyötä ja asian yleistä hyväksyntää. Lisäksi tarvitaan selvitystä, kuinka maksut vaikuttavat eri käyttäjäryhmiin.

Liikenteen päästöjen vähentämisen kannalta on keskeistä, että ajoneuvojen bensiini- ja dieselkulutus saadaan laskemaan ajoneuvosta riippuen 50-100 % ja tilalle tuodaan sähköllä, biokaasulla tai biopolttaineilla kulkevat liikennevälineet.

Liikenteen päästövähennystavoitteiden lisäksi Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että liikenne on sujuvaa ja kohtuuhintaista. Runkolinjastoa kehitetään ja Vantaa suunnittelee pikaraitiotietä ja varautuu sen rakentamiseen seuraavalla valtuustokaudella. Edellytyksenä on valtion osallistuminen hankkeen kustannuksiin.

Kaupungissa edistetään viisasta liikkumista myös joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittämistoimin. Tulevaisuudessa suunnittelussa tulee myös ottaa paremmin huomioon erilaisten liikkumismuotojen tarpeet kuten skeittaaminen ja rullaluistelu sekä sähköavusteiset liikkumisvälineet. Lisäksi kaupunki myös tukee kaupunkipyörrien käyttöönottoa.

Vantaan viheralueet ovat hyvinvoinnin keitaita ja ne ovat helposti saavutettavissa myös tulevaisuudessa. Kuvaaja: Sakari Manninen

KULUTUS JA MATERIAALIT

Luonnonvarojen kestävä käyttö on yksi resurssiviisauden kulmakivistä. Säästävä luonnonvarojen käyttö edellyttää resurssitehokasta suunnittelua, resurssitehokasta kulutusta sekä kiertotalouden edistämistä. Parhaimmillaan resurssiviisas luonnonvarojen käyttö luo uusia taloudellisia mahdollisuuksia.

Vantaa on yksi kymmenestä CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta -hankkeen edelläkävijäkunnista. Siinä kaupunki on sitoutunut yhdessä HSY:n kanssa lisäämään yhdyskuntajätteen kierrätystä valtakunnallisen jätesuunnitelman mukaisesti ja edistämään kiertotaloutta. Kaupungin tulee hankkeessa laatia kiertotalouden tiekartta, joka Vantaalla ei ole erillinen asiakirja, vaan sisällytetään osaksi resurssiviisauden tiekarttaa. Resurssiviisauden tiekarttaan on jo otettu toimenpiteitä kiertotalouden eteenpäinviemiseksi ja tavoitteita tarkistetaan tiekartan päivittämisen yhteydessä.

Vantaan kaupunki on yksi nopeimmin kasvavista kaupungeista Suomessa ja vilkkaan rakentamisen vuoksi purku- ja kierrätysmateriaalien sekä maamassojen uusiokäytön kehittämisessä on runsaasti mahdollisuuksia, joita voidaan entistä enemmän ottaa käyttöön. Tämä edellyttää kuitenkin uusien arviointitapojen käyttöönottoa, uusia seuranta-malleja ja -laskelmia sekä ohjeistusta. Purku- ja kierrätysmateriaalien ja maamassojen uusiokäytön kehittämisessä nähdään Vantaalla myös mahdollisuus yrittäjyyden ja työllisyyden edistämiseen. Kaupunki kehittää kiertotalouden toimintamallia yhdessä yrittäjien ja HSY:n kanssa.

Resurssiviisauden tavoitteiden mukaan kaupunki kannustaa yrittäjyyteen myös selvittämällä sopivien tilojen tarjoamista kiertotalouden mikrotoimijoille.

Kaiken kaikkiaan resurssiviisauden tiekartta tavoittelee siirtymistä kiertotalouteen, jossa kulutus perustuu uusien tuotteiden ja omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen.

Resurssiviisaassa kaupungissa jakamistalous, jossa olennaista omistamisen sijaan on käyttömahdollisuus, onkin merkittävässä roolissa. Kaupungin rooli jakamistalouden edistämisessä on yhtäältä toimia mahdollistajana – ja riittävällä sääntelyllä varmistaa jakamistalouden kehittymisen kestävään suuntaan – ja toisaalta varmistaa omistamien-sa ja omassa käytössä olevien resurssien tehokas hyödyntäminen ja yhteiseen käyttöön avaaminen. Kaupunki esimerkiksi omistaa suuria määriä tiloja, jotka ovat valtaosan vuorokaudesta tyhjiillään, ja kaupungin autokannan ja sähköpyörien yhteiskäytössä on tehostettavaa.

Toimimalla vastuullisena hankkijana kaupunki voi merkittävästi edistää resurssiviisauden ja kiertotalouden tavoitteiden saavuttamista. Vantaalla on laadittu strategisten hankintojen tiekartta, jonka tavoitteena on innovatiiviset ja kestävät julkiset hankinnat. Tämä tiekartta täydentää resurssiviisauden tiekarttaa. Resurssiviisauden tiekarttaan on otettu mukaan tavoitteita muun muassa hankintaprosessin kehittämisestä kohti systemaattista elinkaariajattelua sekä kestävien hankintojen tekemisestä.

Ruoan tuotannon ympäristövaikutukset ovat merkittävät, esimerkiksi yksityisen kulutuksen ilmastovaikutuksista ruoka tuottaa noin viidenneksen. Tavoitteena onkin, että vuonna 2030 ruokatuotantoketju on kestävä.

Kaupungin rooli ateriapalvelujen ostajana on merkittävä. Tiekartan mukaan ruokahankintojen vastuullisuutta lisätään esimerkiksi panostamalla kasvisruoan laatuun ja saatavuuteen sekä vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden käytön lisäämiseen.

Ruokahävikkiä syntyy ketjun kaikissa vaiheissa, ja vastuullisten hankintojen ohella hävikin vähentäminen on merkittävä ruoan ympäristövaikutusten pienentämisessä. Hävikin hyödyntämisellä voi olla myös sosiaalisia ulottuvuuksia, kuten vantaalaisella Yhteinen pöytä -verkostolla. Yhteinen pöytä on Vantaan kaupungin ja seurakuntayhtymän verkosto, joka kehittää yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa ja lisää ruoka-apun vastaanottajan toimijuutta ja yhteisöllisyyttä.

Jakamistalous tulee englanninkielisestä termistä sharing economy ja se viittaa yhteiseen ja yhteisölliseen kuluttamiseen. Olen-
naista on tavaroiden tai tilan omistamisen sijaan käyttömahdollisuus. Termi kattaa niin naapuriavun, oman auton vuokraamisen yhteiskäyttöön kuin kaupallisetkin palvelut, kuten yhteiskäyttöautorytykset.

Kiertotalous on malli, jossa jätettä ei synny, vaan tuotteet, komponentit ja materiaalit kiertävät mahdollisimman pitkään, ja niiden arvo säilyy. Kiertotalous vähentää neitseellisten materiaalien tarvetta, kun jätteestä tulee raaka-aine.

Puurakentamista Kivistössä. Kuvaaja: Sakari Manninen

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Vantaan arvoissa olevalla vastuullisuudella tarkoitetaan hyvän elämän turvaamista sekä nykyisille että tuleville sukupolville. Yhteisöllisyys puolestaan pitää sisällään osallisuutta, luottamuksen ja yhteishengen luomista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Resurssiviisas Vantaa vaatii näiden molempien toteuttamista. Vastuullinen vantaalainen -kaista kattaakin kaikki vantaalaiset – niin kaupungin työntekijät, asukkaat kuin yritykset ja yhteisöt. Kaista sisältää kestävään elämäntapaan, kasvatukseen ja koulutukseen sekä ja ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä.

Vantaan kaupunki kasvattaa ekososiaalisesti sivistyneitä vantaalaisia, edistää hyvän luontosuhteen syntymistä ja kehittymistä ja pitää kaupungin työntekijöiden ympäristötiedot ajan tasalla huolehtimalla riittävästä koulutuksesta. Kaupunki mahdollistaa ympäristöteot työpaikoilla, esimerkiksi kehittämällä ja laajentamalla ekotukitoimintaa. Tavoitteena on, että vantaalainen elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen.

Vuonna 2030 kaupunki sekä vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti. Se vaatii järjestelmällisen ympäristöjohtamisen kehittämistä, jossa ympäristöasiat kytetään työpaikan arkeen osaksi rutiineja, työtapoja, työtä ohjaavia rakenteita, suunnittelua ja päätöksentekoa. Ympäristöasioiden hallinta ja jatkuva parantaminen sisällytetään osaksi muuta johtamista.

Luonnosta nauttimassa. Kuvaaja: Felix Siivonen

Ympäristöjohtamista edistetään kehittämällä johtamisen työkaluja, ekotukitoimintaa, ympäristökoulutusta. Lisäksi tuetaan ympäristösertifikaattien, kuten Ekokompassi ja koulujen ja päiväkotien Vihreä Lippu -ohjelman käyttöönottoa.

Resurssiviisaalla Vantaalla osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea. Kaupunki kehittää erilaisia yhteisvastuullisia ympäristöstä huolehtimisen tapoja ja tukee vantaalaisten osallisuutta esimerkiksi asukastiloissa.

Vantaan perusopetus määrittelee ekososiaalisen sivistyksen näin:

Ekososiaalinen sivistys on ekologista sivistystä: kestävän kehityksen periaatteiden mukaisten valintojen tekemistä. Ekososiaalinen sivistys on myös sosiaalista sivistystä: kykyä pitää huolta itsestä, elää sopusoinnussa muiden kanssa ja ymmärtää omien valintojen vaikutukset myös kaukana.

Luontosuhteella tarkoitetaan yksilön tai yhteisön ja luonnon välisen vuorovaikutuksen kokonaisuutta. Määritelmä sisältää empatian luontokappaleita kohtaan, tunteen ykseydestä luonnon kanssa, vastuuntunnon ympäristöstä ja luonnosta nauttimisen.

Kierrätys- ja tavaroiden vaihto yleistyvät vastuullisen vantaalaisen arkipäivässä. Kuvaaja: Sakari Manninen

MUUT TOIMENPITEET

Tiekartan tavoitteiden toteutuminen edellyttää myös valtion toimia, seudullista yhteistyötä ja tytäryhteisöjen toimenpiteitä. Kaupungin voivat vaikuttaa seudullisten ja kansallisten yhteistyöverkostojen avulla valtion linjauksiin ilmastoasioissa.

Lähes kaikki kuutoskaupungit ovat kiristäneet hiilineutraaliustavoitteen- sa vuoteen 2030 tai 2035. MAL 2019 -suunnittelun tavoitteena on vähentää liikenteen päästöjä huomattavasti vähemmän kuin kaupungin hiilineutraaliustavoite edellyttäisi.

Valtiolla on merkittävä rooli hiilineutraaliustavoitteen toteutumisessa. Monet uudet ratkaisut liikenteen päästöjen vähentämiseksi tai olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseksi edellyttävät valtion kannustimia ja tukitoimia. Myös lainsäädännöllisiä esteitä täytyy purkaa.

Vantaan tytäryhtiöillä on merkittävä vaikutus kaupungin ilmastopäästöihin. Tärkein on Vantaan Energia Oy, jonka polttoainevalinnat ja muut kehittämistoimenpiteet ovat ratkaisevia, jotta kaupungin hiilineutraaliustavoite voidaan saavuttaa. Turpeesta ja maakaasusta luopumista tulisi selvittää, sillä maakaasusta aiheutuu nykyisin 15 % kaukolämmön päästöistä ja turpeen poltto vastaa kivihiilen polttamista päästökertoimeltaan. Vantaan Energia on liittynyt elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, joka tukee ja edellyttää energiansäästötoimenpiteitä.

VAV Vantaan Vuokra-asunnot Oy omistaa 10 % asunnoista Vantaalla. VAV on sitoutunut kiinteistöalan energiansäästösopimukseen liitettyyn vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelmaan (VAETS). Ohjelman tavoitteena on 7,5 % energiansäästö vuoteen 2025 mennessä. VTK Kiinteistöt Oy ja muut kaupungin täysin omistamat kiinteistöt ovat kaupungin solmiman kuntien energiatehokkuussopimuksen piirissä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy toimittaa Vantaan kaupungille kiinteistö-, puhtaanapito ja ateriapalveluita. Vantti Oy:n toiminta vaikuttaa oleellisesti mm. energiansäästön toteutumiseen kaupungin toimitiloissa.

HSY:n jätehuollon päästöjen osuus kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä on 3 %. Kaupungin hiilineutraaliustavoite edellyttää myös samaa tavoitetta Helsingin seudun ympäristöpalvelut - sekä Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymiltä.

Kaupungin resurssiviisauden ja hiilineutraalisuuden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös innovatiivisuutta ja kehittämistoimia yhdessä sidosryhmien kanssa. Kaupunki on mukana Smart & Clean -säätiossä, jonka toimikausi kestää vuoteen 2021.

5

ESIMERKKEJÄ KUSTANNUKSISTA

Ilmastotavoitteiden toteuttaminen vaatii kustannuksiltaan eri kokoluokan toimia ja myös suuria investointeja. Lisäksi tarvitaan panosta kehittämistoimiin ja parempaan suunnitteluun. Useimmat ilmastotoimet maksavat itsensä takaisin. Esimerkiksi energiatehokkuustoimet ja energiaomavaraisuus vähentävät sähkön ja lämmityksen kuluja. Pyöräily edistää kansanterveyttä ja vähentää autoilusta aiheutuvia kustannuksia. Budjetoinnissa tarvitaankin kauaskantoisempaa näkökulmaa kuin talousarviokausi.

Ilmastomuutos ei ole vain ympäristön vaan myös yhteiskunnan ongelma. Resurssiviisauden ja hiilineutraalisuuden tavoittelu edellyttää yhteistyötä ja kaupungilta vahvaa resurssiviisauden tiekartan eteenpäinviemisen koordinoitua. Tämä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kustannusarvioita tehdessä tulee huomioida myös epäonnistuneen ilmastomuutoksen hillinnän riskit ja kustannukset, sillä ympäristökatastrofin sattuessa yhteiskunnan toipuminen on kallista.

Tiekartan toimenpiteiden toteuttaminen vaatii kaupungin toimien kohdalla lisää sekä investointi- että käyttötalousmäärärahoja erityisesti toimitila- ja infrarakentamiseen sekä niiden ylläpitoon. Kustannukset suhteessa toimenpiteiden vaikuttavuuteen arvioidaan myöhemmin. Samassa yhteydessä voidaan teettää myös arvio sopeutumistoimien ansiosta vältettävistä kustannuksista.

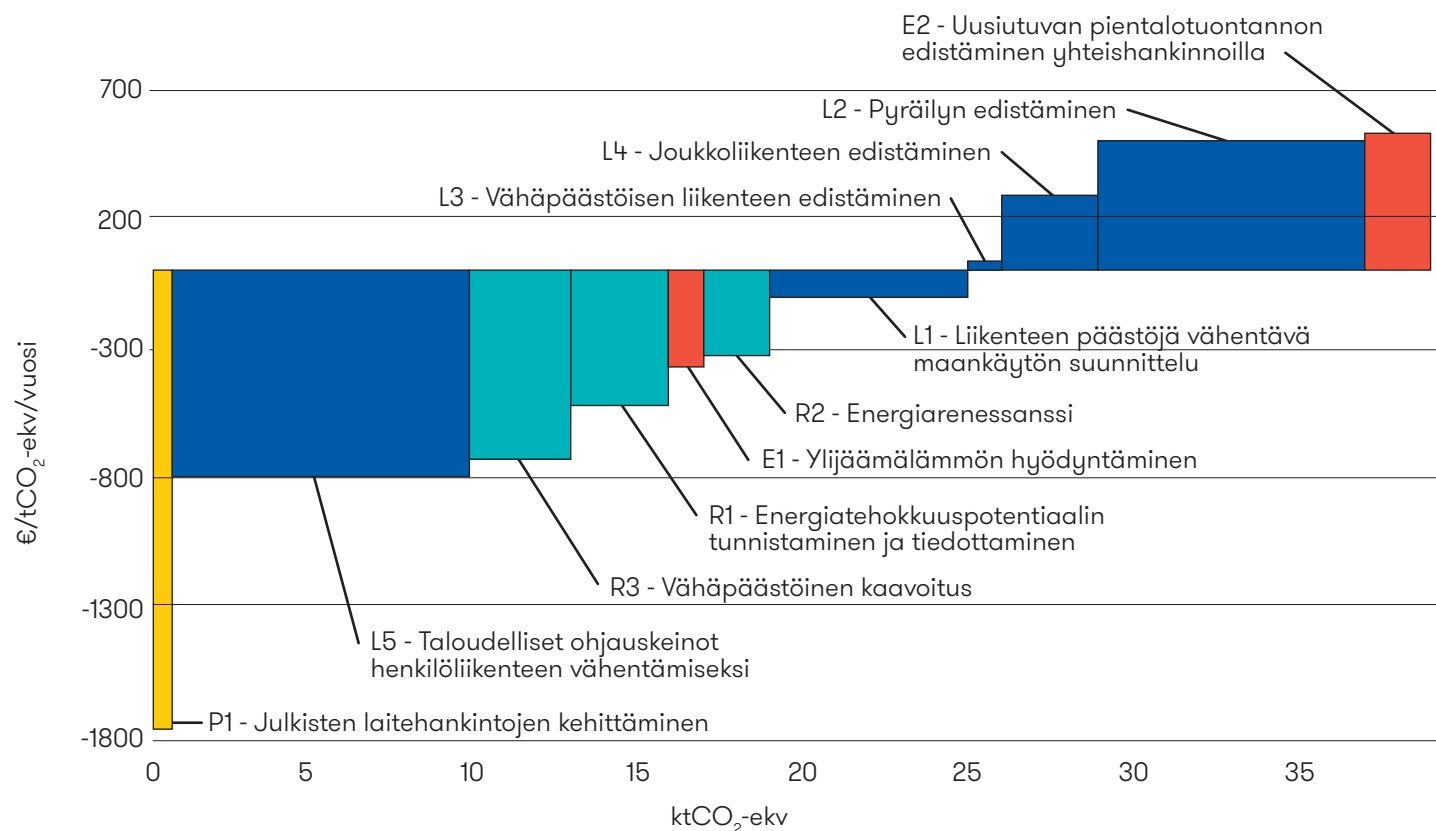
Seuraavan sivun taulukossa on lueteltu niiden ilmastotoimien kustannukset, jotka ovat jo tiedossa. Useimpien toimenpiteiden vaikutukset on arvioitu aikaisemman tavoitteenasettelun aikana (kasvihuonekaasut -40 % vuonna 2030), joten mainitut vaikutukset ja kustannukset eivät tule riittämään uuden ilmastotavoitteen saavuttamiseen. Kustannukset ja säästöt eivät kohdistu pelkästään kaupungille, vaan myös yrityksille ja asukkaille.

Ilmastotavoitteiden toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset koostuvat pääasiassa investoinneista, koordinoinnista ja suunnittelutyöstä. Säästöt syntyvät ostoenergian tarpeen vähenemisestä. Lisäksi eräistä liikenteen toimenpiteistä, kuten pysäköintimaksujen kehittämisestä ja ajoneuvoliikenteen hinnoittelusta, voi syntyä myös tuloja kaupungille. Seuraavan sivun kaaviossa on esitetty arvio toimien kustannustehokuudesta.

Toimenpide	Kustannukset (M€/v)	Säästöt (M€/v)	Vaikutukset
Energiatehokkuus			
Julkiset laite-hankinnat	0,3	1,7	Uusilla sähkölaitteilla saadaan keskimäärin 10 % säästöt ⁴ . (Led-valaistuksen kustannukset 25-30 t euroa/toimitila)
Energiankulutus-katselmoinnit	0,3	1,4	Säästökorjauksilla saadaan 5 % säästöt lämmönkulutuksessa ⁵
Energiatehokkaan peruskorjaamisen yhteisprojekti	1,3	2,1	Vuosittain peruskorjataan 500 asuntoa, ja vanhoissa rakennuksissa saavutetaan 50 % energiankulutussäästöt ⁶
Energiatehokas maankäyttö	2,8 (sis. kaupungin suunnittelutyö 0,3)	5,2	Lämmitettävän neliömäärän kasvun hillintä asukasta ja yritystä kohden ja uusiutuvaan energiantuotantopotentiaalin hyödyntämisen lisääminen ⁷
Energiantuotanto			
Turvetta ei käytetä biomassan tukipolttoaineena	2		⁸ Tällä toimenpiteellä voidaan välttää 30 kt CO ₂ -ekv päästöt vuosittain
Uusiutuvan energian pientuotannon yhteishankintojen edistäminen	2,5	1,3	Kaupunki edesauttaa 300 maalämpöpumpun ja aurinkosähköjärjestelmän investointien toteutumista lähivuosina ⁹
Hukkalämmön hyödyntäminen	0,8	1,5	Vantaan elintarviketeollisuus hyödyntää 20 % ylijäämälämpö-potentiaalistaan lähivuosina ¹⁰
Kaupunki vaihtaa öljylämmitysjärjestelmänsä maalämpöpumpuihin	Kokonaisuudessaan 7,5		30 öljylämmitteistä kaupungin rakennusta, ja kukin investointi maksaisi noin 200-300 tuhatta euroa ¹¹

Toimenpide	Kustannukset (M€/v)	Säästöt (M€/v)	Vaikutukset
Liikenne			
Maankäytön tiivistäminen	0,3	0,3	Uudet asunnot ja palvelut sijoittuvat keskustoihin ja hyville joukkoliikenneyhteysille. Säästöt syntyvät pysäköintipaikkojen vähentymisestä ¹²
Kaupungin oma autokanta uusitaan päästöttömäksi	0,5		Varikon autokannan nykyiset päästöt 2 kt CO ₂ -ekv ¹³ vähenee
Pyöräteihin investoiminen	1		Pyöräilyn kulkutapaosuutta saadaan nostettua nykyisestä 6 %:sta 10-11 %:iin ¹⁴
Kaupunkipyörät	0,1		Summalla saadaan n. 400 pyörää. Kustannukset riippuvat pyörien määrästä, käyttöasteesta ja sponsori-sopimuksesta
Runkolinjaston kehittäminen	0,9 (sis lisääntyneet operointimaksut 0,45)		Linja 570. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus lisäntyy 1 % ¹⁵
Raitiotie Aviapoliksesta Mellunmäkeen	Kokonaisuudessaan 250 M€, josta kaupungille jää maksettavaksi arviolta 2/3)		Raitioliikenteen kulkutapaosuus nousee 3 % ¹⁶
Lapinkylän aseman avaaminen kehäradalle	Kokonaisuudessaan 5 M€		Laajennetaan hyvien joukkoliikenneyhteysien alueita ¹⁷
Liikenteen hinnoittelu	3,75 M€	12 M€ säästöt infran rakentamisessa ja 25 M€/v tuotot	Merkittävä ajoneuvoliikenteen vähentyminen ja sitä myöden säästetty infrastruktuuri-rakentaminen ¹⁸
Ajoneuvojen latausinfrastruktuuri	0,03		100 uutta latauspistettä lähivuosina ¹⁹

Jo arvioitujen ilmastotoimenpiteiden kustannukset, säästöt ja vaikutukset vuonna 2030

Gaia Consulting Oy:n arvio²⁰ eräiden toimenpiteiden toteutuksen vuotuisesta päästövähennyksestä (kt CO₂-ekv) sekä päästöjen vähentämisen taloudellisista kokonaisvaikutuksista (€/tCO₂e) vuonna 2030. Palkkien leveys kuvastaa vuoteen 2030 mennessä arvioitua päästövähennystä ja palkkien korkeus päästöjen vähentämisen taloudellista tehokkuutta. Positiiviset talousvaikutukset viittaavat kuluihin ja negatiiviset säästöihin. Näillä toimilla saavutetaan yhteensä vajaa 40 kt CO₂-ekv päästövähennys. Uuden hiilineutraaliustavoitteen valossa tämä vastaa viittä prosenttia kokonaispäästövähennystarpeesta vuonna 2030 verrattuna vuoden 1990 tasoon.

⁴ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

⁵ ibid.

⁶ ibid

⁷ ibid

⁸ Vantaan Energian arvio 2018

⁹ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

¹⁰ ibid

¹¹ Vantaan tilakeskus

¹² Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

¹³ Vantaan varikon arvio 2018

¹⁴ Helsingin kaupunki, selvityksiä 2014:5. Pyöräilyn hyödyt ja kustannukset Helsingissä

¹⁵ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

¹⁶ Vantaan liikennesuunnittelun arvio

¹⁷ ibid

¹⁸ HLJ 2015. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun teknistoiminnallinen selvitys. HSL:n julkaisu 4/2016

¹⁹ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

²⁰ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

6

SEURANTA JA RAPORTOINTI

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteutumista kokonaisuudessaan seurataan kahden vuoden välein eli kahdesti valtuustokaudessa. Samassa yhteydessä tiekartta päivitetään. Niitä tiekartan toimenpiteitä, jotka ovat mukana strategiatyön sitovissa tavoitteissa, seurataan vuosittain osavuosi- ja vuosiraporteissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimialakohtaisista toteutussuunnitelmista tehdään keväisin johtoryhmille seurantaraportit. Toimenpiteiden toteutumisesta ja hyvistä käytännöistä raportoidaan vuosittain myös kaupungin ympäristöraportissa.

5.1 Indikaattorit

Vantaan ekologista kestävyttä ja ympäristönsuojelun tasoa on seurattu jo pitkään kuutoskaupunkien yhteistyössä kehittämällä indikaattoreilla. Nämä indikaattorit eivät kuitenkaan yksin pysty todentamaan sitä, miten Vantaa kehittyy kohti resurssiviisautta. Alla olevaan taulukkoon on kerätty mittareita, joilla resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteutumista seurataan.

Pääindikaattorit:

Kasvihuonekaasupäästöt

Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti

Kehitteillä: indikaattori mittaamaan kiertotalouden toteutumista?

Indikaattorit kaistoittain

Energiankulutus ja -tuotanto	Kaukolämmön hankinta energialähteittäin Kaukolämmön KHK-päästöt Yhdyskunnan energiankulutus Energiankulutus asukasta kohti Sähkön ja lämmön kulutus kaupungin omistamissa kiinteistöissä	Vantaan Energia, kuutoskaupungit Vantaan Energia Vantaan kaupunki Vantaan kaupunki kuutoskaupungit
Yhdyskuntarakentaminen ja liikkuminen	Tiiviisti asuttujen alueiden osuus: vähintään 50 asukasta/ha (näiden YTK-ruutujen määrä, kpl) Asemakaava-alueille rakennettujen asuntojen osuus, krs-m ² Asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 50 asukasta/ha ja osuus koko väestöstä Kulutapajakauma	Vantaan kaupunki, kuutoskaupungit Traf
Kulutus ja materiaalit	Yhdyskuntajätteen kierrätysaste Materiaalien kulutus ja eri jätejakeiden määrä Uusiomassojen käyttö infrakohteissa m ³ ? Tilojen käytön tehokkuus? Kasviproteiinien käyttömäärä Ruokahävikin määrä ateriapalvelujen tuottajien keittiöissä	CircHubs, kehitteillä Circwaste, kehitteillä Vantaan kaupunki Vantaan kaupunki Ateriapalvelujen tuottajat
Vastuullinen vantaalainen	Asukkaiden koettu hyvinvointi (asukastyytyväisyys) Ekokompassiyritysten määrä Koulutettujen ekotukihenkilöiden määrä/100 työntekijää (vai: ekotuki-toiminnan kattavuus) Luontoretkille osallistujat Ympäristövastuukampanjoihin sitoutuneet koulut ja päiväkodit	Asukasbarometri? HSY? Vantaan kaupunki, kuutoskaupungit Vantaan kaupunki, kuutoskaupungit

TIEKARTAN VALMISTELU

Resurssiviisauden tiekartan valmistelu aloitettiin alkuvuodesta 2017. Tiekartan rakentaminen aloitettiin laatimalla yhdessä HSY:n ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa Ilmastoveivi-työkalulla skenaario hiilineutraaliudesta vuoteen 2040 mennessä. Tämän jälkeen keväällä 2017 järjestettiin aloitustilaisuus ja kaksi työpajaa. Työpajoihin osallistui laajasti eri sidosryhmien edustajia sekä asiantuntijoita kaupungin kaikilta toimialoilta. Kaupungin ilmastonmuutosjohtoryhmä yhdessä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa toimi arviointiraatina ja antoi kehittämis ehdotuksia työpajoissa kerätyistä tavoitteista ja toimenpide-ehdotuksista.

Alkusyksystä 2017 valmistui ensimmäinen resurssiviisauden tiekarttaluonnos, jota työpajoihin osallistuneet saivat kommentoida. Vantaalaisille annettiin myös mahdollisuus osallistua tiekartan laadintaan verkossa syksyllä 2017 olleen asukaskyselyn kautta. Siihen vastasi 139 iältään 18-83-vuotiasta vantaalaista.

Asukaskyselyyn vastanneet vantaalaiset ovat valmiita muuttamaan toimintaansa ja lähtemään mukaan resurssiviisaan Vantaan rakentamiseen. Tavaroiden ja tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia toivottiin, mutta sen toivottiin olevan myös helpompaa. Lisäksi liikkumisen ja energiantuotannon uudet mallit kiinnostivat. Tiekarttatyössä pohditaankin, miten kaupunki voi osaltaan olla edesauttamassa jakamistalouden mahdollisuuksien kehittymistä sekä informoida asukkaita liikkumisen ja energiantuotannon resurssiiviisaista valinnoista.

Loppusyksystä 2017 kaupunginvaltuusto asetti valtuustostrategiassa tavoitteeksi hiilineutraalisuuden vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi vuoden 2018 talousarvion sitovaksi tavoitteeksi päätettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030 -ohjelman laatiminen. Tämän jälkeen alkuvuodesta 2018 tiekarttaluonnoksen skenaario tarkistettiin vuoteen 2030 HSY:n Ilmastoveivi-työkalulla. Lisäksi pidettiin ilmastotyöpaja, johon osallistui eri sidosryhmien edustajia.

Tiekarttatyötä on ohjannut kaupungin ilmastonmuutosjohtoryhmä. Työn valmistelusta on vastannut ympäristökeskus. Valmisteluryhmään kuuluivat toimialojen ympäristövastaavat täydennettynä asiantuntijoilla. Lisäksi toimialojen toteutussuunnitelmien laatimisesta vastaavien toimialojen ympäristöryhmien jäsenet ovat antaneet oman panoksensa myös kaupungin tiekartan valmisteluun.

Tiekarttaluonnoksesta saatiin lausunnot kaupungin lautakunnilta ja nuorisovaltuustolta. Lausunnon toimittivat myös Helsingin Seudun Liikenne - ja Ympäristöpalvelut kuntayhtymät sekä Vantaan Energia. Luonnos oli verkossa nähtävillä kuukauden ajan.

Kohti päästötöntä, jäteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää Vantaata. Kuvaaja: Pertti Raami

LIITE 1 Resurssiviisauden tiekarttojen toimenpiteet

ENERGIANKULUTUS JA -TUOTANTO

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Vantaan Energia lisää uusiutuvan energian tuotantoa • Martinlaakson voimalan kaasu-/öljykattila muutetaan biopolttoaineille • Kartoitetaan teollisuuden ja kaupungin hukkalämpökohteet ja liitetään potentiaaliset kohteet kaukolämpöverkkoon lämpöpumppuja hyödyntäen • Tarjotaan aurinkosähköä kaupunkilaisille	Vantaan Energia lisää uusiutuvan energian tuotantoa • Selvitetään geotermisen lämmön, aurinkolämmön ja kausivarastoinnin soveltuvuutta kaukolämpötuotantoon, näistä potentiaaliset toteutetaan	Vantaan Energia luopuu kivihiilestä kokonaan Vantaan Energia tuottaa kaukolämmön huipputehon biokaasulla ja pelleillä	Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä
	Vantaan Energia kehittää jätteen energiahyödyntämistä • Tutkitaan kierrätettävien jättejakeiden erottelua muista kuin yhdyskuntajätteistä ennen polttoa • Selvitetään mahdollisuudet hankkia lisää poltettavaa jätettä jätteenpolttokapasiteetin hyödyntämiseksi koko elinkaarellaan		
Lisätään uusiutuvan energian käyttöä Vantaan kaupungin kohteissa • Aurinkoenergiaa hyödynnetään kaupungin kohteissa • Kaupunki siirtyy ostamaan uusiutuvaa energiaa			
Kaupunki luopuu öljylämmityksestä omissa rakennuksissa	Kaupunki kannustaa öljylämmityksestä luopumiseen Vantaan alueella • Mahdollisesti käytössä olevista tukitoimista ja rahoitusmahdollisuuksista viestitään tehostetusti	Kaupunki kannustaa öljylämmityksestä luopumiseen Vantaan alueella • Mahdollisesti vielä käytössä olevista tukitoimista ja rahoitusmahdollisuuksista viestitään tehostetusti	
Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian käyttöönottoon • Laaditaan uusiutuvan energian kuntakatselmus • Markkinoidaan aktiivisesti Ilmastoinfon tarjoamia palveluja ja ohjataan Ilmastoinfon toiminta	Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian käyttöönottoon • Hyödynnetään kuntakatselmuksen tuloksia maankäytön suunnittelussa ja kuntalaisten ohjaamisessa uusiutuvan energian tuottajiksi • Otetaan käyttöön uusiutuvan energiantuotannon Vantaa-portaali helpottamaan kiinteistönomistajien energiaratkaisuja	Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian käyttöönottoon • Hyödynnetään kuntakatselmuksen tuloksia maankäytön suunnittelussa ja kuntalaisten ohjaamisessa uusiutuvan energiantuottajiksi	Kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina
Kaupunki siirtyy Led-valaistukseen			

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Kaavoituksessa lisätään energia- ja resurssitehokkuuden ohjaavaa vaikutusta • Jatketaan laskentatyökalujen käyttöä kaavoituksessa • Pilotoidaan kaava-alueen ympäristösertifiointia • Kaavamääräyksiin lisätään vaatimus varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon tontilla	Energia- ja resurssitehokkuuden ohjaava vaikutus sisällytetään kaikkiin kaavoihin • Otetaan käyttöön kaavamääräyksiä, jotka edistävät kierrätysmateriaalien käyttöä, rakennusten pitkää käyttöikää, purettavuutta ja uudelleenkäyttöä		Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus
Kaupunki edellyttää resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa	Kaupunki edellyttää resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa • Sisällytetään vaatimuksiin täysin nolla-energia-alueen rakentaminen	Edellytetään resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa sekä tontinluovutusehdoissa • Pilotoidaan plusenergiialue	
Kaupunki edistää puurakentamista • Pilotoidaan puurakentamisen kaava-alue • Valmistellaan linjaus puurakentamisen lisäämiselle	• Osoitetaan puurakentamisen kohteita kaavoituksessa, suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutuksessa.		
Kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi • Kaupungin kestävä rakentamisen ohje pidetään korkeatasoisena • Uudet toimitilat suunnitellaan 30 % määräyksiä energiatehokkaammiksi • Rakennusten elinkaarikustannukset ja hiilijalanjälki lasketaan • Toteutetaan resurssiviisas uusi toimitalo energiatehokkuuden ja kiertotalouden esimerkiksi	Kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi • Selvitetään plusenergiatalon rakentamista Kaupungin toimitilojen kestävä rakentamisen ohje käyttöön myös yksityisellä puolella	Kaupungin uudiskohteet plusenergiarakennuksia	
Kaupunki selvittää asuin- ja toimitilarakentamisen tilankäytön optimointikeinoja	Laaditaan ohjeistus tehokkaaseen tilojenkäyttöön	Ohjeet ohjaavat suunnittelua ja rakentamista	Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita
Kaupunki toteuttaa kuntien energiatehokkuussopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä	Kaupunki toteuttaa kuntien energiatehokkuussopimuksen toimenpiteitä toimitiloissaan ja hankinnoissaan		
Luodaan tavoitteellinen malli kaupungin energiajohtamiseen • Kiinteistöille asetetaan yhteistyössä käyttäjien kanssa dynaamiset tavoitetasot energiankulutukselle • Tavoitteisiin pääsemiseksi hyödynnetään automaattista analytiikkaa ja kysyntäjoustoja	Energiajohtamisen malli otetaan käyttöön kaikissa kaupungin kohteissa ja sitä levitetään myös yksityiselle puolelle Hyödynnetään kysyntäjoustoja ja koneoppimista kaupungin kiinteistöjen energiahallinnassa		

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Toimenpiteet 2018-2021	Toimenpiteet 2022-2025	Toimenpiteet 2026- 2029	Tavoitetila 2030
Tiivistetään maankäyttöä ja sekoitetaan toimintoja • Kehitetään kaupunkirakennetta raideliikenteeseen tukeutuen ja raideliikenteen verkostokaupunkina • Laaditaan täydennysrakentamisen periaatteet eri alueille • Kaupunki tukee täydennysrakentamista mahdollistamalla useampien asunto-osaakeyhtiöiden yhteisten pysäköintilaitoksien rakentamisen	Täydennysrakennetaan keskustoja ja asemanseutuja toimintojen monipuolisuus säilyttäen • Tikkurila ja Myyrmäki rakentuvat tiiviiksi keskusta-alueiksi • Asemanseutuja kehitetään hyödyntäen kehittämishankkeissa saatua tietoa	Aviapolis rakentuu tiiviiksi keskusta-alueeksi	Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
Mahdollistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin kestävä elämäntapa • Vähennetään henkilöautoriippuvuutta suunnittelemalla palvelut saavutettaviksi viisaan liikkumisen keinoin • Kaavoitetaan yhteisöllistä asumista: yhteisiä tiloja kerrostaloihin ja täydennetään pientaloalueita yhteisöllisillä asumisratkaisuilla • Suunnitellaan ja toteutetaan myös kaupunkipientaloja muiden talotyyppien lisäksi hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle • Kaupunki luovuttaa tontteja kestävä elämäntapaa tukeville pilottihankkeille • Kaavoitetaan viljelypalsta-alueita ja mahdollistetaan myös korttelikohtainen viljely	Mahdollistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin kestävä elämäntapa • Palvelut lähikaupasta lähimetsään sijoitetaan asuinalueiden läheisyyteen ja niiden sisälle		
Kaupunki edistää ajoneuvoliikenteen, joukkoliikenteen ja pysäköinnin hinnoittelumallin suunnittelua ja tarvittavaa selvittelyä MAL-yhteistyössä	Kehitetään liikennejärjestelmää ottaen huomioon liikenteen hinnoittelu Edistetään liikkumisen hinnoittelumallin käyttöönottoa.	Liikenteen hinnoittelu käytössä	Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista
Kaupunki edistää joukkoliikennettä vähäpäästöiseksi ja matkaketjuiltaan sujuvaksi • Kehitetään joukkoliikennettä vahvempien runkolinjojen varaan, aloitetaan runkolinja 570 liikennöinti • Käynnistetään pikaraitiotien suunnittelu • Tehdään viisaan liikkumisen kokeiluja ja tuetaan markkinaehtoisten liikkumispalveluiden markkinoilletulua erityisesti Aviapoliksen alueella • Joukkoliikennettä kehitetään vähäpäästöiseksi mm. laajentamalla sähköbussien latausinfraa.	Edistetään joukkoliikennettä vähäpäästöiseksi ja matkaketjuiltaan sujuvaksi • Perustetaan 1-2 uutta bussirunkolinjaa • Rakennetaan pikaraitiotie (Raide-Jokeri 3) • Jatketaan joukkoliikenteen kehittämistä vähäpäästöiseksi mm. laajentamalla sähköbussien latausinfraa.	Edistetään joukkoliikennettä vähäpäästöiseksi ja matkaketjuiltaan sujuvaksi • Otetaan pikaraitiotie käyttöön (Raide-Jokeri 3) • Perustetaan 1-2 uutta bussirunkolinjaa • Vähennetään liikkumistarvetta digitalisaation avulla, liikenteen älyohjauksella ja älyväylien käyttöönotolla	
Kaupunki tukee pyöräilyä rakenteilla, niiden ylläpidolla sekä neuvonnalla ja tiedottamalla • Rakennetaan pyöräilyn laatukäytäviä • Kehitetään pyöräpysäköintiä • Kokeillaan ja otetaan käyttöön Vantaalle sopiva kaupunkipyörämalli	Jatketaan pyöräilyn edistämistä kokonaisvaltaisesti Edistetään viisasta liikkumista kehittämällä joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä • Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan yhä paremmin erilaisten liikkumismuotojen tarpeet		
Kaupunki toteuttaa työpaikkojen liikkumissuunnitelmien laadintaa sekä yrityksille että kaikille kaupungin toimipisteille	Kaupunki lisää kannustimien avulla työntekijöiden kestävä työmatkaliikkumista • Otetaan käyttöön työsuohdepolkupyöriä		

Toimenpiteet 2018-2021	Toimenpiteet 2022-2025	Toimenpiteet 2026- 2029	Tavoitetila 2030
Kaupunki tukee vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävien ajoneuvojen käyttöönottoa - Rakennetaan julkisia sähköautojen latauspaikkoja yhteistyössä Vantaan Energian kanssa - Varaudutaan tarpeen mukaan asemakaavoissa kaasun jakeluasemiin - Kaupungin kalusto- ja työkonepalveluiden, kuljetuspalveluiden sekä urakoiden hankinnassa suositaan vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä toimijoita - Kaupunki lisää sähkö-, hybridi- ja biokaasua ajoneuvojen käyttöä omassa toiminnassaan	Kaupunki jatkaa vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävien ajoneuvojen käyttöönoton tukemista - Jatketaan sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamista - Kaupungin käytössä olevista kulkuneuvoista vähintään puolessa käytetään vaihtoehtoisia polttoaineita - Kaupungin kalusto- ja työkonepalveluiden, kuljetuspalveluiden sekä urakoiden hankinnassa suositaan vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä toimijoita	Kaupungin käytössä olevat kulkuneuvot käyttävät vaihtoehtoisia käyttövoimia Kaupungin kalusto- ja työkonepalveluiden, kuljetuspalveluiden sekä urakoiden hankinnassa vaaditaan vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä toimijoita	
Kaupunki selvittää logistiikkayritysten liikenteen päästöjen vähentämistä - Aviapoloksen alueella kokeillaan sähköistä jakeluliikennettä - Kehitetään logistiikkayritysten kanssa kuljetusten sujuvuutta ja selvitetään sen ongelmakohtia	Tehostetaan liikenteen sujuvuutta reaaliaikaisen liikenteen ohjauksen ja automaattisen valo-ohjauksen operoinnin avulla		
Kaupunki integroi ilmastomuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon - Asemakaavoissa ja tontinluovutuksessa lisätään ilmastokestävyyteen tähtäviä vaatimuksia, kuten hulevesien luonnonmukainen hallintaa, viherkattojen rakentamista, viherkertoimen käyttöä ja kaupunkivihreän turvaamista - Tehdään yleiskaavatasoinen esiselvitys tulvien hallinnan suunnitelmaa varten ja turvataan hallitulle tulvimiselle riittäviä tilavaroja.	Kaupunki integroi ilmastomuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon - Kaupungin ilmastokestävän rakentamisen vaatimukset käytössä kaupungin kohteissa ja laajalti myös muilla rakennuttajilla - Ilmastokestävyyteen tähtäävät vaatimukset liitetään kattavasti asemakaavamääräyksiin ja tontinluovutusehtoihin - Riskienhallintaan sisällytetään varautuminen ilmastomuutokseen		Kaupunki on varautunut ilmastomuutoksen vaikutuksiin ja resurssitehokkaat, luonnonmukaiset ratkaisut ovat käytössä
Kaupunki säilyttää ja lisää luonnon monimuotoisuutta - Laaditaan selvitykset ekosysteemipalveluista ja ekologisista yhteyksistä ja huomioidaan ne yleiskaavatyön yhteydessä - Tarkistetaan luonnonsuojelualueiden verkostoa yleiskaavatyön yhteydessä ja kytetään alueet monimuotoisuuden kannalta elinvoimaisiksi kokonaisuuksiksi - Uudis- ja korjausrakentamiskohteissa säilytetään olemassa olevaa luontoa ja lisätään monimuotoisia uusia kasvillisuus- ja hulevesialueita - Ohjataan ja kannustetaan kerros- ja pientalo-alueiden monimuotoisuuden lisäämiseen	Ekologiset yhteydet ja ekosysteemipalvelut säilytetään ja niitä kehitetään edelleen - Hankitaan kaupungin tärkeimmät viher- ja vesialueet kaupungin omistukseen - Tehdään suunnitelmat katkenneiden ekologisten yhteyksien korjaamiseksi - Rakennetaan tarvittavat vihersillat tai muut korvaavat yhteydet - Turvataan rahoitus yhteyksien korjaamiseksi pitkällä aikavälillä - Luontoarvojen kompensatiokäytäntö otetaan käyttöön maankäytöllisissä ristiriitatilanteissa	Ekologiset yhteydet säilytetään ja niitä kehitetään edelleen	Luonnon monimuotoisuus on säilytetty ja sitä on kartutettu myös rakennetuilla alueilla
Säilytetään viheralueiden hyvä saavutettavuus	Lähellä asutusta olevien luonnonsuojelualueiden reitistöä vahvistetaan osana virkistysalueita Aloitetaan Länsi-Vantaan laajojen viheralueiden reitistöjen suunnittelu	Jatketaan Länsi-Vantaan laajojen viheralueiden reittien suunnittelua ja toteutusta	Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa

KULUTUS JA MATERIAALIT

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Purku- ja kierrätysmateriaalit sekä maamassat otetaan kaupungissa uusiokäyttöön - Kaavatalouslaskelmiin sisällytetään mas- satasapainolaskelmat - Aluekehittämishankkeissa kehitetään massakoordinaatiota - Uusiomateriaalien käyttö selvitetään mer- kittävässä infrarakentamiskohteissa - Laaditaan ohjeistus ja veloitteet kaupun- gin toimitila- sekä pienrakentajille raken- nus- ja purkujätteen lajittelusta	Vakiinnutetaan materiaalivirtojen hal- linta järjestelmällisesti osaksi suunnit- telu- ja toteutusprosesseja Kaikki maamassat ja purkumateriaalit jotka ovat uusiokäytettävissä otetaan käyttöön Selvitetään vedettömien käymälöiden pilottihanketta	Käytetään kaavamääräyksiä, jotka tukevat kiertotaloutta, kuten rakennus- ten purettavuutta ja kierrätettävyyttä	Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja
Kaupunki kehittää kiertotalousaluei- den toimintamallia	Kaupunki voimistaa yhteistyötä yritys- ten ja asukkaiden sekä naapurikuntien kanssa kiertotalousalueiden kehittämi- sessä Kiertotaloutta kehittämällä kannuste- taan yrittäjyyteen ja lisätään työllii- syyttä Helpotetaan käyttökelpoisen tavarän kierrätystä ja tuetaan pienyrittäjyyttä	Edistetään teollisia symbiooseja yhteistyössä HSY:n kanssa	
Kaupungin toimintaa kehitetään resurssitehokkaaksi - Kaupungin tilojen kalustuksessa lisätään kierrätettyjen kalusteiden käyttöä ja kehi- tään kaupungin sisäistä kierrätyspalvelua edelleen - Selvitetään jätehuollon ja kaupungin oman toiminnan kiertotalouden kehittämis- tarpeet	Kaupungin toimintaa kehitetään resurssitehokkaaksi - Kierrätettyjen kalusteiden käyttö vakiin- nutetaan - Kehitetään jätehuollon hallintaa kaupun- kiorganisaatiossa		
Kehitetään jakamistalouden välineitä ja edellytyksiä - Aviapoliksen alue kehitetään jakamistalo- uden alustaksi - Selvitetään kaupungin ja Pääkaupunki- seudun kierrätyskeskuksen yhteistyömah- dollisuudet ja valmiudet jakamistalouden kehittämiseksi - Aloitetaan sähköisen palveluverkon ja sovellusten käytön kehittäminen - Kehitetään kaupungin tilojen lainauspiste- ja kierrätysshylytoimintaa	Otetaan käyttöön jakamistalouden sähköinen palveluverkko		Jakamistalous on vakiintunut osa palvelu- verkkoa

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Kaupunki edistää yhteiskäyttöautojen ja -sähköpyörien käyttöönottoa - Tehostetaan kaupungin autokannan ja sähköpyörien yhteiskäyttöä kehittämällä yhteinen varausjärjestelmä - Selvitetään siirtymistä kaupungin omien autojen sijaan yhteiskäyttöautoihin - Yhteiskäyttöautoille tarjotaan maksuttomia pysäköintipaikkoja katualueilta	Tarjotaan kaupungin autoja yhteiskäyttöautopooliin Kaupunki siirtyy mahdollisuuksien mukaan markkinaehtoisten yhteiskäyttöautojen käyttöön	Kaupungin käytössä olevat autot ovat yhteiskäyttöisiä	
Kaupungin tilojen tehokasta käyttöä lisätään Julkisten tilojen ulkopuoliseen vuokraukseen ja varaamiseen otetaan käyttöön digitaalinen varausjärjestelmä	Vajaakäytössä olevien tilojen käyttöä koko kaupungin alueella lisätään		
Kaupunki kehittää hankintamenetelyjä resurssiviisauden tavoitteiden saavuttamiseksi - Uudistetaan hankintaprosessia ja hankitaan vaikuttavuutta - Edistetään systemaattisesti elinkaariajattelun käyttöönottoa - Hankitaan kierrätettäviä, purettavia, korjattavia ja pitkäikäisiä tuotteita sekä rakennusmateriaaleja - Käytetään rakentamisen hankinnoissa ympäristömerkittyjä tuotteita - Käytetään julkisten hankintojen tarjouspyynnöissä hankintakriteerinä rakennusten kierrätysmateriaalien käyttöä	Kehitetään ideakilpailu- ja kokeilukonsepti Juurrutetaan elinkaariajattelu ja -mallit käyttöön		Julkiset hankinnat ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kiertotaloutta
Kaupunki kehittää ateriapalveluhankintojen vastuullisuutta - Ruokalistasuunnittelulla vähennetään ateriapalveluiden ympäristökuormitusta. - Kartoitetaan alueelliset lähiruoka- ja pientuottajat - Kasviproteiinien käyttöä lisätään ja se sisällytetään ateriapalvelukuvaukseen	Lisätään lähi- ja vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden käyttöä		Ruokatuantoketju on kestävä
Vähennetään ruokahävikkiä ja kehitetään tähdelounaiden jakelua kaupungin toimipisteissä	Vakiinnutetaan ja kehitetään edelleen toimintamallia hävikin vähentämiseksi ja hyödyntämiseksi	Hävikin hyötykäyttö on arkea ja tähdelounaat saadaan talteen ja jakoon niitä tarvitseville	

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Toimenpiteet 2018-2021	Toimenpiteet 2022-2025	Toimenpiteet 2026- 2029	Tavoitetila 2030
Tuetaan lasten, nuorten ja aikuisten kasvua ympäristövastuullisiksi ja ekososiaalisesti sivistyneiksi vantaalaisiksi • Kestävän elämäntavan teemat sisältyvät opetukseen ja varhaiskasvatukseen • Tuotetaan ympäristötietoisuutta lisäävää kulttuuria • Vahvistetaan ympäristövastuullista ruokakulttuuria ja -kasvatusta • Kasvatetaan energiatietoisia vantaalaisia	Hyödynnetään ja kehitetään edelleen digitaalisia ratkaisuja ympäristövastuullisuuden tueksi Vahvistetaan ymmärrystä ruoan alkuperästä muun muassa kaupunkiviljelyä edistämällä		Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen
Luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalaisten luontosuhdetta • Tarjotaan monipuolisilla keinoilla luontokokemuksia kaikille kuntalaisille kasvatuksessa, työpaikoilla ja asumisyksiköissä • Tehdään teemavuosista toimintamalli Vantaan luontopääoman vahvistamiseksi • Luontoa hyödynnetään oppimisympäristönä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa	Luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalaisten luontosuhdetta • Retket ja talkoot tehdään houkutteleviksi sekä niiden sisältö räätälöiden kohderyhmittäin		
Ympäristövastuullisuudesta ja kaupungin ympäristövastuutoiminnasta viestitään innostavasti ja osallistavasti • Toteutetaan keskittyneitä kampanjoita ja hankkeita erilaisissa ympäristövastuuteemoissa • Tehdään ruokahävikki ja muut resurssimenetykset näkyviksi • Viestitään ajantasaisista ympäristöasioista kuntalaisille	Kehitetään uusia tapoja vuorovaikutteiseen ympäristöviestintään vastuullisuuden edistämiseksi Varmistetaan riittävät resurssit laadukkaaseen ympäristöviestinnän toteuttamiseksi		

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Kaupunki tukee kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä • Kehitetään asukkaiden kohtaamispaikkoja, kuten yhteistiloja sekä viljelypalstoja ja yhteispuutarhoja • Osallistetaan asukkaita resurssiviisauden teemoihin kunnan palveluissa, alueellisissa kehittämistoimikunnissa ja aluefoorumeissa	Asukastilat ja muut yhteisölliset tilat ovat aktiivisessa käytössä	Asukastilat ja muut yhteisölliset tilat ovat aktiivisessa käytössä	Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea
Innostetaan kuntalaiset mukaan luontoympäristöstä huolehtimiseen • Kehitetään kummimetsä-, kummipuisto- ja ympäristöstä huolehtivaa yhteisvastuullista toimintaa	Vakiinnutetaan ympäristöstä huolehtivaa yhteisvastuullista toimintaa		
Lisätään ja kehitetään kaupungin ympäristöjohtajuutta ja ympäristöjohtamisen työkaluja • Ympäristöjohtaminen on osa kaupungin johtamisjärjestelmää • Tuetaan ympäristöjärjestelmien, kuten Ekokompassin ja Vihreän lipun, käytön laajentamista • Pidetään henkilöstön tiedot ajan tasalla • Kehitetään vaikuttavista ympäristöteoista palkitsemista • Ylläpidetään, laajennetaan ja kehitetään Ekotukitoimintaa • Kehitetään Vantaan kaupunkia Reilun kaupan -kaupunkina	Jatketaan ympäristöjohtamisen kehittämistä * Ympäristöjohtamisjärjestelmien käyttöön-otto kirjataan kaupungin strategiaan * Arvioidaan merkittävien päätösten, kuten palveluverkon rakentamisen, ympäristövai- kutukset	Käytössä tarvetta vastaavat ympäristöjärjestelmät	Kaupunki ja vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti
Kaupunki tukee vantaalaisten yritysten ja yhteisöjen ympäristövastuullisuutta • Kehitetään yhteistyötä vantaalaisten yritysten kanssa olemassa olevien verkostojen puitteissa * Tuetaan pk-yritysten ympäristöjohtamisjärjestelmien kuten Ekokompassin laajentumista	Kaupunki tukee aktiivisesti yritysten ympäristövastuutyötä		

MUUT TOIMENPITEET

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Kaupunki vaikuttaa valtion tukitoimiin ja lainsäädäntöön	Kaupunki voi vaikuttaa seutuyhteistyössä ja yhdessä muiden kuutoskaupunkien kaupunginjohtajien ja heidän muodostaman ilmastoverkoston kautta siihen, että valtio tukisi merkittäväällä panoksella tämän tavoitteen toteutumista.	Kaupungin johto ja luottamusmiehet.
Kaupungin tytäryhtiöt sitoutuvat hiilineutraalius- ja resurssiviisaustavoitteisiin.	Kaupunki vaikuttaa ennen kaikkea palvelusopimusten, mutta myös konserniohjauksen kautta Vantin toimiin. Konserniohjauksessa edellytetään kaupungin tytäryhtiöiltä sitoutumista hiilineutraalius- ja resurssiviisaustavoitteisiin.	Kaupungin konsernihallinto, kaupungin edustajat yhtiöiden hallituksissa.
HSY on hiilineutraali vuonna 2030	Kuntayhtymien ohjauksessa edellytetään sitoutumista hiilineutraalisuuteen.	Kaupungin edustajat yhtymien johdossa.
Tutkimus- ja kehittämishankkeilla tuetaan resurssiviisauden ja hiilineutraalisuuden tavoitteita	Kehittämistoimiin tulisi varata/varataan vuosittainen erillinen määräraha, jonka käyttöä ohjaa xx (ilmastonmuutosjohtoryhmä? Smart & Clean -säätötoiminnan aikana käynnistettyä hanketoimintaa jatketaan.	Kaupungin taloushallinto.

LIITE 2 Ilmastoveivin avulla lasketut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämismahdollisuudet Vantaalla

Ilmastoveivi on HSY:n laatima työkalu, jolla voi luoda ilmastonmuutoksen hillinnän tulevaisuuspolkuja pääkaupunkiseudulle. Työkalulla on mahdollista laskea erilaisten vaihtoehtojen vaikutukset sähkönkulutuksen, rakennusten lämmittämisen ja liikenteen aiheuttamiin kasvihuonekaasupäästöihin. Vantaan eri toimialojen asiantuntijat ovat tarkastelleet työkalun avulla, kuinka paljon näillä sektoreilla tulee vähentää kasvihuonekaasuja, jotta kaupungin kokonaistavoitteeseen päästään.

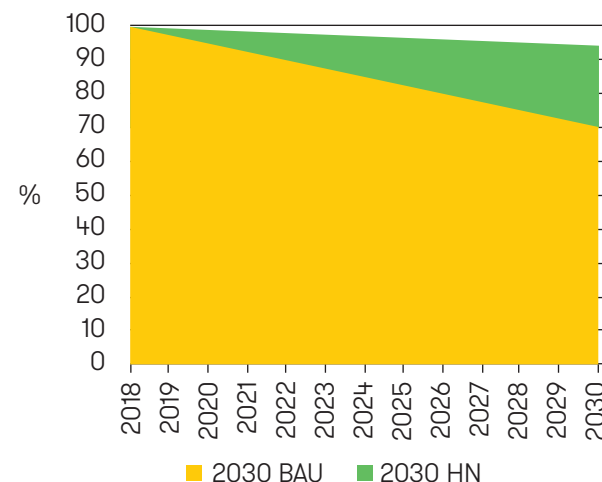
Alla on kaaviot hiilineutraali Vantaa 2030 -tavoitteen sektorikohtaisista tavoitteista. Tehty ilmastoveivaus löytyy osoitteesta: <http://ilmastoveivi.fi/869483633260>

Kokonaistavoite

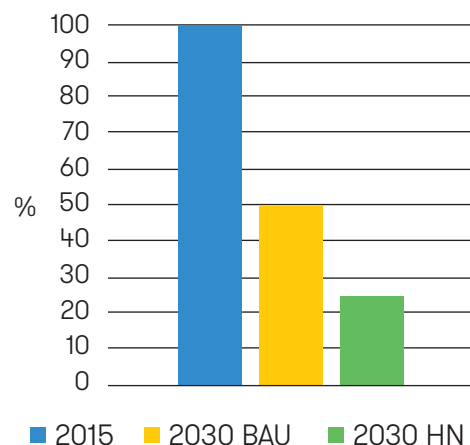
kt CO ₂ -ekv.	1990	2016	2030 BAU	2030 HN	1990-2030 muutos-%
Kaukolämpö	271	325	188	52	-81
Öljylämmitys	74	60	48	0	-100
Sähkölämmitys	60	69	52	17	-72
Kulutussähkö	165	160	141	45	-73
Liikenne	318	384	207	97	-69
Teollisuus ja työkoneet	95	42	16	3	-97
Jätteiden käsittely	91	35	22	0	-100
Maatalous	3	2	2	2	-53
Yhteensä	1076	1078	674	215	-80

Vantaan todennetut päästöt ja vuoden 2030 päästöskenaariot. Perusskenaariossa on tarkasteltu, miten Vantaan päästöt kehittyvät ilman lisätoimenpiteitä. Hiilineutraali Vantaa 2030 -skenaariossa on tarkasteltu, kuinka paljon kunkin sektorin päästöjen pitää laskea, jotta uuteen tavoitteeseen päästään.

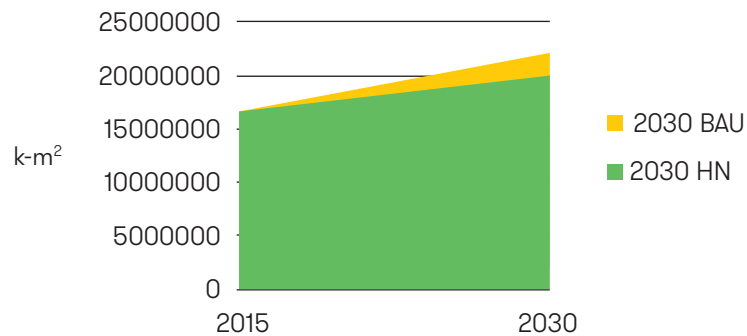
Ilmastoveisiin asetetut energiantuotannon ja -tehokkuuden tavoitteet

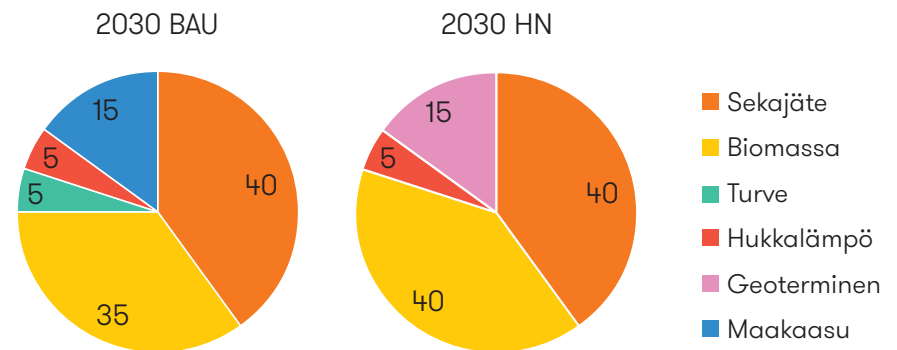
Nykyisten rakennusten peruskorjauksen vaikutukset nykyisen rakennuskannan energiatehokkuuteen eri skenaarioissa vuoteen vuosina 2018-2030. Ilmastoveisiin on asetettu tavoitteeksi, että jo rakennettujen rakennusten energiatehokkuutta parannetaan siten, että kyseisen rakennuskannan energiatehokkuus paranee vuosittain 3 % vuosina 2018-2030.

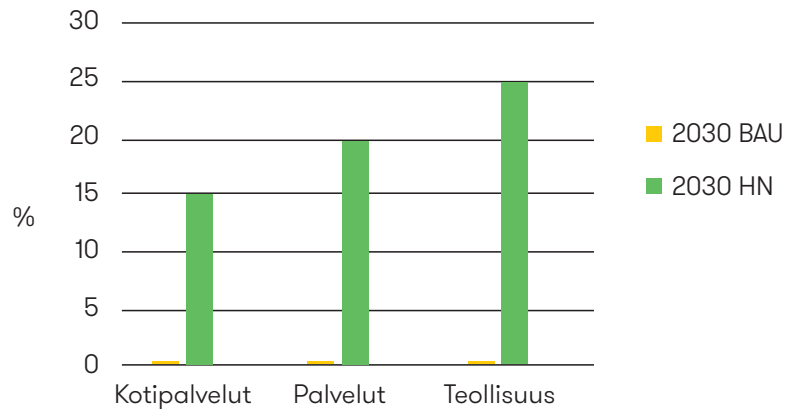
Uusien rakennusten energiatehokkuus vuoden 2030 eri skenaarioissa verrattuna nykytilaan. Ilmastoveisiin on asetettu tavoitteeksi, että uudisrakennukset ovat 75 % energiatehokkaampia vuonna 2030 kuin keskimääräinen nykyinen vastaava rakennus.

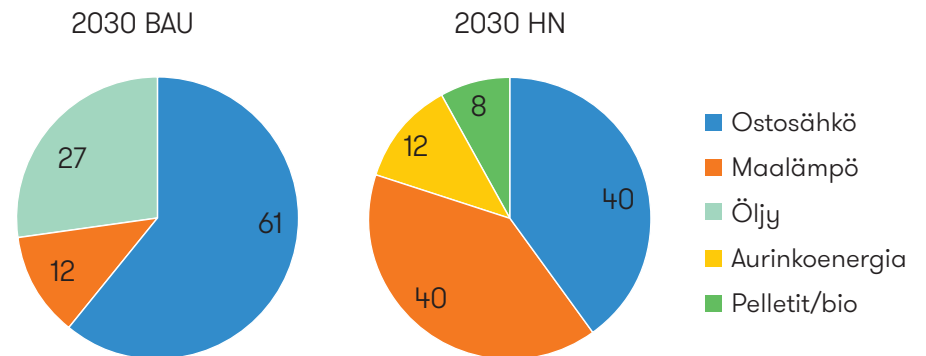
Uuden rakennuskannan neliömäärien kasvu eri skenaarioissa vuosina 2015-2030. Ilmastoveiviin on asetettu tavoitteeksi, että uudisrakentamisessa kerrosala per asukas tai työpaikka ei kasva nykytasosta.

Kaukolämmön tuotantojakauma (%) eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin on asetettu tavoitteeksi, että öljystä, kivihiilestä, maakaasusta ja turpeesta luovutaan kaukolämmön tuotannossa.

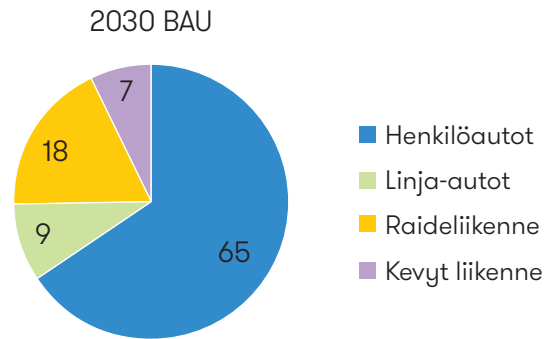

Aurinkosähkön osuus kulutussähköstä eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että kiinteistökohtaisen uusiutuvan sähköntuotannon osuutta lisätään reilusti.

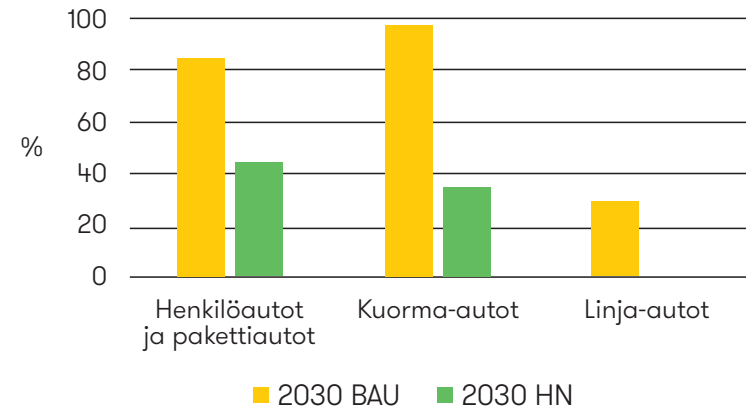

Rakennusten erillislämmityksen tuotantotavat (%) eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että rakennusten erillislämmityksessä ostosähkön käyttöä lasketaan 40 %:iin ja loput 60 % tuotetaan kiinteistökohtaisella uusiutuvalla energialla.

Ilmastoveiviin asetetut liikenteen tavoitteet

Kulkumuotojakauma (%) eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että henkilöautoilun määrää lasketaan ja muiden kulkumuotojen osuutta lisätään reilusti.

Bensiinin ja dieselin prosenttiosuus kunkin ajoneuvon käyttövoimista eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että bensiinin ja dieselin käyttöä vähennetään reilusti, ja niitä korvataan sähköllä, lataushybrideillä, biokaasulla ja biopolttoaineilla.

LIITE 3 Ehdotettujen toimenpiteiden vastuutus

Energiankulutus ja tuotanto

Vastuutaho

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
-------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä

Vantaan Energia lisää uusiutuvan energian tuotantoa						X	
Vantaan Energia kehittää jätteen energiahyödyntämistä			X			X	
Lisätään uusiutuvan energian käyttöä Vantaan kaupungin kohteissa			X				
Vantaan alueella luovutaan öljylämmityksestä			X				X

Kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina

Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian asioissa	X		X				X
---	---	--	---	--	--	--	---

Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus

Kaavoituksessa lisätään energia- ja resurssitehokkuuden ohjaavaa vaikutusta			X				
Kaupunki edellyttää resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa			X				
Kaupunki edistää puurakentamista			X			X	X
Kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi			X	X	X		

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
-------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita

Kaupunki selvittää asuinrakentamisen tilankäytön optimointikeinoja			X				X
Kaupunki toteuttaa kuntien energiatehokkuussopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä	X	X	X	X	X	X	
Luodaan tavoitteellinen malli kaupungin energiajohtamisen edistämiseksi			X				

Kajo: Kaupunginjohtajan toimiala

Konsas: Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala

Mato: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Sivi: Sivistystoimen toimiala

Soster: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

**Yhdyskuntarakenne
ja liikkuminen**
Vastuutaho

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär- yhtiöt	Yhteistyö- kumppanit
----------------------------	------	--------	------	------	--------	------------------	-------------------------

Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva

Tiivistetään maan- käyttöä ja sekoitetaan toimintoja			X				
Mahdollistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin kestävä elämäntapa			X				

Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista

Kaupunki edistetään ajoneuvoliikenteen, joukkoliikenteen ja pysäköinnin hinnoitte- lumallin suunnittelua ja tarvittavaa selvitte- lyä MAL-yhteistyössä			X				
Kaupunki edistetään joukkoliikennettä vähä- päästöiseksi ja matka- ketjuiltaan sujuvaksi			X				X
Kaupunki tukee pyöräi- lyä rakenteilla, niiden ylläpidolla sekä neuvon- nalla ja tiedottamalla			X	X			X
Kaupunki toteuttaa työpaikkojen liikkumis- suunnitelmien laadin- taa sekä yrityksille että kaikille kaupungin toimipisteille	X	X	X	X	X		X
Kaupunki tukee vaihto- ehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen käyttöönottoa		X	X	X	X	X	X
Kaupunki selvittää logis- tiikkayritysten liikenteen päästöjen vähentämistä							

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär- yhtiöt	Yhteistyö- kumppanit
----------------------------	------	--------	------	------	--------	------------------	-------------------------

**Kaupunki on varautunut ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja resurssi-
tehokkaat, luonnonmukaiset ratkaisut ovat käytössä**

Kaupunki integroi ilmas- tonmuutoksen sopau- tumistoimet suunnitte- luun, rakentamiseen ja ylläpitoon			X			X	
---	--	--	---	--	--	---	--

**Luonnon monimuotoisuus on säilytetty ja sitä on kartutettu myös rakenne-
tuilla alueilla**

Kaupunki säilyttää ja lisää luonnon monimuo- toisuutta			X				
--	--	--	---	--	--	--	--

Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa

Säilytetään viheraluei- den hyvä saavutetta- vuus			X				
---	--	--	---	--	--	--	--

Kulutus ja materiaalit**Vastuutaho**

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
--------------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja

Purku- ja kierrätys-materiaalit sekä maa-massat otetaan kau-pungissa uusiokäyttöön			X			X	X
Kaupunki kehittää kiertotalousalueiden toimintamallia	X		X				X
Kaupungin toimintaa kehitetään resurssi-tehokkaaksi	X	X	X	X	X	X	

Jakamistalous on vakiintunut osa palveluverkkoa

Kehitetään jakamis-talouden välineitä ja edellytyksiä				X			
Kaupunki edistää yhteiskäyttöautojen ja -sähköpyörien käyttöönottoa	X	X	X	X	X		
Kaupungin tilojen teho-kasta käyttöä lisätään		X	X	X	X		

Julkiset hankinnat ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kierto-taloutta

Kaupunki kehittää han-kintamenettelyjä resurs-siivisuuden tavoitteiden saavuttamiseksi	X	X	X	X	X	X	
--	---	---	---	---	---	---	--

Ruokatuotantoketju on kestävä

Kaupunki kehittää ateriapalveluhankin-tojen vastuullisuutta		X		X	X		X
Vähennetään ruoka-hävikkiä ja kehitetään tähdelounaiden jakelua kaupungin toimi-pisteissä		X		X	X	X	

Vastuullinen vantaalainen**Vastuutaho**

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
--------------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen

Tuetaan lasten, nuorten ja aikuisten kasvua ympäristövastuullisiksi ja ekososiaalisesti sivi-s-tyneiksi vantaalaisiksi				X			
Luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalais-ten luontosuhdetta				X	X		
Ympäristövastuullisuu-desta ja kaupungin ympäristövastuutoimin-nasta viestitään innos-tavasti ja osallistavasti	X	X	X	X	X		

Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea

Kaupunki tukee kunta-laisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä		X					
Innostetaan kuntalaiset mukaan luontoympäris-töstä huolehtimiseen			X	X	X		

Kaupunki ja vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti

Lisätään ja kehitetään kaupungin ympäristö-johtajuutta ja ympäris-töjohtamisen työkaluja	X	X	X	X	X	X	
Kaupunki tukee van-taalaisten yritysten ja yhteisöjen ympäristö-vastuullisuutta	X	X	X				

LIITE 4 Tekstissä käytettyjä käsitteitä

Ekososiaalinen sivistys:

- Vantaan perusopetus määrittelee ekososiaalisen sivistyksen näin: Ekososiaalinen sivistys on ekologista sivistystä: kestävän kehityksen periaatteiden mukaisten valintojen tekemistä. Ekososiaalinen sivistys on myös sosiaalista sivistystä: kykyä pitää huolta itsestä, elää sopu- soinnussa muiden kanssa ja ymmärtää omien valintojen vaikutukset myös kaukana.

Ekosysteempipalvelu

- Ekosysteempipalveluita ovat luonnon ilmaiseksi tarjoamia korvaamat- tomia, ihmisille välttämättömiä ja hyvinvointia lisääviä palveluita. Tällaisia ovat esimerkiksi pölytys, ravinteiden ja veden kierto, ilmas- ton sääntely, ilman ja veden puhdistaminen sekä virkistys ja luonnos- ta saatava toimeentulo.

Elinkaariajattelu

- Elinkaariajattelun periaatteena on, että tuotteen (tavar- an, rakennuk- sen jne.) ympäristövaikutukset sisältävät koko sen elinkaaren ympä- ristövaikutukset: valmistusprosessin sekä sitä ennen ja sen jälkeen syntyneet ympäristövaikutukset – ”kehdosta hautaan”. Esimerkiksi raaka-aineiden louhinta ja tuotanto, komponenttien valmistus, kulje- tukset, käyttö sekä käytönjälkeiset vaikutukset, kuten jätteenkäsittely.

Hiilidioksidiekvivalentti (CO₂-ekv.)

- Eri kasvihuonekaasujen vaikutukset ilmakehässä on erilaiset, sekä suuruudeltaan että sen suhteen, kuinka nopeasti kaasu poistuu ilma- kehästä. Hiilidioksidiekvivalentti kuvaa kaasun ilmastovaikutusta hii- lidioksidin suhteuttamalla. Sen avulla eri kasvihuonekaasujen pääs- töt voidaan laskea yhteen.

Hiilineutraalius

- Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Se tarkoittaa, että päästöjä vähennetään 80 % vuoden 1990 tasosta. Loput päästöt kompensoidaan rahoittamalla päästöjen vähentämis- tä jossain toisaalla.
- Perusura eli business-as-usual –skenaario (BAU): Skenaario, jonka

avulla arvioidaan, miten päästöt kehittyvät ilman lisätoimia. Skenaa- rioon otetaan mukaan todennäköisiä kehityskulkuja sekä jo tehtyjä päätöksiä ja linjauksia.

- Skenaario: yksi mahdollisista tulevaisuuden kehityskuluista; tiettyihin oletuksiin perustuva ennuste

Jakamistalous

- Jakamistalous tulee englanninkielisestä termistä sharing economy ja se viittaa yhteiseen ja yhteisölliseen kuluttamiseen. Olennaista on tavaroiden omistamisen sijaan käyttömahdollisuus. Termi kattaa niin naapuriavun, oman auton vuokraamisen yhteiskäyttöön kuin kau- pallisetkin palvelut (kuten yhteiskäyttöautoyritykset).

Kiertotalous

- Kiertotalous on malli, jossa tuotanto suunnitellaan niin, että jätettä ei synny. Tuotteet, komponentit ja materiaalit kiertävät mahdollisim- man pitkään, ja niiden arvo säilyy. Kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen. Kiertotalous vähentää neitseellisten materiaalien tarvetta.

Luontosuhde

- Luontosuhteella tarkoitetaan yksilön tai yhteisön ja luonnon välisen vuorovaikutuksen kokonaisuutta. Määritelmä sisältää empatian luon- tokappaleita kohtaan, tunteen ykseydestä luonnon kanssa, vastuun- tunnon ympäristöstä ja luonnosta nauttimisen.

Resurssiviisaus

- Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitus- ti hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla - vastuullises- ti. Resurssiviisaus on resurssitehokkuutta kokonaisvaltaisempi käsite ja se sisältää kestävästä hyvinvoinninlisäämisen.

Viherrakenne

- Viherrakenne on osa yhdyskuntarakennetta, ja sillä tarkoitetaan viheralueiden ja niiden välisten viheryhteyksien muodostamaa ver- kkoa.

LAUSUNNOT RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTASTA

Tiivistelmät annetuista lausunnoista ja vastineet

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.4.2018

Kaupunkisuunnittelulautakunta ehdotti tekstiin lisäyksenä, että ”Kaupunkisuunnittelua koskettavia tavoitteita on kaikilla kaistoilla, mutta erityisesti kaistoilla Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Materiaali ja kulutus sekä Energiatuotanto ja -kulutus”. Uutena toimenpiteenä esitettiin, että selvitetään resurssiviisauden tiekartan jatkovalmistelussa vedettömien käymälöiden pilottihanketta. Toimenpide ”Uudet toimitilat suunnitellaan 30 % määräyksiä energiatehokkaammiksi” esitettiin muutettavaksi muotoon ”Pilotoidaan tällä valtuustokaudella 2018-2021 yksi toimitilarakentaminen 30 % määräyksiä energiatehokkaammiksi”.

Lausunnossa esitetty tekstimuutos on tehty. Vedettömien käymälöiden pilotointi on lisätty toimenpiteenä seuraavalle valtuustokaudelle. Uusien toimitilojen määräyksiä 30 % energiatehokkaampaa rakentamista on jo pilotoitu kahden päiväkodin rakentamisessa ja toimenpide pidetään alkuperäisessä muodossaan.

Tekninen lautakunta 17.4.2018 § 5

Tekninen lautakunta toi lausunnossaan esille, että tienkäyttömaksun käyttöönotto on ristiriidassa Vantaan aiempien linjausten kanssa. Tienkäyttömaksu ei ole yksin Vantaan kaupungin tai edes HSL-seudun pääkaupunkiseudun päätettävissä, vaan se edellyttää mm. lainsäädännöllisiä muutoksia. Erityisen tärkeää on kuntarajat ylittävä MAL-työ koko seutua koskevissa kysymyksissä.

Tekninen lautakunta toteaa haasteena olevan kustannukset. Öljylämmityksestä luopumisen kustannukset ovat arviolta yhteensä 8 – 9 miljoonaa euroa ja nykyaikaiseen led-valaistukseen siirtyminen maksaa 25 000 – 30 000 euroa. Energiatehokas peruskorjaus vaatii myös lisää määrärahoja. Tiekartassa esitettyjen toimenpiteiden vaatima suunnittelu, selvitykset ja vaikutusarvioinnit suhteessa Vantaan tavoitteisiin tulee aloittaa mahdollisimman pian, jotta sekä taloudelliset että henkilöresurssit saadaan kohdennettua parhaalla mahdollisella tavalla alusta alkaen.

Palveluverkkosuunnittelussa esitettyjen suurten koulukeskittymien rakentaminen saattaa olla ristiriidassa tiekartan yhdyskuntarakenteeseen ja liikkumiseen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Teknisen lautakunnan lausunnossa todetaan, että rakennusten ilmanvaihtoa koskevien muutosten takia on ratkaistava minimi-ilmanvaihdon toteuttaminen energia- ja kustannustehokkaasti. Tekninen lautakunta esittää, että tiekartassa huomioidaan se, että terveellinen sisäilma ei vaarannu kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa.

Tekninen lautakunta esitti led -valaistukseen siirtymisestä uuden toimenpiteen tiekarttaan: ”Nykyaikaiseen tekniikkaan siirrytään nopeutetulla aikataululla ohjaamalla toimintaan tarvittavat resurssit. Investoinnit rahoitetaan valaisimien elinkaaren energiasäästöillä, toteuttamissuunnitelma ja aikataulu laaditaan vuoden 2019 aikana.”

Lausunnon johdosta tiekartan tekstiin yhdyskuntarakenne ja liikenne kaistalle on lisätty tekstitarkennukset koskien tienkäyttömaksuja. Kaistalle energiankulutus ja tuotanto on lisätty vaatimus sisäilman huomioimisesta sekä lisäystä ilmanvaihdon kehittämisestä ja energiajohtamisesta. Kappaleeseen ”Esimerkkejä kustannuksista” on lisätty tarkennuksia kustannuksista.

Siirtyminen led-valaistukseen on lisätty valtuustokauden 2018-2021 toimenpiteisiin energiankulutus ja tuotanto -kaistalle. Toimenpiteenä vastuullinen vantaalainen kaistalle toimenpidekokonaisuuden” jatketaan

ympäristöjohtamisen kehittämistä” alle on lisätty esimerkkinä palveluverkon suunnitelman ympäristövaikutusten arviointi.

Opetuslautakunta 16.4.2018 ja vapaa-ajan lautakunta 17.4.2018

Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta esittävät sisällöltään yhtenäisissä lausunnoissa, että tiekartassa huomioidaan se, että terveellinen sisäilma ei vaaranna kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa. Lisäksi yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen osalta on huomioitava palveluverkon merkitys. Päivittäin käytettävien palvelujen kuten päiväkotien ja koulujen tulisi sijaita mahdollisimman lähellä tai sujuvien joukkoliikennedyhteyksien päässä. Lautakunnat toteavat myös, että tiekartan tavoitteet ovat korkealla ja niihin pääseminen vaatii muutoksia Vantaan kaupungin työntekijöiden sekä kaupunkilaisten asenteissa ja toiminnassa. Tiekartan tavoitteiden toteutumisen edellytyksenä on laaja ja jouheva yhteistyö kaikkien kaupungin toimialojen välillä sekä sidosryhmien ja kaupunkilaisten kanssa.

Lausunnossa mainitut seikat on otettu huomioon teksti- ja toimenpidetarkennuksin (kts. edellä tekninen lautakunta)

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.4.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että resurssiviisauden tiekartassa on käsitelty kattavasti kestävään kehitykseen liittyvät teemat. Kartan tavoitteet ja toimenpiteet ovat oikeaan osuvia. Lautakunnalla ei ole huomautettavaa resurssiviisauden tiekartan luonnokseen.

Nuorisovaltuusto 3.4.2018

Nuorisovaltuusto totesi, että yksittäisten tekojen vaikutus tulisi tehdä entistä näkyvämmäksi ja konkreettisemmaksi. Esimerkkinä käytettiin kasvisruokapäiviä kouluissa ja oppilaitoksissa. Eri ruokavaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulisi olla selkeästi esillä. Hyvät julkiset kulkuyhteydet ja riittävän tiheä vuoroväli sekä kunnolliset pyöräilyreitit helpottaisivat kulkemista ja tulisivat selkeäksi vaihtoehdoksi oman auton käytölle. Polkupyörille tulee varata turvallista säilytystilaa juna-asemien yhteyteen.

Nuorisovaltuuston esittämät toimenpiteet sisältyvät vastuullinen vantaalainen kaistan toimenpiteeseen ”vahvistetaan ympäristövastuullista ruokakulttuuria ja -kasvatusta”. Toimenpide tarkentuu Sivistystoimen toteutussuunnitelmassa. Liikkumisen toimenpiteet sisältyvät tiekartan toimenpiteisiin ja niitä tarkennetaan Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan toteutussuunnitelmassa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) 13.4.2018

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tulisi HSY:n mukaan olla osa kaupungin riskienhallinnan kokonaisuutta. Asukkaiden omatoimista varautumista tulee edistää. Kustannusten arvioinnissa tulisi arvioida myös sopeutumistoimien ansiosta vältettyjä kustannuksia.

Tiiviin kaupunkirakenteen suunnittelussa tulee huomioida ilmansuojelu väestön altistuksen välttämiseksi. Toisaalta vähäpäästöisen joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen vähentää liikenteen päästöjä ja niille altistumista.

Myös suurempien toimijoiden kanssa esitetään käytäväksi keskustelua kiertotalouden edistämiseen tähtäävistä toimista ja kaupungin roolista niiden tukemisessa. HSY on kehittämässä Vantaalla omistamillaan mailla kiertotaloutta edistävää toimintaa.

Yksittäisistä toimenpiteistä HSY toteaa, että Seutulan kaatopaikkakaasun hyödyntäminen ei ole teknis-taloudellisesti järkevää Katriinan sairaalan lämmityksessä. HSY selvittää muita hyödyntämistapoja. Vantaan Energian toimenpiteestä ”Tutkitaan kierrätettävien jätejakeiden erottelua ennen polttoa” todetaan, että HSY:n vastuulla on syntypaikkalajittelusta määrääminen. Samoin syntypaikkalajittelun jälkeen jäävän

sekalaisen yhdyskuntajätteen mahdollinen lajittelu on HSY:n vastuulla. HSY painottaa myös tiivistä yhteistyötä seudun eri toimijoiden kesken ja toimenpiteiden laaja-alaista arviointia. Lämmön talteenotto käsittelemättömästä jätevedestä aiheuttaisi lämpötilan laskun liian alhaiseksi.

Tiekarttaan on lisätty ilmastonmuutoksen huomioimisesta kaupungin riskienhallinnassa. Ilmansuojelun huomioiminen suunnittelussa on myös mainittu korjatussa tekstissä. Kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiset hukkalämpökohteet otetaan mukaan uusiutuvan energian kuntakatselmuksessa. Kiilan kiertotalousalueen kehittämisessä HSY:llä on merkittävä rooli, tästä on lisätty tekstiin maininta. Vantaan Energian toimenpide koskien jätteiden lajittelua kohdistuu muuhun kuin yhdyskuntajätteeseen, jonka lajittelu on HSY:n vastuulla ja toimenpidettä on tarkennettu. Seutulan kaatopaikkakaasun hyödyntämistä koskeva toimenpide on poistettu.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) esittää, että tiekartan lisäksi tulee laatia hiilineutraali Vantaan 2030 -tavoiteohjelma. Vantaan on liittymässä Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimukseen. Sopimuksen mukaan kaupungin tulee tehdä Kestävän energiankäytön ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelma, joten ei ole tarkoituksenmukaista laatia montaa erillistä ohjelmaa.

Helsingin Seudun Liikenne (HSL) 27.4.2018

HSL toteaa lausunnossaan, että MAL 2019 -suunnittelussa tavoitteena on liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen 50 % vuoden 2005 tasoista vuoteen 2030 mennessä. Suurimmat kasvihuonekaasupäästövähennykset Helsingin seudulla saadaan aikaan ruuhkamaksuilla eli ajoneuvoliikenteen hinnoittelulla, sähköautokannan merkittäväällä lisäyksellä sekä raskaan liikenteen teknologiaa kehittämällä. Mikään yksittäinen toimenpide ei riitä, vaan tarvitaan useita vaikuttavia toimia tavoitteen saavuttamiseksi. Edellytyksenä on myös laaja yhteistyö kaikkien niiden tahojen kesken, joilla on mahdollisuus vaikuttaa päästöjen vähenemiseen. Tiekartassa esitetystä pikaraitiotien rakentamisesta ei ole vielä tehty päätöksiä seudullisessa MAL-suunnittelussa.

HSL:n selvityksen mukaan henkilöautokyytien jakamisen suurin potentiaali kohdistuu keskustojen ulkopuolisiin alakeskuksiin, joissa jakamispalvelut kuten MaaS-palvelut ja jaetut kyydit voivat korvata kestävästi sekä joukkoliikennettä että henkilöautoa.

Lausunnossa esitetään lisättäväksi joitakin yhdyskuntarakenteeseen ja liikkumiseen liittyviä indikaattoreita. Myös HSL kannustaa tekemään selvityksen toimenpiteiden kustannusvaikutuksista.

MAL 2019 -suunnittelussa tavoitteena oleva kasvihuonekaasujen päästövähennys merkitsee vain 36 % vähenemää Vantaan liikenteen päästöissä verrattuna vuoteen 1990. Kaupungin hiilineutraaliustavoite edellyttää siis merkittäviä toimia liikenteen sektorilla. Edellytyksenä on laaja yhteistyö seudullisesti ja valtion toimet.

Myös HSL kannustaa teettämään selvityksen toimenpiteiden kustannusvaikutuksista ja asia huomioitu edellä esiteltyjen lausuntojen johdosta.

Lausunnossa esitetyt tarkennukset toimenpiteisiin ja vastuutahoihin ovat toimialojen valtuustokauden toteutussuunnitelmissa. Vaikka pikaraitiotien rakentamisesta ei ole vielä päätöstä niin Vantaa katsoo aiheelliseksi edistää sen rakentamista ja sen toteuttaminen on yksi pidemmän tähtäimen toimenpide tiekartassa.

Vantaan Energia 24.4.2018

Vantaan Energian lausunnossa kritisoidaan päästöjen laskentatapaa ja päästökaupparektorin sisällyttämistä päästöihin. Vantaan päästöjen laskenta ja rajaukset tehdään pääkaupunkiseudulla käytössä olevan laskentamenetelmän mukaisesti. Laskennassa on mukana jätteenpolton päästöt. Lausunnon perusteella on

avattu tarkemmin tekstissä olevia ilmaisuja kuten tavoitetta ”ei jätettä”. Vastauksena HSY:n lausuntoon koskien syntypaikkalajitellun jätteen lajittelua Vantaan Energia toteaa sen koskevan muuta kuin yhdyskuntajätettä. Tiekartan valmistelun yhteydessä esitetty perusskenaario (BAU) ei ole Vantaan Energian mukaan heidän liiketoiminnan perusura vaan skenaario, johon sisältyy merkittäviä kehittämistoimia. Tiekartassa esitettyyn skenaarioon on otettu mukaan muillakin sektoreilla todennäköisiä nykykehitys huomioiden väistämättömiä kehittämistoimia.

Vantaan Energia korostaa lausunnossaan tarvetta käyttää turvetta tukipolttoaineena. Maakaasun todetaan säilyvän merkittävänä polttoaineena vielä pitkään 2030 -luvulla mm. huoltovarmuudesta johtuen. Maalämpöön siirtyminen kaukolämpöverkon alueella nähdään myös huonona vaihtoehtona.

Lausunnon pohjalta voidaan todeta, että vaikka turpeesta ei näillä näkymin voitaisi luopua, niin pitkän tähtäimen suunnittelussa Vantaan Energian on syytä tavoitella siitä luopumista. Yleisesti polttoaineiden huoltovarmuus voidaan toteuttaa valtion tasolla.

Vantaan Energia on myös huolissaan siitä, että kaupunki tukisi taloudellisesti uusiutuvan energian pientuotantoa. Tiekartassa ei ole esitetty kaupungin taloudellista tukea uusiutuvan energian tuotantoon.

VD/3132/10.04.00.00/2018
HP/AK/THE/AVP/ER/ET/AV

Vantaalle on valmisteltu uudet maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, jossa on ensimmäistä kertaa yhdistetty maa- ja asuntopoliittikka yhdeksi kokonaisuudeksi. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on valtuustostrategian 2018-2021 alainen ohjelma. Linjausten tavoitteena on antaa kaupungille tuki maankäytön ja tonttimarkkinoiden hallintaan, varmistaa riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon edellytykset sekä luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin. Päätettäväksi esitetään maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet.

Vantaan edellisen asunto-ohjelman "Elämänmakuista asumista Vantaalla" toimenpidekausi päättyi vuoden 2017 lopussa. Maapoliittiset linjaukset, jotka ovat olleet toistaiseksi voimassa, hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 22.9.2014. Uuden asunto-ohjelman vuonna 2017 käynnistyneen valmistelun tuloksena päädyttiin yhdistämään aiemmin erillään olleet maapoliittiset linjaukset ja asunto- ohjelma yhdeksi toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi. Lähtökohtana oli, että nykyisten maapoliittisten linjausten periaatteet säilyvät ennallaan. Vantaan uusien maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet ovat voimassa toistaiseksi ja niitä päivitetään tarpeen mukaan. Maa- ja asuntopoliittisiin linjauksiin liittyy myös selostus, jossa avataan ja perustellaan päämääriä, tavoitetiloja ja toimenpiteitä.

Vantaan tavoitteena on pitkäjänteinen ja toimiva maa- ja asuntopoliittikka, joka on kaupungin tulevan kehityksen kannalta avainasemassa. Maa- ja asuntopoliittikalla tähdätään riittävän, monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten varmistamiseen sekä elinkeinoelämän ja työpaikkarakentamisen edellytysten luomiseen. Suunnitelmallisella maa- ja asuntopoliittikalla ohjataan kaupungin kasvua yhdyskuntarakennetta tiivistäen ja varmistetaan alueiden sosiaalinen eheys.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset jakaantuvat kolmeen päämäärään, joiden alle on koottu kaupungin tahtoa kuvastavia tavoitetiloja. Päämäärien ja tavoitetilojen toteutumiseksi on kirjattu yhteensä 66 toimenpidettä, joiden kautta kaupunki varmistaa tavoitteidensa toteutumisen käytännön tasolla. Toimenpiteisiin on kirjattu muun muassa Vantaan sitoutuminen seudullisiin kaavoitus- ja asuntotuotantotavoitteisiin, tavoitteet uuden asuntotuotannon hallintamuotojakaumasta ja asuntojen monipuolisuudesta, rakentamisen painottuminen keskuksiin sekä maanhankinnan, maankäyttösovimusten ja tontinluovutuksen periaatteet.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät ja tavoitetilat löytävät monia yhtymäkohtia valtuustostrategiassa päätettyihin painopistealueisiin ja niiden tavoitteisiin, kuten hiilineutraaliin Vantaaseen 2030, kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, palveluiden kehittämiseen, kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseen sekä talouden tasapainon turvaamiseen.

Linjausten toteutumista seurataan säännöllisesti ja tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Seurattavina aihealueina ovat muun muassa kaupunkiin valmistuneiden asuntojen määrä ja asuntojen huoneistotyyppi- sekä hallintamuotojakaumat. Tavoitteena on myös seurata jatkossa järjestelmällisesti asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla.

Tällä päätöksellä korvataan voimassa olevat maapoliittiset linjaukset (KV 22.9.2014 §7) ja Vantaan kaupungin asuntotuotantoa koskevat tavoitteet vuosille 2016-2019 (KV 29.8.2016 §8).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.4.2018 § 20

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan lautakunnan kokoukseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 § 29

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet.

Käsittely:

Kiinteistöjohtaja muutti kohdan 2.4 / 11: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman.

Puheenjohtaja totesi, että päätöskäsittelyn pohjana on liite "Maa- ja asuntopoliittiset päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet".

2.1. / 3 Jäsen Maija Vanhanen esitti lisättäväksi toimenpiteen loppuun "ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille". Hyväksyttiin neuvottelujen tuloksena yksimielisesti.

2.2. / 1 Jäsen Otso Kivimäki esitti kohtaan lisättäväksi, että kaavoitettaisiin sekä omaa että yksityisen maata. Jäsen Maarit Raja-Aho kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kiinteistöjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Pajulan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Eklund, Forsberg, Kärki, Heinänen, Merelä, Mäkelä, Chau, Räsänen, Valtanen, Vanhanen, Ala-Kapee-Hakulinen) ja 4 ei-ääntä (Kivimäki, Sipilä, Raja-Aho, Åstrand). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

2.2. / 4 Jäsen Maarit Raja-Aho esitti kohtaan lisättäväksi "ja kaupunkirakenteen eheys". Jäsen Otso Kivimäki kannatti tehtyä muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kiinteistöjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Raja-Ahon esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 ei-ääntä (Eklund, Forsberg, Kärki, Heinänen, Merelä, Mäkelä, Chau, Räsänen, Valtanen, Ala-Kapee-Hakulinen, Kivimäki, Sipilä, Raja-Aho, Åstrand) ja yksi jaa-ääni (Vanhanen).

Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi. Jäsen Maija Vanhanen jätti kohtaan eriävän mielipiteen.

2.2. / 9 Jäsen Maija Vanhanen esitti kohtaan ”, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista” tilalle seuraava: ja vuoden 2007 yleiskaavan mukaisen rakentamisen. Tehty muutosesitys ei saanut kannatusta.

2.2. / yksimielisesti lisättiin uusi toimenpide: Monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet huomioidaan kaavoituksessa.

2.3. / yksimielisesti lisättiin uusi toimenpide: Lisätään korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

2.5. / 4 yksimielisesti muutettiin toimenpide: Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen.

Päätös:

Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet seuraavilla muutoksilla ja lisäyksillä:

2.1. / 3 Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille.

2.2. / 4 Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys

2.2./ Monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet huomioidaan kaavoituksessa.

2.3. / Lisätään korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

2.5 / 4 Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksen 14.5.2017 jälkeen maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet -taulukkoa on muutettu kaupunkisuunnittelulautakunnassa päätettyjen korjausehdotusten ja lisäysten mukaisesti. Lisäksi selostusta on muokattu kaupunkisuunnittelulautakunnan käydyn keskustelun ja lisäysehdoitusten pohjalta. Korjausten jälkeen toimenpiteitä on yhteensä 68 aiemman 66 sijaan. Tarkemmat tiedot muutoksista löytyvät liitteestä Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi

- a) Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet,
- b) että Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet korvaavat voimassa olevat maapoliittiset linjaukset (KV 22.9.2014 §7) ja Vantaan kaupungin asuntotuotantoa koskevat tavoitteet vuosille 2016-2019 (KV 29.8.2016 §8), ja

- c) että varataan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle oikeus Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärien, tavoitetilojen ja toimenpiteiden sekä niihin liittyvän selostuksen teknisiin korjauksiin.

Käsittely:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään kuulumaan seuraavasti: "päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittiset linjaukset".

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittiset linjaukset.

Käsittely:

Merkittiin, että kokouksen alussa asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson oli paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Tavoitetila 2.2., *lisäys toimenpiteeseen*: "Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa *ja tarvittaessa maanhankinnassa*."

Selostuksen sivu 27 (2.2), lauseen *lisäys* sivun viimeisen kappaleen loppuun: "Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita ja huomioimalla monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa."

Tavoitetila 2.3., *lisäys toimenpiteeseen*: "Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja *tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä*."

Tavoitetila 3.1., *lisäys toimenpiteeseen*: "Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja *tarvittaessa* huoneistotyyppijakauman"

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet
- Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostus
- Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhaku: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistöjohtaja Antti Kari, puh. 040 568 6540, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopoliittikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää		
	Tavoitetila	Toimenpide
	1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä
		Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppvoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta
	1.2. Maa- ja asuntopoliittikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopoliitiikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta
		Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen
		Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain
	1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti	Edistämme laatua kaikenhintaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa
		Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja
		Toteutamme maa- ja asuntopoliittikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa
		Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri
		Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla
		Varmistamme, että VAV -konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotanto-tavoitteesta
		Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla
		Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina
		Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopoliittikan toteuttajana
		Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV- konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi
		Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti
		Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti	Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia
	Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuin-alueiden väestökehitykseen
	Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille
2.2. Sujuva kaupunki-suunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asunto-tuotannolle ja menestyksellään yritystoiminnalle	Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
	Pidämme yleiskaavan ajan tasalla
	Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
	Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
	Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
	Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
	Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi
	Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
	Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
	Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista
2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin	Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
	Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
	Hyödynnämme olemassaolevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
	Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
	Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa
	Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
	Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.4. Maankäyttö-sopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa	Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m ² uutta rakennusoikeutta
	Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
	Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
	Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
	Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m ² ylittävältä osalta
	Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
	Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
	Otamme korvaukset maana maankäyttö-sopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkaalleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.	Varmistamme merkittävässä maankäyttö-sopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman
	Varmistamme maankäyttö-sopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla
	Otamme uusilla asuinalueilla ja asuin kohteissa turvallisuuden, terveellisuuden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
	Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
	Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
	Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen
	Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää

Tavoitetila	Toimenpide
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin	Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen
	Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
	Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
	Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
	Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla
	Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
	Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
	Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
	Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
	Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
	Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolesta välissä vuokratutta
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti	Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
	Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
	Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISET LINJAUKSET

Sisällys

Esipuhe	4
----------------------	---

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävä	7
---	---

1.1. Maanhankinta on ennakkoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	8
Omalla maalla lisää päätösvaltaa ja taloudellista hyötyä	8

1.2. Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	9
Kohti yhteisiä seudullisia tavoitteita	9
Nostureita ympäri Vantaata	9

1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä.	
Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.	12
Asukkaiden Vantaa	12
Omakotitalosta keskustaan	13
Oma tupa vai vuokratyö?	15
Hyvinvointi on tärkeää kaikille alueille	16
Koti kalleksi – vai liian kallis?	17
Lisää asuntoja erilaisiin tarpeisiin	18
Hisseillä kohti esteetöntä asumista	20
Jokaiselle oma ovi	20

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen 23

- 2.1.** Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti 24
Oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan 24

- 2.2.** Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestykselle yrityksille 26
Kaavoitus ohjaa maankäyttöä 26
Ihmisille asuntoja ja yrityksille paikkoja toimia, ympäristöä unohtamatta 27
Kaavat toteutukseen 28
Selvät linjat poikkeamiseen 28

- 2.3.** Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin 31
Keskusten uusi aika 31
Täydennysrakentamisella elinvoimaa ja eheyttä 32

- 2.4.** Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa 35
Kaupungin ja maanomistajan sopimus 35
Maankäyttösopimus edistää maa- ja asuntopoliitiikkaa 37

- 2.5.** Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää. 39
Hyvän ympäristön edellytykset 39
Katse tulevaisuudessa - historiaa unohtamatta 40
Vaikuttamalla vahvempaa 41

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää 43

- 3.1.** Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin 44
Tontteja asuntorakentamiseen ja yrityksille 44
Myyntiä ja vuokrausta käypään hintaan 45

- 3.2.** Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti 48

Linjausten seuranta ja raportointi 49

Lähteet 50

- Liite 1.** Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet 51

- Liite 2.** Vantaan maanomistus -kartta 55

- Liite 3.** Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -työhön osallistuneet . . . 56

Esipuhe

Vantaan tavoitteena on olla kaupunki, jossa on hyvä elää, asua ja tehdä työtä. Mielekkään asumisen sekä yritysten menestyksen mahdollistajana tärkeässä roolissa on kaupungin toimiva maa- ja asuntopolitiikka. Maa- ja asuntopoliittisilla linjauksilla luodaan kaupungille mahdollisuus maankäytön, rakentamisen ja tonttimarkkinoiden hallintaan sekä kaupungin talouden tasapainottamiseen.

Vantaan viime vuosina toteuttama maa- ja asuntopolitiikka yhdessä joustavasti toimivan kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa on siivittänyt kaupungin ennätysmäiseen asuntojen rakentamisvauhtiin. Asunto-ohjelmatyöllä on kaupungissa pitkät perinteet vuosikymmenten ajan, mutta maapoliittiset linjaukset hyväksyttiin yhtenäisenä kokonaisuutena kaupunginvaltuustossa ensimmäistä kertaa vuonna 2012. Maapoliittiset linjaukset ovat toimineet vahvana selkänä virkamiesten valmistelutyölle sekä luottamushenkilöiden päätöksenteolle. Vantaan lähtökohtana maa- ja asuntopolitiikassa on avoimuus ja tasapuolisuus sekä maanhankinnassa että tontinluovutuksessa. Kaupunki haluaa kertoa avoimesti yhteistyökumppaneilleen toimintansa pelisäännöistä.

Yksi tärkeimmistä maankäytön haasteista on mahdollistaa asuntotuotannon riittävä määrä. Vastuullisen ja pitkäjänteisen asuntopolitiikan toteutuminen liittyy suunnitelmalliseen maapolitiikkaan ja on tulosta yhdessä mietityistä toimintatavoista. Asuntopoliittiset tavoitteet tulee olla tiedossa maankäytön eri vaiheissa ja maapolitiikan eri keinoja käy-

tettäessä. Maapolitiikalla on merkittävä rooli riittävän, monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumisessa sekä alueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa. Nämä tavoitteet ovat tärkeitä myös seudullisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Kokonaisvaltaisen hyödyn saavuttamiseksi ja yhteisten tavoitteiden asettamiseksi Vantaalla on ensimmäistä kertaa yhdistetty maapolitiittiset linjaukset sekä asunto-ohjelma toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset toimivat etenkin maankäytön suunnittelun ja päätöksenteon selkänä, mutta ne antavat myös tietoa sidosryhmille sekä yhteystyökumppaneille kaupungin tavoitteista ja käytännöistä maa- ja asuntopoliitikassa.

Uudet maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on valmisteltu samaan aikaan Vantaan strategian 2018-2021 ja uuden yleiskaavan kanssa. Linjaukset tukevat Vantaan tulevaisuuden tahtotilaa, jossa ”Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus”. Valtuustokauden strategia sisältää ohjelmia, jotka tukevat strategisten tavoitteiden toteuttamista ja maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat yksi näistä.

Linjausten toteutumista seurataan säännöllisesti ja tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Seurattavina aihealueina ovat muun muassa kaupunkiin valmistuneiden asuntojen määrä ja asuntojen huoneistotyyppi sekä hallintamuotojakaumat. Tavoitteena on myös seurata jatkossa järjestelmällisesti asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät ja tavoitetilat löytävät monia yhtymäkohtia valtuustostrategiassa päätettyihin painopisteenalueisiin ja niiden tavoitteisiin, kuten hiilineutraaliin Vantaaseen 2030, kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, palveluiden kehittämiseen, kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseen sekä talouden tasapainon turvaamiseen. Maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa on nostettu esiin myös ne toimenpiteet, joita meidän tulee Vantaalla tehdä päämäärien ja niiden alaisten tavoitetilojen toteutumiseksi.

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet kokouksessaan xx.yy.2018.

Vantaalla xx.yy.2018

Hannu Penttilä

Apulaiskaupunginjohtaja

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

1. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaan maa- ja asuntopolitiikka
on vastuullista, pitkäjänteistä ja
taloudellisesti kestävää

1.1

Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista

Tehokkain keino, jolla kaupunki voi vaikuttaa eri toimintojen sijoittumiseen, yhdyskuntarakenteen muotoutumiseen sekä asunto- ja elinkeinopolitiikkaan alueellaan, on omistaa maata ja luovuttaa sitä omien ehtojensa mukaisesti. Tämän vuoksi yksi tärkeimmistä maapolitiikan keinoista on maanhankinta.

Omalla maalla lisää päätösvaltaa ja taloudellista hyötyä

Ennakoiva ja kauaskantoinen maanhankinta auttaa kaupunkia varautumaan tuleviin yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin ja varmistamaan asunto- ja työpaikkarakentamiseen soveltuvan maan riittävyys tulevaisuudessa unohtamatta yleisen virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tarpeita. Maanhankinnan taustalla on kaupungin pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, kuten esimerkiksi yleiskaavasta nousseiden maankäyttötavoitteiden saavuttaminen. Riittävän ajoissa ja järkevään hintaan hankitut asemakaavoittamattomat maat ovat Vantaan kaupungille taloudellista hyötyä tuova tekijä. Kaupunki saa aikanaan kaavoituksen tuomasta maan arvonnoususta hyötyä, joka korvaa maan hankinnasta ja kaavan toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset sekä tuo kaupungille maanmyyntivoittoja. Aktiivinen maanhankinta edellyttää, että kiinteän omaisuuden ostoon osoitetaan kaupungin talousarviossa riittävät määrärahat.

Vantaa hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla yksityisiltä maanomistajilta. Tarpeen vaatiessa kaupunki voi käyttää myös muita lain sallimia keinoja, kuten etuosto-oikeutta ja lunastusta. Kaupungilla on mahdollisuus käyttää etuosto-oikeutta

alueellaan sijaitsevan yli 3 000 m²:n suuruisen kiinteistön kaupassa, jolloin kaupungilla on oikeus saada myyty kiinteistö omistukseensa myyjän ja ostajan sopimasta kauppahinnasta ja -ehdoin asettumalla ostajan tilalle. Yleisen tarpeen vaatiessa on kaupungilla mahdollisuus käyttää myös lunastusta maanhankintakeinona. Asemakaava antaa usein lunastusperusteen asemakaavassa yleisiksi alueiksi osoitettujen alueiden, kuten esimerkiksi puistojen ja katujen osalta. Asemakaavoittamattoman maan lunastaminen edellyttää ympäristöministeriön myöntämää lunastuslupaa. Lunastettavasta omaisuudesta määrätään lähtökohtaisesti sen käyvän hinnan mukainen korvaus. Maata voidaan ottaa myös sopimuskorvauksena maankäyttösopimusten yhteydessä maanomistajalta neuvotteluiden tuloksena. Maankäyttösopimuksilla Vantaa on saanut maaomaisuutta strategisesti tärkeiltä paikoilta.

Toimenpiteet:

- Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä
- Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta

1.2 Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista

Vantaa on kiinteä osa kehittyvää Helsingin seudun metropolialuetta, joka vetää puoleensa yhä kasvavassa määrin asukkaita muualta Suomesta ja ulkomailta. Maankäyttöä, liikkumista ja asumisen tarpeita alueella on tärkeää suunnitella seudun kuntien yhteisten päämäärien mukaisesti, sillä alue on yhtenäistä asunto-markkina- ja työssäkäyntialuetta.

Kohti yhteisiä seudullisia tavoitteita

Pääkaupunkiseudun suuret kaupungit sekä Helsingin seudun 14 kehyskuntaa ovat sitoutuneet yhteisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen ja tavoitteisiin MAL-sopimuksella. Tämänhetkinen sopimuskausi on voimassa vuosina 2016-2019. Sopimuksen keskeisinä tavoitteina ovat alueen eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä. Seudun kuntien yhteisenä tavoitteena on sopimuskaudella rakentaa alueelle 60 000 uutta asuntoa.

Vantaa on sitoutunut seudullisessa MAL-sopimuksessa vähintään 2 400 uuden asunnon vuosittaiseen tuotantoon. Tästä tavoitteesta 20 prosenttia (480 asuntoa) toteutetaan valtion tukemana pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Asuntojen uustuotannosta kymmenen prosenttia (240 asuntoa) toteutetaan valtion tukemana asumisoikeustuotantona ja lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Vantaan kaupunki on sitoutunut MAL-sopimuksessa myös asemakaavoitettavan asuinkerrosalan tavoitteeseen, joka on sopimuskaudella 2016–2019 vuosittain 266 000 kerrosneliömetriä.

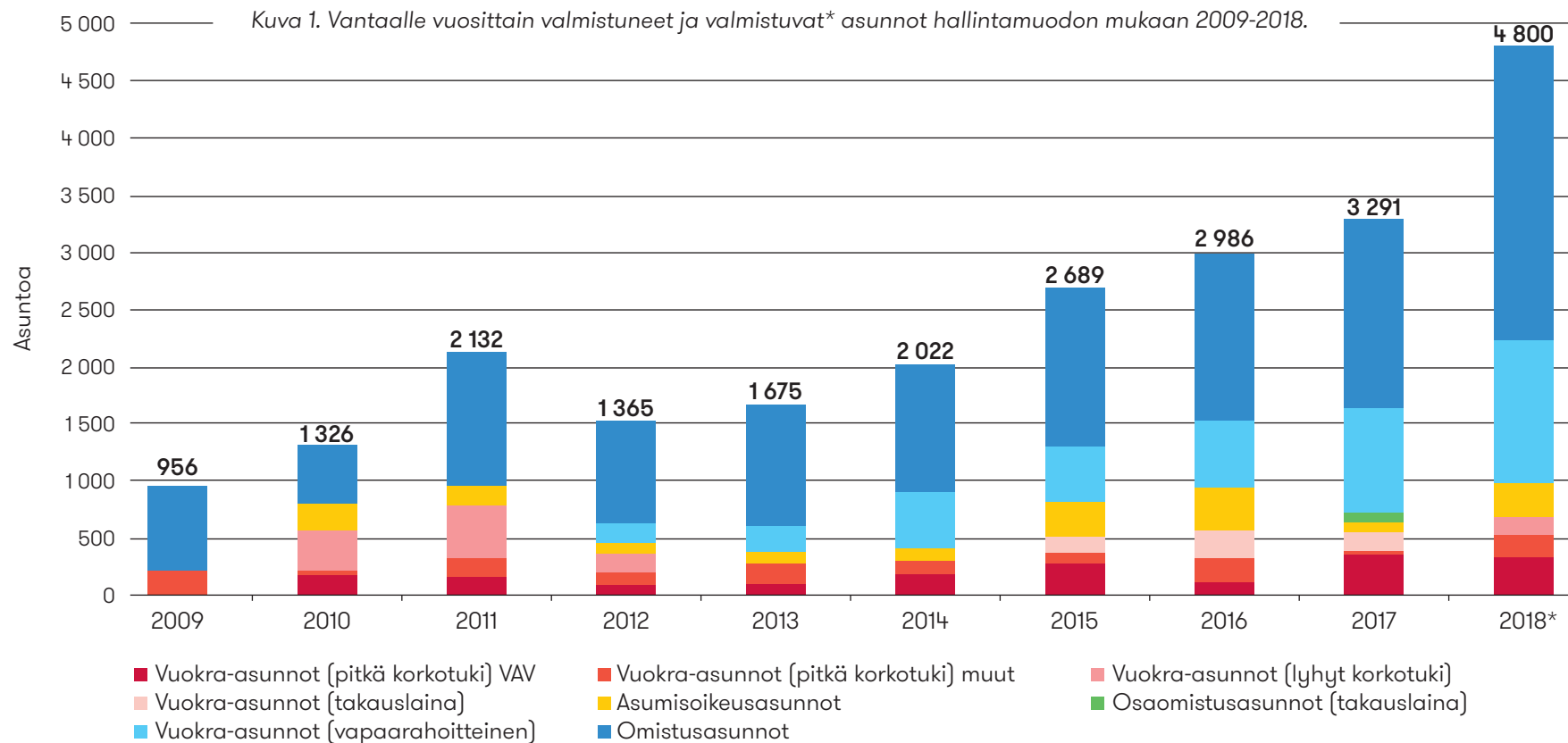
Nostureita ympäri Vantaata

Vantaan asuntotuotanto on korkeammalla 2020-luvulle tultaessa kuin mitä se on ollut vuosikymmeniin. Voimassaolevalla MAL-sopimuskaudella 2016-2019 Vantaa tulee ylittämään asetetun asuntojen kokonaismäärän tavoitteen. Sen sijaan valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannon vuosittaiseen tavoitemäärään ei ole päästy vuosina 2016 ja 2017, mutta sopimuskauden loppupuolella tavoite todennäköisesti saavutetaan. Vantaalle rakentuu lähivuosina myös valtion takauslainalla ja lyhyellä korkotuella rahoitettuja vuokra-asuntokohteita.

Vantaalla tehdään vuosittain asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan kaavavarannosta ja käynnissä olevista hankkeista mahdollisimman realistinen valmistuvien asuntojen määrä ja volyymi kaupunginosittain seuraavalle kymmenelle vuodelle. Asuntorakentamisennuste on tärkeä tietolähde myös kaupungin väestöennusteen ja investointisuunnitelmiensa laadinnalle. Vuonna 2017 Vantaalle valmistui lähes 3 300 asuntoa, mikä oli reippaasti yli kaupungille asetetun seudullisen tavoitteen (kuva 1). Myös tämän jälkeiset vuodet näyttävät asuntorakentamisennusteen mukaan muodostuvan Vantaalle erittäin vilkkaan asuntorakentamisen ja väestönkasvun vuosiksi aina pitkälle 2020-luvulle saakka yli 3500 asunnon vuosivauhdilla.

Asuntorakentamisennusteen mukaan kymmenessä vuodessa (2018-2027) Vantaalle arvioidaan rakentuvan yli 35 000 uutta asuntoa. Ennustekauden aikana syntyvistä asunnoista pääosa (87 prosenttia) sijoittuu kerrostaloihin. Suurimmat asuntorakentamisen paikat Vantaalla ovat Tikkurilassa, Kivistössä, Myyrmäessä ja Aviapoliksessa. Uutta asuntorakentamista syntyy kuitenkin kaikilla kaupungin suuralueilla tulevaisuudessa.

Kuva 1. Vantaalle vuosittain valmistuneet ja valmistuvat* asunnot hallintamuodon mukaan 2009-2018.

Helsingin seudun kasvaessa Vantaa sitoutuu jatkossakin seudullisiin asuntotuotannon ja kaavoituksen tavoitteisiin. Maankäytön ja palveluverkon pitkäjänteisen kehittämisen vuoksi kaupunki tarkistaa myös omat kasvutavoitteet ja -näkömät vuosittain. Kaupungin kasvumahdollisuuksiin vaikuttaa oleellisesti myös valtion rahoituspäätökset liikennehankkeisiin ja asuntotuotantoon.

Toimenpiteet:

- Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopolitiikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta
- Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen
- Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain

1.3 Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.

Vantaa on tarjonnut vuosikymmenien varrella kotipaikan erilaisille ihmisille läheltä ja kaukaa. Historia ja yhteiskunnan muutokset sekä liikenneyhteydet ovat muokanneet kaupungin ominaispiirteitä ja asuntotarjontaa ajan saatossa.

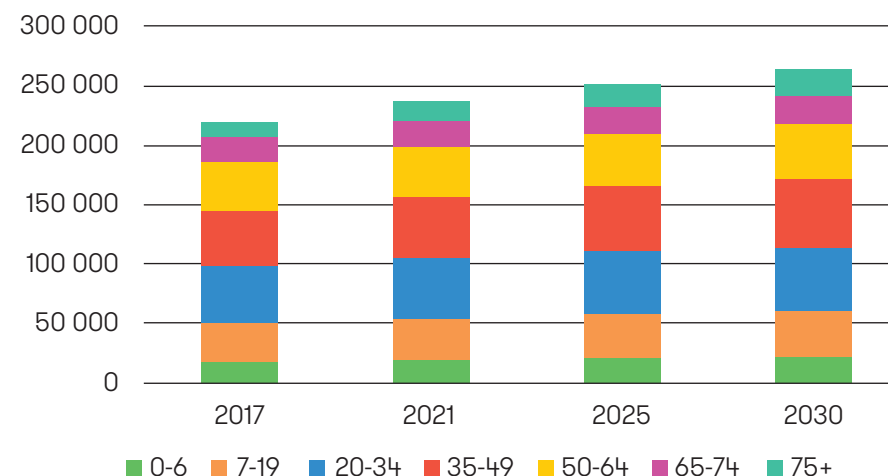
Asukkaiden Vantaa

Suuren maaltamuuton aika 1960- ja 1970 -luvuilla on ollut Vantaan historiassa voimakkaimman väestönkasvun jakso. Tällöin syntyivät lähiöt, joiden perintö näkyy edelleen vahvasti vantaalaisessa kaupunkikuvassa ja asuntotarjonnassa. Vantaa tarjoaa myös lukuisia mahdollisuuksia pientaloasumiselle ja pääkaupunkiseudun naapurikuntiin verrattuna usein kohtuuhintaisen asumisvaihtoehdon erilaisille asukkaille ja perheille. Raide- ja autoliikenteen yhteydet ovat avanneet asuntorakentamisen mahdollisuuksia Vantaalla niin lähiöiden syntyäikoina kuin viime vuosinakin Kehäradan liikennöinnin käynnistymisen myötä. Tulevaisuuden työ- ja asumismahdollisuudet saavat lisäpontta Vantaan ainutlaatuisesta piirteestä valtakunnan tärkeimmän lentokentän kotikaupunkina.

Talouden korkeasuhdanteen myötä kaupunkiin rakentuu asuntoja enemmän kuin vuosikymmeniin ja väestönkasvua saadaan niin kotimaan kuin ulkomaan muuttovoitosta. Muun pääkaupunkiseudun ohella Vantaa on vetovoimainen ja haluttu asuinpaikka. Vuoden 2016 väestökasvu oli Vantaalla suurempaa kuin koskaan 2000-luvulla. Vuotuinen kasvu oli 2,2 prosenttia, ja vastaavaan kasvuun on päästy edellisen kerran 1970-luvulla (Sinkko 2017). Kaupungin haasteena on vastata kasvavan asukasmäärän palvelutarpeisiin ja löytää taloudellisesti kestävä tasapaino kasvun kanssa. Vantaan on tehtävä asuntopoliittisesti viisaita ratkaisuja jatkuvasti nousevien asuntojen hintapaineiden hillitsemiseksi, jotta yhä use-

ammalla nykyisellä ja tulevalla vantaalaisella olisi mahdollisuus löytää kaupungista tarpeitaan ja maksukykyään vastaava koti.

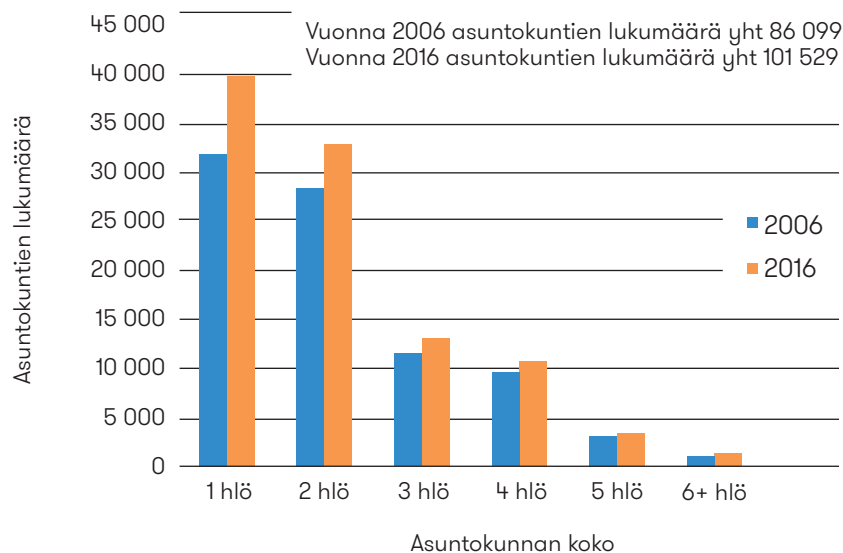
Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan vilkkaana tulevat vuodet. Vuonna 2017 asukkaita kaupungissa oli lähes 220 000, mutta vuonna 2025 asukkaita ennustetaan olevan jo yli 250 000 (kuva 2). Suurin osa lähivuosien väestönkasvusta selittyy sekä koti- että ulkomaan muuttovoitosta. Kotimaan tärkein muuttolähde on ollut viime vuosina Helsinki, ja myös Uudenmaan ulkopuolelta muutetaan runsaasti Vantaalle. Muuttotappiota syntyy taas vantaalaisten muuttaessa kehyskuntiin ja muualle Uudellemaalle. Vantaalle muuttaneet ovat keskimäärin nuorempia kuin Vantaalta pois muuttavat. Kaupungin muuttovoitto keskittyy 15-39 -vuotiaisiin ja muuttotappiota tulee 45 vuotta täyttäneistä ja sitä vanhemmista. (Tilastokeskus 2017.)

Kuva 2. Vantaan ennustettu väestönkasvu ikäryhmittäin.

Väestön määrä nousee Vantaalla väestöennusteen (2017) mukaan kaikissa ikäluokissa tulevina vuosikymmeninä, mutta erityisesti ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa. Asumisen kannalta tämä tarkoittaa, että kaupunkiin tarvitaan yhä enemmän esteettömiä asuntoja hyvien palveluiden ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Kotitalouksien määrä on kasvanut kaikissa asutokuntien kokoluokissa vuosien 2006-2016 välillä, mutta erityisesti pienten asutokuntien määrä on kasvanut (kuva 3). Asutokunnista yhden hengen kotitalouksia oli 52 prosenttia ja kahden hengen 32 prosenttia vuonna 2016.

Yksinelävien ja pienten kotitalouksien määrä kasvaa todennäköisesti edelleen myös tulevaisuudessa väestön ikääntyessä ja perhekuntien koon yhä pienentyessä. Tulevina vuosikymmeninä Vantaalla riittää kuitenkin myös lapsiperheitä, joiden tarpeisiin ja kysyntään täytyy pystyä vastamaan niin asutotarjonnassa kuin palveluissa.

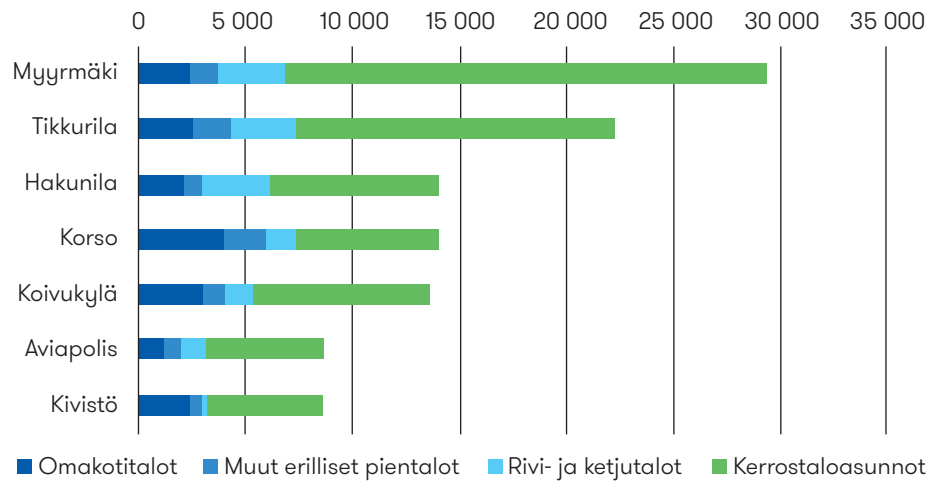
Kuva 3. Asutokunnat Vantaalla henkilöluvun mukaan vuosina 2006 ja 2016.

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki väkilukuun suhteutettuna. Kaupungissamme asuu yli 30 000 vieraskielistä henkilöä ja määrän arvioidaan lähes kaksinkertaistuvan 2020-luvun puoliväliin mennessä (Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015-2030). Vieraskielisten joukkoon sisältyy hyvin monenlaisia, erilaisessa elämäntilanteessa ja erilaisista lähtökohdista tulevia ihmisiä. Maahanmuuton odotettu kasvu tarkoittaa kaupungillemme tarvetta varmistaa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta markkinoilla. Vuokra-asumisessa myös asumisohjauksen ja sosiaalisen isännöinnin merkitys on tärkeä kulttuurien yhteensovittamisessa.

Maahanmuuttajataustaisten perheiden toimeentulon vakiintuessa ja taloudellisen tilanteen parantuessa, halutaan asumistasoa yleensä nostaa. Tällöin maahanmuuttajataustaisten henkilöiden asumisura noudattaa hyvinkin kantaväestön asumisuraa. Vantaalle muuttaa työn perässä myös kansainvälisiä osaajia, jotka haluavat asettua asumaan kansainvälisen liikenteen solmukohtaan Vantaalle. Heidän toiveenaan on usein laadukas asuminen mielekkäässä ympäristössä ja Vantaan tulee tarjota myös heille kiinnostavia asumisen mahdollisuuksia.

Omakotitalosta keskustaan

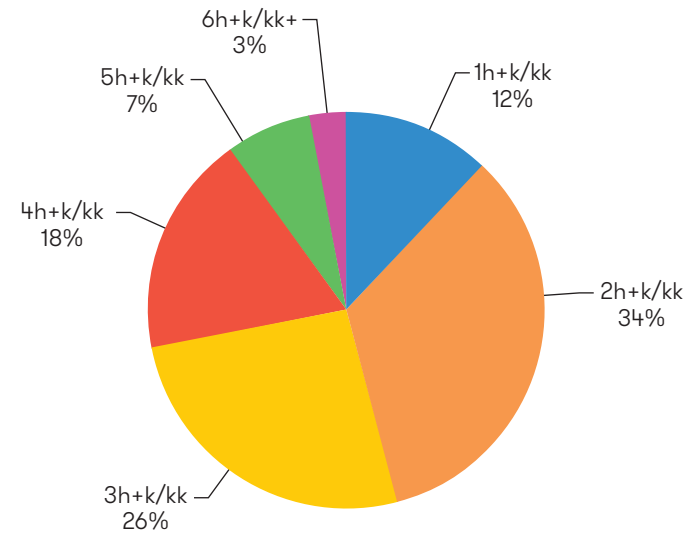
Vantaalla oli vuonna 2017 yhteensä noin 110 000 asuntoa. Vantaan asutokanta on verrattain nuorta, sillä 90 prosenttia asunnoista on rakennettu viimeisen 50 vuoden aikana. Asunnoista valtaosa, eli 63 prosenttia, sijaitsee kerrostaloissa. Erillisissä pientaloissa, kuten omakoti- ja rivitaloissa sijaitsee 24 prosenttia ja rivitaloissa vajaa 13 prosenttia asunnoista. Talotyyppien osuus vaihtelee kaupungin eri suuralueilla (kuva 4.) Asutorakentaminen on painottunut 2010-luvulla entistä vahvemmin kerrostaloasuntoihin, joihin sijoittui jo 84 prosenttia vuoden 2017 asutotuotannosta. Omakoti- ja rivitalorakentamisen määrä on Vantaalla pysynyt viime vuosina melko tasaisena viimeisen taloustaantumien pientä notkahdusta lukuun ottamatta. Pientaloasumisen osuus koko asutotuotannosta on kuitenkin koko ajan pienentynyt. Omakotitaloja on viime vuosina valmistunut kaupunkiin noin 200-300 kappaletta vuositteittäin ja rivitaloasuntoja noin 100-150 kappaletta.

Kuva 4. Asuntokanta talotyyppin mukaan Vantaan suuralueilla vuoden 2017 alussa.

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina puhuttu paljon kaupunki- ja kerrostaloasumisen ihanteen uudesta noususta (esim. Strandell 2017). Kerrostaloasumisen vaivattomuus, esteettömyys ja hyvä sijainti suhteessa palveluihin ja joukkoliikenteeseen on voittanut puolelleen jo monet asukkaat. Silti on vaikea ennustaa, jääkö kerrostaloasumisen ihanne pysyväksi ilmiöksi vai muuttuvatko ihmisten asumistoiveet jälleen rivitalo- ja omakotiasumisen suuntaan. Pientaloasumiselta kaupunkiseudulla tullaan todennäköisesti tulevaisuudessa odottamaan yhä enemmän helppoutta ja edellyttämään hyvää sijaintia toimivien liikenneyhteyksien sekä palveluiden ääressä.

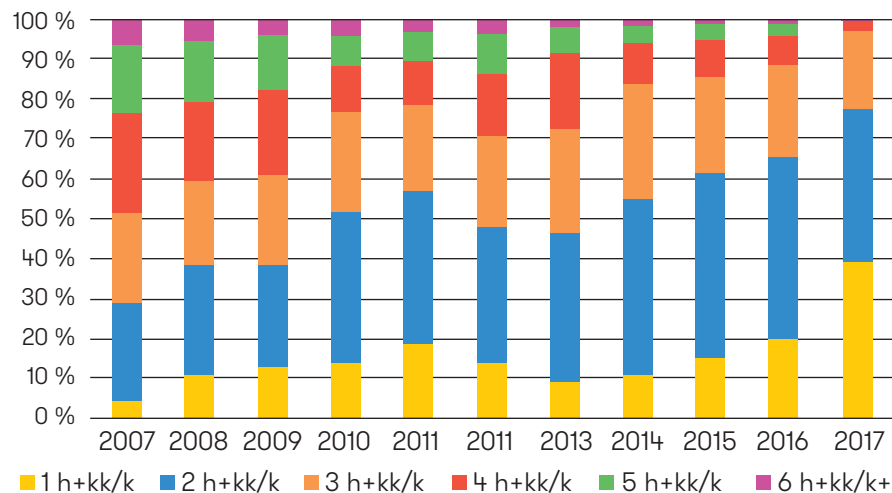
Yleisimpänä huoneistotyyppinä Vantaalla on kaksio, joita on koko kaupungin asuntokannasta yli kolmasosa. Toiseksi yleisin on kolmen huoneen huoneistotyyppi, joita on asuntokannasta 26 prosenttia. Suuria, vähintään neljän huoneen asuntoja asuntokannasta on 28 prosenttia ja yksiöitä puolestaan noin 12 prosenttia kaikista huoneistotyypeistä (kuva 5).

Kuva 5. Vantaan asuntokanta asunnon huoneluvun mukaan vuoden 2016 lopussa.

Kaksioden rakentaminen on jatkunut uudistuotannossa vilkkaana, sillä vuonna 2017 valmistuneista vantaalaisista kerrostaloasunnoista kaksioita oli 39 prosenttia. Yksiöiden osuus uusien kerrostalojen huoneistojakaumasta on niin ikään 39 prosenttia eli pieniä huoneistotyyppien osuus uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista jo yhteensä 78 prosenttia (kuva 6.). Uusien asuntojen keskipinta-ala oli 52 h-m², joista kerrostaloasuntojen keskipinta-ala on kutistunut jo alle 45 neliöön. Vantaalta siis löytyy monipuolisesti asuntoja eri huoneistotyypeissä, mutta huomionarvoista on se, että uusiin kerrostalokohteisiin rakentuu paljon pieniä yksiöitä ja kaksioita. Tämä osaltaan yksipuolistaa uudessa asuntokannassa olevien asuntojen tarjontaa sekä vaikuttaa mahdollisesti tulevaisuudessa näiden talojen ja niissä sijaitsevien asuntojen kysyntään markkinoilla.

Vantaan keväällä 2017 tekemän asukaskyselyn mukaan uusien pienien kerrostaloasuntojen asukkaat ovat tyytyväisiä asuntoonsa ja asuinympäristöönsä, mutta heidän toiveenaan tulevaisuudessa on asua isom-

Kuva 6. Vantaalle valmistuneet asuntotyypit huoneluvun mukaan vuosina 2007-2017.

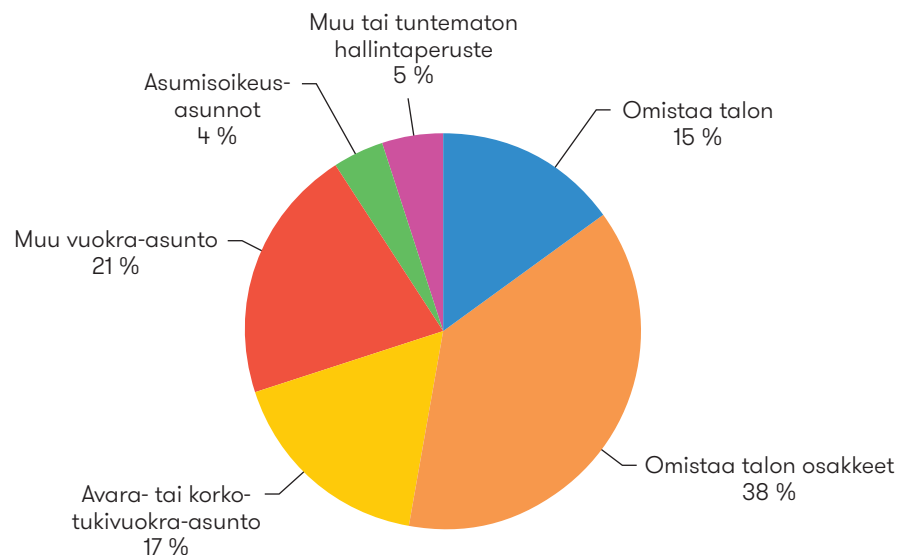
massa asunnossa. Kyselyyn vastanneet katsoivat, että pieni asunto ei pysty todennäköisesti vastaamaan elämäntilanteen, kuten perheeseen muutoksiin. (Virtanen 2017.)

Asumisväljyys on Vantaalla pysynyt viimeiset kymmenen vuotta melko samana ja jopa hieman noussut. Vuonna 2016 asumisväljyys henkilöä kohti oli 35 huoneistoneeliometriä. Asumisväljyyden kasvuun on vaikuttanut osaltaan väestön ikääntyminen ja perheeseen pienentyminen.

Oma tupa vai vuokratyö?

Kaupungin asuntokannasta selvästi yli puolet on omistusasuntoja joko omakotitalon tai osakehuoneiston muodossa. Yhä enenevässä määrin moni vantaalainen perustaa kodin vuokra-asuntoon, joiden määrä kaupungin asuntokannasta lähestyy 40 prosenttia (kuva 7). Tilastot osoittavat, että mitä pienemmästä asuntokunnasta on kyse, sitä todennäköisemmin asutaan vuokra-asunnossa. Tämä kehitys on voimistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Yhden henkilön asuntokunnista yli puolet asui vuokra-asunnossa vuonna 2016 (Tilastokeskus 2017).

Uudistuotannossa 2010-luvun ilmiönä näkyy erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen kasvava määrä, jonka osuus kaupungin asuntotuotannosta oli vuonna 2017 jo kolmannes. Markkinaehtoisten vuokra-asuntojen määrän kasvu johtuu osaltaan pienten asuntojen kysynnästä kotitalouksien koon pienentyessä sekä siitä, että talouden matalasuhdanteessa asuntosijoittajat ovat etsineet vuokra-asuntosijoituksista parempaa ja varmempaa tuottoa kuin muista sijoituskohteista. Asuntosijoittajina toimii usein vakuutusyhtiöitä, asuntosijoitusrahastoja sekä yksityisiä henkilöitä. Suomalaisten perinteiset näkemykset oman asunnon ostamisen tavoitteesta ovat varovaisesti muuttumassa kohti yleiseurooppalaista näkemystä siitä, että vuokralla asuminen on hyvä vaihtoehto omistusasumiselle. Epävarman talous- tai elämäntilanteen vuoksi ihmiset eivät halua välttämättä ostaa omaa asuntoa ja asuvat

Kuva 7. Asuntokanta asunnon hallintamuodon mukaan 31.12.2016.

mieluummin vuokralla ilman suurta lainaa sekä sitoutumista tiettyyn asuntoon tai tiettyyn asuinalueeseen.

Perinteisten omistus- ja vuokra-asuntojen rinnalle markkinoille on taroituksenmukaista saada lisää houkuttelevia ja rahoitusjärjestelmältään järkeviä asumisen hallintamuotoja. Asumisoikeus- ja osaomistus-asuntojen lisäksi uutena vaihtoehtona Suomessa mietitään asumisen osuuskuntamallia, joka on Keski-Euroopassa suosittu asumismuoto. Monipuoliset asuntojen omistus -ja hallintamuotojärjestelmät antavat kaupunkilaisille enemmän vaihtoehtoja elämäntilanteeseen ja varallisuuteen sopivan asumisratkaisun löytämiseen ja mahdollisuuden edetä asumisuralla.

Vantaan tavoitteena on edistää asumisen laatua kaikessa asumisessa riippumatta siitä, ovatko asunnot omistus- vai vuokratyössä. Laadukas asuminen ei välttämättä tarkoita aina kalliita rakentamiskustannuksia ja -materiaaleja, vaan hyvää arkkitehtuuria ja asuntosuunnittelua, viihtyisää kaupunkiympäristöä, toimivia palveluita sekä mahdollisuutta nauttia lähellä olevasta luonnosta ja virkistysalueista. Vantaa edistää asumisen laatua esimerkiksi suunnittelemalla ja toteuttamalla yhä laajempaa pyörätieverkostoa ja lisäämällä virkistyskäyttömahdollisuuksia jokivarsilla.

Toimenpiteet:

- Edistämme laatua kaikenhintaaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa

Hyvinvointi on tärkeää kaikille alueille

Vantaan tavoitteena on, että erilaiset asukkaat voisivat löytää kaupungista juuri itselleen sopivan kodin. Asuntotuotannon monipuolisella tarjonnalla eri kaupunginosissa on suuri merkitys alueiden viihtyisyydelle, palvelutarjonnalle ja sosiaaliselle eheydelle. On myös tärkeää, että samalla asuinalueella voi halutessaan asua elämän eri vaiheissa ja esimerkiksi perheeseen muuttuessa alueelta löytyy eri kokoisia asuntoja aina yksioista isompiin perheasuntoihin. Vantaa varmistaa asuntojen monipuolisuuden asuinalueillaan kaavoituksen lisäksi muun muassa erilaisilla kilpailuilla asuntorakennuttajille, kaavoihin liittyvillä merkittävillä maankäyttösopimuksilla sekä tontinluovutuksen yhteydessä myydessä tai vuokratessaan maata.

Vantaalla on tunnistettavissa asuinalueita, joilla korostuu kielteisen eriytymiskehityksen merkkejä. Tällaisilla asuinalueilla esimerkiksi työttömien ja pienituloisten asuntokuntien osuus on suurempi kuin muilla alueilla. Alueellinen eriytyminen Vantaalla -tutkimuksen mukaan asuinalueiden välinen sosioekonominen eriytyminen Vantaalla on kasvanut vuosien 1995–2015 välillä. Erityisesti pienituloisuus on yhä tyyppillisempää lähiöissä ja 1980- ja 1990-lukujen kerrostaloalueilla, ja myös eri tuloryhmien sijoittuminen erillisille asuinalueille on voimistunut. Vuokra-asuntokannan keskittyminen ja vieraskielisten korkeampi osuus tietyillä alueilla ovat osin havaitun eriytymisen taustalla. (Ala-Mantila 2018.)

Maa- ja asuntopolitiikalla on erityinen merkitys uusien asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa huolehtimalla alueen vuokra- ja omistusasumisen tasapainosta ja asuntotarjonnan monipuolisuudesta niin huoneisto- kuin talotyyppien osalta. Jo rakennetuilla alueilla alkanen eriytymiskehityksen pysäyttäminen on haastavaa, sillä esimerkiksi asuntojen hallintamuotoihin on vaikeaa vaikuttaa jälkikäteen. Näissä tapauksissa Vantaan maankäyttö on suunnitelmallisesti tukenut täydennysrakentamista ja purkavan uudistamisen hankkeita, joiden yhteydessä voidaan monipuolistaa esimerkiksi vuokratalovaltaisia alueita edellyttämällä alueelle myös omistusasuntojen rakentamista. Asuntopolitiikalla tehdyt ratkaisut asuinalueiden hallintamuodossa eivät yksin

riitä sosiaalisen eriytymiskehityksen ehkäisemiseen tai vähentämiseen, vaan lisäksi tarvitaan erilaisia sosiaalipoliittisia toimenpiteitä. Vantaa seuraa jatkuvasti sosiaalisen eheyden tilannetta asuinalueilla. Eheyttä tukevia toimenpiteitä tehdään aina räätälöidysti alueittain yhdessä eri toimijoiden sekä kaupungin hallinnonalojen yhteistyönä.

Vantaa on rohkeasti käyttänyt erilaisia maapoliittisia keinoja halutun asuntopolitiikan, kuten esimerkiksi hallintamuotojakauman toteuttamiseen. Kaupunki on asettanut myös sopimussakkoja tavoitteidensa toteutumisen varmistamiseksi. Maankäyttösopimuksia ja tontinluovutusta käytetään myös jatkossa systemaattisesti tavoitteiden toteuttamisen välineenä.

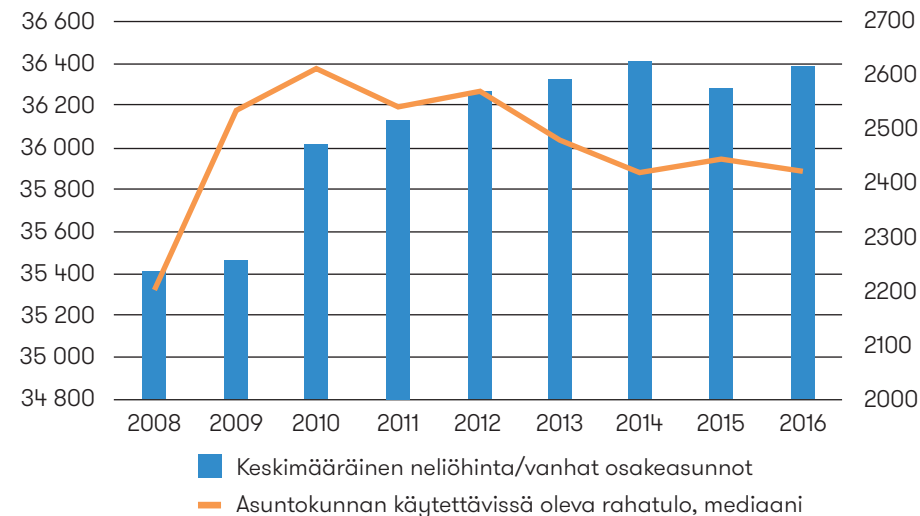
Toimenpiteet:

- Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja
- Toteutamme maa- ja asuntopolitiikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa
- Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri

Koti kullan kallis – vai liian kallis?

Moni pääkaupunkiseudun asukas tietää, että oli sitten kyse asuntolainasta, vuokrasta tai vastikkeesta, omista tuloista melkoinen osa kuluu kuukaudessa asumiseen. Vantaa saa muun Helsingin seudun ohella uusia asukkaita kaupungistumisen myötä ja väestömäärän kasvaessa. Tämä kasvattaa asuntojen kysyntää ja pitää asuntojen hinnat sekä vuokratason korkealla.

Talouden pitkän matalasuhdanteen jälkeen patoutunut asuntokysyntä on alkanut purkautua ja asuntokauppa käy vilkkaana. Vuoden 2018 tammikuussa vanhojen kerrostaloasuntojen keskineliöhinta Vantaalla oli 2 623 euroa (Tilastokeskus 2018). Uusien asuntojen neliöhinnat tonttikutannuksien kanssa vaihtelevat Vantaalla noin 3 500 – 6 000 euron välillä. Asuntojen hinnat Vantaalla ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana olleet nousussa. Vuosien 2008-2016 aikana vanhojen osakehuoneistojen hinta nousi Vantaalla 17 prosenttia neliöltä (Tilastokeskus 2017). Sen sijaan vantaalaisten asuntokuntien käytettävissä olevat tulot ovat jopa hieman laskeneet (kuva 8).

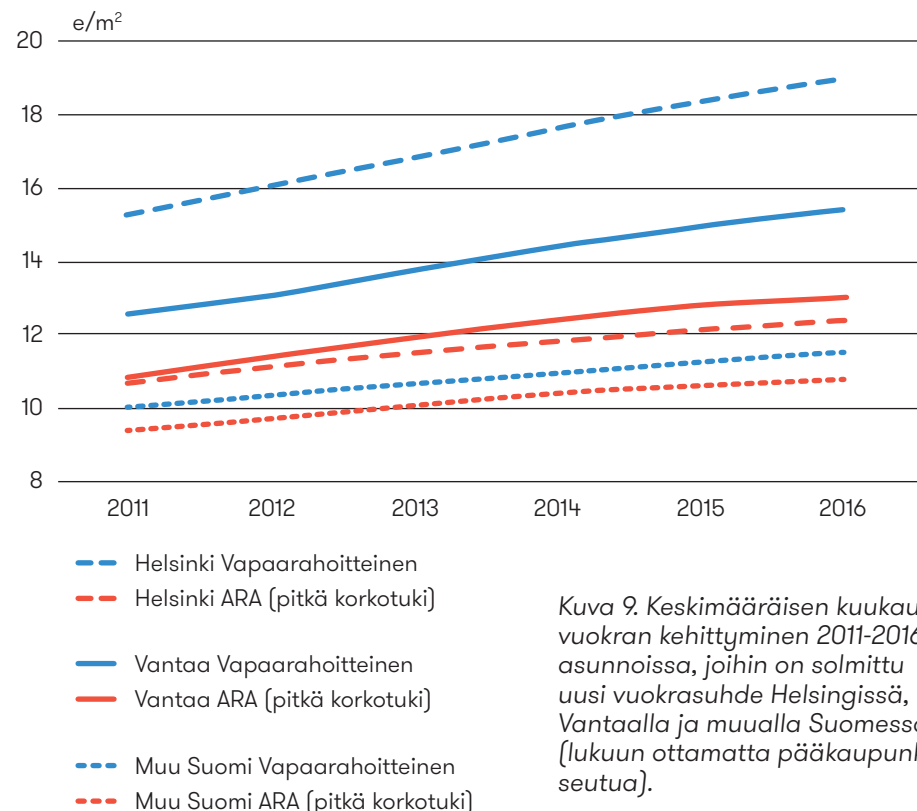
Kuva 8. Vanhojen osakehuoneistojen hinnat Vantaalla ja vantaalaisten asuntokuntien käytettävissä olevat tulot 2008-2016.

Vantaa on muun voimakkaasti kasvavan pääkaupunkiseudun tapaan pyrkinyt vähentämään asuntojen hintojen nousupaineita kasvattamalla asuntotuotannon määrää muuan muassa lisäämällä kaavoitusta, nostamalla rakentamistehokkuutta, mahdollistamalla täydennysrakentamista ja luovuttamalla tontteja monipuolisesti asumiseen. Vantaa on toteuttanut näitä toimenpiteitä aktiivisesti ja onnistunut hyvin asuntotuotannon määrän nostamisessa viime vuosina.

Kaupunki on kilpailuttanut myytäviä asuntotontteja myös edellyttämällä kilpailuun osallistuvia toimijoita esittämään asuntojen lopulliset myyntihinnat ehdotuksissaan ja noudattamaan niitä asuntojen kuluttajamyynissä. Näin kaupungin luovuttamalle maalle on saatu tuotettua myös yleisiä markkinahintoja edullisempia omistusasuntoja.

Vuokramarkkinoilla hinnat ovat niin ikään nousseet viime vuosina jatkuvasti suuren kysynnän vuoksi. Vuosien 2011-2016 välillä vapaarahoitteisten asuntojen kuukausivuokra on noussut uusissa vuokrasopimuksissa lähes 20 prosenttia neliöltä (kuva 9) (Tilastokeskus 2017). Erilaisten sijoittajien tulo markkinoille on lisännyt vuokra-asuntojen tarjontaa, mutta myös osaltaan pitänyt hintoja korkealla tuotto-odotusten vuoksi. Pienituloisen väestön vuokra-asumisen turvaamiseksi Vantaalle tarvitaan edelleen lisää valtion tukemia tai muita edullisia vuokra-asuntoja.

Asuntojen kohtuuhintaisuudesta puhutaan paljon, mutta termiä on vaikea määritellä, koska se vaihtelee ihmisten maksukyvyyn mukaan. Vantaan tavoitteena on, että jokainen vantaalainen voi löytää kaupungista omaa tarvettaan ja maksukykyään vastaavan asunnon. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin kaikilta kaupungin alueilta löytyy monipuolisesti erilaisia asuntotyyppejä eri hintaluokissa, niin vuokra, omistus- kuin asumisoikeusasumisen vaihtoehtoisissa.

Lisää asuntoja erilaisiin tarpeisiin

Merkittävässä roolissa kaupungin asuntopolitiikassa ovat kohtuuhintaiset, valtion erilaisilla tukimekanismeilla rakennetut vuokra-asunnot. Vantaalla on noin 18 000 asuntoa, jotka on rakennettu valtion pitkällä korkotuella. Tavallisten vuokra-asuntojen lisäksi pitkän korkotuen asuntokannassa on myös opiskelija- ja nuorisotasuntoja sekä erityisryhmille kohdennettuja asuntoja. Pitkän korkotuen vuokra-asuntoissa noudatetaan vuosikymmeniä kestävästä sääntelyn ajan asukasvalintaa, joka perustuu hakijoiden asunnon tarpeeseen ja varallisuusrajoihin. Pitkän

korkotuen vuokratalot vapautuvat lainan ehtoina olleista rajoituksista noin 40 vuoden kuluttua ja tällöin asuntoja koskeva säätely päättyy. Rajoituksista vapautuneet valtion tukemat asunnot jäävät usein vuokra-asutuskäyttöön vapaarahoitteisina kohteina tai ne saatetaan myydä omistusasunnoiksi.

Suurin valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon omistaja ja rakennuttaja Vantaalla on kaupungin omistama VAV-konserni (mm. VAV-asunnot Oy), jolla on kaupungissa noin 10 000 vuokra-asuntoa. Sen lisäksi myös muutama muu yleishyödyllinen toimija rakennuttaa valtion tukemia vuokra-asuntoja kaupunkiin. Seudullisen MAL-sopimuksen (2016-2019) tavoitteena on rakentaa Vantaalle vuosittain noin 480 uutta valtion tukemaa vuokra-asuntoa. Kaupunki tähtää siihen, että vuosittaisesta asuntojen kokonaismäärän tavoitteesta noin 20 prosenttia syntyisi kaupunkiin pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla tuotettuina. Kaupungin lähtökohtana on, että VAV-konserni toteuttaisi 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta Vantaalle.

Kysyntä VAV-konsernin omistamiin vuokra-asuntoihin on ollut viime vuosina suurta ja vireillä olevia asuntohakemuksia on noin 5 000 kappaletta. Pääosa hakijoista on pieniä yhden tai kahden hengen ruokakuntia ja suurin kysyntä on pienistä asunnoista. Vapaita vuokra-asuntoja on tarjolla noin 80-100 kappaletta kuukausittain, joten vain murto-osa asunnonhakijoista saa asunnon. Kaupunki ja VAV-konserni tekevät tiivistä yhteistyötä, jotta uudelle vuokra-asuntotuotannolle löytyy Vantaalta riittävästi tontteja sopivilta paikoilta. Kaupunki myös tukee VAV-konsernia vuokra-asutokannan uudistamisessa, jotta asutokanta vastaa paremmin nykyiseen ja tulevaan kysyntään.

Vantaa haluaa monipuolistaa asuntojen hallintamuotojakaumaa ja kannustaa erilaisiin asuntojen hallinta- ja omistusmuotoihin perinteisten vuokra- ja omistusasumisen lisäksi. Asumisoikeusasuntoja on Vantaalla noin 4 700 kappaletta ja niiden suosiosta kertoo edelleen jatkuva kysyntä uudisasuntotuotannossa. Asumisoikeus on kiinnostava asumismuoto myös senioreille, sillä yli 55-vuotiaita eivät koske varallisuusrajat ja näin heillä on mahdollisuus päästä asumaan hyväkuntoiseen, esteettömään asuntoon asumisoikeusmaksulla, joka on 15 prosenttia asunnon hinnasta. Viime aikoina Vantaa asuntomarkkinoille on palannut myös osaomistusvaihtoehto.

Valtakunnalliseen keskusteluun asumisen uusista hallintamuodoista on noussut myös ehdotus eurooppalaisesta asunto-osuuskuntamallista. Mallissa asukas pääsisi kiinni asuntoon pienellä omalla pääomalla ja vastike olisi omakustannusperiaatteella kohtuullinen, ilman voiton tavoittelua. Vantaa suhtautuu näihin niin kutsuttuihin asumisen välimalleihin positiivisesti ja tavoitteena on, että kaupungin vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla.

Suomalaiseen tapaan perinteisellä omistusasumisella asunto-osakeyhtiöissä tai omakotitalossa on jatkossakin merkittävä sija vantaalaisessa asumisessa. Asunto-osakeyhtiö on monella tapaa asukkailleen kustannustehokas ja pitkällä tähtäimellä kohtuuhintainen asumisen vaihtoehto ollessaan voittoa tavoittelematon ja osakkaitensa etua ajava demo-

kraattinen yhteisö. Lainaa lyhentäessä asukkailla kertyy samalla pysyvää omaisuutta asunnon muodossa. Vuokra-asumisen kysynnän noususta huolimatta monen vantaalaisen tavoitteena on ennen pitkää ostaa oma asunto. Kaupungin tavoitteena on, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

Toimenpiteet:

- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla
- Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta
- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osanomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla
- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina
- Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana

Hisseillä kohti esteetöntä asumista

Vantaan kaupungilla on asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, jota hallinnoi konsernihallinnon ja rahoituksen yksikkö. Vantaalla on linjattu, että asuntolainarahastosta voidaan jatkossa myöntää lainoja VAV-konsernin kohteiden toteuttamiseen sekä hissiavustuksia taloyhtiöille hissien jälkiasennukseen ja perusparantamiseen. Myös hissien rakentamisen esiselvitysten teettämiseen voidaan myöntää avustusta.

Hissiavustusten jakaminen on keino, jolla kaupunki voi tukea kotien esteettömyyttä ja edesauttaa monien iäkkäiden asukkaiden kotona asumista mahdollisimman pitkään.

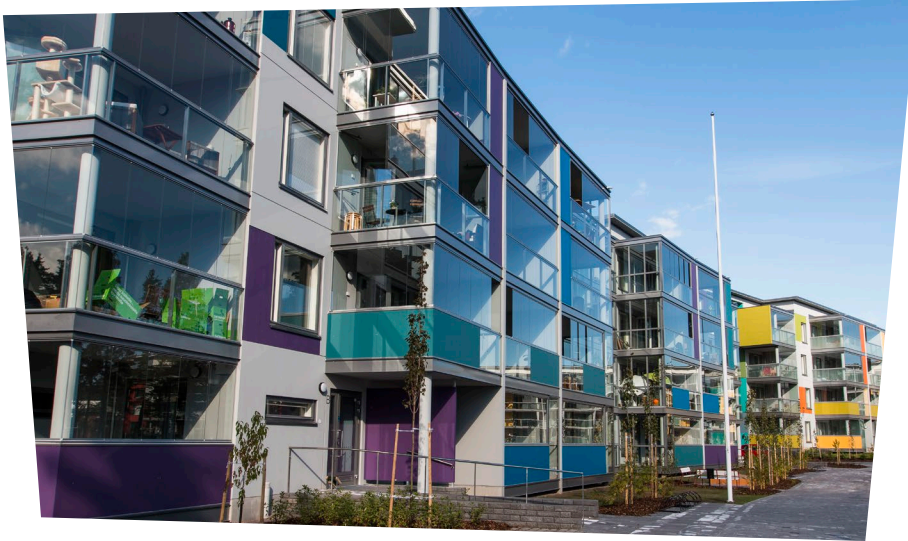
Toimenpiteet:

- Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi

Jokaiselle oma ovi

Osa vantaalaisista tarvitsee tukea elämäänsä ja apua asumiseensa tai sen järjestämiseen. Kaupungin tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikäihminen ja vammainen voi asua omassa asunnossaan tavallisessa asuntokannassa ja tarvittavat palvelut tuodaan omaan kotiin.

Kehitysvammaisten osalta valtakunnallisena tavoitteena on laitostasumisen lakkauttaminen ja siirtyminen kodinomaiseen asumiseen vuoteen 2020 mennessä. Vantaalla on sijoitettu uusiin VAV-konsernin taloihin vammaisille tarkoitettuja asuntoja muiden vuokra-asuntojen sekaan. Kussakin talossa on noin 15 vammaisille henkilöille tarkoitettua asuntoa ja asunnot on sijoitettu eri puolille taloa.

Ikäihmisten osalta kaupungin pyrkimyksenä on niin ikään tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Kaupunki kannustaa senioreita pohtimaan hyvissä ajoin oman asumisen esteettömyyttä ja vaivattomuutta tulevaisuutta ajatellen ja etsimään ajoissa itselleen kodin, jossa voi viettää pitkään vanhuudenpäiviään. Raskaasta laitospaikkaisesta vanhustenhoidosta on pitkälti luovuttu ja siirrytty tehostettuun palveluasumiseen, jossa asukkailla on käytössään oma yksityinen huone ryhmätilojen ohella. VAV-konsernin suuri, 199 asuntoa sisältävä palveluasumisen hanke valmistuu vuonna 2019 Myyrmäkeen. Vastaavanlainen vanhusten palvelukeskus on tarpeen rakentaa todennäköisesti tulevaisuudessa myös Tikkurilan suuralueelle.

Vantaalla oli vuonna 2017 asunnottomana 256 henkilöä, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 26 henkilöä. Tarkkaa lukua asunnottomuuden kokonaisuudesta on vaikea saada, koska kaupungilla ei ole tietoa kaikista asunnottomista henkilöistä. Vantaan kaupunki on sitoutunut valtakunnalliseen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaan (AUNE), jonka tarkoituksena on tukea asunnottomuusuhan alla olevia henkilöitä. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn keinoja Vantaalla ovat muun muassa asumisneuvonta, jolla on saatu hyviä tuloksia esimerkik-

si häätöjen ehkäisyssä. Asumisneuvontaa ollaan kohdentamassa myös erityisesti maahanmuuttajien asumisen tukemiseen. Vantaa on luovuttanut tontteja ja tehnyt yhteistyötä Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiön (HOAS) ja Nuorisotasuntoliiton (NAL Asunnot) kanssa asuntokohteiden toteutumisesta nuorille.

Asunnottomuustyön lähtökohtana on Vantaalla turvata kunnan asukkaan asuminen Asunto ensin -periaatteen mukaisesti. Kunnan palvelut rakentuvat niin, että kuntalainen saa tarvittavan tuen ja palvelut, myös niissä tilanteissa kuin asunnottomuus uhkaa. Asunnottomuusuhan alla on usein myös päihde- ja mielenterveyskuntoutujia. Vantaalla on käynnissä työ- ja päivätoimintaa sekä asumista yhdistävä Koisoniitty-hanke, jossa kuntoutusta ja elämänhallintaa tukevia toimintoja tarjoava keskus sisältää myös 40 asuntoa.

Vantaalle on viime aikoina rakentunut myös lukusia yksityisiä erityisryhmien asumishankkeita, joista osaa kaupunki on tukenut tontinluovutuksella. Tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus siirtää erityisryhmien asumisen maakunnan vastuulle. Monet uudistuksen yksityiskohdat ovat vielä käytännön järjestelyiden osalta avoinna. Vantaan kaupunki sitoutuu tulevaisuudessa varmistamaan erityisryhmien asuntojen rakentumisen alueelleen sekä tekemään tarvittavat tonttivaraukset seudullisten tavoitteiden mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti
- Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti

2. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia
asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

2.1 Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti

Maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnilla pidetään yllä kokonaisnäkemyistä kaupungin kehittämisestä ja siinä otetaan kantaa rakentamisen ajoitukseen, mitoitukseen sekä palveluiden ja infrastruktuurin yhteensovittamiseen kaupunginosatasolla. Vantaan viime vuosien voimakkaan kasvun ja asuntorakentamisen myötä kaupungin toimialojen ja tulosalueiden määrätietoisesta suunnittelusta ja yhteistyöstä merkitys korostuu entisestään. Maankäytön ohjelmointityötä kehitetään Vantaalla edelleen.

Oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan

Vantaalla toimivien rakennuttajien kannalta on olennaista, että kaupunki on ennakoivasti rakentamisen ajoittamisen ja varannut riittävät määrärahat kunnallistekniikan investointeihin alueilla, jotta esimerkiksi tarvittavat kadut, vesihuollon runkolinjat, melusuojaukset ja maanpuhdistukset saadaan tehtyä. Alueille muuttaville asukkaille ja kaupungissa toimiville yrityksille on tärkeää, että palvelut toimivat ja asuinympäristö rakennetaan viihtyisäksi sekä toimivaksi. Maankäytön toteuttamisen ohjelmointi on toimialojen yhteistyötä, jolla voidaan yhteisesti koordinoida hankkeita, varmistaa niiden hyvä suunnittelu, toimia taloudellisesti järkevästi ja varmistaa oikea-aikainen infrastruktuurin ja palveluiden rakentaminen alueilla.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa nykyistä kaupunkirakennetta ja rakentua yhä enemmän vahvojen keskusten varaan. Pääosa uudesta rakentamisesta sijoitetaan tiivistyville keskusta-alueille ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. (Valtuustokauden strategia 2018-2021.)

Maankäytön ohjelmoinnilla näille alueille suunnataan erityisesti täydennysrakentamista, joka on kaupungin kannalta kustannustehokkain vaihtoehto hyödyntäen olemassa olevaa kunnallistekniikkaa ja palveluverkkoa sekä minimoiden kalliita uusinwestointeja.

Vantaan palveluverkon suunnittelussa varmistetaan palveluiden riittävyys suhteessa väestökehitykseen. Kaupungin nykyinen poikkeuksellisen suuri asuntorakentamisen volyyymi ja väestön kasvu asettavat uudenlaisia haasteita kaupungin mahdollisuuksille vastata kasvavaan palvelutarpeeseen. Kaupungille kasvusta aiheutuvien investointimenojen määrä riippuu kunnallistekniikan investointien osalta esimerkiksi siitä, miten pitkälti rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toimitilainvestointeihin vaikuttavat myös uuden asuntorakentamisen tuoman muuttoliikkeen vaikutukset väestöön: nuorimpien ikäluokkien palvelutarpeet tulevat vastaan nopeimmin lisääntyneenä päivähoidon kysyntänä ja viiveellä koulupaikkojen tarpeena. Palvelutarvetta arvioidaan kokonaisuutena, sillä pääsääntöisesti uudisrakentamisen muuttoliikevaikutuksia voimakkaammin palvelutarpeeseen vaikuttavat muutokset nykyisessä asuntokannassa ja väestössä. Maankäytön toimialalla kaavoituksen ja tontinluovutuksen tehtävänä on turvata palvelutonttien riittävyys eri alueilla.

Tärkeinä taustatietoina kaupungin maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnissa ja palveluverkon suunnittelussa on vuosittain laadittavat asuntorakentamisennuste ja kaupungin väestöennuste. Vantaalla otetaan käyttöön vuonna 2018 maankäytön uusi toimintamalli ja tietojärjestelmä (MATTI), joka tulee sisältämään maankäytön suunnittelun, kuntatekniikan rakentamisen ja elinkaaren hallinnan sekä kartta- ja paikkatiedon tuotannon ja hallinnan. Uuden kaupunkitietomallin tavoitteena on koota eri toimialojen prosessit yhteen helpommin hallittavaksi kokonaisuudeksi, joka palvelee myös maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkon suunnittelua.

Toimenpiteet:

- Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia
- Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuinalueiden väestökehitykseen
- Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille

2.2

Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle

Vantaan kasvaessa nopeasti korostuu kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen merkitys toimivan sekä veto-voimaisen kaupunkiympäristön varmistamisessa. Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kehittämiselle ja sijoittaa kasvu siten, että Vantaa on viihtyisä asuinpaikka asukkaille sekä yritysten näkökulmasta kansainvälinen ja menestyksellä paikka harjoittaa liiketoimintaa. Hyvä ja suunnitelmallinen kaavoitus on myös tärkeä osa toimivaa maa- ja asuntopolitiikkaa. Kokonaisvaltainen alueiden tarkastelu ja suunnittelu varmistavat julkisten ja yksityisten palveluiden saatavuuden, kunnallisteknisten verkostojen taloudellisuuden, pysäköinnin tehokkaan järjestelyn ja sosiaalisesti monipuolisen ympäristön rakentumisen.

Kaavoitus ohjaa maankäyttöä

Kaupungin tehtävänä on vastata alueensa kaavoituksen järjestämisestä eli kaavoitukseen liittyvästä päätöksenteosta, kaavoituksen laadusta, määrästä ja kohdentumisesta sekä siihen liittyvästä lakien ja määräysten noudattamisesta. Kaupungilla on niin kutsuttu kaavoitusmonopoli eli kaupungin päätösvallassa on, milloin ja missä laajuudessa kaavahankkeet aloitetaan.

Yhdyskuntarakenteen peruslinjat määritellään yleiskaavassa. Vantaan voimassa olevan, vuonna 2007 hyväksytyn yleiskaavan ratkaisut perustuvat radanvarsien hyödyntämiseen, nykyisten keskusten vahvistamiseen ja olemassa olevien alueiden täydentämiseen. Ne ovat edelleen

erittäin tärkeitä suunnittelun lähtökohtia parhaillaan valmisteilla olevassa yleiskaavassa, jonka tavoitevuosi on 2050. Tulevan yleiskaavan hyväksytyissä tavoitteissa korostuvat paikallinen elinympäristö, mutta myös kansainvälisyys. Keskeisiksi maankäytön suunnitteluun vaikuttaviksi ilmiöiksi yleiskaavan valmistelutyössä on nostettu kaupungin vahva kasvu, ilmastonmuutos ja segregaaion ehkäisy. Yleiskaavan ajantasaisuus on tärkeää kaupungin pitkän aikavälin maankäytön tavoitteiden kannalta ja maanhankinnan toimenpiteiden suuntaamiseksi oikeille alueille riittävän aikaisessa vaiheessa. Kaupungin tavoitteena on hyväksyä uusi yleiskaava vuonna 2020.

Yleiskaavan aluevarausten ja merkintöjen pohjalta alueita asemakaavoitetaan eri toimintoihin. Vantaalla rakennetaan pääsääntöisesti vain asemakaavoitetulle alueille. Kaupunki kaavoittaa sekä omaa että yksityisten

maanomistajien omistamaa maata, mutta kaupungin omistaman maan kaavoitus on etusijalla. Omalle maalle kaavoitettaessa kaupungilla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa alueen kokonaisuuden suunnitteluun, käyttötarkoitukseen, asuntopolitiikkaan ja tontinluovutukseen. Kaupunki saa merkittäviä maanmyyntivoittoja jalostamalla alun perin raakamaana hankittuja alueita kaavoituksen myötä ja tämän jälkeen myymällä tai vuokraamalla tontit. Yksityisten maanomistajien kaavoitushankkeita edistetään, kun ne tukevat tiivistyvän kaupungin strategisia tavoitteita ja ovat asemakaavoitetulla alueella sijaitsevia täydennysrakentamiskohteita. Kaavoitettavat alueet määritellään kaavoituksen työohjelmassa, joka valmistellaan yhteistyössä ja hyväksytetään vuosittain kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Toimenpiteet:

- Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
- Pidämme yleiskaavan ajan tasalla

Ihmisille asuntoja ja yrityksille paikkoja toimia, ympäristöä unohtamatta

Vantaan tavoitteena on, että kaupungilla olisi jatkuvasti viiden vuoden asuntotuotantoa vastaava asemakaavavaranto. Tämä tarkoittaa vuoden 2018 asuntotuotantotavoitteilla noin 1,2 miljoonan k-m² suuruista asumisen asemakaavavarantoa. Kaavoituksessa ja tonttutuotannossa tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus ja toteuttamiskelpoisuus. Suunnittelun laatu varmistetaan muun muassa selvittämällä kaavan ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Asumisen laatua kehitetään Vantaalla määrätietoisesti järjestämällä erilaisia arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuja.

Kaavoituksella kehitetään alueita myös yrityselämän tarpeisiin. Vantaan tavoitteena on luoda aktiivisesti uutta työtä, aktivoida yrityksiä sekä rakentaa, profiloida ja markkinoida kiinnostavia yritysalueita. Maapolitiikalla ja kaavoituksella luodaan edellytyksiä vetovoimaisille yritys- ja työpaikka-alueille. Tonttien luovutuspolitiikalla kaupunki voi suunnata yritystoimintaa sinne, missä edellytykset toiminnan harjoittamiseen ovat parhaimmat ja alueen muut yritykset tukevat sijoittuvan yrityksen menestymisen mahdollisuuksia. Erityisesti pienet ja keskiuuret yritykset ovat riippuvaisia kaupungin tonttitarjonnasta ja sen kohtuuhintaisuudesta. Tästä syystä on tärkeää, että kaupunki suunnittelee, kaavoittaa ja luovuttaa tontteja myös pk-sektorin yritysten tarpeisiin.

Asukkaille tehdyssä Vantaan tulevaisuuskuvat 2017 -kyselyssä nousi esiin, että vantaalaisille lähimetsät ja -luonto ovat hyvin tärkeitä. Ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti rauhoittumaan luontoon ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan toiveet lähivirkistysalueista ja asukkaiden helposta yhteydestä lähiluontoon. Kaavoituksessa otetaan myös huomioon riittävät aluevaraukset monimuotoisen luontoympäristön varmistamiseksi. Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita ja huomioimalla monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa.

Vantaan valtuustokauden strategiassa 2018-2021 on nostettu esiin vahvasti kaupungin resurssiviisauden tavoite. Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia. Resurssiviisaus huomioidaan rakennusten, tuotteiden ja palveluiden hankinnoissa sekä käytössä niiden koko elinkaaren ajan. Kaupunki edistää toiminnassaan kiertotaloutta ja samalla luo edellytyksiä alan yrittäjyydelle. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Kaupunki hilitsee toimillaan ilmastomuutosta ja sopeutuu muutoksiin ennakoivasti. Tämä tarkoittaa kaupunkisuunnittelussa esimerkiksi luonnonmukaisten hulevesi- ja viherrakenneratkaisujen suosimista. Kaupunkirakenteen tiiviys, hyvät joukkoliikenneyhteydet sekä toimivat pyöräilyverkot kannustavat asukkaita liikkumaan vähäpäästöisemmin ilman autoa.

Toimenpiteet:

- Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
- Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
- Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
- Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
- Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi

Kaavat toteutukseen

Asemakaavoitettujen alueiden rakentumisen edistäminen on kaupungin näkökulmasta oleellista. Asemakaavojen toteutumisen varmistamiseksi maankäyttösopimuksiin ja tontin luovutuskirjoihin liitetään rakentamisvelvoite, jolla maanomistajat veloitetaan rakentamaan tontit tietyssä ajassa. Jotta rakentamisvelvoite olisi tehokas, veloitteen rikkominen on välttämätöntä sanktoida sopimussakoin.

Maankäyttö- ja rakennuslain (97§) mukainen rakentamiskehotus on yksi keino rakentamisen edistämiseen. Kun asemakaava on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta, kunta voi antaa rakentamiskehotuksen, mikäli tontin sallitusta kerrosalasta ei ole käytetty vähintään puolta. Rakentamiskehotus on erityisen tärkeä silloin, kun halutaan hyödyntää esimerkiksi rakennettua kunnallistekniikkaa tai palveluverkkoa.

Alueet, joilla kaavat ovat vanhentuneet ja alueen maankäytön ajanmukaistamiseksi tarvitaan uutta suunnittelua, voidaan määrätä maankäyttö- ja rakennuslain perusteella rakennuskieltoon. Rakennuskielto voidaan määrätä sekä yleis- että asemakaavan laatimisen ajaksi ja sitä on myös Vantaalla käytetty.

Selvät linjat poikkeamiseen

Mikäli rakentamisessa halutaan poiketa asemakaavasta tai muista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista tai sen nojalla annetuista rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai muista rajoituksista, tarvitaan ennen rakennuslupaa poikkeamispäätös.

Poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, vaikeuttaa luonnon-suojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeamisesta päättää kaupunkisuunnittelujohtaja. Mikäli poikkeaminen on vähäinen

eikä siinä poiketa kaavan keskeisistä periaatteista, voi rakennusvalvontaviranomainen myöntää poikkeuksen rakennusluvan yhteydessä.

Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan koko kaupungin asemakaavoittamaton alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Ennen kuin rakennuslupa voidaan myöntää alueelle, jolla ei ole voimassa asemakaavaa, tarvitaan suunnittelutarveratkaisu, jossa harkitaan edellytykset rakennusluvan myöntämiselle. Suunnittelutarveratkaisuista päättää yleiskaavapäällikkö. Poikkeamispäätöksissä ja suunnittelutarveratkaisuissa tulee ottaa huomioon maanomistajien tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu.

Vantaalla tiiviiden keskusta-alueiden ja laajojen pientaloalueiden ulkopuolelle jää alueita, joilla on vanhoja kyliä, pieniä asutuskeskittymiä, maataloutta palvelevia alueita ja yksittäisiä pientaloja. Näiden alueiden maankäyttö on määritelty yleiskaavassa, mutta tulevien rakennuspaineiden vuoksi niiden käyttöönotto on suunniteltava huolellisesti. Kyseisten alueiden rakentaminen ilman suunnitelmaa saattaa johtaa näiden alueiden tulevien mahdollisuuksien menettämiseen. Vantaa ei salli maaseutumaisille alueille haja-asutusluonteista rakentamista, vaan ainoastaan maaseutuyrittäjyyteen liittyvä täydennysrakentaminen on mahdollista. Nämä periaatteet ovat maatalousalueiden (MT) sekä maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (M) yleiskaavamääräysten mukaisia.

Toimenpiteet:

- Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
- Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
- Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista

2.3 Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin

Vantaalla on useita keskuksia, joiden ytimiin ja ympärille pääosa asumisesta ja elinkeinoelämän toiminnoista sijoittuu. Tulevaisuuden Vantaa rakentuu yhä vahvemmin näiden keskusten varaan ja tavoitteena on hyödyntää entistä rohkeammin kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuuksia.

Keskusten uusi aika

Vantaalla on erinomaiset edellytykset vahvistaa entisestään olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistymistä ja suunnata rakentamista keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Merkittävässä roolissa keskustojen uudessa nousussa on ollut Kehäradan avaaminen liikenteelle vuonna 2015, minkä ansiosta asemanseudut ovat saaneet uudenlaista vetovoimaa. Rakentamisen nousukiidossa ovat vahvasti Tikkurila, Myyrmäki ja Martinlaakso, mutta myös Korso, Koivukylä sekä Hakunila tulevat saamaan lähivuosina uutta nostetta erilaisten uudistushankkeiden myötä. Uutena merkittävänä keskuksena tulevana vuosina korostuu Keski-Vantaalla Aviapolis, joka on tulevaisuudessa elinkeinoelämän ja asumisen keskus kiitoteiden kainalossa. Niin ikään Kivistön asemanseutu jatkaa voimakasta kasvuaan tulevana vuosina.

Vantaalla on käynnissä uuden yleiskaavan laadinta, jonka yhteydessä selvitetään korkean rakentamisen mahdollisuuksia keskusta-alueilla, erityisesti hyvien joukkoliikennedyhteyksien ja palveluiden läheisyydessä Aviapoliksessa, Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Keskusten vahvistamisen sekä tiiviin ja korkean rakentamisen puolesta puhuu moni asia. Yhä useampi asukas arvostaa asunnon sijaintia hyvien liikennedyhteyksien ja palveluiden äärellä ja myös kaupungille täydennysrakentaminen on järkevää, sillä keskusta-alueilla palveluverkon ja kaupungin kunnallistek-

niikan kustannukset eivät nouse niin kalliiksi kuin uusille alueille rakennettaessa. Tästä syystä Vantaan maankäytössä painotetaan aina kaa-voitusta ja rakentamista olemassa olevan infrastruktuuriin yhteyteen ennen uusien alueiden avaamista rakentamiselle.

Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden tiivistäminen keskuksiin vähentää myös autoilun tarvetta ja liikenteestä syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen määrää. Ihmisten asumistoiveet ovat viimeisimmissä tutkimuksissa painottuneet kohti urbaanimpaa kerrostaloasumista ja toiveet omakotitaloasumisesta ovat puolestaan hieman vähentyneet. Myös väestöra-

kenteen ikääntyminen näkyy asumistoiveissa, sillä moni seniori-ikäinen haluaa asua vaivattomasti kerrostalossa lähellä palveluja. Toisaalta edelleen lähes puolella suomalaisten kaupunkiseutujen asukkaista on edelleen toiveissa asua pientalossa, tosin omakotitalojen sijaista halutaan yhä useammin huolettomampaa yhtiömuotoista asumista esimerkiksi pari- tai rivitalossa (Strandell 2017). Keskusten vetovoiman kasvaessa suunnittelussa pitää myös huomioida Vantaan lähiöt sekä pientaloalueet, joissa suurin osa vantaalaisista asuu. Näillä alueilla elinvoimaisuus turvataan muun muassa täydennysrakentamisen ja purkavan uudistamisen avulla.

Keskustojen kehittämiseen tarvitaan pääomaa uusien asuntojen, liiketilojen, työpaikkojen, pysäköintilaitosten sekä julkisen kaupunkitilan kuten puistojen, katujen ja torien rakentamista varten. Suuri osa pääomasta on yksityistä, mutta myös kaupungilta tarvitaan panostusta julkiseen rakentamiseen, kuten yleisen pysäköinnin järjestämiseen ja kiinteistöjen ostamiseen. Vantaalla on keskustojen kehittämisrahasto, johon budjetin ylittäviä maanmyyntituloja voidaan siirtää. Kehittämisrahastosta voidaan rahoittaa esimerkiksi alueiden kehittämistä, suunnittelua, toteuttamista ja maanhankintaa.

Toimenpiteet:

- Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
- Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
- Hyödynnämme olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
- Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
- Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa

Täydennysrakentamisella elinvoimaa ja eheyttä

Vantaalla täydennysrakentaminen olemassa olevan kaupunkirakenteen yhteyteen on merkittävässä roolissa uusien asuntojen syntyemisessä kaupunkiin. Vaikka täydennysrakentaminen voi monin paikoin olla pitkä, vaikea ja ristiriitainen prosessi, sen lopputulos on usein sekä asukkaita että kaupunkia hyödyttävä ja asuinalueita eheyttävä. Täydennysrakentamisella voidaan saada vanhalle asuinalueelle olevaa asuntokantaa täydentäviä asuntoja esimerkiksi esteettömyyden tai huoneistotyyppin osalta ja näin mahdollistaa jatkossakin erilaisille asukkaille omia asuimistarpeita vastaavan kodin löytäminen omalta asuinalueelta. Täydennysrakentaminen lisää kaupunkiin rakentamisen kerrostuneisuutta ja tuo kaivattua uudistusta alueille. Uusien asuntojen myötä alueen palvelut saavat uutta asiakaskuntaa, joten täydennysrakentaminen vahvistaa nykyisten palveluiden säilymismahdollisuuksia ja tuo alueelle mahdollisesti lisää palveluita.

Täydennysrakentaminen lähtee usein käyntiin taloyhtiön tarpeesta tehdä esimerkiksi remontti tai peruskorjaus, jolloin täydennysrakentamisesta saatavilla tuloilla korjausten kustannuksia pystytään osittain kattamaan. Monilla esimerkiksi 1960- ja 1970- luvuilla rakennetuilla kerrostaloyhtiöillä on suuria pysäköintialueita, joita voidaan ottaa täydennysrakentamiskäyttöön uusien pysäköintijärjestelyiden ansiosta. Kaupunki hakee myös itse kaavamuutoksia rakennetuille asuinalueille, kun tonttien käyttötarkoitus muuttuu tai tehokkuutta halutaan nostaa. Näin kaupungin omistamalle maalla saadaan käynnistettyä täydennysrakentamishankkeita. Vantaalla on myös selvitetty pientaloalueiden täydennysrakentamismahdollisuuksia ja kannustettu nykyisiä asukkaita tonttien jakamiseen, lohkomiseen ja myymiseen. Täydennysrakentamisessa tulee aina tarkastella kutakin hanketta omana kokonaisuutenaan alueen ja tontin lähtökohdista. Kaupunki suhtautuu täydennysrakentamishankkeisiin lähtökohtaisesti myönteisesti ja kannustavasti.

Vanhoilla asuinalueilla voidaan joutua pohtimaan rakennusten purkamista peruskorjauksen vaihtoehtona. Purkava uudistaminen nousee esiin hankkeissa, joissa rakennukset ovat tulleet elinkaarensa päähän ja korjauskustannukset ovat suuret tai mahdollisesti jopa suuremmat

kuin purkamisen ja uuden rakentamisen tilalle. Lisäksi olemassa oleva asuntokanta ei välttämättä vastaa nykypäivän kysyntää laadun tai asuntojen koon osalta. Asuinalue saattaa olla myös jossain määrin sosiaalisesti eriytynyt, mikä voi johtaa segregatioon. Purkamisen kautta on mahdollista nostaa aluetehokkuutta, järjestää pysäköinti uudelleen sekä uudistaa huoneisto- ja hallintamuotojakaumaa alueella. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi erittäin vuokra-asuntovaltaiselle alueelle saadaan lisättyä omistus- ja asumisoikeusasumista. Purkavan uudistamisen hankkeissa on tärkeää tarkastella hanketta monesta eri näkökulmasta ja laskea yhteen purkamisen edut ja haitat. Rakennusten purkaminen ja uuden rakentaminen aiheuttavat vanhan korjaamiseen verrattuna huomattavan määrän enemmän kasvihuonekaasupäästöjä. Toisaalta alueen tehokkuuden, energiansäästön ja viihtyvyyden kasvattaminen sekä tarkoituksenmukaisempi asuntokanta vähentävät tulevaisuudessa ilmastovaikutusta.

Toistaiseksi purkavan uudistamisen hankkeita on suunnittelussa ja toteutuneina Vantaalla vielä vähän ja ne ovat lähinnä vuokratyöryhmien isompia muutostyökokonaisuuksia. Asunto-osakeyhtiöissä purkamisvaihtoehto on vielä toistaiseksi vaikea toteuttaa, sillä purkupäätöksen vaaditaan jopa yhtiön kaikkien osakkaiden yhteinen myönteinen päätös. Mikäli päätöksenteko asunto-osakeyhtiöissä tulevaisuudessa helpottuu, saattaa hankkeita syntyä jatkossa enemmänkin Vantaalle. Vuokratyöryhmien puolella purkavan uudistamisen hankeaihoita on odotettavissa niin ikään lisää lähivuosina. Vantaa suhtautuu myönteisesti purkavan uudistamisen hankkeisiin, mikäli syyt ovat riittävän painavia ja perusteltuja. Jokainen purkavan uudistamisen hanke harkitaan ja tutkitaan ennen puoltoa tapauskohtaisesti.

Valtio on asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) kautta tukenut viime vuosina niin kutsutuilla infra-avustuksilla muun muassa täydennysrakennettavia asuinalueita, jotka sijaintinsa puolesta edistävät joukkoliikenteen runkoyhteyksiin tukeutuvaa tiiviimpää ja eheämpää yhdyskuntarakennetta. Avustukset ovat kohdistuneet laajoihin täydennysrakentamiskohteisiin, jotka vaativat suuria kunnallisteknisiä investointeja ja joilla on suuri asuntorakentamisen potentiaali. Vantaa on saanut avustusta esimerkiksi vuosille 2016-2019 yhteensä yli neljä miljoonaa euroa. Kaupunki aikoo myös jatkossa hakea aktiivisesti asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin haettavana olevia avustuksia.

Toimenpiteet:

- Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
- Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin

2.4 Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa

Alueiden arvo nousee kaavoituksen myötä, kun niitä voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi asumisen tai elinkeinoelämän tarpeisiin. Maanomistaja saa näin ollen omistamalleen maalle hyötyä, kun taas kaupungille koi-tuu kustannuksia uuden alueen rakentamisesta osaksi yhdyskuntaa. Maankäyttösopimuksella kaupunki ja maanomistaja sopivat maanomistajan osallistumisesta kyseistä kaava-aluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin, mutta sopimuksessa on mahdollisuus sopia laajemminkin kaavan toteuttami-seen liittyvistä velvoitteista. Vantaa perii korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksis-ta yksityisiltä maanomistajilta enimmillään puolet kaa-voituksen tuomasta arvonnoususta.

Kaupungin ja maanomistajan sopimus

Maankäyttösopimuksilla pyritään turvaamaan kaavan toteuttamisen kannalta tärkeät asiat sopimalla muun muassa kunnallistekniikan suun-nittelusta ja – rakentamisesta, yleisten alueiden luovutuksesta, mah-dollisista maakaupoista, rakentamisvelvoitteista ja -aikataulusta sekä mahdollisista rakentamisohjeiden ja lähiympäristösuunnitelman laati-misesta. Lisäksi voidaan sopia alueella tarvittavista asuntopoliittisista tavoitteista. Maankäyttösopimusneuvotteluita käydään samanaikaises-ti kaavoitusprosessin kanssa, mutta sopimus voidaan tehdä osapuolia sitovasti vasta, kun kaavaluonnos tai -ehdotus on ollut julkisesti nähtä-villä. Sopimuksen toteutumisen ehtona on kaavan voimaantulo. Laaja-

mittaisissa rakentamishankkeissa voidaan tehdä jo ennen kaavatyön aloittamista maanomistajien kanssa yhteistoiminta- ja aiesopimuksia suuren hankkeen yhteisten periaatteiden varmistamiseksi ennen varsi-naisen asemakaavoituksen aloittamista.

Asemakaavoitettavan alueen maanomistajalla, jolle asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan velvollisuus osallistua kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutu-viin kustannuksiin. Merkittävä hyöty arvioidaan aina kaavakohtaisesti. Maanomistajia kohdellaan yhdenvertaisesti velvollisuuden täyttämises-sä ja kustannuksiin osallistumisesta on pyrittävä sopimaan ensisijaisesti neuvotteluiden kautta maanomistajan kanssa. Mikäli kustannuksiin osal-listumisesta ei synny sopimusta, on kunnalla lain mukaan mahdollista

toissijaisesti periä maanomistajalta kehittämiskorvausta (Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132 § 91). Päätös maankäyttösopimusmenettelystä tai kehittämiskorvausmenettelyn käytöstä tehdään asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päätettäessä. Alueita kaavoitettaessa yhdyskuntarakentamisen korvausta peritään ja sopimus maanomistajan kanssa tehdään Vantaalla aina, kun rakennusoikeus lisääntyy tai käyttötarkoitus muuttuu yli 500 k-m², ja maanomistaja saa merkittävää hyötyä. Mikäli asemakaavasta aiheutuu välitöntä kunnallistekniikan rakentamista, joka pääosin palvelee toteutettavaa hanketta, voidaan kustannukset aina periä maanomistajalta.

Maankäyttösopimuksissa, jotka tehdään työpaikka-alueille ja yritystonteille, peritään maanomistajalta sisäiset ja ulkoiset kunnallistekniikan kustannukset. Sisäisen ja ulkoisen kunnallistekniikan yhteenlaskettu kokonaiskustannus ei saa ylittää kuitenkaan 50 prosenttia kaavoituksen alueelle tuomasta arvonnoususta.

Sisäisillä kustannuksilla tarkoitetaan sopimusalueella hankkeen toteuttamisesta aiheutuvia menoja, kuten katu-, hulevesi- tai viherrakentamista.

Sisäisen kunnallistekniikan korvaus muodostuu hankkeesta aiheutuvan, välttämättömän kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksista.

Ulkoisilla kunnallistekniikan kustannuksilla tarkoitetaan varsinaisen sopimusalueen ulkopuolella olevan kunnallistekniikan rakentamisesta muodostuvia kustannuksia, joita aiheuttavat esimerkiksi pääkadut, rampit, asemat, sillat tai joukkoliikennejärjestelyt. Ulkoisen kunnallistekniikan kustannusten korvaus on alueellinen taksamuotoinen maksu.

Asuntotonttien osalta peritään korvausta yhdyskuntarakentamisen kustannuksina puolet kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Poikkeuksena ovat kuitenkin asunto-osakeyhtiöt omistamat tontit, joiden osalta peritään vain 35 prosenttia kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytettynä yli puolet ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat. Tällä huojennuksella Vantaan kaupunki haluaa kannustaa ja tukea asunto-osakeyhtiöitä täydennysrakentamishankkeisiin tonteillaan. Erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa maankäyttösopimuksessa peritään sopimuskorvausta vain uuden asuntorakennusoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta.

Kaavoituksen myötä tulevaa arvonnousua laskettaessa on päätetty huomioida arvoa vähentävinä tekijöinä maa-alueen kohtuullinen käypä nykyarvo, rakennusten mahdolliset purkukulut ja erityistapauksissa maanpuhdistuskuluja. Kaupunki hyvittää asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta. Tämä kannustaa asunto-osakeyhtiöitä siirtymään maantasopysäköinnistä rakenteelliseen pysäköintiin ja edesauttaa täydennysrakentamishankkeiden toteutumista.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden mukaisesti kaupunki ottaa maankäyttösopimuksissa korvaukset maana silloin, kun sen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista. Näin kaupunki saa tontteja omaan hallintaansa ja voi luovuttaa niitä eteenpäin haluamillaan ehdoilla.

Toimenpiteet:

- Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m² uutta rakennusoikeutta
- Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
- Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
- Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
- Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
- Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
- Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta
- Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
- Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
- Otamme korvaukset maana maankäyttösopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista

Maankäyttösopimus edistää maa- ja asuntopolitiikkaa

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säätely kaavahankkeissa tarvittaessa rakennuskohtaisesti.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa varmistetaan asuntotuotannon monipuolisuus ja tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen tarvitaan. Säätelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Maankäyttösopimukseen asetetaan tarvittavia sopimussakkoja varmistamaan, että kaavan toteuttajaosapuoli sitoutuu sopimuksessa säädettyyn alueen rakentamisaikatauluun, asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoon sekä huoneistotyyppijakaumaan.

Toimenpiteet:

- Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman
- Varmistamme maankäyttösopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla

2.5 Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.

Vantaan tavoitteena on olla kaupunki, johon sen asukkaat ovat juurtuneet ja jossa he viihtyvät sekä toteuttavat itselleen tärkeitä asioita. Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselyn mukaan kaupunkilaiset haluavat omaleimaisen kaupungin, josta löytyy kaikkea kaupunkimaisista keskustoista vehreisiin omakotialueisiin, maaseutuun ja metsiin. Vantaalaisille on tärkeää olla hyvien kulkuyhteyksien ja palveluiden äärellä, mutta myös luonnon halutaan olevan helposti saavutettavissa ja lähellä. Kaupunkisuunnittelulla on avainasema hyvän elinympäristön luomisessa vantaalaisille asukkaille niin rakkaimpien paikkojen säilyttämisessä kuin uusien mahdollisuuksien luomisessa.

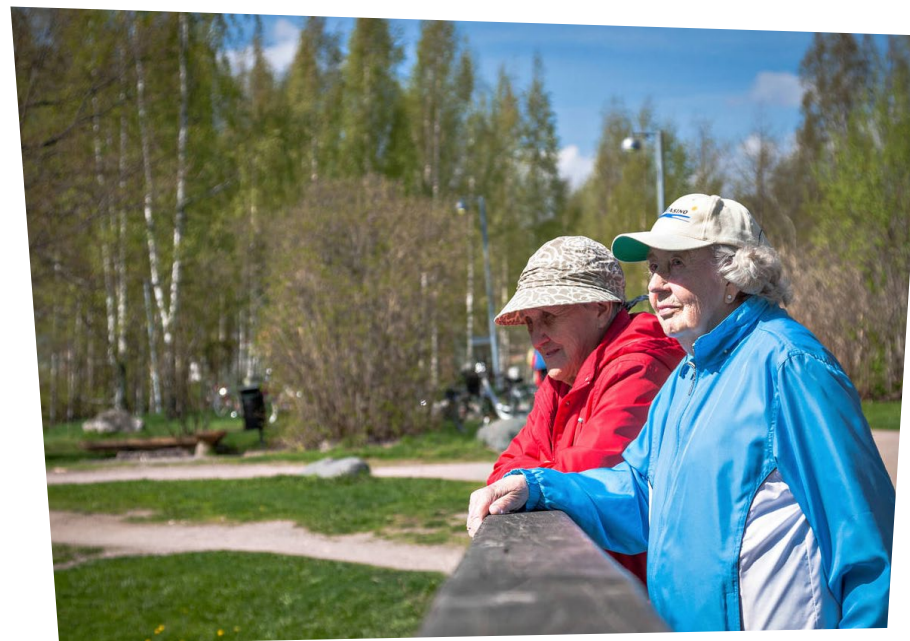
Hyvän ympäristön edellytykset

Asukkaiden viihtyvyyden kannalta ensiarvoisen tärkeää on suunnitella ja toteuttaa asuinalueita, jotka ovat eri-ikäisille ja erilaisia tarpeita omaaville ihmiselle terveellisiä ja turvallisia. Liikenneyhteyksien solmukohdassa Vantaan haasteena on huomioida asuinalueiden suunnittelussa lento-, raide- ja autoliikenteen melu sekä pienhiukkaset. Nämä rajoitteet ohjaavat monin paikoin asumisen sijoittamista Vantaalla ja vaikuttava kaupungin kasvumahdollisuuksiin. Monia liikenteen aiheuttamia meluhaittoja voidaan kuitenkin ratkaista rakennusten järkevällä sijoittelulla, melusteillä ja talojen hyvällä äänieristyksellä.

Kaupunkisuunnitteluun ja kaavoitukseen liittyvillä ratkaisulla, kuten esimerkiksi jalankulkureiteillä, näkymillä, materiaaleilla, valaistuksella ja

viheralueilla, vaikutetaan tulevan alueen viihtyisyyteen, terveellisyys- sekä turvallisuuteen. Esteettömäksi suunniteltu ympäristö ja asuinrakennukset ovat kaikkien asukkaiden etu, josta nauttivat etenkin seniorit, lapsiperheet sekä liikuntarajoitteiset. Asuinalueilla asukkaiden koettuun turvallisuudentunteeseen vaikuttaa myös asumisen monipuolisuus niin hallintamuoto- kuin huoneistotyyppijakauman osalta. Eri ikäisten ja erilaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten sekoittuneisuus alueella on rikkaus ja mahdollistaa juurtumisen samalle asuinalueelle elämäntilanteen ja asumistarpeiden vaihdellessa.

Hyvään vantaalaiseen elinympäristöön kuuluu erottamattomana osana läheisyys ympäröivään luontoon ja viheralueisiin. Viheralueverkosto

asemakaavoitetuilla alueilla on kaupungissamme erinomainen: kaupunkimaisesti rakennetun alueen asukkaista 96 prosenttia asuu 300 metrin vaikutusalueella virkistysalueesta. Asukkaiden toiveena on pitää kiinni tästä helposta pääsystä viheralueille ja täydennysrakentamisessa on huomioitava, että läheisyys puistoihin ja luontoon säilyy hyvänä. Luonnon monimuotoisuuden ja toimivan viheralueverkoston säilymiseksi tarvitaan riittävän leveitä viheryhteyksiä, mikä mahdollistaa myös niiden virkistyskäytön ulkoilureitteinä. Tulevina vuosina Vantaan jokivarsien virkistyskäyttöä lisätään ja purojen sekä ojien merkitystä asuinalueilla korostetaan. Uudet leikkialueet pyritään toteuttamaan laajempina toimintapuistoina, joista saavat virikkeitä kaikenikäiset asukkaat. Viheralueilla ja metsillä on myös tärkeä merkitys ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa: ne toimivat elinvoimaisina hiilinieluinä ja oikein suunnitellut viheralueet kestävät sään ääri-ilmiöitä sekä auttavat hulevesien hallinnassa.

Viihtyisäksi ja toimivaksi rakennettu ympäristö vaatii myös jatkuvaa ylläpitoa ja huoltoa. Vantaa varaa katujen, teiden, puistojen ja kaupungin vastuulla olevien rakennusten kunnossapitoon vuosittain kuntatekniikan ja tilakeskuksen tulosalueiden käyttöön riittävät määrärahat. Hyvin huolehditu ja siisti ympäristö kannustaa myös asukkaita pitämään huolta omasta kaupungistaan ja asuinympäristöstään.

Asuinalueiden viihtyvyyden ja toimivuuden yhtenä tekijänä on pysäköinnin järjestelyt. Erilaiset pysäköintivaihtoehdot vaikuttavat paljolti alueen kaupunkimaisuuteen sekä rakennusten sijoitteluun, mutta myös alueen pysäköinnin ja asuntojen hintatasoon. Maantasopysäköinti on usein rakennuttajalle ja käyttäjälle edullisin ratkaisu. Laajat pysäköintikentät ovat kaupunkikuvallisesti kuitenkin haastavia ja antavat vaikutelman autovaltaisesta maankäytöstä, jossa on tehostamisen varaa. Keskuksissa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, joissa on kevennetty pysäköintinormi, kaupunki edellyttää usein rakennuttajilta rakenteellista pysäköintiratkaisua. Täydennysrakentamisalueilla pysäköinnin siirtäminen kenttäpaikoilta laitoksiin tai kansien alle on yleensä edellytys uusien hankkeiden toteuttamiselle. Vantaa on päättänyt kehittää uusia pysäköinnin malleja uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamiskohteiden toteuttamisen helpottamiseksi.

Katse tulevaisuudessa - historiaa unohtamatta

Viihtyisä ja rakas kotikaupunki muodostuu monipuolisesta ja mielenkiintoisesta ympäristöstä, jossa näkyy rakennusten ja toimintojen historiallinen kerrostuneisuus, mutta tuntuu samalla tulevaisuuden mahdollisuuksien jännittävä odotus. Kaupunkimme menneisyyden parhaat palat tulee kaupunkisuunnittelussa ottaa huomioon ja suojella tulevia asukkaita varten, mutta toisaalta alueita täytyy uudistaa ja kehittää vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Kaupunkiympäristön muutoksen lisäksi tulevaisuuden asumisen toiveita ja tarpeita on syytä miettiä suunnittelun kannalta. Yksinasuvien ja pienten perheiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa. Asunnolta saatetaan kuitenkin vaatia yhä enemmän muuntojoustavuutta esimerkiksi lasten asuessa vanhemmillaan vuoroviikoin. Etätömahdollisuuksien kasvaessa työnteko siirtynee työpaikoilta yhä enemmän kotiin ja ihmiset saattavat kaivata erilaisia tiloja työntekoon joko asunnossaan tai kotikorttelissaan.

Kaupunkielämässä on sosiaalisen median tavoitettavuuden myötä kasvanut innostus erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja vahvempaan yhteisöllisyyteen. Osalla kaupunkilaisista toive yhteisöllisyydestä voi näkyä myös asumisessa, jossa yhteiselämästä innostuneet ihmiset jakavat yhdessä isomman asunnon tai ryhtyvät esimerkiksi ryhmärakentamishankkeeseen. Asumistoiveiden moninaisuus, elämäntapojen muuttuminen ja yhteisöasumisen toiveet ikäihmisten ja erityisryhmien osalta ovat tärkeitä asioita huomioida vantaalaista asumista suunniteltaessa.

Joukkoliikenneyhteydet Vantaalla ovat jo erittäin hyvät ja monet vantaalaiset voivat elää ja hoitaa asioitaan mutkattomasti ilman omaa autoa. Vantaalle suunnitellaan yleiskaavan yhteydessä uutta pikaraitiotieverkkoa, joka sujuvoittaa kaupungin poikittaisliikennettä. Vantaa haluaa olla entistä vahvemmin pyöräilykaupunki, jossa yhä useampi asukas taittaa työmatkansa polkupyörällä. Pyöräilyn ja kevyenliikenteen infrastruktuurin parantamiseen panostetaan jatkuvasti.

Autoliikenteen tulevaisuutta on haasteellista ennustaa: toisaalta asuminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä vähentää autojen tarvetta ja tulevaisuus voi viedä autonomistajuuden yhä enemmän yhteiskäyttöisiin autoihin.

Pysäköintipaikkojen määrän riittävyyttä ja käytössä olevan pysäköintinormin toimivuutta seurataan Vantaalla. Kaupungilla on vuoden 2018 loppuun käytössä pysäköintinormin määräaikainen kokeilu, jossa useilla asemanseuduilla rakennuttajat ovat voineet rakentaa vähemmän auto-paikkoja kaavamääräyksistä poiketen. Kokeilu on osaltaan edesauttanut asuntorakentamisen kasvua Vantaalla, mutta paikoittain asukkaat ovat kokeneet parkkipaikkojen määrän liian pieneksi tai pysäköinnin hinnan liian korkeaksi (Virtanen 2017). Kokeilun tulosten pohjalta kehitetään Vantaan asuinalueille uudet pysäköintinormit.

Toimenpiteet:

- Otamme uusilla asuinalueilla ja asuin-kohteissa turvallisuuden, terveellisuuden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
- Suunnitteleme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
- Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
- Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen

Vaikuttamalla vahvempaa

Muuttuvassa kaupungissa on tärkeää antaa mahdollisuus nykyisille ja tuleville kaupunkilaisille kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa kaupungissa tapahtuviin asioihin. Vantaa kannustaa asukkaita osallistumaan kaupungin suunnitteluun ja vaikuttamaan oman asuinalueensa asioihin Osallistuva Vantaa -toimintamallin avulla.

Vantaan maankäytön suunnittelussa on viime vuosina otettu mukaan asukkaita suunnitteluun lakisäätöisen osallistumisen lisäksi esimerkiksi vantaalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa, joissa oppilaat ovat päässeet itse vaikuttamaan leikkialueen tai lähiympäristön suunnitteluun. Kaupunki järjestää säännöllisesti lapsille ja nuorille Vaikuttaja-päivän, jossa voidaan keskustella myös kaupunkisuunnitteluun liittyvistä asioista. Vantaalla toteutettiin 2017 Vantaan Tulevaisuuskuvat- hanke, jossa selvitettiin asukkaiden ajatuksia hyvästä kotikaupungista. Hankkeesta saatuja tuloksia hyödynnettiin myös kaupungin valtuustokauden strategian 2018-2021 laadinnassa.

Tulevaisuudessa Vantaa selvittää vuosittain asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla, joka toteutetaan kaupungissa ensimmäistä kertaa vuonna 2018. Tulosten perusteella kaupungin toimintaa linjataan tarvittaessa uudelleen.

Toimenpiteet:

- Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla

3. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaan tontinluovutus on avointa,
tasapuolista ja kilpailua edistävää

3.1 Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin

Parhaita keinoja, jolla Vantaa voi vaikuttaa alueellaan tapahtuvaan maankäyttöön ja halutun asuntopolitiikan toteuttamiseen on kaupungin oma tontinluovutus. Maaomaisuus on voimavara, jonka arvon säilyttäminen ja kehittäminen on kaupungin tärkeä tehtävä. Vantaa luovuttaa asuntotontit ensisijaisesti erilaisten suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuiden kautta löytääkseen sopivat kumppanit toteuttamaan kohteet kaupungin reunaehtojen ja tavoitteiden mukaisesti. Tontteja voidaan luovuttaa myös neuvottelumenettelyiden tai arvontojen kautta.

Tontteja asuntorakentamiseen ja yrityksille

Toimijoiden kiinnostus Vantaan kaupungin luovuttamia tontteja kohtaan on ollut viime vuosina suurta. Yleinen taloustilanne vaikuttaa oleellisesti kaupungin vuosittain luovuttamien tonttien kysyntään ja lukumäärään. Periaatteena on, että tontinluovutus on tasapuolista ja avointa kaikille toimijoille.

Vantaalla järjestetään vuosittain useita tontinluovutus- tai suunnittelukilpailuja, joiden avulla valitaan kaavakehityskumppanit tai tontinsaaajat kohdealueille. Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat valitaan tarjous- tai laatukilpailulla tai näiden yhdistelmällä. Tontinluovutuskilpailun sisältöä ja tavoitetta muokataan aina kilpailukohteen mukaan. Kilpailuissa voidaan hakea esimerkiksi edullisinta myyntihintaa asunnon ostajille, parasta kaupunkikuvallista laatua, yhteisöllisyyden konsepteja, hyvää asuntosuunnittelua tai energiatehokkuutta. Kilpailut

ovat avoimia kaikille rakennuttajille ja erityyppisillä kilpailukokonaisuuksilla kaupunki haluaa antaa sekä isoille että pienille rakennuttajille mahdollisuuden rakentaa asuntoja Vantaalle.

Vantaan kaupunginhallitus on 5.3.2018 hyväksynyt toistaiseksi voimassa olevat tuottajamuotoisten asuntotonttien ja erityispalvelutonttien luovutusperiaatteet, -ehdot ja -hinnat, jotka päivitetään tarvittaessa. Selkeät luovutusperiaatteet varmistavat tontinsaaajien tasapuolisen kohtelun ja kertovat toimijoille tarkemmin kaupungin toimintatavoista ja periaatteista tontinluovutuksessa.

Kaupungilla on myös mahdollisuus luovuttaa tontti toimijalle ilman kilpailutusta, mikäli kyseessä on erityisen innovatiivinen asumisen kehittämishanke, jonka halutaan toteutuvan Vantaalle. Tonttien luovutuksesta päättää pienissä tonttikohteissa ja hankkeissa kaupunkisuunnittelulautakunta ja merkittävissä kohteissa kaupunginhallitus.

Vantaa haluaa tarjota mahdollisuuden omakotitalojen rakentamiseen luovuttamalla pientalotontteja omatoimirakentajille monipuolisesti eri kaupunginosista. Kaupunki luovuttaa vuosittain noin 20-50 erillispientalotonttia. Vuosittain luovutettavien pientalotonttien määrään vaikuttaa kysynnän lisäksi kaupungin mahdollisuudet investoida kunnallistekniikkaan ja palveluverkkoon uusilla pientaloalueilla. Pientalotontit voidaan luovuttaa pisteytyksellä, tarjouskilpailulla tai arvonnalla riippuen kohdetonteista ja niiden kiinnostavuudesta. Mikäli tontteja jää luovuttamatta yleisestä hausta ja tarjouskilpailusta, voidaan ne laittaa niin sanottuun jatkuvaan hakuun, josta ne ovat heti varattavissa ilman erillistä hakuaikaa.

Työpaikkarakentamisen edellytyksiä tuetaan luovuttamalla yritystontteja. Tonttien luovuttamisessa halutaan turvata kaikenkokoisten yritysten menestymismahdollisuudet Vantaalla. Erityisesti pienet ja keskisuuret

yrietykset ovat riippuvaisia kaupungin luovuttamista kohtuuhintaisista tonteista. Kaupunki myy yritystontit suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän valitsemalle yhteistyötaholle varmistaakseen yritystoiminnan perustamisen ja sijoittumisen Vantaalle. Yritystonttien saajat voidaan valita myös tarjouskilpailulla.

Kilpailuissa ja tontin kauppakirjoissa sekä vuokrasopimuksissa Vantaa edellyttää rakennuttajalta kaupungin kanssa sovittujen asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumista, kuten asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakaumaa. Kaupunki myös edistää resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista kilpailuissa ja tontinluovutuksessa kohteesta riippuen. Sovittujen asuntopoliittisten sekä muiden kaupungin asettamien tavoitteiden toteutuminen varmistetaan asettamalla tontin kauppakirjoihin ja vuokrasopimukseen riittävät sopimussakkolausekkeet.

Myyntiä ja vuokrausta käypään hintaan

Kaupunki voi luovuttaa tontteja myymällä ja vuokraamalla. Vantaan talouden kannalta on ollut tärkeää saada tontinluovutuksesta maanmyyntituloja ja tästä syystä kaupunki on viime vuodet pääsääntöisesti edellyttänyt toimijoilta tonttien ostoa. Myydessään tontit toimijoille, kaupunki kuitenkin samalla luopuu maan pitkäaikaisesta tuotosta ja tontin tulevaisuuden käyttöpotentiaalista. Tontin vuokraamisen etuna kaupungille ovat tasaiset ja hyvin ennustettavissa olevat vuokratulot. Johdonmukaisella tonttien vuokraamisella vuosittaisista vuokratuotoista on saatavissa tasaisesti kasvava tulolähde, joka ohittaa kymmenien vuosien aikana tontin myyntitulon.

Tonttien luovuttamistapaa valitessa on huomioitava, että maanmyyntivoitot ovat keskeisessä osassa kaupungin talousarviossa ja strategiassa. Näin ollen tonttien luovuttamisessa myyminen tulee jatkossakin olemaan ensisijaisesti käytetty vaihtoehto. Luovutustavaksi katsotaan tapauskohtaisesti kaupungin kannalta kussakin tilanteessa paras vaihtoehto. Tontti myydään tai vuokrataan aina suoraan tontin loppukäyttäjälle, kuten esimerkiksi perustetulle asunto-osaakeyhtiölle.

Lakien ja säännösten mukaan kaupungin tulee tonttien arvonmäärityksessä käyttää aina käypää hintaa ja varmistaa ettei kauppaan sisälly julkista tukea hinnanmäärityksen kautta. Vantaa luovuttaa vapaarahoitteiseen tuotantoon tulevat asuntotontit, pientalotontit sekä yritystontit aina käypään hintaan. Valtion tukeman pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannolle, asumisoikeustuotannolle ja tai valtion tukemalle erityisasumiselle tontit vuokrataan tai myydään valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla. Vuosivuokra näissä kohteissa määritellään ARA:n hyväksymien periaatteiden mukaisesti ja vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta.

Kaupungilla on mahdollisuus myydä tai vuokrata tontti ARA:n hyväksymällä enimmäishinnalla sellaiseen vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon, jonka pyrkimyksenä on estää asuinalueiden sosiaalisen rakenteen eriytymistä sekä rakentamiseen, jonka tavoitteena on kehittää uusia malleja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Vaparaohoitteisten, tuottajamuotoisten asuntotonttien käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan. Tonttien vuosivuokra on 4,5 % tontin käyvästä arvosta. Tonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta. Valtion takauslainalla ja 10 vuoden korkotuella toteutettavien kohteiden tontit luovutetaan vaparaohitteisen tuotannon periaatteiden mukaisesti.

Vantaa voi vuokrata tontin suoraan rakennuttajan toimesta perustetavalle asunto-osakeyhtiölle. Vuokrauksen mahdollistaminen saattaa edesauttaa joidenkin asuntokohteiden rakentumista vähentäen rakennuttajan painetta sitoa pääomaa tonttiin. Kaupunki on tontin vuokrantajana luotettava, pitkäaikainen ja kohtuulliseen tuottoon tyytyvä, mikä on myös asukkaan etu.

Erityispalvelutontit, jotka luovutetaan esimerkiksi yksityisen päiväkodin tai hoivakodin rakentamiseksi, luovutetaan käypään hintaan. Erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokrataan, mutta myös niiden myynti on mahdollista. Myynnin on oltava kaupungin edun mukaista ja hyvin perusteltavissa, sillä tontit on kannattavaa pitää kaupungin omistuksessa tulevaisuuden tarpeita varten. Samalla mahdollinen kiinteistökehityksen tuoma arvonnousu jää kaupungille. Erityispalvelutonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 30 vuotta.

Pientalotontit omakoti- ja paritalorakentamiseen hinnoitellaan alueen kiinnostavuuden ja hintatason sekä tonttien ominaisuuksien perusteella käyvän hinnan mukaisesti. Pientalotonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 50 vuotta ja vuosivuokra on 4 % tontin käyvästä arvosta.

Yritystontit myydään tai vuokrataan suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle, jotta varmistetaan yritystoiminnan perustaminen ja sijoittuminen Vantaalle. Vuosivuokrana käytetään 5-7 % tontin käyvästä hinnasta.

Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratuottoa. Vuokratuotto päättyessä tarkistetaan asemakaavan ajantasaisuus sekä täydennysrakentamisen mahdollisuudet,

jonka perusteella päätetään sopimusten uusimisesta. Vuokratuotto päättyttyä uusittavat vuokrasopimukset tarkastetaan käypään arvoon ja muut vuokrausehdot määritellään uusimisajankohtana voimassa olevien kaupungin päättämien periaatteiden mukaan.

Toimenpiteet:

- Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen
- Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
- Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
- Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
- Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla
- Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
- Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
- Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
- Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
- Luovutamme yritystontit käyväällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
- Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokratuottoa

3.2 Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti

Vantaa omistaa erilaisia maa-alueita sekä oman kaupunkialueensa sisällä, että muiden kuntien alueella. Kaupunki huolehtii aktiivisesti maaomaisuutensa arvon säilymisestä ja kehittymisestä tehden tarvittavia toimenpiteitä. Osa näistä alueista on asemakaavoittamattomia tai kaavassa muuhun kuin rakentamiseen tarkoitettuja, kuten esimerkiksi virkistys- ja suoja-alueita. Kaupungin omistamat käyttämättömät alueet saattavat odottaa tulevaisuuden kaavoitusta ja rakentamista, mutta maa-alueille, joilla ei ole tulevaisuudessa odotettavaa arvonnousua, on järkevää miettiä muuta käyttöä tai niistä on syytä luopua turhien kustannusten välttämiseksi.

Kaupunki ei luovuta asemakaavoittamattomia alueita yksityisille tahoille kuin joissakin erityisen poikkeuksellisissa tapauksissa. Tällainen syy voi olla esimerkiksi rakennuksen sijoittumisesta johtuva vähäisen lisäalueen tarve tai kulkuyhteyden järjestäminen kiinteistölle. Kaupunki hankkii yleensä omistukseensa asemakaavoissa yleisiksi ja kunnan toteutettaviksi tarkoitetut alueet ja myös pitää ne omistuksessaan.

Rakennetut kiinteistöt, jotka eivät ole aktiivisessa palveluverkkokäytössä, aiheuttavat kaupungille monenlaisia kuluja. Tällaisista kiinteistöistä on tarkoituksenmukaista luopua, mikäli kiinteistölle ei ole nyt tai vastaisuudessa kaupunkia palvelevaa käyttöä tai muuta odotettavissa olevaa merkittävää hyötyä. Kaupunki omistaa myös muissa kunnissa kiinteistöjä, jotka ovat monipuolisessa käytössä. Näille alueille sijoittuu

muun muassa Kuninkaanlähteen vedenottamo ja Kaunialan sairaala sekä ulkoilu- ja leirintäalueita. Kiinteistöomaisuuden hallinta vaatii aina ylläpitokustannuksia ja kohteiden hyötyä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti.

Mikäli kaupungin omistuksessa oleva kiinteistö ei vastaa enää tarvetta, on järkevää pohtia sen realisointia myymällä, vuokraamalla tai kehittämällä se vastaamaan nykytarvetta. Vantaan palveluverkosta poistuvat kiinteistöt ja vajaasti rakennetut yleisten rakennusten tontit tutkitaan ennen mahdollista myyntiä tai vuokrausta siltä varalta, että ne voidaan muuttaa asuin- tai työpaikkakäyttöön kaavamuutoksella. Osa tonteista on kuitenkin tarkoituksenmukaista jättää odottamaan varantona tulevia yleisiä tarpeita. Kaupunki hakee aktiivisesti kaavamuutoksia passiivisen maaomaisuuden kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi.

Maaomaisuus on yksi Vantaan arvokkaimmista ja tärkeimmistä varallisuuden muodoista, jonka avulla on mahdollista vaikuttaa kaupungin kehitykseen. Kaupungin velvollisuutena on huolehtia maaomaisuuden arvon säilymisestä ja sen järkevästä käytöstä oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Pitkäjänteisesti ja harkitusti hoidetusta maaomaisuudesta saatavia hyötyjä ja tuloja käytetään vantaalaisten asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseen ja kaupungin talouden vahvistamiseen.

Toimenpiteet:

- Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
- Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
- Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

Linjausten seuranta ja raportointi

Vantaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa on löydetty erilaisia tavoitetiloja ja toimenpiteitä, joiden avulla kaupungin tahtotilaa maankäytön ja asumisen edistämiseksi voidaan toteuttaa. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat Vantaan valtuustokauden 2018-2021 strategian alainen ohjelma, jonka tavoitteet tähtäävät kuitenkin pidemmälle ajalle valtuustokauden yli.

Linjausten toteumista seurataan vuosittain tunnusluvuilla ja työkaluilla, jotka antavat kattavan kuvan kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta.

Seurannassa tarkasteltavia aihealueita ovat:

- Asuntotuotannon määrä ja kaupungin omien sekä seudullisten asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen
- Asuntojen huoneistotyyppi- ja hallintamuotojakauma uudistuotannossa
- Asukasbarometrillä mitattu asukastyytyväisyys
- Kootut tiedot maanhankinnasta, myytyjen yritys- ja asuntotonttien määrä sekä vuodessa asemakaavoitetun asumisen kaavojen kerrosneliömetrimäärä
- Asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan asuntotuotannon volyymi kymmenen vuoden aikajänteellä

Seurantaan liittyy lyhyt katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta ja toimintaympäristöstä. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurannan tulokset raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle.

Lähteet

Ala-Mantila, S. (2018). Alueellinen eriytyminen Vantaalla 1995–2015. Vantaan kaupungin julkaisu.

Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015-2030. (2016). Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisu.

Hirvonen, J. & Vanhatalo, M. (2018). Ympäristöasenteet ja kaupunkikehitys Helsingissä ja Vantaalla. Helsingin kaupungin tutkimus.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132. Annettu Helsingissä 5.2.1999.

Sinkko, H. (2016). Vantaan väestöennuste 2017. Vantaan kaupungin julkaisu.

Strandell, A. (2017). Asukasbarometri 2016 – Kysely kaupunkimaisista asuinympäristöistä. Suomen ympäristökeskuksen raportti.

Tilastokeskus (2017). StatFin -tilastotietokannat. Viitattu 20.10.2017. <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Tilastokeskus (2018). Suomen virallinen tilasto (SVT): Osakeasuntojen hinnat. Vanhojen kerrostaloasuntojen velattomat neliöhinnat, tammikuu 2018. Viitattu 6.4.2018. http://www.stat.fi/til/ashi/2018/01/ashi_2018_01_2018-02-27_tau_002_fi.htm

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimus 2016-2019. (2016). Ympäristöministeriö.

Vantaan tulevaisuuskuvat – kaupunkilaisten näkemyksiä strategia-työhön. (2017). Vantaan kaupungin raportti.

Vantaan valtuustokauden strategia 2018-2021.

Virtanen, E. (2017). Asumiskokemuksia uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista ja -alueista. (2017). Vantaan kaupungin selvitys.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopoliittikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävä		
Tavoitetilat	Toimenpide	
1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä	
	Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppvoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta	
1.2. Maa- ja asuntopoliittikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopoliitikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta	
	Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen	
	Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain	
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti	Edistämme laatua kaikenhintaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa	
	Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja	
	Toteutamme maa- ja asuntopoliittikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa	
	Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla	
	Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina	
	Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopoliittikan toteuttajana	
	Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi	
	Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti	
	Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti	

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti	Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia
	Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuin-alueiden väestökehitykseen
	Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille
2.2. Sujuva kaupunki-suunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuintuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle	Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
	Pidämme yleiskaavan ajan tasalla
	Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
	Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
	Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
	Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
	Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi
	Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
	Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamis päätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin	Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista
	Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
	Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
	Hyödynnämme olemassaolevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
	Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
	Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa
	Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
	Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

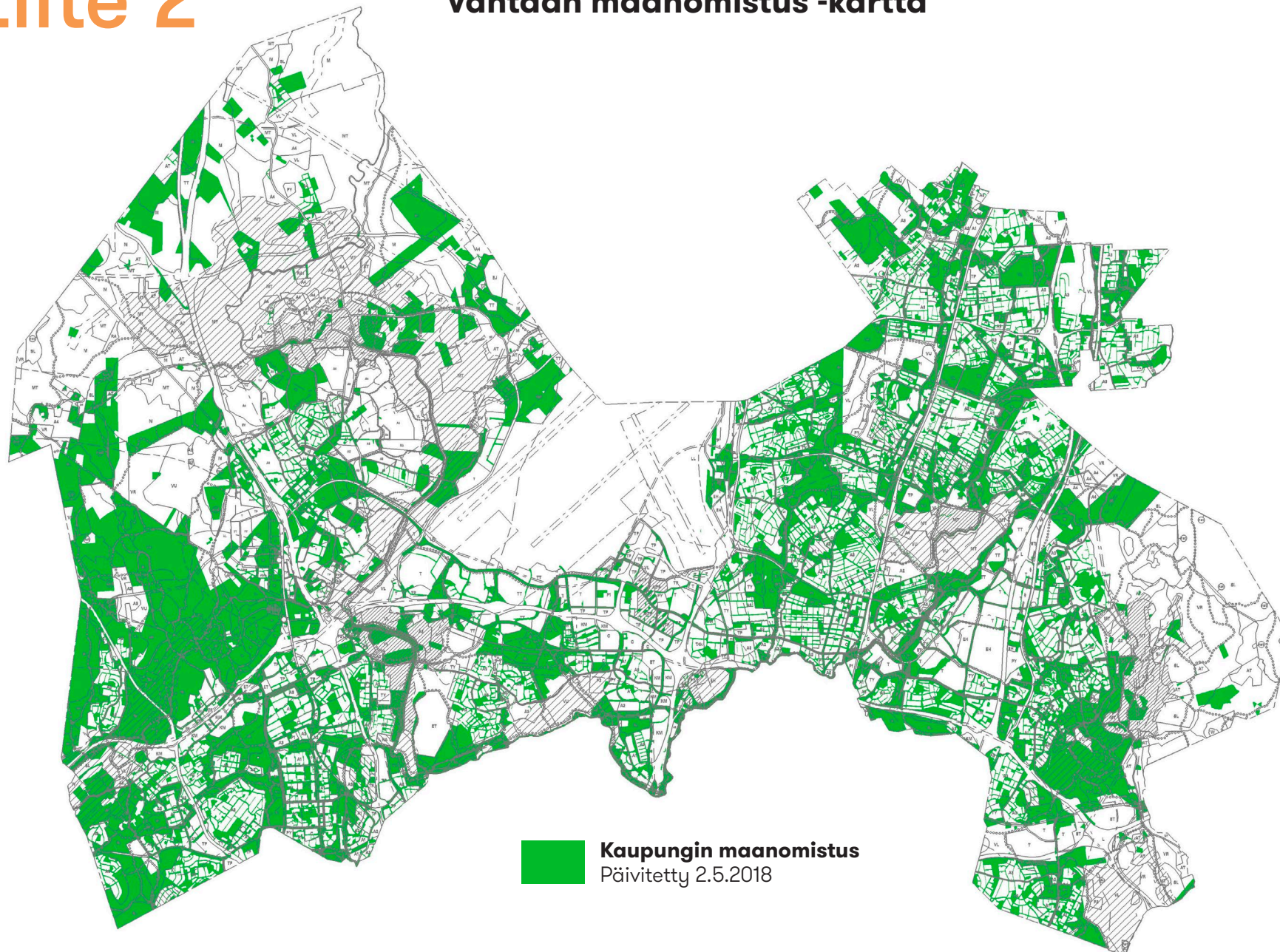
Tavoitetila	Toimenpide
2.4. Maankäyttö-sopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa	Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m ² uutta rakennusoikeutta
	Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
	Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
	Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asunto-tontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
	Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m ² ylittävältä osalta
	Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
	Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
	Otamme korvaukset maana maankäyttö-sopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista
	Varmistamme merkittävässä maankäyttö-sopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkaalleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.	Varmistamme maankäyttö-sopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla
	Otamme uusilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisyyden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
	Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
	Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
	Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen
	Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrillä

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää

Tavoitetila	Toimenpide
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin	Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen
	Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
	Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
	Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
	Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla
	Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
	Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
	Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
	Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
	Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
	Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolesta välissä vuokratutta
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti	Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
	Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
	Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

Liite 2

Vantaan maanomistus -kartta

Liite 3

Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -työhön osallistuneet

Tomi Henriksson
Elisa Ranta
Armi Vähä-Piikkiö
Antti Kari
Tarja Laine
Mari Siivola
Mika Vähämaa
Aino Leino
Tina Kristiansson
Wilma Toljander
Ilkka Rekonen
Pasi Salo
Kirsi Vaten
Henrik Lönnqvist
Heini Koskensalo-Kleemola
Eila Tanninen
Teija Ojankoski
Jonna Kurittu
Elina Virtanen
Lea Varpanen
Timo Kallaluoto
Sanna Ala-Mantila
Larissa Franz-Koivisto
Marja Hannikainen
Juho Lumme

asumisasioiden päällikkö
asumisen erityisasiantuntija
tonttipäällikkö
kiinteistöjohtaja
kaupunkisuunnittelujohtaja
yleiskaavapäällikkö
kehitysinsinööri
puistopäällikkö
ympäristösuunnittelija
erityisasumisen asiantuntija
lupapäällikkö
toimitilapäällikkö
erityisasiantuntija
tutkimuspäällikkö
erityisasiantuntija
talous- ja hallintojohtaja
toimitusjohtaja, VAV Asunnot Oy
yleiskaavasunnittelija
suunnittelijaharjoittelija
kehittämispäällikkö
aluearkkitehti
tutkija
koordinaattori
asuntoinsinööri
tontti-insinööri

Taitto Kari Tervo

Kuvat Hannu Vallas, Joel Haapamäki, Pekka Turtiainen,
Pertti Raami, Sakari Manninen

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet -taulukoon tehdyt muutokset:

Tavoitetila 1.1.

- Aiempi: Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta
- Uusi muotoilu: *Käytämme maanhankinnassa* ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta

Tavoitetila 2.1.

- Aiempi: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa
- Uusi muotoilu: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa *ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille*

Tavoitetila 2.2.

- Uusi toimenpide: Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa

Tavoitetila 2.3.

- Uusi toimenpide: Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut

Tavoitetila 2.4.

- Aiempi: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa ja tarvittaessa asemakaavoissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman
- Uusi muotoilu: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneisto- tyyppijakauman *sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman*

Tavoitetila 3.1.

- Aiempi: Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratutta
- Uusi muotoilu: *Sidomme tonttien* vuokran elinkustannusindeksiin ja *tarkistamme* vuokran puolessa välissä vuokratutta

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostukseen tehdyt muutokset:

Sivu 8, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta
- Uusi muotoilu: *Käytämme maanhankinnassa* ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta

Sivu 25, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa
- Uusi muotoilu: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa *ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille*

Sivu 28, uusi toimenpide:

- Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa

Lisäys selostukseen, sivu 31, toinen kappale:

Vantaalla on käynnissä uuden yleiskaavan laadinta, jonka yhteydessä selvitetään korkean rakentamisen mahdollisuuksia keskusta-alueilla, erityisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palveluiden läheisyydessä Aviapoliksessa, Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Keskusten vahvistamisen sekä tiiviin ja korkean rakentamisen puolesta puhuu moni asia. Yhä useampi asukas arvostaa asunnon sijaintia hyvien liikenneyhteyksien ja palveluiden äärellä ja myös kaupungille täydennysrakentaminen on järkevää, sillä keskusta-alueilla palveluverkon ja kaupungin kunnallistekniikan kustannukset eivät nouse niin kalliiksi kuin uusille alueille rakennettaessa. Tästä syystä Vantaan maankäytössä painotetaan aina kaavoitusta ja rakentamista olemassa olevan infrastruktuuriin yhteyteen ennen uusien alueiden avaamista rakentamiselle.

Sivu 32, uusi toimenpide:

- Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut

Sivu 37, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa ja tarvittaessa asemakaavoissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman
- Uusi muotoilu: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneisto- tyyppijakauman *sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman*

Muutos selostukseen, sivu 37, toinen kappale:

Aiempi:

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaamaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Merkittävyyden rajana käytetään noin 10 000 k-m²:n suuruista kaavahanketta, mikäli kyseessä olevalla alueella asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakauma on tasapainossa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säätely kaavahankkeissa tarvittaessa myös rakennuskohtaisesti.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa käytetään vähimmäisehtona, että sopimusalueella asuinrakennusten asuntojen kokonaismäärästä

korkeintaan 30 prosenttia saa olla yksiöitä. Tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä myös muita tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen ehdottomasti tarvitaan. Säätelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Uusi muotoilu:

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säättely kaavahankkeissa tarvittaessa rakennuskohtaisesti.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa varmistetaan asuntotuotannon monipuolisuus ja tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen tarvitaan. Säätelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Sivu 46, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratutta
- Uusi muotoilu: *Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokratutta*

23 § **Maanvuokrasopimuksen muuttaminen koskien tonttia 92-15-806-1 Myyrmäessä / Fressi Kiinteistöt Oy**

VD/4797/10.00.02.04.00/2018

HP/AK/AVP/JHO/AV

Esitetään Myyrmäestä Fressi Kiinteistöt Oy:n maanvuokrasopimuksen muuttamista koskien vuokra-alueen pienentämistä, rakennusoikeuden lisäämistä ja vuokran tarkistamiseksi. Muilta osin maanvuokrasopimuksen sisältö pysyy samana.

Vantaan kaupungin ja Fressi Kiinteistöt Oy:n välillä on kaupunginhallituksen 25.5.2015 § 40 päätöksen perusteella tehty voimassa oleva maanvuokrasopimus, jolla kaupunki on vuokrannut yhtiölle noin 3 100 m²:n suuruisen maa-alueen tontista 92-15-806-1 noin 2 131 k-m²:n suuruisen kuntokeskuksen ja siihen liittyvän pysäköintialueen sekä maalämpökaivon rakentamista ja ylläpitoa varten. Vuokra-aika on 30 vuotta alkaen 25.6.2015. Voimassa olevassa asemakaavan muutoksessa vuokra-alue on osoitettu osaksi liikerakennusten korttelialuetta (KL).

Edellä mainitulla tontilla, sen rakentamattomalla osalla, on varaus hotellihanketta varten (KH 27.11.2017 § 27). Kiinteistöt ja asumisen -tulosalue on neuvotellut Fressi Kiinteistöt Oy:n kanssa heidän nykyisen vuokra-alueensa pienentämisestä noin 2 447 m²:n suuruiseksi, rakennusoikeuden lisäämisestä 3 442 k-m²:iin ja vuokran tarkistamiseksi 1.8.2018 alkaen.

Tällä Fressi Kiinteistöt Oy:n vuokra-alueen tarkennuksella saadaan aikaan tarkoituksenmukainen tonttijaon muutos. Vireillä olevassa tonttijaon muutoksessa Fressi Kiinteistöt Oy:n vuokraamalle tulevalle tontille osoitetaan rakennusoikeutta 3 442 k-m². Maanvuokrasopimukseen muutetaan ehtoa, jolla oikeutetaan kaupunki tarkistamaan alueen vuokraa, mikäli lisärakentamisen johdosta tapahtuu muutoksia. Tällaisen muutoksen jälkeen vuokra määräytyy toteutetun rakennusoikeuden mukaan. Hotellihankkeen tulevalle tontille jäävistä kahdesta maalämpökaivosta tehdään rasitesopimus tontin lohkomisen yhteydessä.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) Vantaan kaupunkia ja Fressi Kiinteistöt Oy:tä koskevaan maanvuokrasopimukseen muutetaan 1.8.2018 alkaen vuokra-alueen pinta-alaksi 2 447 m² sekä rakennusoikeudeksi 3 442 k-m². Maanvuokrasopimukseen muutetaan ehtoa, jolla oikeutetaan kaupunki tarkistamaan alueen vuokraa, mikäli lisärakentamisen johdosta tapahtuu muutoksia. Tällaisen muutoksen jälkeen vuokra määräytyy toteutetun rakennusoikeuden mukaan. Muilta osin maanvuokrasopimuksen sisältö pysyy samana.
- b) oikeutetaan kiinteistöt ja asumisen tulosalue tekemään sopimukseen teknisluonteisia tarkistuksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kartta vuokrattavasta maa-alueesta
- Vuokrasopimus

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja asuminen

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

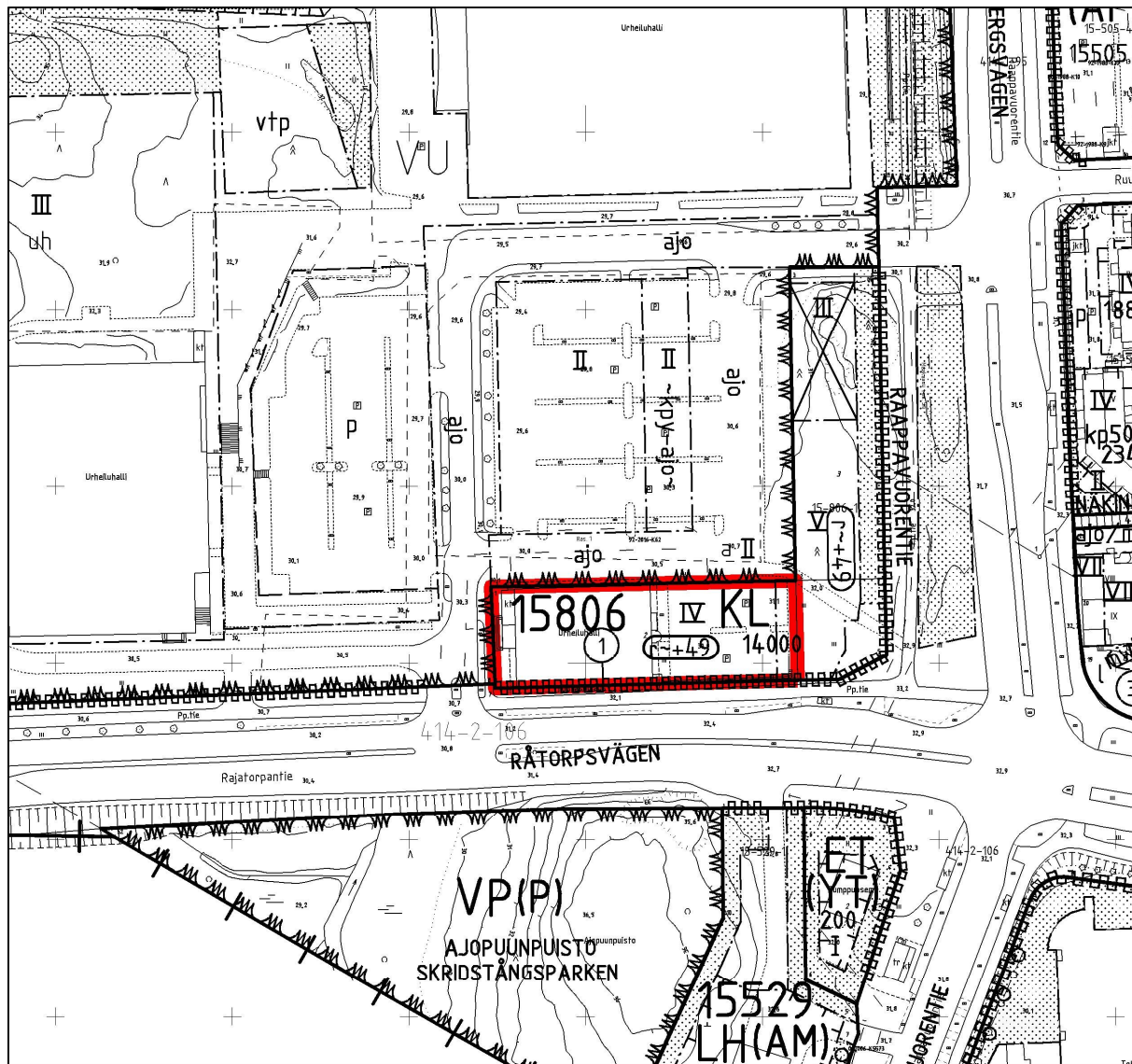

MAANVUOKRASOPIMUKSEN
MUUTOS /
FRESSI KIINTEISTÖT OY

Kaupunginosa: MYRSMÄKI (15)

Tuleva tontti 92-15-806-2

0 0.5 1km 1:20 000

0 50 100m

1:2000

VD 4098/2014

MAANVUOKRASOPIMUS

Vuokranantaja

Vantaan kaupunki / Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / Yrityspalvelut, Kielotie 28, 01300 Vantaa
Yhteyshenkilö: Sopimusneuvottelut Armi Vähä-Piikkiö

Vuokramies

Fressi Kiinteistöt Oy (Y-tunnus 2680115-6)
Ulappakatu 1 A 57, 02320 Espoo

Vuokra-alue

Karttaliitteen osoittama yhteensä noin 3100 m²:n suuruinen maa-alue Vantaan kaupungin omistamasta kiinteistöstä 92-414-2-106 muodostettavasta tontista 92-15-806-1. Lohkominen on vireillä.

Vuokra-alueen käyttötarkoitus

Alue vuokrataan noin 2131 k-m²:n suuruisen kuntokeskuksen ja siihen liittyvän pysäköintialueen sekä maalämpökaivon rakentamista ja ylläpitoa varten.

Vuokrasopimuksen ehdot:

1. Vuokra-aika

- 1.1 Vuokra-aika on 30 vuotta 25.6.2015 alkaen.

2. Vuokra

- 2.1 Vuosivuokra on 16 000 euroa.
- 2.2 Edellä mainittu vuotuinen vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin (1951:10=100) siten, että perusindeksinä pidetään vuokrasopimuksen alkamisajankohdan (25.6.2015) indeksin pistelukua. Kunkin vuoden vuokra tarkistetaan vuosittain 2016 lähtien pitäen tarkistusindeksinä edellisen vuoden joulukuun indeksilukua. Jos jonkin vuoden joulukuun indeksiluku on pienempi kuin perusindeksi, vuokraa ei alenneta.
- 2.3 Kaupungilla on oikeus tarkistaa alueen vuokraa, mikäli alueen arvossa käyttötarkoituksen, rakennusoikeuden, lisärakentamisen tai muun vastaavan seikan johdosta tapahtuu muutoksia.

3. Vuokran maksu

- 3.1 Vuoden 2015 vuokra tulee maksaa yhdessä erässä vuokrasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.
- 3.2 Vuodesta 2016 alkaen vuokra tulee maksaa kultakin vuodelta kahdessa yhtä suuressa erässä puolivuositain etukäteen tammikuun ja heinäkuun aikana Kaupungin erikseen lähettämiä laskuja vastaan. Vuokramies on velvollinen ilmoittamaan kaupungille välittömästi, mikäli laskutusosoite muuttuu.
- 3.3 Jollei vuotuista vuokraa ja Kaupungille suoritettavia jäljempänä mainittuja korvauksia, maksuja ja kustannuksia suoriteta määräaikana, Vuokramies on velvollinen maksamaan niille erääntymispäivästä maksupäivään asti korkolain (633/1982) mukaisen viivästyskoron. Lisäksi peritään kaupunginhallituksen vahvistama huomautusmaksu.

4. Käyttömaksut

- 4.1 Vuokramies vastaa kustannuksellaan kaikista kuntokeskuksen ja pysäköintialueen toiminnasta aiheutuvista käyttömaksuista, kuten esimerkiksi lämpö-, sähkö-, vesi-, valaistus- ja jätehuoltomaksuista sekä solmii näitä koskevat sopimukset.

5. Kirjaaminen ja kiinnitykset

- 5.1 Kaupunki hakee Vuokramiehen kustannuksella vuokraoikeuden kirjaamista Maanmittauslaitokselta maakaaren mukaisesti.
- 5.2 Vuokramies valtuuttaa Vantaan kaupungin hakemaan tämän vuokrasopimuksen allekirjoituksin Vuokramiehen lukuun ja kustannuksella parhaalle etusijalle vahvistettavan kiinnityksen Vuokra-alueen vuokraoikeuteen ja Vuokramiehelle kuuluviin Vuokra-alueella oleviin rakennuksiin suuruudeltaan yhteensä enintään 32 000 euroa.
- 5.3 Samalla Vuokramies määrää, että kirjaamisviranomaisen on luovutettava Kaupungille todistuksena edellä mainitun kiinnityksen vahvistamisesta annettava panttikirja.

6. Panttaussitoumus

- 6.1 Vuokramies luovuttaa ja panttaa edellä mainitun panttikirjan Kaupungille vakuudeksi vuotuisen vuokramaksun suorittamisesta viivästyskorkoineen ja perimiskuluineen.
- 6.2 Jos Vuokramies jättää tähän vuokrasopimukseen perustuvan vuotuisen vuokranmaksun viivästyskorkoineen ja perimiskuluineen maksamatta, Kaupungilla on oikeus Vuokramiestä enempää kuulematta voimassa olevan lain mukaisesti hakea pantin nojalla saatavansa parhaaksi katsomallaan tavalla.

7. Rakentaminen ja Rakentamisvelvollisuus

- 7.1 Vuokra-aluetta ei saa ilman Kaupungin lupaa käyttää muuhun kuin tämän vuokrasopimuksen mukaiseen tarkoitukseen.
- 7.2 Vuokramies saa rakentaa alueelle tämän vuokrasopimuksen ja muiden maankäyttöä sekä rakentamista koskevien säännösten mukaisesti. Vuokramies hankkii itse kaikki Vuokra-alueen rakentamiseen ja Vuokra-alueella tapahtuvassa toiminnassa tarvittavat luvat ja kustantaa lupien edellyttämät toimenpiteet.
- 7.3 Vuokramies on velvollinen rakentamaan Vuokra-alueelle hyväksytyjen piirustusten mukaiset rakennukset ja rakennuksia palvelevan pysäköintialueen yhden (1) vuoden kuluessa vuokra-ajan alkamisesta.
- 7.4 Kaupunki voi hakemuksesta pidentää edellä mainittua rakentamisaikaa.

8. Kunnallistekniikka

- 8.1 Vuokramies sitoutuu liittämään Vuokra-alueen ja sille rakennettavat rakennukset yleiseen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin sekä, mikäli se alueella on mahdollista, myös sadevesiviemäriin.
- 8.2 Vuokramies sitoutuu suorittamaan Vuokra-alueen osalta liittymismaksut viemäriverkostoon liittymisestä vesihuoltolain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.
- 8.3 Vuokramies sitoutuu suorittamaan liittymisestä vesijohtoon liittymisajankohtana kaupungissa voimassa olevien liittymisehtojen mukaisen liittymismaksun.

- 8.4 Yleiseen vesi- ja viemärlaitokseen liittymisessä ja käytössä noudatetaan muutoin kaupungissa voimassa olevia yleisiä liittymisehtoja ja -määräyksiä.
- 8.5 Kaupungilla on oikeus sijoittaa Vuokra-alueelle ja Vuokra-alueelle rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet ja kiinnikkeet sekä ulottaa Vuokra-alueelle kadun katuluiskat. Vuokramiehelle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuva suoranainen vahinko. Johtojen, laitteiden, kiinnikkeiden ja katuluiskien sijoittamisesta ja pitämisestä Vuokra-alueella ja Vuokra-alueelle rakennettavissa rakennuksissa suoritetaan korvaus vain siinä tapauksessa, että ne olennaisesti haittaavat Vuokra-alueen käyttöä.

9. Vuokraoikeuden siirtäminen

- 9.1 Vuokra-alueen tai sen osan luovuttaminen toisen hallintaan on kielletty.
- 9.2 Vuokramiehellä on kuitenkin oikeus Kaupunkia enempää kuulematta siirtää vuokraoikeus toiselle. Vuokra-alueella olevien rakennusten omistusoikeutta ei saa kuitenkaan luovuttaa vuokraoikeudesta erillään. Uuden vuokramiehen on haettava vuokraoikeutensa kirjaamista Maanmittauslaitokselta maakaaren mukaisesti.
- 9.3 Uuden vuokramiehen tulee viipymättä siirron tapahduttua toimittaa Kaupungille jäljennös luovutuskirjasta tai muusta saannon perusteena olevasta asiakirjasta sekä ilmoittaa samalla kirjallisesti maanvuokran uusi laskutusosoite.
- 9.4 Vuokramies vastaa vuokraehtojen täyttämisestä omalta hallinta-ajaltaan ja lisäksi hallinta-aikansa jälkeiseltäkin ajalta niin kauan, kunnes Maanmittauslaitos on kirjannut vuokraoikeuden siirron uuden vuokramiehen nimiin ja Kaupunki on vastaanottanut uudelta Vuokramieheltä kohdassa 12.1 mainitun vakuuden.

10. Vuokrasopimuksen muut ehdot

- 10.1 Tähän maanvuokrasopimukseen sovelletaan maanvuokralain (258/1966) 5. luvun säännöksiä.
- 10.2 Vuokra-alueella oleva puusto ja maa-ainekset ovat Kaupungin omaisuutta ja niiden poistamisesta on sovittava Kaupungin viranomaisten kanssa. Vuokra-alueella kasvavia puita ei saa vahingoittaa eikä luvatta kaataa. Rakennustyön ajaksi on puusto tarpeellisin osin suojattava. Puista ja niiden hoidosta sekä mahdollisesti aiheuttamista vahingoista vastaa vuokra-aikana Vuokramies. Mikäli puita joudutaan lahoamisen vuoksi tai muusta syystä kaatamaan, voi Vuokramies korvausta vastaan saada apua kaupungin asianomaiselta viranomaiselta.
- 10.3 Vuokramies on velvollinen pitämään Vuokra-alueella olevat rakennukset, rakennelmat, laitteet, laitokset ja pysäköintialueen sekä Vuokra-alueen muun osan hyvässä kunnossa ja noudattamaan siinä kohden annettuja määräyksiä.
- 10.4 Vuokra-aluetta, sen osaa sekä sillä olevia rakennuksia, laitteita ja laitoksia ei saa Kaupungin suostumuksetta käyttää muuhun kuin tämän sopimuksen mukaiseen tarkoitukseen, eikä sillä saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka savulla, hajulla, melulla tai muulla tavoin teollisen toiminnan laatuun nähden kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä.
- 10.5 Vuokramies vastaa Vuokra-alueella tapahtuvan toiminnan ulkopuolisille tai ympäristölle mahdollisesti aiheuttamista vahingoista ja haitoista.
- 10.6 Vuokramiehen velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana Vuokra-alueeseen rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyvät sen mukaan, kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa - ja puhtaanapidosta säädetään sekä asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.

- 10.7 Kaupungilla tai sen määrämällä henkilöllä on oikeus toimittaa Vuokra-alueella katselmuksia, joista kuitenkin, mikäli se hankaluudetta voi tapahtua, on Vuokramiehelle hyvissä ajoin ilmoitettava ja joissa Vuokramiehen tai hänen edustajansa, mikäli mahdollista, on oltava läsnä. Katselmuksessa tarkastetaan, ovatko Vuokra-alue ja sillä olevat rakennukset hyvässä kunnossa ja, onko vuokrasopimuksen määräyksiä muutoin noudatettu. Jos tarkastus on aiheuttanut muistutuksia, on puutteellisuudet korjattava kaupungin määräämässä ajassa.
- 10.8 Mikäli Vuokramiehen pysäköintialueeksi rakentamaa Vuokra-aluetta tai osaa siitä tarvitaan muita rakennushankkeita varten, on Kaupungilla oikeus osoittaa rakennushankkeen alle jääviä maantasopysäköintipaikkoja vastaava määrä pysäköintipaikkoja lähistöllä olevalta muulta alueelta.

11. Vuokrasuhteen päättyminen

- 11.1 Vuokramies on, ellei sopijapuolten välillä muuta sovita, velvollinen vuokrasuhteen päättyessä viemään kustannuksellaan pois omistamansa rakennukset, rakennelmat, laitteet ja laitokset perustuksineen ja muun Vuokra-alueella olevan irtaimiston sekä tasoitettava ja puhdistettava Vuokra-alue vuokrasuhteen alkamisajankohtaa vastaavaan kuntoon.
- 11.2 Jollei rakennuksia, rakennelmia, laitteita ja laitoksia perustuksineen poisteta kolmessa (3) kuukaudessa vuokrasuhteen päättymisestä lukien, on Kaupungilla oikeus Vuokramiehen lukuun viedä pois Vuokra-alueella oleva irtaimisto ja saattaa Vuokra-alue vuokrasuhteen alkamisajankohtaa vastaavaan kuntoon. Kaupungilla on tällöin oikeus myydä omaisuus julkisella huutokaupalla tai muulla omaisuuden laatu ja arvo huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla.
- 11.3 Vuokramies vastaa vuokrakauden aikana tapahtuneesta maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta sekä muusta ympäristövahingosta. Mikäli Vuokra-alueella on harjoitettu sellaista toimintaa tai säilytetty jätteitä tai aineita, jotka ovat voineet aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on Kaupungille esitettävä riittävä selvitys siitä, ettei näin ole tapahtunut. Vuokramiehen on tarvittaessa tutkittava alueen maaperä. Mikäli pilaantumista tällöin todetaan, on Vuokramies velvollinen puhdistamaan alueen viranomaisten edellyttämään kuntoon ja esittämään Kaupungille puhdistuksen loppuraportin.
- 11.4 Vuokramies on velvollinen suorittamaan vuokraa vastaavaa korvausta Vuokra-alueen käytöstä myös vuokra-ajan päättymisen jälkeiseltä ajalta siihen saakka, kunnes Vuokra-alue on puhdistettu ja siivottu siihen kuntoon, kuin kohdassa 11.1 on edellytetty ja Vuokra-alue jätetty Kaupungin vapaaseen hallintaan.
- 11.5 Vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta Vuokra-alueelle tekemistään parannuksista.

12. Vakuus

- 12.1 Vuokramies asettaa 50 000 euron suuruisen vakuuden (kotimaisen pankin omavelkainen pankkitakaus tai tilipanttaus pankin kuittaamattomuustodistuksin) Vuokra-alueen siistimisen, kuntoonpanon, puhdistamisen ja kohdassa 11.4 tarkoitetun korvauksen vakuudeksi.
- 12.2 Vakuus tulee toimittaa Kaupungille ennen vuokrasopimuksen allekirjoittamista.
- 12.3 Vakuuden tulee olla voimassa vähintään neljä (4) kuukautta vuokra-ajan päättymisen jälkeen.
- 12.4 Kaupunki vapauttaa vakuuden, kun Vuokra-alue on jätetty Kaupungin vapaaseen hallintaan sellaisena kuin edellä kohdissa 11.1–11.3 on edellytetty ja mahdollinen vuokra-ajan jälkeiseltä ajalta edellytetty korvaus on suoritettu.

13. Sopimussakko

- 13.1 Mikäli Vuokramies rikkoo tämän sopimuksen ehtoja tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hän velvollinen maksamaan Kaupungille paitsi vahingonkorvausta myös sopimussakkoa kustakin rikkeestä enintään vuotuisen vuokran kymmenkertaisen määrän.
- 13.2 Kaupunki voi alentaa sopimussakkoa tai luopua kokonaan sen perimisestä, mikäli vuokramies luovuttaa Vuokra-alueen takaisin kaupungille tai kaupungin hyväksymälle vuokralaiselle. Kaupunki voi muustakin perustellusta syystä alentaa sopimussakkoa tai luopua kokonaan sen perimisestä.

14. Erimielisyyksien ratkaiseminen

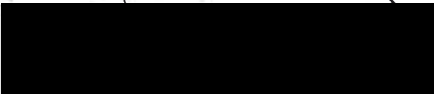
- 14.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Vantaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tämä vuokrasopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen 25. päivänä touko kuuta 2015 pöytäkirjan § 40/2015 kohdalla tekemään päätökseen.

Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Vantaalla 26. päivänä kesäkuuta 2015

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

Kai Ketelimäki
kiinteistöpäällikkö

Vuokramiehenä hyväksymme tämän sopimuksen ja sitoudumme täyttämään sen ehdot.

Vantaalla 26. päivänä kesäkuuta 2015

Fressi Kiinteistöt Oy

hallituksen puheenjohtaja

KOHTEEN SIJAINTI

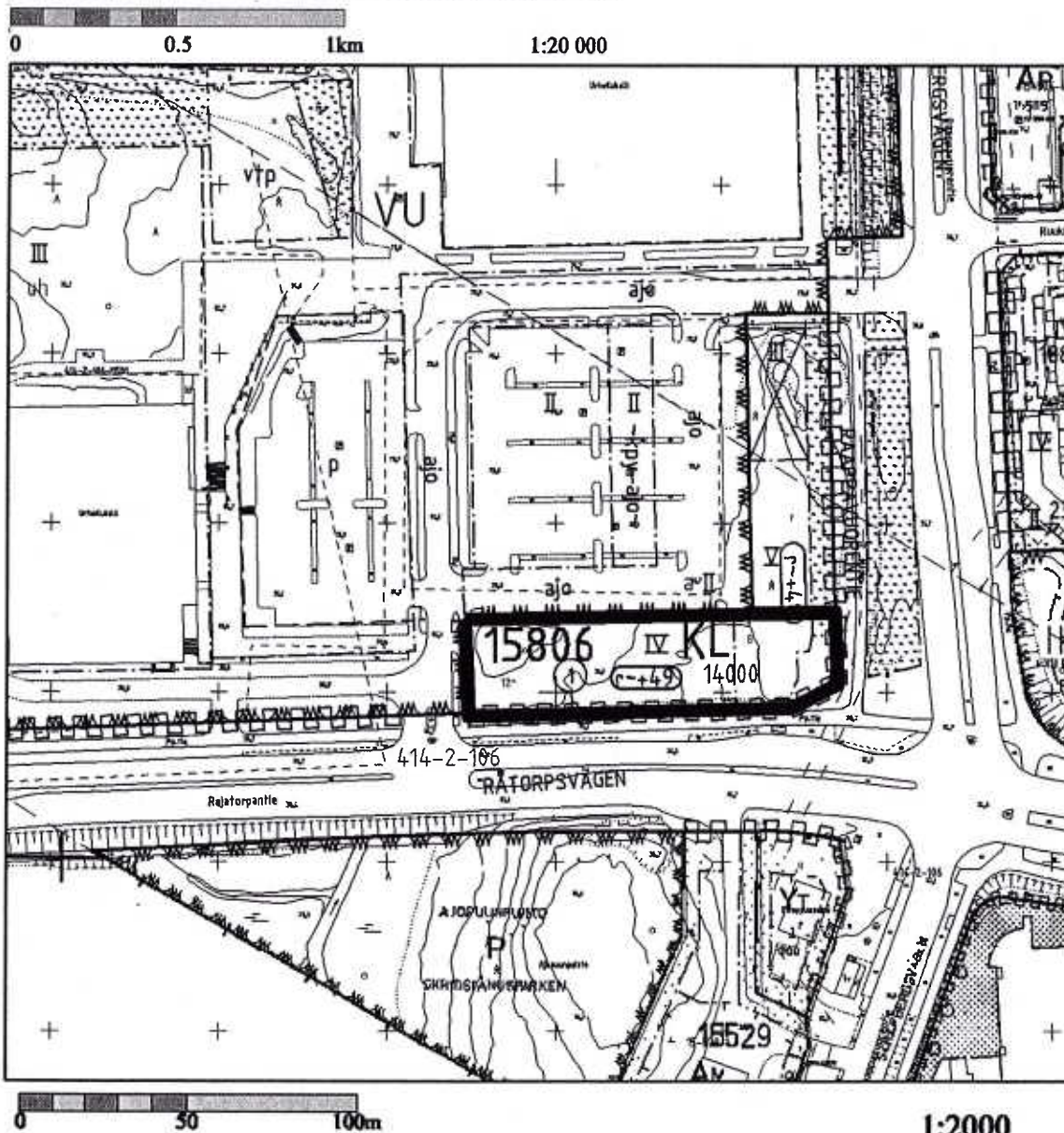
MAA-ALUEEN VUOKRAUS /
FRESSI KIINTEISTÖT OY

YPA/AVP

Kaupunginosa: MYYRMÄKI (15)

Kortteli: 15806

Määräala tilasta: 92-414-2-106

24 § **Tonttien 23195/1, 8 ja 9 myynti Kivistön kaupunkikeskus 1 alueelta Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11:lle, Asunto Oy Vantaan Magma ja Asunto Oy Vantaan Plutonille c/o Bonava Suomi Oy**

VD/7294/10.00.02.00/2017

HP/AK/MH/JL/ET/AV, HY-L

Esitetään kaupunginhallitukselle tontin 23195/1 myymistä Kivistöstä 2 778 400 eurolla Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11:lle ja tontin 23195/8 myymistä Kivistöstä 828 000 eurolla Asunto Oy Vantaan Magma -nimiselle yhtiölle sekä tontin 23195/9 myymistä Kivistöstä 828 000 eurolla Asunto Oy Vantaan Plutoni -nimiselle yhtiölle. Tontteja 23195/8 ja 9 esitetään myös vuokrattavaksi, jos toteuttaja Bonava Suomi Oy haluaa ostamisen sijaan vuokrata kohteet. Tontille 23195/1 on suunniteltu toteutettavaksi vapaarahoitteinen vuokra-asuntokohde, johon on tulossa 110 asuntoa. Tonteille 23195/8 ja 9 on suunniteltu toteutettavaksi vapaarahoitteiset omistusasuntokohteet, joihin tulee yhteensä 58 asuntoa. Kaikkien tonttien rakentaminen on tarkoitus lähteä liikkeelle vuonna 2018. Kohteiden toteuttajana on Bonava Suomi Oy.

Kaupunginvaltuusto 14.12.2015 § 13 on hyväksynyt Kivistön kaupunkikeskus 1 (nro 230800) asemakaavan, joka on kuulutettu voimaan 24.8.2016. Vantaan kaupunki kilpailutti kaupunkikeskuksen rakentajat vuosina 2012–2013, ja voittajiksi valittiin Bonava (entinen NCC) ja Skanska. Kivistön kaupunkikeskus 1 asemakaava on laadittu yhteistyössä Skanska Talonrakennus Oy:n ja Bonava Suomi Oy:n kanssa.

Sitriini- ja Topaasikujan kunnallistekniikka on rakennettu valmiiksi. Myös aluetta palveleva jätteiden putkikeräysjärjestelmä on rakennettu.

Yhteistoimintasopimus Kivistön kaupunkikeskus 1 -alueen toteuttamiseksi on allekirjoitettu 14.12.2015. Yhteistoimintasopimuksessa on sovittu kaupungin sekä Skanskan ja Bonavan välisistä velvoitteista. Ne koskevat mm. asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoja, rakentamisen aikataulua, rakentamisvelvoitteita ja sopimussakkoja, alueen pysäköintijärjestelyjä, kunnallistekniikan toteuttamista ja jätteiden putkikeräysjärjestelmää.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan Bonava toteuttaa asemakaava-alueen korttelin 23195 tontit 1, 3, 4, 8 ja 9.

Bonavan suunnitelmissa on kesällä 2018 aloittaa rakentamaan tontille 23195/1 vapaarahoitteista vuokra-asuntokohdetta (Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11) ja syksyllä 2018 aloittaa rakentamaan tonteille 23195/8 ja 9 vapaarahoitteisia omistusasuntokohteita (Asunto Oy Vantaan Magma ja Asunto Oy Vantaan Plutonia).

Yhteistoimintasopimuksen kohdassa 13 todetaan, että toteuttajalla on oltava kohde rakenteilla ennen kuin kaupunki myy sille toteutusalueelta seuraavan tontin. Tämä ehto ei toteudu Bonavan kohdalla, jonka takia tämä myyntipäätös viedään kaupunginhallituksen päätettäväksi. Kaupungin puolelta ei ole esitetty, että tonttien myyntipäätökset tai tonttikaupat tehdään samaan aikaan, koska tonttien hallintamuodot ovat erilaiset. Tontti 23195/1 toteutetaan vapaarahoitteisena vuokra-asuntokohteena ja tontit 23195/8 ja 9 vapaarahoitteisina omistusasuntokohteina. Bonava on myös tietoinen siitä, että kaupungin luovutuskirjoihin tulee rakentamisvelvoiteaika ja sitä koskeva sopimussakkoasia. Kaupunki ei tule näiden tonttien osalta myöhemmin myöntämään tonttien rakentamisvelvoitteeseen lisäaikaa, koska Bonava on itse halunnut ostaa ja vuokrata tontit samaan aikaan.

Yhteistoimintasopimuksen 13. kohdan mukaan luovutettavat tontit hinnoitellaan korottamalla Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ARA:n ko. paikalla hyväksymää enimmäishintaa (419 €/k-m²) 10 %:lla kahden ensimmäisen vuoden aikana asemakaavan voimaantulosta, jolloin tontin 23195/1 yksikköhinnaksi tulee 460 €/k-m². Tontin yksikköhinta on voimassa 24.8.2018 asti. Mikäli tonttikauppa tehdään 25.8.–31.12.2018 välisenä aikana, yksikköhintaa (460 €/k-m²) korotetaan 10 %:lla eli yksikköhinnaksi tulee tällöin 507 €/k-m². Tontin vuosivuokra on 4,5 % tontin myyntihinnasta.

Myytäväksi esitettävä tontti 23195/1 on asemakaavassa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja sen asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 6 040 k-m², joten myyntihinnaksi muodostuu 6 040 k-m² x 460 €/k-m² = 2 778 400 euroa (6 040 k-m² x 507 €/k-m² = 3 062 280 euroa).

Ostaja on tietoinen, että tontilla 23195/1 sijaitsee käytöstä poistuneita johtoja, jotka tulee huomioida rakentamisen yhteydessä.

Myytäväksi / vuokrattavaksi esitettävä tontti 23195/8 on asemakaavassa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja sen asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 1 800 k-m², joten myyntihinnaksi muodostuu 1 800 k-m² x 460 €/k-m² = 828 000 euroa (1 800 k-m² x 507 €/k-m² = 912 600 euroa). Tontin vuosivuokra on 4,5 % tontin myyntihinnasta.

Myytäväksi / vuokrattavaksi esitettävä tontti 23195/9 on asemakaavassa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja sen asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 1 800 k-m², joten myyntihinnaksi muodostuu 1 800 k-m² x 460 €/k-m² = 828 000 euroa (1 800 k-m² x 507 €/k-m² = 912 600 euroa). Tontin vuosivuokra on 4,5 % tontin myyntihinnasta.

Ostaja on tietoinen, että tontilla 23195/9 sijaitsee käytöstä poistuneita johtoja, jotka tulee huomioida rakentamisen yhteydessä.

Mikäli tonteille toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan asuntoja yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on merkitty asuinrakennusoikeutta (6 040 k-m², 1800 k-m², 1800 k-m²), kaupungilla on oikeus periä tonteista lisäkauppahintaa / lisävuokraa (myyty/vuokrattu €/k-m²). Ostaja on mahdollisen lisäkauppahinnan / lisävuokran määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään kiinteistöt ja asuminen -yksikölle selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä sekä mahdollisesti määräytyvästä tontin lisäkauppahinnasta/ lisävuokrasta. Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa viisi (5) vuotta siitä alkaen, kun rakennuslupa tontille on myönnetty.

Bonava on maksanut 333 333,50 euroa etumaksua kaupungille 4.12.2015. Yhteistoimintasopimuksen mukaan koko etumaksu huomioidaan osana ensimmäisen tonttikaupan kauppahintaa, jos ensimmäinen tonttikauppa tehdään viimeistään kahdentoista kuukauden kuluessa asemakaavan nro 230800 voimaantulosta eli viimeistään 24.8.2017 mennessä. Koska ensimmäinen tonttikauppa ei ole tehty 24.8.2017 mennessä, kaupunki palauttaa puolet etumaksusta eli 166 666,75 euroa.

Kivistön asuntotonttien 23195/1-9 ja asuntotontin 23196/5 autopaikat on asemakaavassa osoitettu LPA -tontille 23196/4, johon rakennetaan kolmikerroksinen maanpäällinen pysäköintilaitos.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.4.2018 § 26 on päättänyt LPA -tontin 23196/4 luovuttamisesta määräosin tulevien asuntotonttien 23195/1-9 ja asuntotontin 23196/5 omistajille/haltijoille. LPA -tontin 23196/4 rakentaminen alkaa kesällä 2018. LPA -tontin hinta sisältyy korttelien 23195 ja 23196 asuintonttien hintoihin.

Yhteistoimintasopimuksen 11. kohdan mukaan alueen toteuttajat sitoutuvat maksamaan kaupungille Maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena 22,36 €/k-m². Sopimuksen mukaan Bonavan maksettavan korvauksen määrä on 330 774 euroa. Korvaus on arvonlisäveroton maksu. Sopimuksen mukaan toteuttaja maksaa korvaussumman ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä. Korvaus ei ole osa kauppahintaa.

Tonttien 23195/1, 23195/8 ja 9 toteuttaja sitoutuu suorittamaan tonttien osalta Kivistön aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy rakennusluvassa tontille osoitetun rakennusoikeuden mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2 €/k-m²+alv. Tämä markkinointimaksu ei sisälly tontin myyntihintaan tai vuokraan. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden aikana kauppakirjan allekirjoittamisesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Yhteistoimintasopimuksen 11. kohdan mukaan alueen toteuttajat sitoutuvat liittymään alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään. Kaupunki on perustanut voittoa tavoittelemattoman erillisen putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka vastaa jätehuoltoverkon suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Kivistön keskustan alueella on jo rakenteilla keskitetty jätteiden putkikeräysjärjestelmä.

Tontit 23195/1, 23195/8 ja 9 luovutetaan kaupunginhallituksen hyväksymin luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin ja soveltuvin osin 14.12.2015 allekirjoitetussa yhteistoimintasopimuksessa sovituin ehdoin.

Bonava Suomi Oy vastaa kauppaehtojes noudattamisesta siihen asti, kunnes tontteja koskeva rakentamisvelvoite on täytetty.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 10. luvun 2 §:n 11. kohdan mukaan kaupunkisuunnittelulautakunta päättää asemakaavoitetulla alueella sijaitsevien tuottajamuotoisten asuntotonttien myymisestä kaupunginhallituksen vahvistamien yleisten luovutusperiaatteiden ja luovutusehtojen mukaisesti. Tässä tapauksessa myynneistä päättää kaupunginhallitus, koska kaupunginhallituksen päättämästä yhteistoimintasopimuksesta poiketaan (kohta 13).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 § 21

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) myydään Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11 -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 1 vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona toteutettavaksi 2 778 400 euron kauppahinnalla.
- b) myydään tai vuokrataan Asunto Oy Vantaan Magma -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 8 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi. Tontin myyntihinta on 828 000 euroa ja vuosivuokra on 37 260 euroa.
- c) myydään tai vuokrataan Asunto Oy Vantaan Plutoni -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 9 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi. Tontin myyntihinta on 828 000 euroa ja vuosivuokra on 37 260 euroa.
- d) palautetaan Bonava Suomi Oy:lle puolet yhtiön maksamasta etumaksusta eli 166 666,75 euroa ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä.
- e) peritään toteuttajalta tonttien osalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus.

- f) peritään toteuttajalta MRL:n 91 a §:n mukaisena korvauksena 330.774 euroa ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä.

Tontit luovutetaan kaupunginhallituksen hyväksymien luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin sekä soveltuvien osien 14.12.2015 allekirjoitetussa yhteistoimintasopimuksessa sovituin ehdoin. Mikäli luovutukset tehdään 25.8.–31.12.2018 välisenä aikana yksikköhintana käytetään 507 €/k-m². Mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjoja / vuokrasopimuksia ei ole allekirjoitettu 31.12.2018 mennessä, raukeaa tämä päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) myydään Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11 -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 1 vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona toteutettavaksi 2 778 400 euron kauppahinnalla.
- b) myydään tai vuokrataan Asunto Oy Vantaan Magma -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 8 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi. Tontin myyntihinta on 828 000 euroa ja vuosivuokra on 37 260 euroa.
- c) myydään tai vuokrataan Asunto Oy Vantaan Plutoni -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 9 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi. Tontin myyntihinta on 828 000 euroa ja vuosivuokra on 37 260 euroa.
- d) palautetaan Bonava Suomi Oy:lle puolet yhtiön maksamasta etumaksusta eli 166 666,75 euroa ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä.
- e) peritään toteuttajalta tonttien osalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus.
- f) peritään toteuttajalta MRL:n 91 a §:n mukaisena korvauksena 330.774 euroa ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä.

Tontit luovutetaan kaupunginhallituksen hyväksymien luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin sekä soveltuvien osien 14.12.2015 allekirjoitetussa yhteistoimintasopimuksessa sovituin ehdoin. Mikäli luovutukset tehdään 25.8.–31.12.2018 välisenä aikana yksikköhintana käytetään 507 €/k-m². Mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjoja / vuokrasopimuksia ei ole allekirjoitettu 31.12.2018 mennessä, raukeaa tämä päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallituksen 28.5.2018 § 29 tekemän päätöksen jälkeen on huomattu, että päätöskohdassa f on väärä korvaussumma, jonka takia kyseinen asia tulee viedä uudelleen päätettäväksi. Oikea summa on 284 926 euroa.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 24

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) myydään Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11 -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 1 vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona toteutettavaksi 2 778 400 euron kauppahinnalla.
- b) myydään tai vuokrataan Asunto Oy Vantaan Magma -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 8 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi. Tontin myyntihinta on 828 000 euroa ja vuosivuokra on 37 260 euroa.
- c) myydään tai vuokrataan Asunto Oy Vantaan Plutoni -nimiselle yhtiölle Kivistön kaupunginosan korttelin 23195 tontti 9 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi. Tontin myyntihinta on 828 000 euroa ja vuosivuokra on 37 260 euroa.
- d) palautetaan Bonava Suomi Oy:lle puolet yhtiön maksamasta etumaksusta eli 166 666,75 euroa ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä.
- e) peritään toteuttajalta tonttien osalta Kivistön aluemarkkinointikorvaus.
- f) peritään toteuttajalta MRL:n 91 a §:n mukaisena korvauksena 284 926 euroa ensimmäisen tonttikaupan yhteydessä.

Tontit luovutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän luovutushetkellä voimassa olevin asuntotonttien luovutusehdoin sekä soveltuvin osin 14.12.2015 allekirjoitetussa yhteistoimintasopimuksessa sovituin ehdoin. Mikäli luovutukset tehdään 25.8.–31.12.2018 välisenä aikana yksikköhintana käytetään 507 €/k-m². Mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää kauppakirjoja / vuokrasopimuksia ei ole allekirjoitettu 31.12.2018 mennessä, raukeaa tämä päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kartta tontista 23195/1 myynti
- Kartta tontista 23195/8 myynti
- Kartta tontista 23195/9 myynti
- Johtokartta tontista 23195/1
- Johtokartta tontista 23195/8
- Johtokartta tontista 23195/9

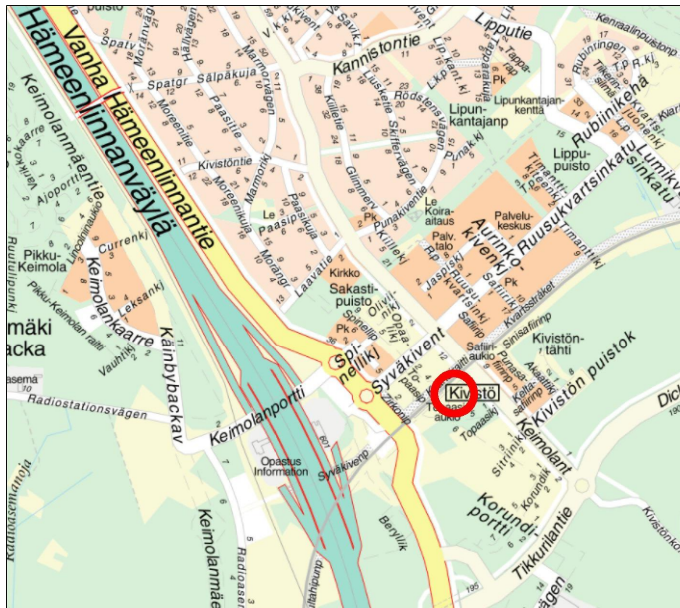
Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

asuntoinsinööri Marja Hannikainen, puh. 043 825 5177, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

0 0.5 1km 1:20 000

TONTIN MYYNTI /
Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 11

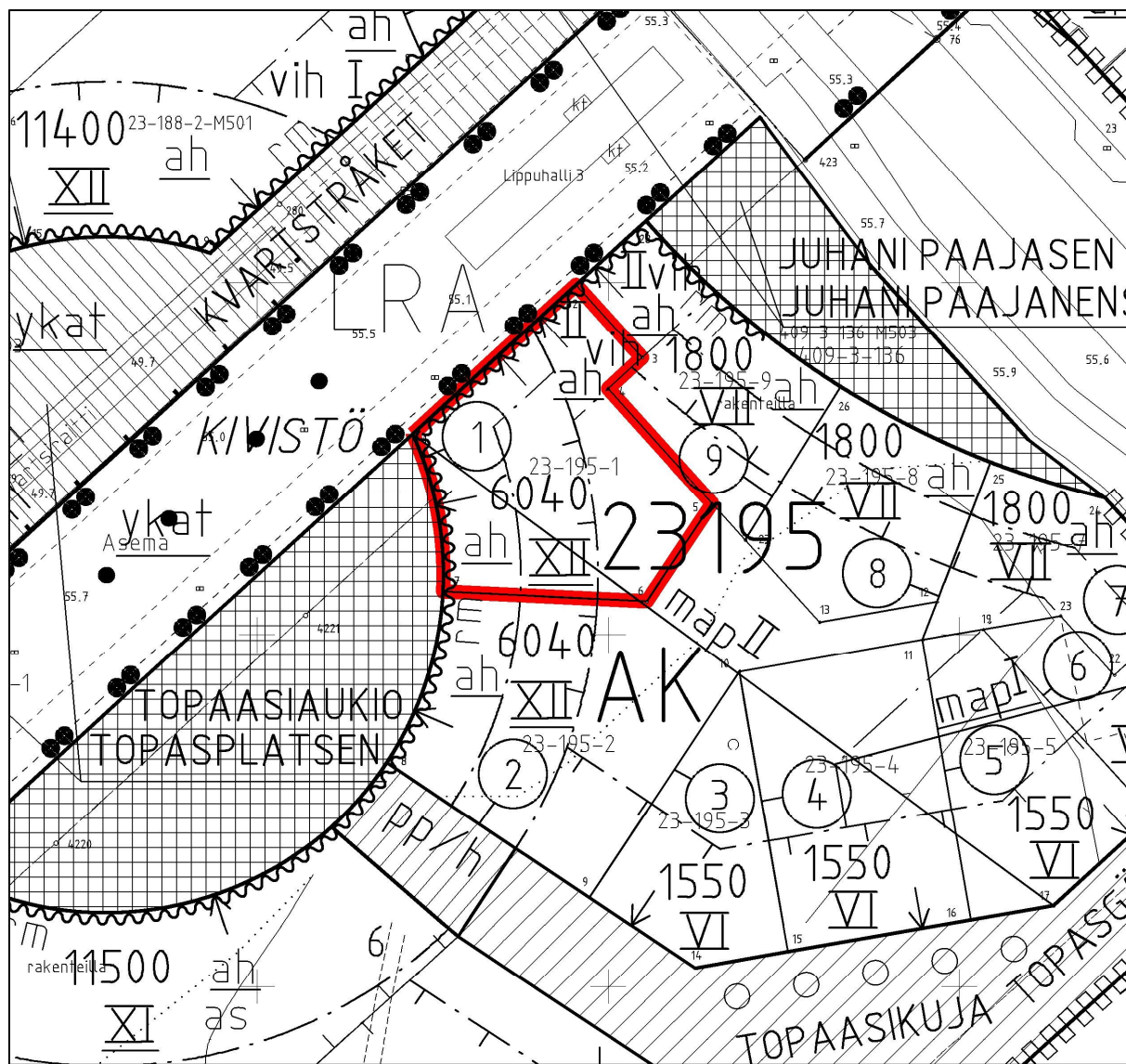
Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kortteli: 23195

Tontti: 1

Pinta-ala 1183 m²

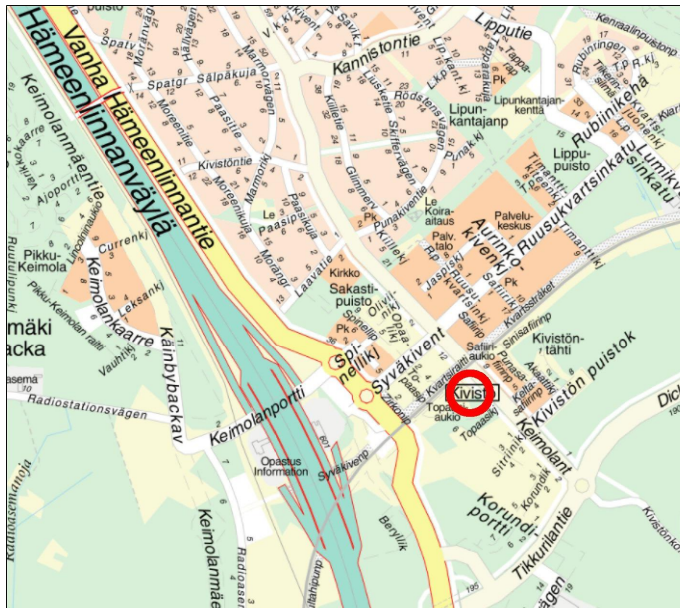
Rakennusoikeus 6040 k-m²

0 25 50m

1:1000

KOHTEEN SIJAINTI

0 0.5 1km 1:20 000

TON TIN MYynti /
Asunto Oy Vantaan Magma

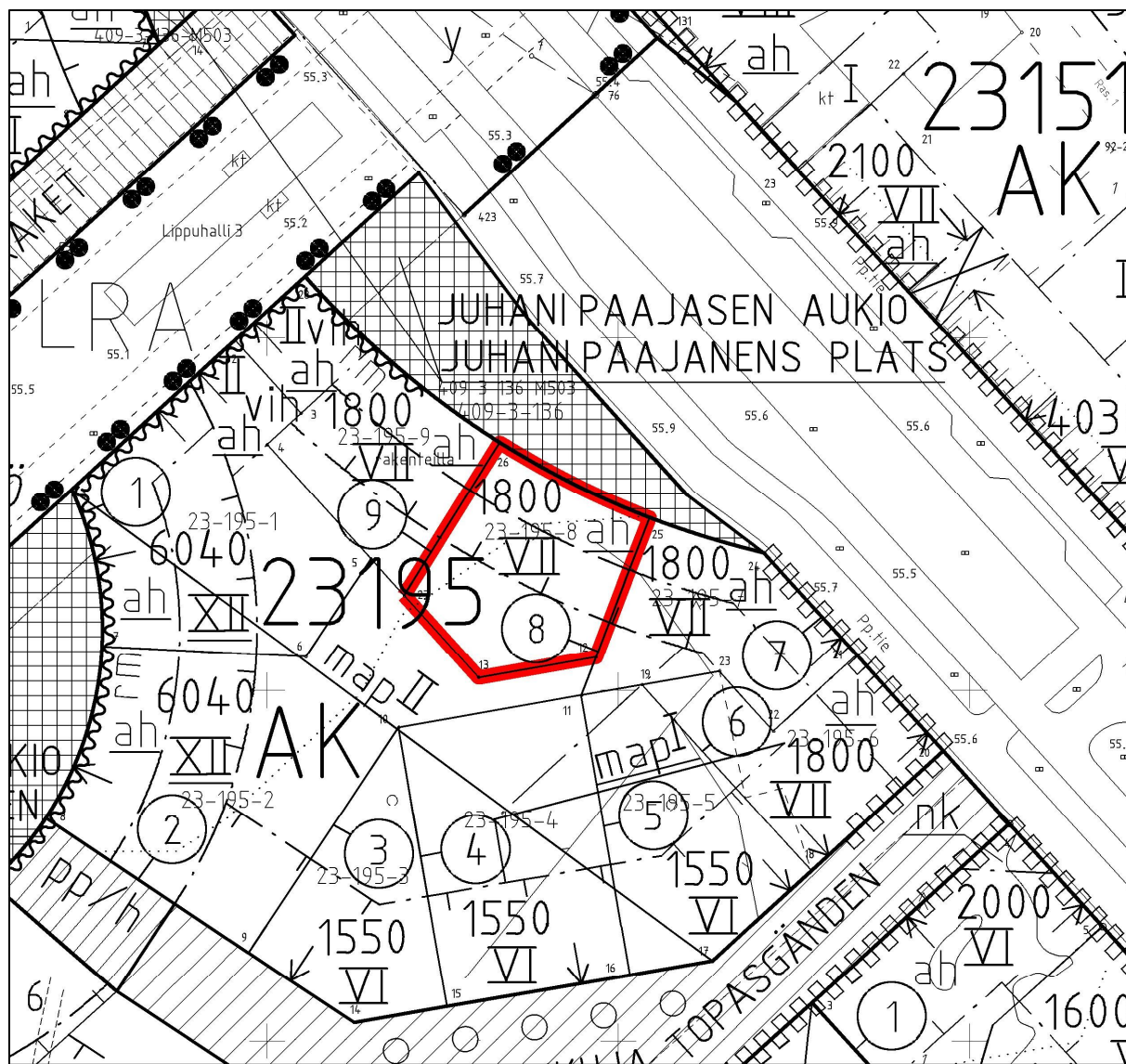
Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kortteli: 23195

Tontti: 8

Pinta-ala 713 m²

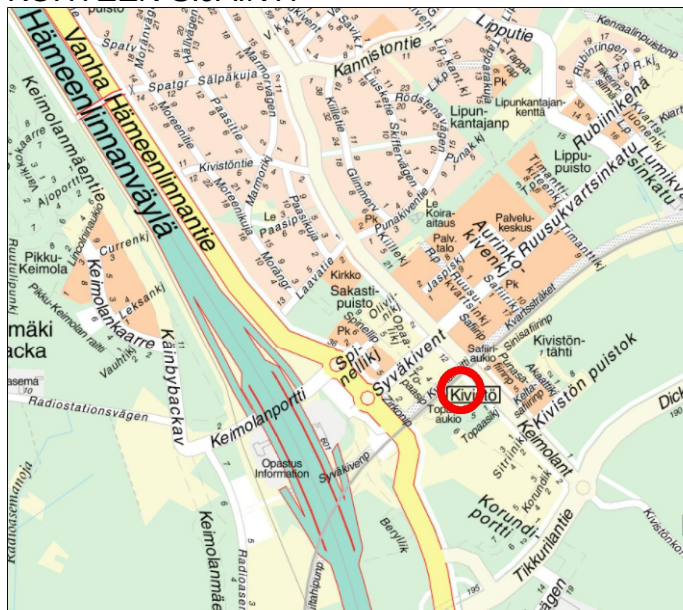
Rakennusoikeus 1800 k-m²

0 25 50m

1:1000

KOHTEEN SIJAINTI

0 0.5 1km 1:20 000

TON TIN MYYN TI /
Asunto Oy Vantaan Plutoni

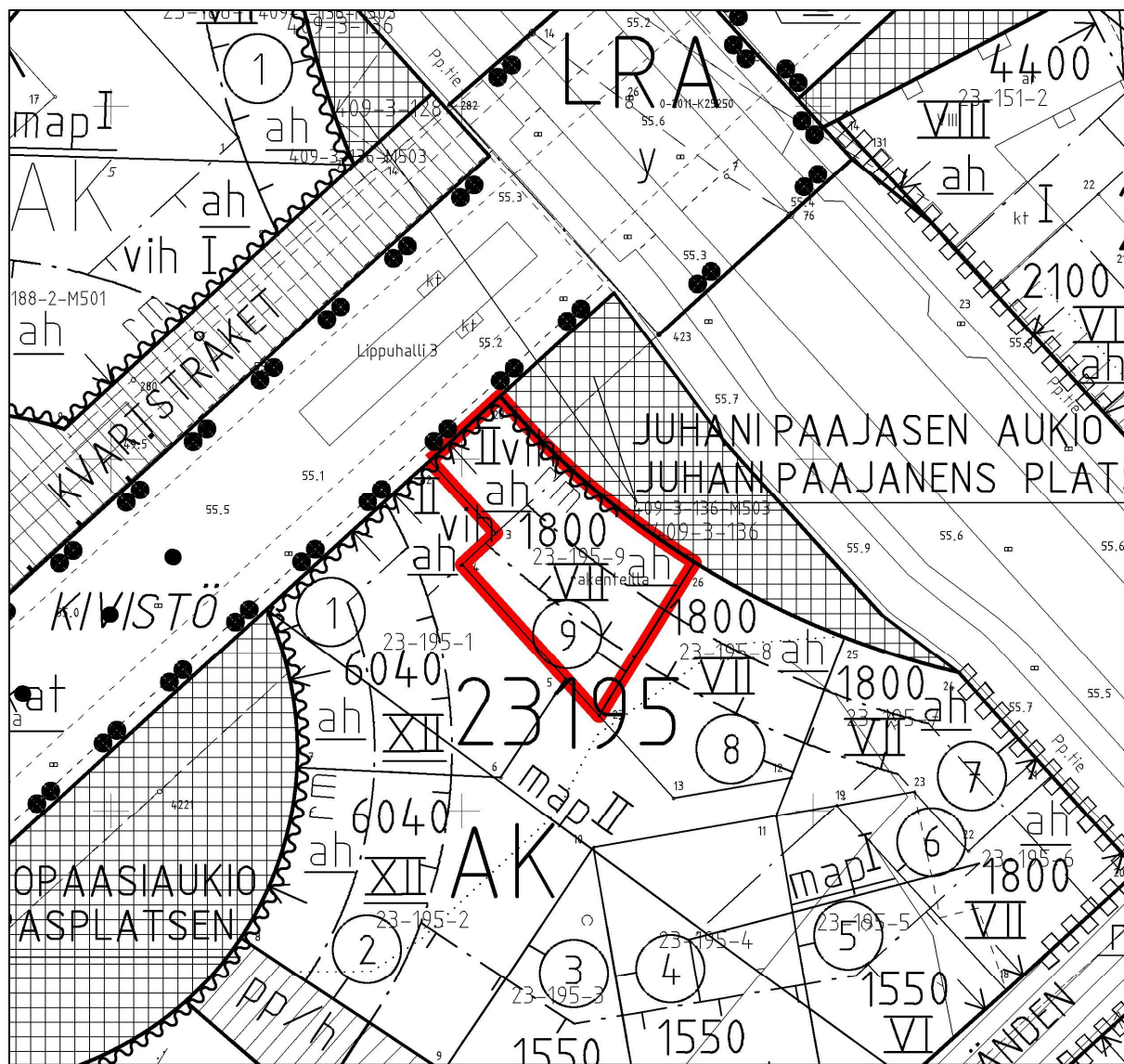
Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kortteli: 23195

Tontti: 9

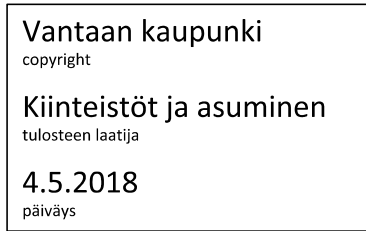
Pinta-ala 770 m²

Rakennusoikeus 1800 k-m²

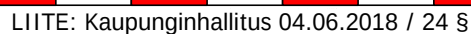

0 25 50m

1:1000

Johtokarttaa ylläpidetään katujen ja muiden yleisten alueiden maanalaista johdoista. Kiinteistöjen alueella olevista johdoista tiedot ovat puutteellisia. Toimenpidealueen rajauksen ylitys edellyttää uutta sijaintiselvitystä.

1:500
mittakaava

mittakaava

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta**. Vahingonkorvausasioissa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan sen, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Viranomaisella on lisäksi valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 ja 135 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 134 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 7. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

7.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133-135 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

7.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos: asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

(13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 8. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

8.1

Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

8.2

Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

8.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankinto-oikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

8.4

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.